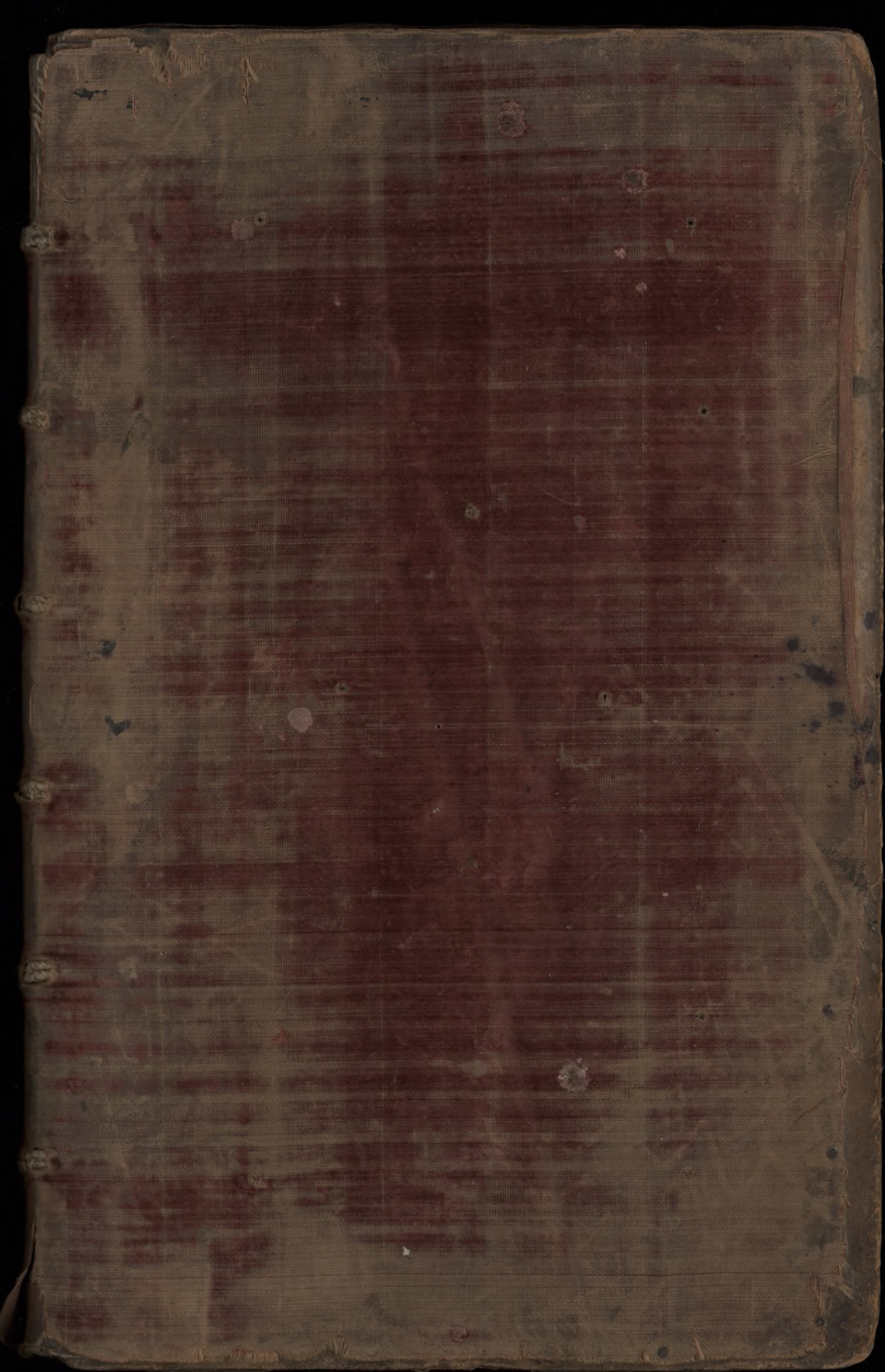

WBP
Opole

WIMBP
Opole
2050 st

III

2-65/74

200
PONTIFICALE

ROMANVM

CLEMENTIS VIII.

PONT. MAX.

I V S S V

RESTITVTVM.

ATQVE EDITVM.

Nunc primùm Typis Plantinianis emendatiùs recusum.

ANTVERPIÆ,

EX OFFICINA PLANTINIANA,

Apud Balthafarem Moretum, & Viduam

Ioannis Moreti, & Io. Meursium,

M. DC. XXVII.

SANCTISS. D. N. D.
CLEMENTIS
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ VIII.
CONSTITVTIO
SVPER NOVI PONTIFICALIS EDITIONE.
AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

X quo in Ecclesia Dei multa, tum à sacris Conci-
lijs, tum à Romanis Pontificibus Prædecessoribus
nostris, ad Dei gloriam augendam, & ad Catholicæ
Fidei vnitatem vbique retinendam, piè ac sapien-
ter instituta sunt, nihil magis ijdem Pontifices Præ-
decessores nostri curandum sibi esse statuerunt,
quàm vt communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam
normam, seruata antiquitatis auctoritate, reuocarent. Hac sollicitu-
dine impulsus fel. rec. Pius Papa Quintus Prædecessor noster, for-
mulam primùm psallendi horas Canonicas, & celebrandi Missas,
variè prius constitutam, & à nonnullis Prædecessoribus nostris resti-
tui & instaurari cœptam, ad vnā pariter formam, Romano Bre-
uiario ac Missali propterea summo studio ac diligentia edito, redi-
gendam curauit. Atque hoc sanè consilio alij Romani Pontifices, qui
eundem Pium præcesserunt, Pontificales etiam carimonias ac ri-
tus, quibus eiusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum mune-
rum functione vterentur, certis similiter forma & modo præfinitis,
in Romanum Pontificale retulerunt. Ceterum, quia eadem cari-
moniarum ac rituum formulæ ibi expressæ, postea, siue diuturnita-
tis iniuria, siue Typographorum negligentia, siue alia de causa, in
ipso Pontificali partim immutata, partim corrupta, veteris instituti
atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant; idcirco neces-

faria res visa est, ut eadem formulæ in sacris Præfulum Ecclesiastico-
 rum muneribus seruandæ, recuperato prioris integritatis statu, om-
 nino restituerentur, & ab omnibus, præscripta firma aliqua ratione,
 obseruarentur. Nos igitur ad summum Apostolatus apicem, meritis
 licet imparibus, euecti, prædictorum Romanorum Pontificum
 Prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes, omni cura & solli-
 citudine adnitendum nobis esse duximus, ut errores, qui quidem
 nec pauci nec leues in idem Pontificale, deprauatis passim locis, irre-
 pserant, quàm accuratissimè tollerentur. Idem enim Pontificale,
 corrupti & mendosi voluminis speciem adeò præ se ferebat, ut (mul-
 tis dictionibus hinc inde partim in vnam contractis, partim vna in
 plures distincta, partim iisdem malè ac perperam collocatis & tra-
 iectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset,
 quibus tandem officijs vel laudibus iisdem Ecclesiæ Præsules diui-
 num Numen prosequerentur; præterquàm quòd in rubricis etiam
 sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas & obscuri-
 tas, ut multis in locis rectè se haberent, opinione magis quàm iu-
 dicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiæ cultu
 officioque nostro coniunctam, tamque eorum, qui pro impositi
 oneris debito sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, concordia
 & vnitati congruentem, examinandam, & absoluendam; pijs qui-
 busdam atque insignibus viris, diu multumque in Pontificalibus cæ-
 rimonijs & ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale
 vnde quaque corrigendi & restituendi, necnon quæcumque ad ex-
 actam illius editionem spectare viderentur perquirendi, & præstan-
 di. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum
 quotidie ferè vteremur, re tota tandem ad nos perlata, & in hanc,
 quæ nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate (neque
 enim aliter accipimus) Pontificale Romanum tandem restitutum
 & absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum (quod ij etiam
 qui negotio ac muneri huic præfuere confirmarunt) ut nihil ab anti-
 quis Pontificalium codicibus, qui tum in clarioribus Urbis Ecclesijs,
 tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam alijs
 insignibus locis asseruantur, alienum aut discrepans irrepperit. Ad
 quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenuè ac fide-
 liter nauatam, id commodi quoque accessit, quòd ij qui ea in re in-
 dustriam collocarunt, ex grauissimis Scriptoribus eos demum au-
 ctiores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint: quod-

que

que ambiguis omnibus ac dubijs rebus prætermiſſis, eas dumtaxat,
 quæ essent in veteris Pontificalis volumine comprehensæ, delege-
 rint; ijs tamen exceptis, quæ ad Romanum Pontificem attinebant,
 quòd nimirum in Cærimoniali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sunt ex-
 pressæ. Ex rubricis verò, multis detractis, quæ exactiore methodo in
 librum Cærimoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam,
 uti necessitatis ratio postulabat, adiectis, & præterea non paucis qui-
 busdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique can-
 tu plano in aptiorem modulationis formam (permultis syllabis, pro
 temporum natura ubi ratio eas produci & corripi postulabat, contra
 quàm prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis appositè
 extensis vel contractis) à viris eius rei peritis, ad hoc iussu nostro de-
 lectis, diligenter redactò, opus iam absolutum probauimus, & Ro-
 mæ edi, editumque diuulgari mandauimus. Ut autem ipsius operis
 labor finem eum, ob quem est susceptus, fortiatur; utque posthac in
 omnibus & singulis Ecclesijs vno eodemque modo cærimoniæ &
 ritus Pontificales obseruentur: Motu proprio, & ex certa nostra
 scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia & singula
 Pontificalia in hunc vsque diem in quibuscumque terrarum orbis
 partibus impressa, & approbata, & quibusuis priuilegijs Apostolicis
 munita, & decretis ac clausulis roborata, per præsentis suppressimus
 & abolemus, eorumque vsum in posterum vniuersis Ecclesijs, Mo-
 nasterijs, Conuentibus, Militijs, Ordinibus, & locis, atque etiam om-
 nibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & alijs Ec-
 clesiarum Prælatiſ, ceterisque omnibus & singulis personis Eccle-
 siasticis, sæcularibus & Regularibus vtriusque sexus, interdiciſ &
 prohibemus; & hoc nostrum Pontificale, sic restitutum & reforma-
 tum, in omnibus vniuersi terrarum orbis Ecclesijs, Monasterijs, Or-
 dinibus, & locis, etiam exemptis, si quæ sunt, recipi & obseruari præ-
 cipimus: Statuentes Pontificale prædictum nullo vmquam tempore
 in toto vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum aut omnino
 detrahendum esse; ac quoscumque, qui Pontificalia munera exer-
 cere, vel aliàs quæ in dicto Pontificali continentur facere aut exequi
 debent, ad ea peragenda & præstanda, ex huius Pontificalis præscri-
 pto & ratione teneri, neminemque ex ijs quibus ea exercendi & fa-
 ciendi munus impositum est, nisi formulis quæ hoc ipso Pontificali
 continentur seruatis satisfacere posse. Omnibus igitur & singulis Pa-
 triarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & ceteris Ecclesia-

rum Prælati, necnon alijs quibuscumque personis Ecclesiasticis, sæcularibus & Regularibus vtriusque sexus, ad quas id spectat, præcipimus ac mandamus, vt omiſſis, quæ sic ſuppreſſimus & aboleuimus, ceteris omnibus Pontificalibus, hoc noſtrum in ſuis Eccleſijs, Monaſterijs, Conuentibus, Ordinibus, Militijs, Dioceſibus, & locis prædictis recipiant, illoque poſthac perpetuò vtantur. Ceterum vt præſentes litteræ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolice, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusque prætereà, & motu atque auctoritate ſimilibus decernimus, vt qui in Romana curia ſunt præſentes, lapſis duobus menſibus, qui verò intra montes, octo, & qui vltra vbique locorum degunt, duodecim integrè excuſis, vel aliàs vbi venalium huius Pontificalis voluminum notitiam & facultatem habuerint, ſacras cærimonias & ritus in eodem Pontificali præſcriptos, iuxta illius modum & normam, in quibuscumque actibus exercere & obſeruare teneantur. Ipſarum autem litterarum exempla, manu Notarij publici, & ſigillo alicuius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, aut illius Curie obſignata, vel in ipſis voluminibus, abſque prædicto vel alio quopiam adminiculo Romæ impreſſa, eam vbique locorum & gentium fidem faciant, quam præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die decima Februarij, M. D. XCVI. Pontificatus noſtri anno quinto.

M. Veſtrius Barbianus.

Die decimaquarta menſis Februarij M. D. XCVI. retroſcripta littera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per me Catherinum Menandi Apoſtolicum Curſorem.

Ioſeph Spada Magiſter Curſorum.

IN-

INDEX.

PRIMÆ PARTIS.

E Conſirmandis. pag.	1
De Ordinibus conſerendis.	4
De Clerico faciendo.	10
De minoribus Ordinibus. pag.	13
De Ordinatione Oſtiariorum.	ibid.
De Ordinatione Leſtorum.	15
De Ordinatione Exorcistarum.	17
De Ordinatione Acolythorum.	19
De ſacris Ordinibus in genere.	21
De Ordinatione Subdiaconi.	22
De Ordinatione Diaconi.	29
De Ordinatione Preſbyteri.	40
De Conſecratione Electi in Episcopum.	56
Examen.	62
De Pallio.	86
De Benedictione Abbatis.	89
De Benedictione Abbatis auctoritate Apoſtolica.	97
De Benedictione Abbatis auctoritate Ordinarij.	121
De Benedictione Abbatiffæ.	125
De Benedictione & Conſecratione Virginiſ.	136
Anathema contra moleſtantes bona monialium, vel eas ad malum inducentes.	160
De Benedictione & Coronatione Regis.	163
De Benedictione & Coronatione Regine. pag.	174
De Benedictione & Coronatione Regine ſolius.	181
De Benedictione & Coronatione Regine, vt Regni Domina.	182
De Benedictione & Coronatione Regis in conſortem electi.	194
De Benedictione noui Militis.	195
De Creatione Militis Regularis.	198

SECUNDÆ PARTIS.

De Benedictione & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia edificanda.	199
De Eccleſie dedicatione, ſeu conſecratione.	209

De Altaris Conſecratione.	228
De allocutione Episcopi ad fundatores Eccleſie ſuper debita donatione Eccleſie.	247
De Benedictione tobalearum, vaſorum, & ornamentorum Eccleſie & Altaris conſecratorum.	280
De Altaris conſecratione, que fit ſine Eccleſie dedicatione.	286
De Altaris Conſecratione, cuius ſepulchrum Reliquiarum eſt in medio ſummitatis ſtipitis.	314
De Altaris portatilis conſecratione.	316
De Benedictione Cæmeterij.	327
De Reconciliatione Eccleſie, & Cæmeterij. pag.	340
De Reconciliatione Cæmeterij, ſine Eccleſie reconciliatione.	352
De Conſecratione Patenæ, & Calicis.	355
De Benedictione Sacerdotalium indumentorum in genere.	357
Specialis Benedictio cuiuslibet indumenti. pag.	358
De Benedictione mapparum, ſeu lintheaminum ſacri Altaris.	ibid.
De Benedictione Corporalium.	359
De Benedictione nouæ Crucis.	ibid.
De Benedictione Crucis pectoralis.	364
De Benedictione Imaginis beatæ Mariæ Virginiſ.	ibid.
De Benedictione Imaginum aliorum Sanctorum.	367
De Benedictione ſacrorum vaſorum, & aliorum ornamentorum in genere.	368
De Benedictione Tabernaculi ſeu vaſculi pro ſacroſancta Euchariftia conſeruanda.	369
De Benedictione capſarum pro Reliquijs & alijs ſanctuarijs includendis.	ibid.
De Benedictione Signi, vel Campanæ.	371
De Benedictione & impoſitione crucis proficiſcentibus in ſubſidium & deſenſionem Fidei Chriſtiane, ſeu recuperationem Terræ ſanctæ.	384
De Benedictione Armorum.	386
De Benedictione Enſis.	ibid.

De

De Benedictione & traditione Vexilli bel-
lici. 387

TERTIÆ PARTIS.

DE publicatione Fessorum mobilium in
Epiphania Domini. 389
De expulsiōe publicè pœnitentium ab Eccle-
sia, in Feria quarta Cinerum. 391
De Reconciliatione pœnitentium, quæ fit in
quinta Feria Cœnæ Domini. 396
De Officio in Feria quinta Cœnæ Domini, cum
benedicitur oleum Catechumenorum, &
Infirmorum, & conficitur Chrisma. 410.
Ordo ad celebrandum Synodum. 429
Ordo suspensionis, reconciliationis, depositio-
nis, dispensationis, degradationis, & resti-
tutionis sacrorum Ordinum. 448
Degradationis forma. 454
Degradatio ab Ordine Pontificali. 457
Degradatio ab Ordine Presbyteratus. 458
Degradatio ab Ordine Diaconatus. 459
Degradatio ab Ordine Subdiaconatus. ibid.
Degradatio ab Ordine Acolythatus. 460
Degradatio ab Ordine Exorcistatus. ibid.
Degradatio ab Ordine Lectoratus. ibid.

Degradatio ab Ordine Ostiariatus. ibid.
Degradatio à prima Tonsura. 461
Ordo excommunicandi, & absolendi. 462
Ordo ad reconciliandum apostatam, schismati-
cum, vel hereticum. 469
De itineratione Prælatorum. 473
Ordo ad recipiendum processionaliter Præla-
tum, vel Legatum. 475
Ordo ad visitandas Parochias. 480
Ordo ad recipiendum processionaliter Impera-
torem. 486
Ordo ad recipiendum processionaliter Regem. 487
Ordo ad recipiendum processionaliter Princi-
pem magnæ potentie. 489
Ordo ad recipiendum processionaliter Impera-
tricem, vel Reginam. 491
Ordo ad recipiendum processionaliter Princi-
pissam magnæ potentie. 492
De officio, quod post Missam solemnem pro
defunctis agitur. 493
De scrutinio serotino, quo antiqui utebantur,
antequam Electus in Episcopum consecra-
retur. 501
De officio Psalmistatus. ibid.
De barba tondenda. ibid.

PONTIFICALIS

P A R S P R I M A.

DE CONFIRMANDIS.

Pontifex infan-
tes, pueros, vel
alios sacri Bapti-
smatis vnda per-
fusus, confirma-
re volens, paratus supra ro-
chetum, vel, si sit Religiosus,
supra superpelliceum, ami-
ctu, stola, pluuiiali albi colo-
ris, & mitra, accedit ad faldi-
storium ante medium altaris,
aut in alio conuenienti loco,
sibi paratum; & in eo sedens,
renibus altari, & facie popu-
lo versis, baculum pastorem
in sinistra tenens, populum
coram se stantem admonet,
quod nullus alius, nisi solus
Episcopus, Confirmationis
ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet
reconfirmari.

Nullus, qui non sit con-
firmatus, potest esse in Con-
firmatione patrinus, nec pa-
ter, aut mater, maritus, aut
vxor.

Nullus excommunicatus,
interdictus, vel grauioribus
facinoribus alligatus, aut

Christianæ fidei rudimentis
non edoctus, ingerat se ad
percipiendum hoc Sacramen-
tum, vel ad tenendum con-
firmandum.

Adulti deberent prius pec-
cata confiteri, & postea con-
firmari; vel saltem peccata,
quæ admiserunt, doleant.

Hoc Sacramento contra-
hitur spiritualis cognatio, im-
pediens matrimonium con-
trahendum, & dirimens iam
contractum; quæ cognatio
confirmantem & confirma-
tum, illiusque patrem & ma-
trem, ac tenentem non egre-
ditur.

Nullus presentet nisi vnum,
aut duos, non plures.

Confirmandi deberent ef-
se ieiuni.

Confirmato debet ligari
frons, & sic manere quous-
que Chrisma desiccetur, vel
extergatur.

Proinde vnusquisque con-
firmandus portet lineam vit-
tam mundam, cum qua lige-
tur caput.

Nullus confirmatus disce-
dat, nisi benedictione acce-

pta, quam Pontifex post omnium confirmationem dabit.

Infantes per patrilos ante Pontificem confirmare volentem teneantur in brachijs dextris. Adulti verò, seu alij maiores, ponant pedem suum super pedem dextrum patrini sui. Et ideo, neque masculis feminis patrini, neque feminæ masculis matrinx esse deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lauat manus; deinde deposita mitra surgit, & stans versa facie ad confirmandos, iunctis ante pectus manibus, confirmandis genua flectentibus, & manus ante pectus iunctas tenentibus, dicit:

Spiritus sanctus superueniat in vos, & virtus Altissimi custodiat vos à peccatis.
R. Amen.

Deinde signans se manu dextra à fronte ad pectus signo Crucis, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit:

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua, & Spiritu sancto; quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum paraclitum de cælis. *R.* Amen.

Spiritum sapientiæ, & intellectus. *R.* Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. *R.* Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. *R.* Amen.

Adimple eos spiritu timoris tui, & conigna eos signo Crucis Christi, in vitam propitius eternam. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Pontifex sedens super altarium prædictum, vel etiam, si multitudo confirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus Presbyterij, vel alibi, Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos; & vno ordine confirmato, illi surgunt, & alij genufle-

nusle-

nusleunt, & confirmantur, & sic vsque in finem. Et Pontifex inquit sigillatim de nomine cuiuslibet confirmandi, sibi per patrini vel matrinx flexis genibus præsentati, & summitate pollicis dextre manus Chrismate intincta, dicit:

N. Signo te signo Crucis: quod dū dicit, producit pollice signum Crucis in frontem illius; deinde prosequitur:

Et confirmo te Chrismate salutis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. *R.* Amen. Deinde leuiter eum in maxilla cædit, dicens: Pax tecum.

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, & lauat pollicem & manus super pelum. Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarij. Interim dum lauat manus, cantatur Antiphona:

Confirma hoc Deus,

quod operatus es in nobis à

templo sancto tuo quod est

in Ierusalem. *Y.* Gloria

Patri. E u o u a e.

R. Sicut erat. Deinde repetitur Antiphona, Confirma hoc Deus. Qua repetita, Pontifex surgit, & stans versus ad altare, mitra deposita dicit:

Y. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

R. Et salutare tuum da nobis.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Deinde iunctis ante pectus manibus, & omnibus confirmatis deuotè genua flectentibus, dicit:

Oremus.

Deus, qui Apostolis tuis sanctum dedisti Spiritum, & per eos, eorumque successores, ceteris fidelibus tradendum esse voluisti: respice propitius ad humilitatis nostræ famulatum; & præsta, ut eorum corda, quorū frontes sacro Chrismate delinui-
mus, & signo sancte Crucis si-

gnauimus, idem Spiritus sanctus in eis superueniens, templum gloriæ suæ dignāter inhabitando perficiat. Qui cum Patre, & eodem Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde dicit:

Ecce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum. Et vertens se ad confirmatos, faciens super eos signum Crucis, dicit:

Bene *✠* dicat vos Dominus ex Sion, vt videatis bona Ierusalem omnibus diebus vitæ vestræ, & habeatis vitam æternam. *R.* Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patrinis & matrinis annuntiat, quod instruant filios suos bonis moribus, quod fugiant mala, & faciant bona, & doceant eos **C**redo in Deum. & **P**ater noster, & **A**ue Maria quoniam ad hoc sunt obligati.

DE ORDINIBVS CONFERENDIS.

Qvando Episcopus ordinationē facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministeriū accedere voluerint, Feria

quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autem Sacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in Ecclesiasticis functionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorū genus, personam, etatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget & examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimū tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoueatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea etate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque, nec in minori etate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non suscepserint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, qui que legere & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non secularis iudicii fugiendi fraude, sed vt Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad

Ad minores Ordines promouendi bonum à Parocho, & à magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, etate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

Minores Ordines iis, qui saltem Latinam linguam intelligāt, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur; vt eò accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri, ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptū Episcopi, se exercent; idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia, nisi fortè ex causa studiorum absint: atque ita de gradu in gradum ascendant; vt in eis, cum etate, vitæ meritum, & doctrina maior accrescat. Quod, & bonorum

morum exemplum; & assiduū in Ecclesia ministeriū, atque maior erga Presbyteros & superiores Ordines reuerentia, & crebrior, quàm antea Corporis Christi communio, maximè comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria, sit ingressus; nemo ijs initietur, quem non scientiæ spes maioribus Ordinibus dignum ostēdat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoueantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Subdiaconi & Diaconi ordinentur, habētes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs quæ ad Ordinem exercendum pertinet, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesijs, quibus adscribentur, inferuiant; sciantque maximè decere, si saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cum altari ministrauerint, sacram Communionē perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiore gradum, nisi aliud Episcopo videatur,

A 3

ascen-

ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur.

Qui pie & fideliter in ministerijs antè actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modò in Diaconatu, ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, aliud Episcopo videretur, ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate & castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari.

Illegitimi sine dispensatione Apostolica, ad sacros Ordines promoueri nō possunt, ad minores tamen possunt ex dispensatione sui Episcopi ordinari: neque etiam furiosi, amentes, ferui, homicidæ, irregulares, insigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari possunt.

Examinentur de Ordine, in quo sunt constituti, & quādo, & à quo illum receperunt.

Clericus sæcularis, quamuis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines non promouetur, nisi prius legitimè cōstet, eum, beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficium resignare nō possit, nisi facta mentione, quòd ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quòd aliunde viuere commodè possit; & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò vel pētionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarū suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem, verè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguì, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant vnde viuere possint.

Aduertat diligenter Pontifex cum Ordines confert, ne in expressione formarum, vel collatione instrumento-

rum

rum ipsorum Ordinum deficiat; frequenter Pontificale respiciat, & maturè procedat. Moneat ordinandos, quòd instrumenta, in quibus character imprimitur, tangerent. Secretas morosè dicat, vt ordinati ad Sacerdotium possint illas cum eo dicere: debent enim ex consuetudine concelebrare, & etiam verba consecrationis proferre.

Tempora ordinationū sunt: Sabbata in omnibus Quatuor Temporibus. Sabbatum ante Dominicam de Passione, & Sabbatum sanctum.

Clericatus, seu prima Tonsura, quocumque die, hora, & loco, conferri potest.

Minores verò Ordines possunt dari singulis Dominicis, & Festiuis diebus Duplicibus, vbicumque, in manè tamen.

Ordinandi omnes debent in Ecclesia se præsentare, cum tonsura, habitu, & paramentis Ordini suo conuenientibus, & candelis in manu accensis. Et cum à Notario Episcopi nominati fuerint, respondeant, **Adsum.** & accedant ad locum ordinationis, secundum ordinem descriptionis.

Aduertat quoque Pontifex, quòd si vnus tantum sit pereum ad quemcumque Or-

dinem promouendus, illum admoneat, & alloquatur, non in plurali, vt textus dicit, sed in singulari.

In Sabbatis Quatuor Temporum, in quibus fiunt ordinationes generales, Tonsuræ fieri debent post **Kyrie eleison.** Deinde, dicta prima Lectione, ordinantur Ostiarij. Post secundam Lectionem, Lectores. Post tertiam, Exorcistæ. Post quartam, Acolythi. Post quintam, Subdiaconi. Finita Epistola, Diaconi, Et demum ante vltimum versum Tractus, vel infra Octauam Pentecostes, ante vltimum versum Sequentiæ, ordinantur Presbyteri.

Si ordinationes fiant in Sabbato ante Dominicam de Passione, quia vnica tantum dicitur Lectio, Tonsuræ debent fieri immediate post Introitū. Omnes minores Ordines post **Kyrie eleison.** Subdiaconi immediate post Collectam. Diaconi post Epistolam. Presbyteri ante vltimum versum Tractus.

Idem seruari potest, quādoque dantur Ordines sacri extra tempora, ex dispensatione Apostolica. Quòd si fiat inter Pascha & Pentecosten, Presbyteri ordinantur ante vltimum **Y.** Si inter Pentecosten

tecosten & Septuagesimam, ordinantur ante *Y. A lleluia*. Et antequam ad collationem Ordinum procedatur, legitur mandatum Apostolicum, siue supplicatio, cuius vigore Pontifici facultas conceditur ordinandi: quibus lectis, dicit Pontifex, *Deo gratias*; & ad ordinationem procedit.

Si verò Sabbato sancto ordinationes fiant, Officium incipitur à prima Prophetia, & continuatur, prout in Ordinario, vsque ad Litanias inclusivè: in quibus, dicto, *Vt omnibus fidelibus*, &c. surgit ab accubitu Pontifex; & conuersus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur. Deinde perficiuntur Litanie, & Pontifex facit Confessionem, & dicit *K yrie eleison* pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tum dicit *G loria in excelsis Deo*, &c. quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deinde dicit Orationem ordinariam, cum alia pro ordinandis; quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola; & ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde *A lleluia*, cum suo versu, & prima pars Tractus; quibus dictis, ordinat Presbyteros: post quorum ordi-

nationem dicitur versus Tractus, Euangelium, & alia, prout in Ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemniam est promoturus aliquos ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quòd habeat stolam supra rochetum, vel supra superpelliceum (si sit Religiosus) & mitram simplicem. Cum autem est celebraturus pro sacris Ordinibus conferendis, habere debet sandalia, & omnia paramenta Pontificalia, & dicere Psalmum *Quàm dilecta*, &c.

Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis à Iure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis presentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur: si autem in alio dioecesis loco, presente Clero loci; dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur.

Cum igitur ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium, ad quem spectat, præparantur omnia quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cum tempus ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappamagna indutus, capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, vbi ordina-

tiones

tiones fieri debent; & accedens ante altare, genuflexus ibidem aliquamdiu orat. Deinde vadit ad sedem, vbi paramenta capere consuevit; vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, vbi sedens accipit omnia paramenta Pontificalia coloris temporis conuenientis, & mitram simplicem, dicens Psalm. *Quàm dilecta*, &c.

Pontifex sic paratus, baculum pastorem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, vbi depositis baculo & mitra, facta altari reuerentia cum profunda capitis inclinatione, facit cum ministris Confessionem. Interim cantatur à choro Introitus; & *K yrie eleison*. Finita Confessione, Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, & textum Euangelij ad sinistram; incensat altare more solito, resumit mitram, & reuertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ; vbi, deposita mitra, & versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, & *K yrie eleison*: quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur à choro vltimum *K yrie eleison*. Quo finito, surgit

Pontifex, & cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, & in illo sedet, renibus altaris versis. Tū Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicēs: *Accedant omnes, qui ordinandi sunt*.

Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, & in modum coronæ dispositis; Archidiaconus publicè interrogat omnes, si sint aliqui, qui fortè non sint confirmati: quia non debent ad ordinationem accedere, nisi prius confirmantur. Et, si aliqui confirmandi erunt, tunc depositis Pontifex annulis & chirothecis, lauat manus, reassumit annulos, & confirmat, prout habetur supra folio 1. vel si non erunt aliqui confirmandi, palam interdicat per vnum ex suis, sub his verbis:

R Euerendissimus in Christo Pater & dominus, dominus *N.* Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus *N.* sub excommunicationis pœna præcipit & mandat omnibus & singulis, pro suscipiendis Ordinibus hinc presentibus, ne quis forsan eorum irregularis, aut aliàs à Iure vel ab homine excommunicatus, interdictus, suspen-

B

ius,

ius, spurius, infamis, aut aliàs à Iure prohibitus, siue ex aliena dioecesi oriundus, sine licentia sui Episcopi, aut non descriptus, examinatus, approbatus, & nominatus, vlllo pacto audeat ad suscipiendos Ordines accedere. Et quòd nullus ex ordinatis discedat, nisi Missa finita, & benedictione Pontificis accepta.

Demum ad ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

Clericus fieri potest etiam extra Missarum solennia, quocumque die, hora, & loco.

Pro Clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, & bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinandorum habere debet suum superpellicum super brachium sinistrum, & candela in manu dextra. Et vocantur omnes tonsurandi nominatim & sigillatim per notarium, & quilibet respondet, **Adsum.**

Quibus ante altare coram Pontifice in faldistorio cum mitra sedente genuflexis, Pontifex surgit cū mitra, & dicit:

Y. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

O Remus, fratres charissimi mi, Dominum nostrum Iesum Christum, pro his famulis suis, qui ad deponendum comas caputum suorum pro eius amore festinant, vt donet eis Spiritum sanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conseruet, & à mundi impedimento, ac seculari desiderio corda eorum defendat: vt, sicut immutantur in vultibus, ita dextera manus eius virtutis tribuat eis incrementa, & ab omni cecitate spirituali, & humana, oculos eorum aperiat, & lumen eis æternæ gratiæ concedat. Qui viuit & regnat cum Deo Patre in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola inchoat & prosequitur Antiphonam, & Psalmum.

Tu es Domine qui resti-

re fti tu es he redi-
ta tem me am mihi.
E u o u a e.

Conserua me Domine, quoniam speravi in te: dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra eius: mirificauit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatæ sunt infirmitates eorum: postea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de sanguinibus: nec memorero nominum eorum per labia mea.

Repetitur tota Antiphona.
Tu es Domine.

Incepto Psalmo, Pontifex cum forficibus incidit vnicuique extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipitio, & ad vtramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, & in bacile de-

ponit, & quilibet, cū tondetur, dicit:

Dominus pars hereditatis meæ, & calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi.

Omnibus tonsis, mitra deposita, surgit Pontifex, & stans versus ad illos, dicit:

O remus.

Parasta quæsumus omnipotens Deus, vt hi famuli tui, quorum hodie comas caputum pro amore diuino deposuimus, in tua dilectione perpetuò maneant; & eos sine macula in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tunc schola inchoat, & prosequitur Antiphonam sequentem. Quæ incepta, Pontifex sedet cum mitra. Antiphona.

Hi accipient benedictionem à Domino: & misericordiam à Deo salu-

tari su o : quia hæc est

genera ti o quæren-

tium Dñm. E u o u a e.

Domini est terra, & plenitudo eius: orbis terrarū, & vniuersi qui habitant in eo. Quia ipse super maria fundauit eum: & super flumina preparauit eum.

Quis ascendet in montem Domini: aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus, & mundo corde: qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: & misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum: quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus fortis & potens, Do-

minus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dñs virtutum ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona. Hi accipient, &c.

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, & ad altare conuersus, dicit: Oremus.

Et ministri dicunt:

Flectamus genua.

Leuate.

Et mox ad tonsos genuflexos versus Pontifex, dicit:

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, & hos famulos tuos bene dicere dignare, quibus in tuo sancto nomine habitum sacre religionis imponimus; vt, te largiente, & deuoti in Ecclesia tua persistere, & vitam percipere mereantur æternam. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tum Pontifex sedet cum mitra, & accipiens in manum superpelliceum, dicit singulis:

Induat te Dominus nouum hominem, qui secundum

Deum

Deum creatus est, in iustitia, & sanctitate veritatis.

Et mox imponit illud cui libet, repetendo, Induat te, &c. immittens vsque ad scapulas, & immediate trahens, si vnum tantum sit superpelliceum; sicque facit vsque ad vltimum, qui eo totaliter induitur: si verò quisque suum superpelliceum habeat, singuli totaliter induuntur. Quo expedito, sine mitra surgit Pontifex, & versus ad illos dicit: Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, propitiare peccatis nostris, & ab omni seruitute secularis habitus hos famulos tuos emunda; vt dū ignominiam secularis habitus deponunt, tua semper in æuum gratia perfruantur: vt, sicut similitudinem coronę tuę eos gestare facimus in capitibus, sic tua virtute hereditatē subsequi mereantur æternam in cordibus. Qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde sedet cum mitra Pontifex, & alloquitur eos sub his verbis:

Filij charissimi, animaduertere debetis, quod hodie de foro Ecclesiæ facti estis, & priuilegia clericalia sortiti

estis: cauete igitur, ne propter culpas vestras illa perdati; & habitu honesto, bonisq; moribus atque operibus Deo placere studeatis. Quod ipse vobis concedat per Spiritum sanctum suum. *R.* Amen.

Tum, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE MINORIBVS ORDINIBVS.

Quatuor minores Ordines dari possunt extra Missarū solemnias, diebus Dominicis, & Festiuis duplicibus; sed in manent tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines esse debent superpelliceis induti, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORVM.

Pro Ostiarijs ordinandis parentur clauēs Ecclesiæ. Pontifex, Clericis ordinatis, surgit, & cum mitra ad sedem, seu ad faldistorium ad cornu Epistolæ, reuertitur; vbi, deposita mitra, & ad alta-

re conuersus, oblato sibi libro, cantat primam Collectam; deinde sedet, reassumit mitram, & cantatur prima Lectio. Interim accedunt duo capellani, cum libro, & candelam ante Pontificem; qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus finitis, surgit Pontifex, & cum mitra ad faldistorium ante medium altaris sibi preparatum proficiscitur, & in illo sedet renibus altari versis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens: **A**ccedant qui ordinandi sunt ad officium Ostiariorum. Et mox notarius singulos nominatim vocat; & quilibet respondet.

Omnibus in superpelliceis cum candelis in manibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens:

Suscipite, filij charissimi, officium Ostiariorum, videte, quæ in domo Dei agere debeatis. Ostiarium oportet percutere cymbalum, & campanam; aperire Ecclesiam, & sacrarium; & librum aperire ei qui prædicat. Prouidete igitur, ne per negligentiam vestram, illarum rerum, quæ intra Ecclesiam sunt, aliquid depereat; certisque horis domum Dei aperiatis fidelibus, & semper claudatis infideli-

bus. Studete etiam, ut, sicut materialibus clauibus Ecclesiam visibilem aperitis, & clauditis; sic & inuisibilem Dei domum, corda scilicet fidelium, dictis & exemplis vestris claudatis diabolo, & aperiatis Deo: ut diuina verba, quæ audierint, corde retineant, & opere compleant; quod in vobis Dominus perficiat per misericordiam suam.

Hæ admonitiones non sunt Cardinalibus, neque electis Episcopis.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus clauēs Ecclesiæ, quas successiue manu dextera singuli tangant; Pontifice dicente:

Sic agite, quasi reddituri Deo rationem pro ijs rebus, quæ his clauibus recluduntur.

Post hæc Archidiaconus, siue alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, & facit illos claudere, & aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem: quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut

hos

DE ORDINATIONE LECTORVM.

Pro Lectoribus ordinandis
paretur liber Lectionum.

Ostiarijs ordinatis, Pontifex, re-assumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium à parte Epistolæ. Interim cantatur primum Graduale, vel primum Alleluia, si sit infra Octauam Pentecostes; & Pontifex sedens cum mitra, oblato sibi libro & candelam, legit dictum Graduale, vel Alleluia. Quibus dictis, surgit, deposita mitra, & versus ad altare cantat secundam Collectam. Tum sedet, re-assumpta mitra, & cantatur secunda Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro & candelam ante Pontificem, qui sedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, ubi sedet cum mitra, & Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo:

Accedant qui ordinandi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per notarium, ut supra dictum est.

Qui

hos famulos suos bene dicere dignetur, quos in officium Ostiariorum eligere dignatus est: ut sit eis fidelissima cura in domo Dei diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad inuocandum nomen Domini: adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum, mitra deposita, stans Pontifex, & conuersus ad altare, dicit: **Oremus.**

Et ministri subiungunt: **Flectamus genua.**

R. Leuate.

Et statim versus ad illos genuflexos, stans sine mitra, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene dicere dignare hos famulos tuos in officium Ostiariorum; ut inter Ianitores Ecclesiæ tuo pareant obsequio, & inter electos tuos, partem tuam mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus. **R.** Amen.

Post hæc ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Electi, filij charissimi, ut sitis Lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite, & implete. Potens est enim Deus, ut augeat vobis gratiam perfectionis aeternae. Lectorem siquidem oportet legere ea quae praedicat; & lectiones cantare; & benedicere panem, & omnes fructus novos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, & aperte, ad intelligentiam & aedificationem fidelium, absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas diuinarum lectionum incuria vestra ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legitis, corde credatis, atque opere compleatis; quatenus auditores vestros, verbo pariter, & exemplo vestro, docere possitis. Ideoque, dum legitis, in alto loco Ecclesiae stetis, ut ab omnibus audiamini, & videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conuersari; quatenus cunctis, a quibus audimini, & videntur, caelestis vitae formam pra-

beatis: quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus codicem de quo lecturi sunt, (quem manu dextera tangunt) dicens:

Accipite, & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter & vtiliter impleueritis officium vestrum, partem cum ijs, qui verbum Dei bene administrauerunt ab initio.

Quibus expeditis, & illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra, versus ad eos, dicit:

O Remus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos in Ordinem Lectorum dignatur assumere, bene **✠** dictionem suam clementer effundat, quatenus distincte legant, quae in Ecclesia Dei legenda sunt, & eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **℟.** Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conuersus ad altare, dicit: O remus.

Et ministri subiungunt: **F**lectamus genua. **℟.** Leuate.

Deinde

Deinde conuersus ad ordinatos genuflexos, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, bene **✠** dicere dignare hos famulos tuos in officium Lectorum, ut assiduitate lectionum instructi sint, atque ordinati; & agenda dicant, & dicta opere impleant, ut in utroque sanctae Ecclesiae exemplo sanctitatis suae consulant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **℟.** Amen.

Postea, suggerente Archidiacono, redeunt ordinati ad loca sua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARVM.

Pro Exorcistis ordinandis paretur liber exorcismorum, cuius loco dari potest Pontificale, vel Missale.

Lectoribus ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolae; ubi sedens cum mitra, oblatum sibi libro & candela,

legit secundum Graduale, vel secundum Alleluia, si sit infra Octauam Pentecostes. Interim cantatur à choro ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat tertiam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, reuertitur ad faldistorium ante altare, & sedet cum mitra. Exorcistae vero vocantur per Archidiaconum modo consueto:

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singillatim nominantur per notarium, ut prius dictum est.

Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Ordinandi, filij charissimi, in officium Exorcistarum, debetis noscere quid suscipitis. Exorcistam etenim oportet abijcere daemones; & dicere populo, ut, qui non communicat, det locum; & aquam in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energu-

C

menos,

menos, & per impositionem manuum vestrarum, gratia Spiritus sancti, & verbis exorcismi, pelluntur spiritus immundi à corporibus obsessis. Studete igitur, vt, sicut à corporibus aliorum demones expellitis, ita à mentibus & corporibus vestris, omnem immunditiam & nequitiam eiiciatis; ne illis succumbatis, quos ab alijs, vestro ministerio, effugatis. Discite per officium vestrum vitijs imperare; ne in moribus vestris aliquid sui iuris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim rectè in alijs demonibus imperabitis, cum prius in vobis eorum multimodam nequitiam superatis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Post hæc Pontifex accipit, & tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi: cuius loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dextera tangunt, Pontifice dicente:

Accipite, & commendate memoriæ, & habete potestatem imponendi manus super energumenos, siue baptizatos, siue catechumenos.

Postea verò, omnibus de-

uotè genuflexis, Pontifex cum mitra stans, dicit:

Deuem Patrem omnipotentem, fratres charissimi, supplices deprecemur, vt hos famulos suos bene dicere dignetur, in officium Exorcistarum; vt sint spirituales imperatores, ad abijciendos demones de corporibus obsessis, cum omni nequitia eorum multiformi. Per vnigenitum filium suum Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum conuersus ad altare, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri subiungunt:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Et mox conuersus ad ordinatos genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene dicere dignare hos famulos tuos in officium Exorcistarum; vt per impositionem manuum, & oris officium, potestatem, & imperium habeant spiritus immundos coercendi; vt probabiles sint medici Ecclesiæ tuæ, gratia curationum, virtuteque cælesti confirmati. Per

Domi-

Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE ACOLYTHORVM.

Pro Acolythis ordinandis parentur candelabrum cum cereo extincto, & vrceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

Exorcistis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad cornu Epistolæ, vbi sedens cum mitra, oblatto sibi libro, & candela, legit tertium Graduale, vel tertium Alleluia, si sit infra Octauam Pentecostes. Interim à choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare, cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quarta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro & candela an-

te Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium, ante altare, vbi sedet cum mitra. Acolythi verò vocantur per Archidiaconum:

Accedant, qui ordinati sunt ad officium Acolythorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra.

Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Suscepturi, filij charissimi, officium Acolythorum, pensate quod suscipitis. Acolythum etenim oportet candelarium ferre; luminaria Ecclesiæ accendere; vinum & aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officium dignè implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucem Deo manibus præferentes, operibus tenebrarum inseruiatis, & per hoc alij exempla perfidiæ præbeatis. Sed sicut Veritas dicit: Luceat lux vestra coram hominibus; vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Et sicut Apostolus Paulus ait: In medio nationis prauæ, & peruersæ, lucete sicut luminaria in mundo, verbum vitæ continentes.

C 2

Sint

Sint ergo lumbi vestri praecincti, & lucernae ardentes in manibus vestris, ut filij lucis sitis. Abijciatis opera tenebrarum, & induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino. Ut filij lucis ambulate. Quae sit verò ista lux, quam tantopere inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni iustitia, bonitate, & veritate. Estote igitur solliciti, in omni iustitia, bonitate, & veritate; ut & vos, & alios, & Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis & aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam, & bona opera, oblatis fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiam suam.

Post haec Pontifex accipit, & tradit omnibus candelabrum cum candela extincta; quod successiue manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente:

Accipite ceroferarium, cum cero, & sciatis vos ad accendenda Ecclesiae luminaria mancipari, in nomine Domini.

R. Amen.

Tunc accipit, & tradit eis vrceolum vacuum; quem si-

militer tangere debent, dicens communiter omnibus:

Accipite vrceolum, ad suggerendum vinum & aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini. *R. Amen.*

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene dicere dignetur in ordine Acolythorum; quatenus lumen visibile manibus praeferentes, lumen quoque spirituale moribus praebant: adiuvante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo, & Spiritu sancto, vivit & regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. *R. Amen.*

Tum Pontifex ad altare se conuertens, deposita mitra, stans, dicit: Oremus.

Et ministri: Flectamus genua.

R. Leuate.

Et mox Pontifex conversus ad eosdem genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui per Iesum Christum, filium tuum Dominum nostrum, & Apostolos eius, in

hunc

Oremus.

hunc mundum lumen claritatis tuae misisti; quique, ut mortis nostrae antiquum aboleret chirographum, gloriosissimae illum Crucis vexillo affigi, ac sanguinem & aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene dicere dignare hos famulos tuos in Officium Acolythorum; ut ad accendendum lumen Ecclesiae tuae & ad suggerendum vinum & aquam ad conficiendum Sanguinem Christi filij tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum, & corda, ad amorem gratiae tuae, ut illuminati vultu splendoris tui fideliter tibi in sancta Ecclesia deseruiant. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui ad Moysen & Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonij, bene dicere dignare hos famulos tuos; ut sint Acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Omnipotens sempiternae Deus, fons lucis, & origo bonitatis, qui per Iesum Christum filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, eiusque passionis mysterio redemisti, bene dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolythorum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut eorum mentes, & lumine scientiae illustres, & pietatis tuae rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragant, qualiter ad aeternam remunerationem peruenire mereantur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Post haec, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBVS IN G E N E R E.

Sacri, & maiores Ordines sunt, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus: ad quos ordinati omnes debent communicare; ideo parentur pro eorum numero hostiae parvae consecrandae.

DE ORDINATIONE
SVBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorum parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, vrceoli cum manutergio, & liber Epistolarum.

Acolythis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad cornu Epistolæ; ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro & candela, legit quartum Graduale, vel quartum Alleluia, si sit infra Octavam Pentecostes: interim à choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad sedem suam, ante medium altaris; & Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit:

Accedant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et notarius vnumquem-

que illorum vocat, dicens:

N. ad titulum Ecclesiæ **N.**

N. ad titulum patrimonij sui.

Frater **N.** professus Ordinis

N. ad titulum paupertatis.

Et sic de alijs: & quilibet vocatus, dicit: **A**dsum: & accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconum indutus esse amictu, non tamen super caput, alba, & cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, & candelam in manu dextera.

Omibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos, dicens:

Filij dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promouendi, iterum atque iterum considerare debetis attentè, quod onus hodie vltro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad secularia vota transire; quod si hunc Ordinem susceperitis, amplius non licebit à proposito resilire, sed Deo, cui seruire, regnare est, perpetuo famulari; & castitatem, illo adiuvante, seruire oportebit, atque in Ecclesiæ ministerio semper esse mancipatos. Proinde, dum tempus est,

cogi-

cogitate; & si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Dñi, huc accedite.

Illis tunc accedentibus, & coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat ceteros ordinandos, dicens:

Accedant qui ordinandi sunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconandos paratos amictu, alba, cingulo, & manipulo, stolam in manu sinistra, dalmaticā super brachium sinistrum, & candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epistolæ altaris, faciebz altari versis; & Presbyterandos paratos amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, in modum Diaconi, planetam super brachium sinistrum, mappulam albam manu sinistra, & candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebz similiter altari versis. Quibus sic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenens procumbit super faldistorium, in superiori gradu siue plano altaris paratū, & omnes ordinandi in locis super tapetia prosternunt se; ministri verò, & alij astantes genuflexunt; & schola inchoat Litanias, choro respondente: vel si Officium fiat sine cantu, Pon-

tifex dicit, ministris & capellanis respondentibus.

K yrie eleison.

C hriste eleison.

K yrie eleison.

C hriste audi nos.

C hriste exaudi nos.

Pater de cælis Deus, Misere nobis.

Fili Redemptor mudi Deus, Misere nobis.

Spiritus sancte Deus, Misere nobis.

Sancta Trinitas vnus Deus, Misere nobis.

Sancta Maria, Ora pro nobis.

Sancta Dei Genitrix, Ora.

Sancta Virgo Virginū, Ora.

Sancte Michael, Ora.

Sancte Gabriel, Ora.

Sancte Raphael, Ora.

Omnes sancti Angeli & Archangeli, Orate.

Omnes sancti beatorum spirituum ordines, Orate.

Sancte Ioannes Baptista, Ora.

Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ, Orate.

Sancte Petre, Ora.

Sancte Paule, Ora.

Sancte Andrea, Ora.

Sancte Iacobe, Ora.

Sancte Ioannes, Ora.

Sancte Thoma, Ora.

Sancte Iacobe, Ora.

Sancte Philippe, Ora.

Sancte Bartholomæ, Ora.

San-

S ancte Matthæ,	Ora.	S ancte Antoni,	Ora.
S ancte Simon,	Ora.	S ancte Bernarde,	Ora.
S ancte Thadæ,	Ora.	S ancte Dominice,	Ora.
S ancte Matthia,	Ora.	S ancte Francisce,	Ora.
S ancte Barnaba,	Ora.	O mnes sancti Sacerdotes &	
S ancte Luca,	Ora.	Leuitæ, Orate pro nobis.	
S ancte Marce,	Ora.	O mnes sancti Monachi &	
O mnes sancti Apostoli, &		Eremitæ, Orate pro nobis.	
Euangelistæ,	Orate.	S ancta Maria Magdalena, Ora.	
O mnes sancti Discipuli Do-		S ancta Agatha,	Ora.
mini, Orate pro nobis.		S ancta Lucia,	Ora.
O mnes sancti Innocentes,		S ancta Agnes,	Ora.
Orate pro nobis.		S ancta Cæcilia,	Ora.
S ancte Stephane,	Ora.	S ancta Catharina,	Ora.
S ancte Laurenti,	Ora.	S ancta Anastasia,	Ora.
S ancte Vincenti,	Ora.	O mnes sanctæ Virgines &	
S ancti Fabiane & Sebastia-		Viduæ, Orate pro nobis.	
ne, Orate pro nobis.		O mnes Sancti & Sanctæ Dei,	
S ancti Ioannes & Paule,		I ntercedite pro nobis.	
Orate pro nobis.		P ropitius esto, P arce nobis	
S ancti Cosma & Damiane,		Domine.	
Orate pro nobis.		P ropitius esto, E xaudi nos	
S ancti Geruasi & Protasi,		Domine,	
Orate pro nobis.		A b omni malo, L ibera nos	
O mnes sancti Martyres, Ora-		Domine.	
te pro nobis.		A b omni peccato, L ibera nos	
S ancte Siluester,	Ora.	Domine.	
S ancte Gregori,	Ora.	A b ira tua, L ibera nos Dñe.	
S ancte Ambrosi,	Ora.	A subitanea & improuisa	
S ancte Augustine,	Ora.	morte, L ibera nos Dñe.	
S ancte Hieronyme,	Ora.	A b insidijs diaboli, L ibera	
S ancte Martine,	Ora.	nos Domine.	
S ancte Nicolae,	Ora.	A b ira, & odio, & omni mala	
O mnes sancti Pontifices &		voluntate, L ibera nos Dñe.	
Confessores, Orate.		A spiritu fornicationis, L ibe-	
O mnes sancti Doctores, Ora-		ra nos Domine.	
te pro nobis.		A fulgure & tempestate, L i-	
S ancte Benedicte,	Ora.	bera nos Domine.	

A mor-

A morte perpetua, L ibera	V t Domnum Apostolicum,
nos Domine.	& omnes Ecclesiasticos or-
P er mysterium sanctæ Incar-	dines in sancta religione
nationis tuæ, L ibera nos	conseruare digneris, T e
Domine.	rogamus audi nos.
P er Aduentum tuum, L ibera	V t inimicos sanctæ Ecclesiæ
nos Domine.	humiliare digneris, T e ro-
P er Natiuitatem tuam, L ibe-	gamus audi nos.
ra nos Domine.	V t Regibus & Principibus
P er Baptismum, & sanctum	Christianis pacem & ve-
ieiunium tuum, L ibera nos	ram concordiam donare
Domine.	digneris, T e rogamus au-
P er Crucem & Passionem	di nos.
tuam, L ibera nos Domine.	V t cuncto populo Christia-
P er mortem & sepulturam	no pacem & vnitatem lar-
tuam, L ibera nos Domine.	giri digneris, T e rogamus
P er sanctam Resurrectionem	audi nos.
tuam, L ibera nos Domine.	V t nosmetipsos in tuo san-
P er admirabilem Ascensio-	cto seruitio confortare &
nem tuam, L ibera nos Do-	conseruare digneris, T e ro-
mine.	gamus audi nos.
P er aduentum Spiritus san-	V t mentes nostras ad cæle-
cti paracliti, L ibera nos	stia desideria erigas, T e ro-
Domine.	gamus audi nos.
I n die Iudicij, L ibera nos	V t omnibus benefactoribus
Domine.	nostris sempiterna bona re-
P eccatores, T e rogamus au-	tribuas, T e rogamus audi
di nos.	nos.
V t nobis parcas, T e rogamus	V t animas nostras, fratrum,
audi nos.	propinquorum, & benefa-
V t nobis indulgeas, T e ro-	ctorum nostrorum ab æter-
gamus audi nos.	na damnatione eripias, T e
V t ad veram pœnitentiam	rogamus audi nos.
nos perducere digneris, T e	V t fructus terræ dare & con-
rogamus audi nos.	seruare digneris, T e roga-
V t Ecclesiam tuam sanctam	mus audi nos.
regere, & cōseruare digne-	V t omnibus fidelibus defun-
ris, T e rogamus audi nos.	ctis requiem æternam do-

D

nare

nare digneris, **T**e rogamus audi nos.

Hic datur benedictio, sanctificatio, & consecratio per Pontificem rebus consecrandis, ut infra in locis proprijs dicetur.

Vt nos exaudire digneris, **T**e rogamus audi nos.

Fili Dei, **T**e rogamus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, **P**arce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, **E**xaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, **M**iserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Postquam autem dictum fuerit in Litanijs,

Vt omnibus fidelibus defunctis, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Iurgit Pontifex cum mitra ab accubitu, & se ad ordinandos vertens, & baculum pastorem in sinistra manu tenens, ordinandis prostratis manentibus, dicit:

Vt hos electos bene **✠**dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit:

Vt hos electos bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertiò dicit:

Vt hos electos bene **✠**dicere, sancti **✠**ficare, & consecrare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tum iterum super faldistorium procumbit, schola perficiente Litanias, Vt nos exaudire digneris, usque ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cum mitra sedet super faldistorium ante medium altaris, & Archidiaconus dicit alta voce:

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Recedant in partem, qui ordinandi sunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus ad aliquem locum idoneum, unde Pontificem celebrantem videre possint, transeuntibus, ad ordinationem Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Adepturi, filij dilectissimi, officium Subdiaconatus, sedulo attendite, quale ministerium vobis traditur.

Sub-

Subdiaconum enim oportet aquam ad ministerium altaris preparare; Diacono ministrare; pallas altaris, & corporalia ablueri; Calicem, & Patenā in usum sacrificij eidem offerre. Oblationes, quæ veniunt in altare, panes propositionis vocantur: de ipsis oblationibus tantum debet in altare poni, quantum populo possit sufficere, ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallæ, quæ sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lauari, & in alio corporales pallæ. Vbi autem corporales pallæ lotæ fuerint, nullum aliud linteamentum debet lauari, ipsaque lotionis aqua in baptisterium debet vergi. Studete itaque, ut ista visibilia ministeria, quæ diximus, nitide & diligentissime complentes, inuisibilia horum exemplo perficiatis. Altare quidem sanctæ Ecclesiæ, ipse est Christus, teste Ioanne, qui in Apocalypsi sua, altare aureum se vidisse perhibet stare ante thronum, in quo, & per quæ, oblationes fidelium Deo Patri cōsecrantur. Cuius altaris pallæ & corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dñs, quasi vestimentis pretiosis, circumdatur, ut ait Psalmista: Dominus regnavit, decorem indutus est. Bea-

tus quoque Ioannes in Apocalypsi vidit filium hominis præcinctum zona aurea, id est, sanctorum caterua. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, præbenda est à nobis aqua cælestis doctrinæ, qua purificati, ad ornamentum altaris & cultum diuini sacrificij redeant. Estote ergo tales, qui sacrificijs diuinis, & Ecclesiæ Dei, hoc est, corpori Christi, dignè seruire valeatis, in vera & Catholica fide fundati; quoniam, ut ait Apostolus, Omne quod non est ex fide, peccatum est, schismaticum est, & extra unitatem Ecclesiæ est. Et ideò, si usque nunc fuistis tardi ad Ecclesiam, amodò debetis esse assidui. Si usque nunc somnolenti, amodò vigiles. Si usque nunc ebriosi, amodò sobrii. Si usque nunc inhonesti, amodò casti. Quod ipse vobis præstare dignetur, qui vivit & regnat Deus, in sæcula sæculorum.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus Calicem vacuum, cum Patena vacua superposita, quem successiue manu dextera singuli tãgunt, Pontifice dicente:

Videte cuius ministerium vobis traditur; ideò vos admoneo, ut ita vos ex-

D 2

hibeatis,

hibeatis, vt Deo placere possitis.

Et Archidiaconus accipit, & tradit eis vrceolos cum vino & aqua, ac bacile cum manutergio; quæ omnia similiter tangere debent.

Postea surgit Pontifex, & versus ad populum stans cum mitra, dicit:

O Remus Deum, ac Dominum nostrum, fratres charissimi, vt super hos seruos suos, quos ad Subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat bene **✠** dictionem suam & gratiam; vt in conspectu eius fideliter seruientes, prædestinata sanctis præmia consequantur: adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **℞. Amen.**

Tum deposita mitra, conuersus ad altare Pontifex, dicit: Oremus.

Et ministri: Flectamus genua. ℞. Leuate.

Et mox Pontifex versus ad ordinandos genuflexos, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene **✠** dicere dignare hos famulos tuos, quos ad Subdia-

conatus officium eligere dignatus es; vt eos in sacrario tuo sancto strenuos sollicitosq; cælestis militiæ instituas excubitores, sanctisq; altaribus tuis fideliter subministrēt: & requiescat super eos spiritus sapientiæ, & intellectus; spiritus consilij, & fortitudinis; spiritus scientiæ, & pietatis; & repleat eos spiritu timoris tui; & eos in ministerio diuino confirmes, vt obediētes facto, ac dicto parentes, tuam gratiam consequantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **℞. Amen.**

Tum Pontifex sedēs, accepta mitra, amictum, qui in collo ordinandorum iacet, imponit super caput singulis, dicēs:

Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Pa **✠** tris, & Fi **✠** lij, & Spiritus **✠** sancti. **℞. Amen.**

Tum immittit manipulum in sinistrum brachium cuiuslibet, dicens:

Accipe manipulum, per quem designantur fructus bonorum operum. In nomine Pa **✠** tris, & Fi **✠** lij, & Spiritus **✠** sancti. **℞. Amē.**

Post

Post hæc induit quemlibet tunica; & si tantum vnica sit, immittit illam cuiuslibet solum vsque ad scapulas, ac retrahēs, postremum totaliter induit, dicens cuiuslibet:

T Vnica iucunditatis, & indumento lætitiæ induat te Dominus. In nomine Pa **✠** tris, & Fi **✠** lij, & Spiritus **✠** sancti. **℞. Amen.**

Postea accipit, & tradit omnibus librum Epistolarum, manu dextera ipsum simul tangentibus, dicens:

Accipite librum Epistolarum, & habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro viuis, quā pro defunctis. In nomine Pa **✠** tris, & Fi **✠** lij, & Spiritus **✠** sancti. **℞. Amen.**

Omnibus expeditis, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua; vnus tamen de nouiter ordinatis, tunica indutus dicet Epistolam suo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Subdiaconis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epi-

stolæ, vbi sedens cum mitra, oblato sibi libro & candela, legit Hymnum **B**enedictus es, vel **A**lleluia, cū versu **B**enedictus es, si sit infra Octauam Pentecostes. Interim cantatur à choro dictus Hymnus, vel **A**lleluia, cum suo versu, vt suprā. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare, dicit in competenti tono **G**loria in excelsis Deo, si sit infra Octauam Pentecostes: quod dum à choro perficitur, sedet cum mitra. Quo finito, deposita mitra, surgit, & versus ad populum, dicit, **P**ax vobis, vel **D**ominus vobiscum, si **G**loria in excelsis non sit dicendum; & cōuersus ad altare cantat Orationem Missæ diei, cum Oratione pro ordinatis, & ordinandis, sub vno **P**er Dominum nostrum, videlicet:

Oratio.

Exaudi, quæsumus Domine, supplicum preces, & deuoto tibi pectore famulantes perpetua defensione custodi: vt nullis perturbationibus impediti, liberam seruitutem tuis semper exhibeamus officijs. Per Dñm nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecū viuit, & regnat, &c.

Finis Oratione, sedet Pontifex, reassumpta mitra, &

D 3

oblato

oblato sibi libro & candela, legit Epistolam. Interim per vnum ex Subdiaconis nouiter ordinatis cantatur Epistola. Qua finita, surgit Pontifex, & accedit ad faldistorium ante altare, cum mitra, & ibi sedet. Promouendi verò ad ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur:

Accedant, qui ordinandi sunt ad Diaconatum.

Et mox singillatim nominantur per notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba, cingulo, & manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu, & candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrum tenentibus, & in modum coronæ coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerens illos Pontifici, dicit:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt hos presentes Subdiaconos ad onus Diaconij ordinetis.

Pontifex interrogat, dicens: Scis illos dignos esse?

Respondet Archidiaconus: Quantum humana fragilitas nosse finit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius onus officij.

Et Pontifex dicit: Deo gratias.

Et ad eorum ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, clero & populo annuntiat, dicens:

AVxiliante Domino Deo & Salvatore nostro Iesu Christo, eligimus hos presentes Subdiaconos in ordinem Diaconij. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum cum fiducia exeat, & dicat; verumtamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquali mora, Pontifex conuertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

Prouehendi, filij dilectissimi, ad Leuiticum ordinem, cogitate magnopere, ad quantum gradum Ecclesiæ ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare; baptizare, & prædicare. Sanè in veteri lege ex duodecim vna Tribus Leui electa est, quæ speciali deuotione tabernaculo Dei, eiusque sacrificijs, ritu perpetuo deserviret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex eius stirpe, ad diuinum illum cultum atque officium ministraturus assurgeret; adeò, vt grandi quodam priuilegio hereditatis,

&

& Tribus Domini esse mereatur, & dici: quorum hodie, filij dilectissimi, & nomen & officium tenetis; quia in ministerium tabernaculi testimonij, id est, Ecclesiæ Dei, eligimini in Leuitico officio: quæ semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat; unde ait Apostolus: Non est nobis colluctatio aduersus carnem, & sanguinem; sed aduersus principes, & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiæ, in celestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, & munire debetis ornatu sancto, prædicatu diuino, exemplo perfecto. Leui quippe interpretatur additus, siue assumptus. Et vos filij dilectissimi, qui ab hereditate paterna nomen accipitis, estote assumpti à carnalibus desiderijs, à terrenis concupiscentijs, quæ militant aduersus animam; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei; vt dignè addamini ad numerum Ecclesiastici gradus; vt hereditas & Tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri & cooperatores estis

Corporis & Sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait Scriptura: Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito præcipuæ castitatis ab Apostolis ad officium istud electum. Curate, vt quibus Euangelium ore annuntiatis, viuis operibus exponatis; vt de vobis dicatur: Beati pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in præparatione Euangelij pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam.

Deinde, si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes prosternunt se, vbi genuflectebant; & Pontifex ante faldistorium suum genuflectente, dicuntur Litanix, & ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est. Post hæc, ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerum, & populum, dicens:

Commune votum communis oratio prosequatur; vt hi totius Ecclesiæ prece,

ce, qui ad Diaconatus ministerium præparantur, Leuiticæ bene **✠** dictionis ordine clarescant, & spiritali conuersatione præfulgentes, gratia sanctificationis eluceant: præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum.

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad ordinandos dicit, alta voce legendo:

O Remus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem; vt super hos famulos suos, quos ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suæ gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indultæ propitius dona conseruet, & preces nostras clementer exaudiat; vt, quæ nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; & quos sacris mysterijs exequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, sua bene **✠** dictione sanctificet, & confirmet. Per vnigenitum filium suum Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus:

Deinde, deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæcu-

lorum. **R.** Amen.

℣. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda. **R.** Ha-

bemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Do-

mino Deo nostro.

R. Di-

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum est,

æquum & salutare, nos tibi

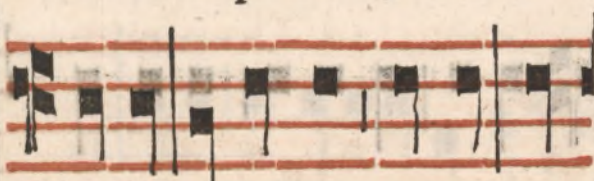
semper, & vbique gratias

agere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus, honorum dator, or-

dinumque distributor, at-

que officiorum dispositor,

qui in te manens inno-

uas omnia, & cuncta

disponis, per Verbum,

virtutem, sapientiam-

que tuam, Iesum Chri-

stum filium tuum Domi-

num nostrum, sempiterna

E proui-

prouidentia pręparas,
 & singulis quibusque tem-
 poribus aptanda dispen-
 sas. Cuius corpus, Eccle-
 siam videlicet tuam cęle-
 stium gratiarum varie ta-
 te distinctam, suorumque
 connexam distinctio ne
 membrorum, per legem
 mirabilem totius compa-
 ginis unitam, in augmen-
 tum templi tui crescere,
 dilatarique largiris; fa-
 cri muneris seruitutem
 trinis gradibus ministro-
 rum nomini tuo milita-

re

reconstituens; electis ab
 initi o Leui filijs, qui
 in mysticis operati o nibus
 domus tuę fidelibus excu-
 bijs permanentes, heredi-
 tatem benedictionis ater-
 ne forte perpetua posside-
 rent. Super hos quoque
 famulos tuos, quęsumus,
 Domine, placatus intende,
 quos tuis sacris altaribus
 seruituros in officium Dia-
 conatus suppliciter dedi-
 camus. Et nos quidem
 tamquam homines, di-
 uini sensus & summę ra-

E 2

tionis

tio nis ignari, horum vi-

tam, quantum possumus,

æstimamus. Te autem, Do-

mine, quæ nobis sunt igno-

ta, non transeunt, te occul-

ta non fallunt. Tu cogni-

tores secretorum; tu scru-

tator escordium. Tu ho-

rum vitam cælesti poteris

examinare iudicio, quo

semper præuales, & ad-

missa purgare, & ea, quæ

sunt agenda, concedere.

Hic solus Pontifex manum dexteram extendens, ponit super caput cuilibet ordinando; & nullus alius, quia non ad Sacerdotium, sed ad ministerium consecrantur, dicens singulis:

Accipe Spiritū sanctum, ad robur, & ad resistendum diabolo, & temptationibus eius. In nomine Domini.

Postea

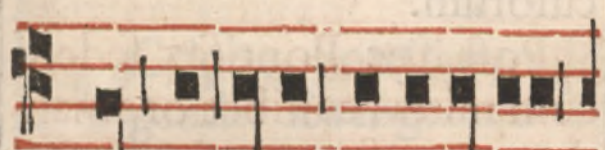
Postea prosequitur in primo tono, extensam tenens manum dexteram, usque in finem Præfationis.

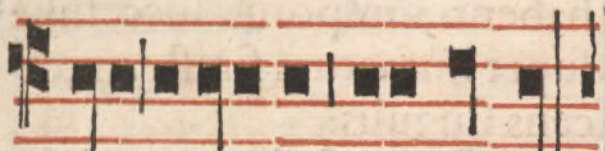
E mitte in eos, quæsumus,

Domine, Spiritū sanctum,

quo in opus ministeri j

tu i fidei ter exequendi

septiformis gratiæ tuæ mu-

nere roorentur. Abun-

det in eis totius forma

virtutis, auctoritas mode-

sta, pudor constans, inno-

centi æ puritas, & spiritua-

lis observantia discipli-

næ. In moribus eorum

præcepta tua fulgeant; ut

sua castitatis exemplo

imitationem sanctam

E 3

plebs

plebs acquirat; & bonum

conscientiæ testimonium

præferentes, in Chri-

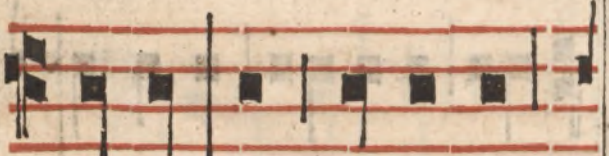
sto firmi & stabiles per-

seuerent; dignisque suc-

cessibus de inferiori

gradu per gratiam

tuam capere potio-

ra mereantur.

Quod sequitur, dicit plane; legendo, ita tamen, quod à circumstantibus possit audiri:

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra, cuilibet ordinando ante se genuflexo stolam, quam singuli in manu habent, imponit successiue super humerum sinistrum, dicens singulis:

Accipe stolam ✠ candidam de manu Dei; adimple ministerium tuum, potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam. Qui uiuit & regnat in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

faciens super quemlibet eorum signum Crucis; & ministri reflectant capita stolæ, & alligent sub brachio dextero.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successiue, usque ad humeros, & sic fit usque ad ultimum,

ritum, quem ea totaliter induit; & hoc, si una tantum sit dalmatica. Si verò quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet:

Induat te Dominus indumento salutis, & vestimento lætitiæ, & dalmatica iustitiæ circumdet te semper. In nomine Domini. *R.* Amen.

Postremò Pontifex accipit, & tradit omnibus librum Euangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipite potestatem legendi Euangelium in Ecclesia Dei, tam pro uiuis, quam pro defunctis. In nomine Domini. *R.* Amen.

Quo factò, Pontifex stans ad altare conuersus dicit, sine mitra: Oremus.

Et minister: Flectamus genua.

R. Leuate.

Et vertens se ad ordinatos, dicit:

Exaudi, Domine, preces nostras, & super hos famulos tuos spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte; ut cælesti munere ditati, & tuæ maiestatis gratiam possint acquirere, & bene viuendi alijs exemplum præbere. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum

uiuit & regnat in unitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, & gratiæ, & profectuum remunerator, qui in cælestibus & terrenis Angelorum ministerijs ubique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum, hos quoque famulos tuos spirituali dignare illustrare affectu; ut tuis obsequijs expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescant; & indulgentiæ tuæ puriores, eorum gradu, quos Apostoli tui in septenarium numerum, beato Stephano duce ac præuio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, digni existant; & virtutibus vniuersis, quibus tibi seruire oportet, instructi, tibi complacent. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde, cum tempus fuerit, aliquis de nouiter ordinatis dalmatica indutus Euangelium dicit. Ordinati autem statim, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE
PRESBYTERI.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur, oleum Catechumenorum, Calix cum vino & aqua; Patena, & hostia desuper posita; medulla panis, & bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

Iaconis ordinatis, Pontifex ad sedendum in sede sua, vel in faldistorio, in plano iuxta cornu Epistolae accedit, & cantatur Tractus, usque ad ultimum versum exclusiue; vel si sit infra Octauam Pentecostes, Tractus, & Sequentia, usque ad ultimum versum, exclusiue. Interim accedunt duo capellani cum libro & candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum, & Sequentiam, usque ad ultimum versum, exclusiue. Deinde Pontifex cum mitra reuertitur ante altare, ubi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili, dicens:

Accedat, qui ordinandi sunt ad ordinem Presbyteratus.

Et mox nominatim leguntur per notarium, prout supra dictum est, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, stola, & manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas, & in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis manibus, ad Pontificem accedunt, & coram eo in modum coronae se disponunt.

Tunc Archidiaconus praesentat ordinandos Pontifici, dicens:

Renerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut hos praesentes Diaconos ad onus Presbyterij ordinetis.

Et Pontifex interrogat, dicens: Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus: Quantum humana fragilitas nosse finit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius onus officij.

Pontifex dicit: Deo gratias. & annuntiat clero & populo, dicens:

Quoniam, fratres charissimi, rectori navis & nauigio deferendis eadem est, vel securitatis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa

com-

communis existit. Neque enim fuit frustra à Patribus institutum, ut de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus: quia de vita & conuersatione praesentandi, quod nonnumquam ignoratur à pluribus, scitur à paucis; & necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum praebuerit ordinando. Horum siquidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliante Domino, ordinandorum conuersatio (quantum mihi videtur) probata, & Deo placita existit, & digna (ut arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne vnum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque, quid de eorum actibus aut moribus noueritis, quid de merito sentiat, libera voce pandatis; & his testimonium Sacerdotij magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fiducia exeat, & dicat. Verumtamen memor sit conditionis suae.

Postea Pontifex, facta aliqua mora, conuertens sermo-

nem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

Consecrandi, filij dilectissimi, in Presbyteratus officium, illud dignè suscipere, ac susceptum laudabiliter exequi studeatis. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, praesesse, praedicare, & baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac prouidendum, ut caelestis sapientia, probi mores, & diuturna iustitiae observatio ad id electos commendent. Vnde Dominus praecipiens Moyse, ut septuaginta viros de vniuerso Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona diuideret, suggestit: Quos tu nosti, quod senes populi sunt. Vos siquidem in septuaginta viris & senibus signati estis, si per Spiritum septiformem decalogum legis custodientes, probi & maturi in scientia similiter & opere eritis. Sub eodem quoque mysterio, & eadem figura, in nouo Testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in praedicatione misit, ut doceret verbo simul, & facto, ministros Ecclesiae suae fide & opere debere esse perfectos; seu geminae dilectionis, Dei scilicet

F

& pro-

& proximi, virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, vt in adiutorium Moyfi, & duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet Catholicorum, qui per Moyfen & Apostolos figurantur, dignè, per gratiam Dei, eligi valeatis. Hac certè mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, & regitur; cum alij in ea Pontifices, alij minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi, diuerforum ordinum viri consecrantur; & ex multis & alternæ dignitatis membris, vnum corpus Christi efficitur. Itaque, filij dilectissimi, quos ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit, seruate in moribus vestris castæ & sanctæ vitæ integritatem. Agnoscite quod agitis. Imitamini quod tractatis; quatenus mortis Dominicæ mysterium celebrantes, mortificare membra vestra à vitijs & concupiscentijs omnibus procuretis. Sit doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei. Sit odor vitæ vestræ delectamentum Ecclesiæ Christi; vt prædicatione atque exemplo ædificetis domum, id est, familiam Dei; quatenus nec nos de vestra prouectione, nec vos de tanti

officij susceptione damnari à Dño, sed remunerari potius mereamur. Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. *Ry. Amen.*

Si non sint factæ ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litanie, vt supra in ordinatione Subdiaconorum dictum est.

Post hæc surgunt omnes, & ordinandis coram Pontifice binis & binis successiue genuflectentibus, Pontifex stans ante faldistorium suum cum mitra, & nulla Oratione nulloque cantu præmissis, imponit simul vtramque manum super caput cuiuslibet ordinandi successiue, nihil dicens. Idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes, qui adsunt; quorum tres, aut plures, planetis, vel saltem cum stolis parati, si commodè fieri potest, esse deberent. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes, tenent manus dexteræ extensas super illos. Et Pontifex stans cum mitra dicit:

Oremus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, vt super hos famulos suos, quos ad Presbyterij munus elegit, cælestia dona multiplicet; & quod eius dignatione suscipiunt, ipsius

sui consequantur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. *Ry. Amen.*

Pontifex, deposita mitra, conuersus ad altare, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

Ry. Leuate.

Et mox conuersus ad ordinandos, dicit:

Exaudi nos, quæsumus, Domine Deus noster, & super hos famulos tuos bene⁺ dictionem sancti Spiritus, & gratiæ Sacerdotalis infunde virtutem; vt, quos tuæ pietatis aspectibus offerimus consecrandos, perpetua muneris tui largitate prosequaris. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus:

Tum, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæculorum.

Ry. Amen.

lo rum. Ry. Amen.

Y. Dominus vo biscum.

Ry. Et cum spiri tu tu o.

Y. Sursum cor da. Ry. Ha-

bemus ad Dominum.

Y. Gratias a ga mus Do-

mi no De o nostro.

Ry. Dignum & iustum est.

Verè dignū & iustum est,

æquum & salutare, nos tibi

femper, & vbique gratias

agere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus, honorum auctor, &

distributor omnium digni-

tatum; per quem proficiunt

vniuersa; per quem cuncta

firmantur, amplificatis sem-

per in melius naturæ ratio-

nalis incrementis, per ordi-

nem congrua ratione dif-

positum. Vnde & Sacer-

dotales gradus, atque of-

ficia Leuitarum, Sacramen-

tis mysticis instituta creue-

runt:

runt: vt cū Pontifices

summos regendis populis

præfecisses, ad eorum so-

cie tatis & operis adiu-

mentum, sequentis ordinis

viros & secundæ dignita-

tis eligeres. Sic in eremo

per septua ginta virorum

prudentium mentes, Moy-

si spiritum propagasti; qui-

bus ille adiutoribus vsus,

in populo innumeras mul-

titudines facile governa-

uit. Sic & in Elea za-

rum & Ithamarum filios

Aaron paternæ plenitudi-

F 3

nis

nis abundantiam transfu-
 disti, vt ad hostias salutare,
 & frequenti oris officij Sa-
 cramenta, ministerium suf-
 ficeret Sacerdotum. Hac
 prouidentia, Dñe, Aposto-
 lis Fili j tui Doctores fidei
 comites addidisti, quibus

illi orbem totum secundis
 prædicationibus impleue-
 runt. Quapropter infirmita-
 ti quoque nostræ, Domi-
 ne, quæsumus, hæc adiu-
 menta largire; qui quantò
 fragili o res sumus, tantò
 his pluribus indigemus.

Da

Da, quæsumus, omnipo-
 tens Pater, in hos famu-
 los tuos Presbyterij di-
 gnitatem; innoua in visce-
 ribus eorum spiritum san-
 ctitatis; vt acceptum à
 te, Deus, secundi meriti
 munus obtineant, censu-

ramque morum exemplo
 suæ conuersationis infi-
 nuent. Sint prouidi coope-
 ratores ordinis nostri;
 e luceat in eis totius
 forma iustitiæ, vt bo-
 nam rationem dispensa-
 tionis sibi creditæ reddi-

turi,

turi, æternæ bea titudinis

præmia consequantur.

Quod sequitur, legat planè; ita tamen, quod à circumstantibus audiri possit:

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæ eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Pontifex sedet, accepta mitra, & reflectit orariū, siue stolam, ab humero sinistro cuiuslibet; capiens partem, quæ retrò pendet, & imponens super dexterum humerum, apertat eam ante pectus, in modum Crucis, singulis dicens:

Accipe iugum Domini; iugum enim eius suaue est, & onus eius leue.

Postea imponit cuiuslibet successiue casulam vsq; ad scapulas, (quam quilibet teneat super humeros complicatam, à parte anteriori deorsum dependentem) singulis dicens:

Accipe vestem Sacerdotalem, per quam charitas

intelligitur; potens est enim Deus, vt augeat tibi charitatem, & opus perfectum.

R. Deo gratias.

Surgit Pontifex sine mitra, & omnibus genua flectentibus, dicit:

Deus sanctificationū omnium auctor, cuius vera consecratio, plenaq; benedictio est, tu Dñe, super hos famulos tuos, quos ad Presbyterij honorē dedicamus, munus tuæ bene **✠** dictionis infunde; vt grauitate actuum, & censura viuēdi probent se seniores, his instituti disciplinis, quas Tito & Timotheo Paulus exposuit: vt in lege tua die ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceāt; quod docuerint, imitentur; iustitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem, ceterasq; virtutes in se ostēdant, exemplo præbeant, admonitione confirment; ac purum & immaculatum ministerij sui donum custodiant; & per obsequium plebis tuæ, panem & vinum in Corpus & Sanguinem Filij tui immaculata benedictione transforment; & inuiolabili charitate in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi in die iusti & æterni iudicij Dei, conscientia

pura,

pura, fide vera, Spiritu sancto pleni, resurgant. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæ Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tunc Pontifex sine mitra ante altare cōuersus, flexis genibus incipit alta voce, schola prosequente, Hymnum:

Veni creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.

Surgit Pontifex, & facit vt in fine Hymni habetur; interim schola prosequitur Hymnum: qui, si propter ordinandorum multitudinem necesse fuerit, repetatur, omisso primo versu.

Qui Paraclitus diceris,
Donum Dei altissimi,
Fons viuus, ignis, charitas,
Et spiritalis vnctio.

Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu ritè promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorē cordibus,
Infirma nostri corporis

Virtute firmans pèrpeti.

Hostem repellas longius,
Pacemq; dones protinus,
Ductore sic te præuio,
Vitemus omne noxium.

Perte sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te vtriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Gloria Patri Domino,
Natoq; qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorum sæcula.

R. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio cū mitra; & depositis chirothecis, & annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, siue mappula super gremium, & singuli ordinandi successiue coram eo genua flectunt, & Pontifex cum oleo catechumenorum inungit unicuique ambas manus simul iunctas, in modum Crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum intincto duas lineas, videlicet, à pollice dextræ manus vsque ad indicem sinistræ, & à pollice sinistræ vsque ad indicem dextræ, vngēdo mox totaliter palmas, dicens, dum quemlibet inungit:

Consecrare & sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam vnctio-

G nem,

nem, & nostram bene⁺ dictionem. *R.* Amen.

Pontifex producit manu dextera signum Crucis super manus illius quem ordinat, & prosequitur:

*V*t quaecumque benedixerint, benedicantur; & quaecumque consecrauerint, consecrentur, & sanctificentur, in nomine Domini nostri Iesu Christi.

Et quilibet ordinandus respondet, *Amen.*

Tum Pontifex claudit, seu iungit manus cuilibet successiue: quas sic consecratas, aliquis ministrorum Pontificis albo panno lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram, alligat; & mox unusquisque ad ordinem suum redit; & sic clausas, & alligatas manus tenet. Omnium manibus vnctis, & consecratis, Pontifex pollicem mica panis tergit; tum tradit cuilibet successiue Calicem cum vino & aqua, & Patenam superpositam cum Hostia, & ipsi illam accipiunt inter indices & medios digitos, & cuppam Calicis & Patenam simultangunt, Pontifice singulis dicente:

*A*ccipe potestatem offerre sacrificium Deo, Missaeque celebrare, tam pro vi-

uis, quam pro defunctis. In nomine Domini. *R.* Amen.

His peractis, Pontifex lauat manus cum medulla panis, & aqua lotionis huiusmodi proiicitur in sacrarium; deinde cum mitra reuertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolae, in plano sibi paratum, ubi sedet cum mitra. Et chorus cantat vltimum versum Tractus, vel Sequentiae, siue *A lleruia*. Interim accedunt duo capellani ante Pontificem cum libro & candela, qui ex eo legit dictum vltimum versum Tractus, vel Sequentiae, siue *A lleruia*: legit etiam secretè, *Munda cor meum*, atque Euangelium. Interea vnus ex Diaconis nouiter ordinatis accedit ad altare cum textu Euangelij ante pectus: dicit, *Munda cor meum*, &c. & cantat Euangelium.

Interim parantur per ministros Hostiae super altare, pro numero ordinatorum in Ordinibus sacris, qui omnes communicare debent, & proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etiam prius, ordinati Sacerdotes poterunt lauare manus suas cum medulla panis, & aqua benè munda-

illis,

illis, quibus ligatae erant: & aqua ablutionis huiusmodi proiiciatur in sacrarium. Pontifex verò, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedens accipit offertorium ab omnibus ordinatis: qui omnes accedunt bini & bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, & osculantur eius manum; primò Presbyteri; tum Diaconi successiue, & alij suo ordine.

Accepto singulorum offertorio, Pontifex lauat manus, & surgit sine mitra, accollitur faldistorium, & prosequitur Missam.

Presbyteri verò ordinati, post Pontificem, vel hinc & inde, ubi magis commodum erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes: *Suscipe sancte Pater*, &c. & omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamen benè aduertat, quòd Secretas morosè dicat, & aliquantulum altè, ita, vt ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, & praesertim verba consecrationis, quae dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quae

dicuntur cum Secreta Missae diei sub vno Per Dominum, &c.

T Vis, quæsumus, Domine, operare mysterijs, vt hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Cum Pontifex dixerit Orationem, Domine Iesu Christe, qui, &c. osculatur altare, & dat primo ex singulis ordinatis cuiuslibet Ordinis sacri ad eum successiue accedenti, & altare prius ad dexteram Pontificis deosculanti pacem, dicens: *Pax tecum.*

Cui ille respondet:

*E*t cum spiritu tuo.

Et quilibet illorum dat sequenti sui Ordinis secum ordinato, & ille alteri, & sic vsque ad vltimum continuatur. Si autem ordinatorum paruus sit numerus, Pontifex poterit dare pacem singulis. Postquam verò Pontifex se communicauerit, & totum Sanguinem sumpserit, priusquam digitos abluat, accedunt ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinatè dispositis, & genuflexis, Pontifex facta reuerentia Sacramento, &

aliquantulum versus cornu Euangelij se retrahens, ad eos se conuertit: & singuli ex Diaconis, & Subdiaconis, tantum dicunt submissa voce:

Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ, &c.

Et si Officium fiat in cantu, vnus de nouiter ordinatis illud cantat.

Et Pontifex stans capite detecto, versus ad eos dicit intelligibili voce, nisi Officium fiat in cantu:

Misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis peccatis vestris, perducatur vos ad vitam æternam.

R. Amen.

Indulgentiam, absolutiorem, & remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens & misericors Dominus. *R.* Amen.

Et manu dextera signum Crucis super eos communiter producit.

Presbyteri ante Communionem non dicunt Confessionem, nec datur eis Absolutio, quia concelebrant Pontifici: propterea si non sunt alij ordinati, Confessio & Absolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad supremum gradum altaris. Pontifex vero ponit plures Hostias consecratas super Pate-

nam, quæ ori cuiuslibet communicandi supponit, & singulos communicat, cuiuslibet dicens:

Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat te in vitam æternam.

Quilibet respondet: Amen. & priusquam Communionem sumat, manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur.

Vnus ministrorum Pontificis stat iuxta cornu Epistolæ altaris, Calicem habens, non illum cum quo Pontifex celebrauit, sed alium cum vino, & mappulam mundam in manibus; ad quem singuli communicati accedunt, & se purificant, os extergunt, & ad partem se locant. Omnibus communicatis, Pontifex extergit Patenam super Calicem suum, super eum digitos abluit, sumit abluitionem, accipit mitram, & lauat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitra deposita, stans in cornu Epistolæ altaris, versus ad illud inchoat in cantu, schola prosequente, Responsorium, quod à Septuagesima vsque ad Pascha dicitur sine Alleluia.

I am non dicam vos

fer-

fer uos, sed a mi-

cos me os, qui a om-

nia cognoui stis,

quæ opera tus sum in

me di o ve stri,

Alle lu ia.

*A*cci pite

Spi ri tum sanctum in

vo bis Para-

clitum: *I* l le est,

quem Pa ter mit tet

vo bis, Alle-

lu ia. *Versus.* V os amici

me i e stis,

si fe ce rit is, quæ e go

præ ci pi o

G 3

vo-

vo

bis.

Acci

pi te.

Versus. Gloria

Pa tri, & Fi li o, &

Spi ri tu i

fan

cto.

Il le est, quem.

Incepto Responsorio, Pontifex, accepta mitra, vertit se ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram

ipso stantes profitentur fidem quam prædicaturi sunt, dicentes:

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli & terræ. Et in Iesum Christum, filium eius unicum, Dominum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine. Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus. Descendit ad inferos; tertia die resurrexit à mortuis. Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus est iudicare viuos & mortuos. Credo in Spiritum sanctum. Sanctam Ecclesiam Catholicam. Sanctorum Communionem. Remissionem peccatorum. Carnis resurrectionem. Et vitam æternam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet:

Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseras peccata, remittuntur eis; & quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde explicans casulam, quam vnusquisque habet su-

per

per humeros complicatam, induit illa quemlibet, singulis dicens:

Stola innocentie induat te Dominus.

Et mox vnusquisque iterum ad Pontificem accedit, & genuflexus ponit manus suas iunctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est Ordinarius:

Promittis mihi, & successoribus meis, reuerentiam & obedientiam?

Et ille respondet: Promitto.

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, dicit singulis, cum manus eorum inter suas tenet, vt præfertur:

Promittis Pontifici, [vel Prælato,] Ordinario tuo, pro tempore existenti, reuerentiam & obedientiam?

Et ille respondet: Promitto.

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas, osculatur vnumquemque, dicens:

Pax Domini sit semper tecum.

Et ille respondet: Amen.

His expletis, & eis ad ordinem suum reuersis, Pontifex sedens cum mitra, & baculo, admonet eos, dicens:

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filij dilectissimi, moneo vos, vt diligenter totius Missæ or-

dinem, atque Hostiæ consecrationem, ac fractionem, & communionem, ab alijs iam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra, & baculo; & Presbyteris coram eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competente:

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, descendat super vos: vt sitis benedicti in ordine Sacerdotali; & offeratis placabiles Hostias pro peccatis atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor & gloria per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, & amoto faldistorio, conuertitur ad altare, prosequitur Missam, & cantatur Communio; & dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub vno Per Dominum, cum Postcommunionem Missæ dici.

Postcommunio.

Quod tuus, Domine, refectis Sacramentis, continuis attolle benignus auxilijs: vt tuæ redæptionis effectum, & mysterijs capiamus, & moribus. Per Dominum no-

strum

strum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitae Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Deinde dicitur, Benedicamus Domino, vel, *Ite missa est, prout tempus requirit; & per Pontificem, Placeat tibi sancta, &c.*

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, & baculo pastoralis, dat benedictionem solitam, dicens: *Sit nomen Domini benedictum, &c.*

Tum sedet, & alloquitur ordinatorum sub his verbis:

Filij dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositum: studete sancte & religiose viuere; atque omnipotenti Deo placere, vt gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur.

Singuli ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines promoti, dicite semel septem Psalmos poenitentiales, cum Litanis, Versiculis, & Orationibus. Ad Subdiaconatum, vel Diaconatum, Nocturnum talis diei. Ad Presbyteratum vero ordinati, post primam vestram Missam, tres alias Missas, vi-

delicet, vnam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper virgine, tertiam pro fidelibus defunctis dicite, & omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi deuote suscipiunt, & respondent se facturos.

Tum Pontifex conuertit se ad altare, & dicit submissa voce: Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem.

In principio, &c.

Signat altare, & se; & reuertitur ad sedem, vel ad faldistorium, vbi exiit sacris vestibus. Ordinati etiam ad Presbyteratum dicunt idem Euangelium, & in loco conuenienti sacras vestes deponunt, & cum eis alij ordinati.

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPVM.

Nemo consecrari debet, nisi prius constet Consecratori de commissione consecrandi, siue per litteras Apostolicas, si sit extra curiam; siue per commissionem viuæ vocis oraculo à summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statuta die consecrationis,

quæ

quæ debet esse Dominica, vel natalitium Apostolorum, vel etiam festiua, si summus Pontifex hoc specialiter indulserit: & tam Consecrator quam Electus, conueniens est, vt precedenti die ieiunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, vbi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, maior pro Consecrante, & minor pro Electo. Et in maiori quidem, super altari parato, vt est moris, erit crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus; sed Consecrator, & alij genuflectent. Paratur etiam in loco propinquo & congruo credentia pro Consecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & asperforio; thuribulum cum nauicella, cochleari, & incenso, si Officium fit in cantu, alias non; ampullæ cum vino & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostijs; medulla panis pro abs-

tergendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris temporis & Officio Missæ conuenientis; videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirotheca, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, & manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore; & tres sedes pro Electo & duobus Episcopis Assistentibus; Missale, & Pontificale. Consecrator habeat tres capellanos ad minus, cum superpelliceis, & duos scutiferos ad credentiam.

In capella verò minore pro Electo, quæ à maiore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris, & super illud Missale, & Pontificale; ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, vt supra pro Consecratore numerata sunt; & vltra illa, pluuiale album, & prope altare credentia minor cum mappa munda, & vasis ad abluendum manus, & medulla panis ad extergendum manus & caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni

H

linei

linei subtilis, per medium scissis in longitudinem: quarum duę sint longitudinis sex palmorum quęlibet; alię verò sex, æqualis sint quātītatis. Et candelę saltem octo, vnius librę quęlibet: quarum quatuor super altare Consecrantis, duę super eius credentiam, & duę super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus, pecten eburneus. Et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, & duo barilia vini. Panes, & barilia ornentur, duo videlicet videantur argentea, & duo aurea, hinc & inde insignia Consecratoris & Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra, pro cuiusque gradu & dignitate.

Ad sint duo ad minus Episcopi Assistentes, qui induuntur rochetto, & si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stola, pluuiali coloris temporis & Officio Missę conuenientis, & mitra simplici alba; & quisque habeat suum Pontificale.

Hora igitur competenti, Consecrator, Electus, Assistentes Episcopi, & alij, qui consecrationi interesse debent, ad Ecclesiam conueniunt: & Consecrator, facta oratione

ante altare, ascendit ad sedē, si sit in Ecclesia sua; vel accedit ad faldistorium in capella sua, iuxta cornu Epistolę pręparatum; & ibi de more paratur. Electus verò cum Assistentibus Episcopis vadit ad capellam suam, & ibi capit paramenta opportuna; videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, & pluuiale. Si verò Officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia, & legere Psalmum. Quam dilecta, &c. Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prędicta capiunt.

Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, & ibi in medio sedet super faldistorium, vertēs renes altari. Electus verò cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter Assistentes sibi Episcopos paratos, & mitratos; & cum ante Consecratorem peruenerit, nudato capite, illud profundē inclinando, ei reuerentiam facit: Assistentes verò Episcopi eidē cum mitra caput aliquātulum inclinant.

Tum sedent in sedibus suis, ante Cōsecratorem, hoc modo. Electus contra faciem Consecratoris, ita vt inter eos sit competens distantia. Anti-

quior

quior Episcopus Assistens ad dexteram Electi, iunior ad sinistram; ita tamen, quod ipsi Assistentes ad alterutrum facies vertant. Cum sic locati fuerint, & aliquātulum quieverint, surgunt, Electus sine bireto, & Assistentes Episcopi sine mitris; & senior Assistentium versus ad Consecratorem, dicit:

Reuereudissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt hunc pręsentem Presbyterum ad onus Episcopatus subleuetis.

Consecrator dicit:
Habetis mandatum Apostolicum?

Respondet Episcopus senior Assistentium:
Habemus.

Consecrator dicit:
Legatur.

Tum notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi Assistentis, legit à principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per notarium perlecto, Consecrator dicit: Deo gratias.

Vel, si consecratio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam iuramenti per Electum pręstandi receptio Consecratori committitur; litteris ipsis lectis, antequam

Consecrator aliud dicat, Electus de sede sua veniens coram Consecratore genuflectit: & legit iuramentum de verbo ad verbum, iuxta tenorem commissionis prędictę pręstandum; in hunc modum, videlicet:

FORMA IURAMENTI.

EGO **N.** Electus Ecclesię **N.** ab hac hora in antea fidelis & obediens ero beato Petro Apostolo, sanctęque Romanę Ecclesię, & Dño nostro, Dño **N.** Papę **N.** suisque successoribus canonicę intransantibus. Non ero in consilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; seu capiantur mala captione; aut in eos violenter manus quomodolibet ingeratur; vel iniurię aliqua inferatur, quouis quęsito colore. Consilium verò, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos, seu litteras, ad eorū damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanum, & Regalia sancti Petri, adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, contra omnem hominem. Legatum Apostolicę Sedis in eundo & redeundo honorificę tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores,

res, priuilegia, & auctoritatem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorū, conseruare, defendere, augere, promouere curabo. Neq; ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanā Ecclesiam, aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorū machinentur. Et, si talia à quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quātō citius potero, significabo eidē Domino nostro, vel alteri, per quem possit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes seu dispositiones, reseruaciones, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciā ab alijs obseruari. Hæreticos, schismaticos, & rebelles eidem Domino nostro, vel successoribus prædictis, pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad Synodū, veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditio. Apostolorum limina singulis triennijs personaliter per me ipsum visitabo; & Dño nostro, ac successoribus præfatis, rationem reddā de toto meo

pastorali officio, ac de rebus omnibus ad meę Ecclesiæ statum, ad cleri & populi disciplinā, animarū denique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutē, quouis modo pertinentibus: & vicissim mandata Apostolica humiliter recipiam, & quā diligentissimè exequar. Quod si legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certum Nuntium ad hoc speciale mandatū habentem, de gremio mei Capituli, aut alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu aliās personatum habentem; aut, his mihi deficientibus, per diocesānum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquem alium Presbyterum sæcularem, vel regularē, spectatā probitatis & religionis, de supradictis omnibus plenè instructum. De huiusmodi autem impedimento docebo per legitimas probationes, ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Proponētem in Congregatione sacri Concilij, per supradictum Nuntium transmittendas.

Possessiones verò ad mensam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cū consensu

Capi-

Capituli Ecclesiæ meæ, incōsulto Romano Pōtifice. Et si ad aliquam alienationē deuenero; pœnas in quadam super hoc edita Constitutione contentas, eo ipso incurrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente:

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et ipsum textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit **Consecrator: Deo gratias.**

Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primate, Archiepiscopi, atque Episcopi Itali, videlicet ex Italicis insulis, vnde in Italiam commodius traici potest; veluti Siculi, Sardi, Corfi, & alij adiacentium prouinciarum Italiæ, atque etiam Dalmaticæ, & Græcarum, quæ è regione ipsius Italiæ & Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorum quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Boëmi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, & ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare

Germanicum, & Balticum, atque omnium insularū maris Mediterranei.

Ad tempus singulorum quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his prouincijs remotiores, atque etiam Africani littoribus nostris aduersi, atque insularum maris Oceani, Septemtrionalis & Occidentalis Europæ, atque Africæ, citra cōtinentem noui orbis, tam qui nunc sunt, quàm qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, & qui extra Asiam, & in alijs nouis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septemtrionalibus, tam in insulis, quàm in continentibus, & denique in quibuslibet mundi partibus existētes.

Denique Electo, & Assistentibus, in locis suis (vt dictum est) sedentibus, Consecrator intelligibili voce legit sequentem examinationem: quæ legi debet semper, sicut iacet, in singulari, etiam si plures simul examinentur.

Assistentes verò Episcopi submissa voce dicunt, quæcumque dixerit Consecrator, & omnes debent tunc mitras tenere, & sedere.

H 3

EXA-

E X A M E N.

Antiqua sanctorum Patrum institutio docet, & præcipit, ut is, qui ad Episcopatus ordinem eligitur, ante diligentissime examinetur cum omni charitate, de fide sanctæ Trinitatis; & interrogetur de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt retineri secundum Apostoli dictum, Manus nemini citò imposueris. Et ut etiam is, qui ordinandus est, erudiat, qualiter sub hoc regimine constitutum oporteat conuersari in Ecclesia Dei; & ut irreprehensibiles sint, qui ei manus ordinationis imponunt. Eadem itaque auctoritate, & præcepto interrogamus te, dilectissime frater, charitate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, diuinæ Scripturæ sensibus accommodare volueris.

Tum Electus aliquantulum assurgens, detecto capite respondet:

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, & obedire.

Et hoc seruabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successiue quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator.

Vis ea, quæ ex diuinis Scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, & verbis docere, & exemplis?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis traditiones orthodoxorum Patrum, ac decretales sanctæ & Apostolicæ Sedis constitutiones veneranter suscipere, docere, ac seruare?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui à Deo data est potestas ligandi ac soluendi, eiusque Vicario Domino nostro, Domino **N.** Papæ **N.** suisque successoribus, Romanis Pontificibus, fidem, subiectionem, & obedientiam, secundum canonicam auctoritatem, per omnia exhibere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, & quantum poteris, Domino adiuuante, ad omne bonum commutare?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem & sobrietatem cum Dei auxilio custodire, & docere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis semper in diuinis esse negotijs mancipatus, & à terrenis negotijs vel lucris tur-

pibus

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam vnum Deum, verum, plenum, & perfectum?

Interrogatio.

Credis, ipsum Filium Dei, Verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialē, coomnipotentem, & coæqualem per omnia Patri in Diuinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto ex Maria semper virgine, cum anima rationali, duas habentem natiuitates, vnam ex Patre æternam, alteram ex matre temporalem; Deum verum & hominem verum, proprium in vtraque natura atque perfectum, non adoptiuum, nec phantasmaticum, sed vnicum & vnum Filium Dei, in duabus & ex duabus naturis, sed in vnius personæ singularitate; impassibilem & immortalem Diuinitate, sed in humanitate pro nobis & pro salute nostra passum vera carnis passionē, & sepultum, ac tertia die resurgentem à mortuis vera carnis resurrectione; die quadragesimo post resurrectionem, cum carne qua resurrexit, & anima ascendisse ad cælum, & federe ad dexteram Patris; inde venturum iudicare viuos & mortuos; & red-

diturum

pibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse?

Interrogatio.

Vis humilitatem & patientiam in teipso custodire, & alios similiter docere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis pauperibus, & peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis & misericors?

R. Volo.

Tunc dicit ei Consecrator:

Hæc omnia, & cetera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondēt omnes: Amē.

Interrogatio.

Credis, secundum intelligentiam & capacitatem sensus tui, sanctam Trinitatem, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, vnum Deum omnipotentem, totamque in sancta Trinitate Deitatem, coessentialē, consubstantialē, coæternam, & coomnipotentem, vnius voluntatis, potestatis, & maiestatis, creatorē omnium creaturarum, à quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia, quæ sunt in cælo & in terra, visibilia & inuisibilia, corporalia & spiritualia.

R. Assentio, & ita credo.

diturum unicuique secundum opera sua, siue bona fuerint, siue mala? *R.* Assentio, & ita per omnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spiritum sanctum, plenum, & perfectum, verumque Deum, à Patre & Filio procedentem, coequallem, & coessentialem, coomnipotentem, & coaeternum per omnia Patri & Filio? *R.* Credo.

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitatem, non tres Deos, sed unum Deum omnipotentem, aeternum, inuisibilem, & incommutabilem? *R.* Credo.

Interrogatio.

Credis, sanctam Catholicam & Apostolicam unam esse veram Ecclesiam, in qua unum datur verum Baptisma, & vera omnium remissio peccatorum? *R.* Credo.

Interrogatio.

Anathematizas etiam omnem haeresim, extollentem se aduersus hanc sanctam Ecclesiam Catholicam? *R.* Anathematizo.

Interrogatio.

Credis etiam veram resurrectionem eiusdem carnis, quam nunc gestas; & vitam aeternam? *R.* Credo.

Interrogatio.

Credis etiam, noui & veteris Testamenti, legis & Prophetarum & Apostolorum unum esse auctorem Deum, ac Dominum omnipotentem? *R.* Credo.

Postea Consecrator dicit:

Haec tibi fides augeatur à Domino, ad veram & aeternam beatitudinem, dilectissime frater in Christo.

Et respondent omnes: Amen.

Expleto itaque examine, praefati Assistentes Episcopi ducunt Electum ad Consecratorem, coram quo genuflexus, eius manum reuerenter osculatur. Tunc Consecrator, deposita mitra, cum ministris ad altare conuersus, facit, solito more, Confessionem, Electro à sinistris eius manente; & omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum capellanis suis. Facta itaque Confessione, Consecrator ascendit ad altare, & osculatur illud, & Euangelium in Missa dicendum; & incensat altare, more solito. Deinde vadit ad sedem suam, vel faldistorium, & procedit in Missa usque ad Alleluia, siue ultimum versum Tractus vel Sequentiae, exclusiue. Si vero

Missä

Oratio.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus: ut quod humilitatis nostrae gerendum est ministerio, tuae virtutis impleatur effectus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Finito Graduali, si Alleluia, dicitur, alioquin dicto Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum versum, exclusiue, Consecrator accedit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedet cum mitra: Assistentes vero Episcopi iterum ducunt Electum ad Consecratorem; cui Electus, deposito bireto, caput profundè inclinans humilem reuerentiam facit: Assistentes vero cum mitris se aliquantulum inclinantes, etiam Consecratorem venerantur. Tum sedent omnes, ut prius; & Consecrator sedens cum mitra, versus ad illum, dicit:

Propter ordinationes Episcoporum numquam mutatur Officium diei; dicitur tamen post Collectam diei, pro Officio consecrationis Collecta pro Electro, sub vno Per Dominum nostrum, &c.

Episcopum oportet iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare, & confirmare.

Deinde omnibus surgentibus, Consecrator stans cum

I

mitra,

mitra, dicit ad circumstantes:

O Remus, fratres charissimi, ut huic Electro, utilitati Ecclesie providens, benignitas omnipotentis Dei gratia sua tribuat largitatem. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Et mox Consecrator ante faldistorium suum, & Assistentes Episcopi ante sedes suas cum mitris procumbunt: Electus vero prosternit se a sinistris Consecratoris; ministri etiam, atque alij omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si Officiu fit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicens, Kyrie eleison, &c. proseguendo totas, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est, fol. 23. Postquam autem dictum fuerit, Ut omnibus fidelibus defunctis, &c. *R.* Te rogamus audi nos. Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum conuersus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum, Primò:

Ut hunc praesentem Electum bene $\times$ dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit:

Ut hunc praesentem Electum

bene $\times$ dicere, & sancti $\times$ ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertiò dicit:

Ut hunc praesentem Electum bene $\times$ dicere, & sancti $\times$ ficare, & cōsecrare digneris.
R. Te rogamus audi nos.

producendo semper signum Crucis super illum; idemque faciunt, & dicunt Assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanentes.

Deinde iterum procumbit Consecrator; & cantor, seu ipse qui prius dixit, eas prosequitur usque ad finem: Ut nos exaudire digneris, &c.

Quibus finitis surgunt omnes, & Consecrator ante faldistorium suum cum mitra stante, Electus coram eo genuflectit.

Tum Consecrator, accepto libro Euangeliorum, illum apertum, adiuuantibus Episcopis Assistentibus, nihil dicens imponit super cervicem & scapulas Electi; ita quod inferior pars libri cervicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiori manente: quem unus ex capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electro in manus tradendus sit, continuè sustinet. Deinde Consecrator, & Assisten-

tes

tes Episcopi, ambabus manibus caput consecrandi tangunt, dicentes:

Accipe Spiritum sanctum. Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit:

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris; & inclinato super hunc famulum tuum cornu gratiae Sacerdotalis, bene $\times$ dictionis tuae in eum effunde virtutem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus,

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit:

R. Sursum cor da. *R.* Habemus ad Dominum.

R. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum & iustum est.

R. Dignum & iustum est, æquum & salutare, nos tibi semper, & ubique gratias

Per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

R. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Sursum cor da. *R.* Habemus ad Dominum.

R. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum & iustum est.

R. Dignum & iustum est, æquum & salutare, nos tibi semper, & ubique gratias

Per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

R. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Et cum spiritu tuo.

I 2

agere

agere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, aterne

Deus, honor omnium di-

gnitatum, quæ gloriæ tuæ

facris famulantur ordini-

bus. Deus, qui Moysen fa-

mulum tuum secreti fami-

lia ris affatu, inter cetera cæ-

lestis documenta culturæ,

de habitu quoq; indumen-

ti Sacerdotalis instituens,

electum Aaron mystico

amictu vestiri inter sacra

iussisti; ut intelligentiæ

sensum de exemplis prio-

rum caperet secutura po-

steritas,

steritas, ne eruditio doctri-

næ tuæ ulli deesset atati.

Cum & apud veteres reue-

rentiam ipsa significatio-

num species obtineret; &

apud nos certiora essent ex-

perimenta rerū, quam ænig-

mata figurarum. Illius nam-

que Sacerdotij anterioris

habitus, nostræ mentis or-

natus est; & Pontificalem

gloriam non iam nobis ho-

nor cōmendat vestium, sed

splendor animarum. Quia

& illa, quæ tunc carnalibus

blandiebantur obtutibus,

e a potius, quæ in ipsis

erant, intelligenda posce-

bant. Et idcirco huic famu-

lo tuo, quem ad summi Sa-

cerdotij ministerium ele-

gisti, hanc, quæsumus Do-

mine, gratiam largiaris; ut

quidquid illa velamina in

fulgore auri, in nitore gem-

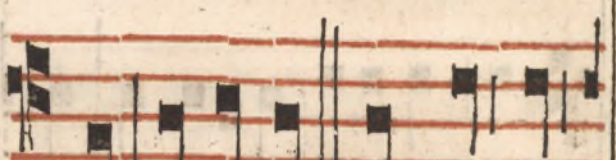
marum, & in multimodi

operis varietate signabant,

hoc in eius moribus actibus-

que clarescat. Comple in

Sacerdote tuo ministerij

tui summam, & orna-

mentis totius glorifica-

tionis

tionis instructum, celestis

unguenti rore sanctifica.

Si in Romana curia fit consecratio, Subdiaconus Apostolicus, vel vnus ex capellanis Pontificis, ligat caput Electi cum vna ex longioribus mappulis, de octo superius dictis; & Consecrator, flexis genibus, versus ad altare incipit, ceteris prosequentibus, Hymnum:

Veni creator Spiritus, &c.

Et dicitur vsque ad finem, prout habetur supra in ordinatione Presbyteri, fol. 49.

Finito primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum, & chirothecas; resumit annulum, & imponitur ei gremiale à ministris. Tum pollicem suum dexterum intingit in sanctum Chrisma, & caput Electi coram se genuflexi inungit, formans primò si-

gnum Crucis per totam coronam, deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens:

V Ngatur, & consecratur caput tuum, celesti benedictione, in ordine Pontificali.

Et producens manu dextera tertio signum Crucis super caput Electi, dicit:

In nomine Pa^{tris}, & Fi^{lij}, & Spiritus^{sancti}.
R. Amen.

Y. Pax tibi.

R. Et cum spiritu tuo.

Et si plures sint consecrandi, hoc in persona cuiuslibet singulariter repetit.

Expleta vñctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abstergit, & finito Hymno prædicto, deposita mitra, surgit, & in pristina voce prosequitur, dicens:

Hoc, Dñe, copiosè in caput

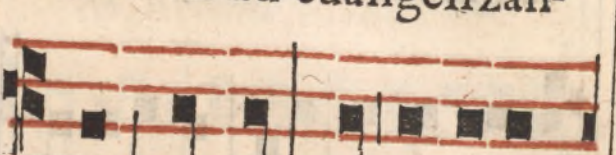
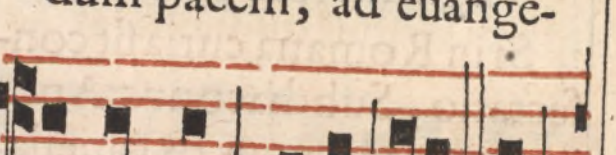
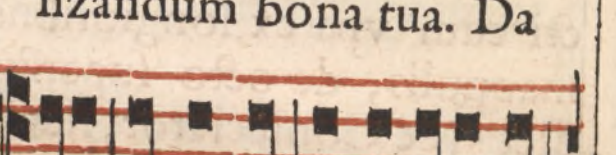
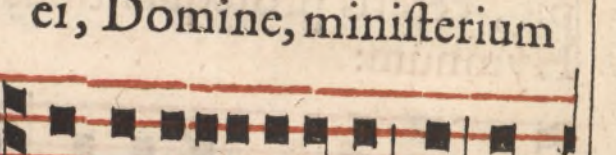
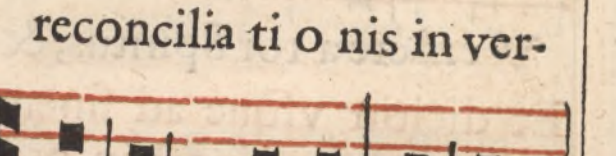
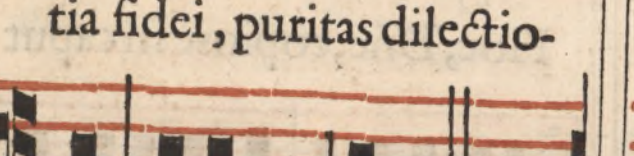
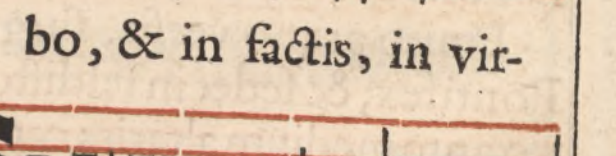
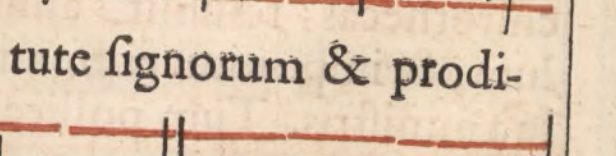

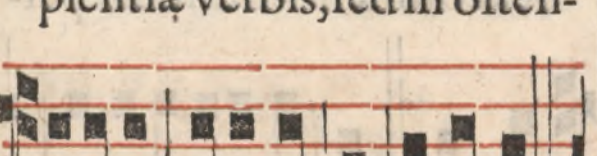
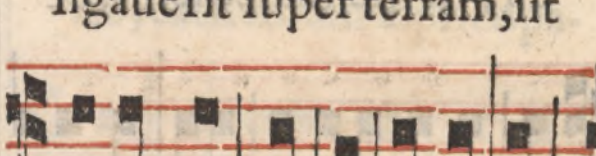
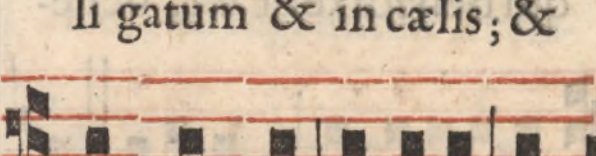
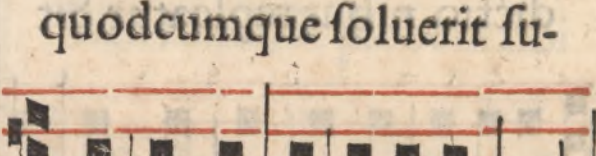
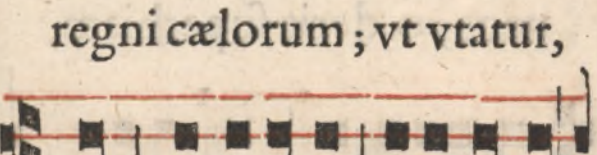
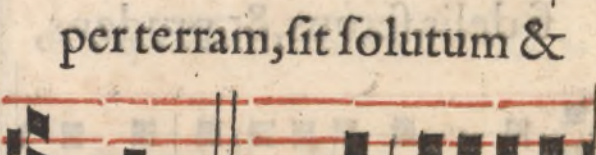
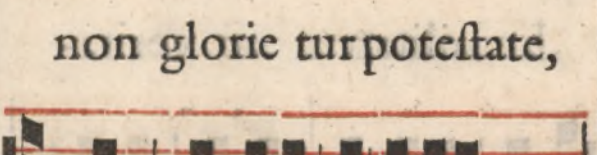
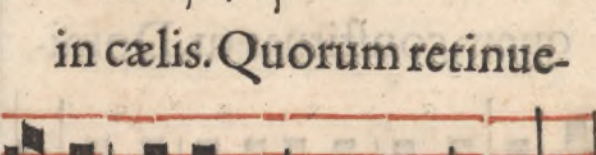
eius influat; hoc in oris sub-

iecta decurrat; hoc in to-

tius

	
tius corporis extrema de-	des eius ad euangelizan-
	
scendat; ut tui spiritus vir-	dum pacem, ad euange-
	
tus & interiora eius repleat,	lizandum bona tua. Da
	
& exteriora circumtegat.	ei, Domine, ministerium
	
Abundet in eo constan-	reconcilia ti o nis in ver-
	
tia fidei, puritas dilectio-	bo, & in factis, in vir-
	
nis, sinceritas pacis. Sint	tute signorum & prodi-
	
specio si munere tuo pe-	gio rum. Sit sermo eius,
	& præ-

	
& prædicatio, non in per-	tio nem, non in destru-
	
suasi bilibus humanæ fa-	ctio nem. Quodcumque
	
pietia verbis, sed in osten-	ligauerit super terram, sit
	
sio ne spiritus & virtutis.	li gatum & in cælis; &
	
Da ei, Domine, claues	quodcumque soluerit su-
	
regni cælorum; ut utatur,	per terram, sit solutum &
	
non glorie turpitudine,	in cælis. Quorum retinue-
	
quam tribuis in ædifica-	rit peccata, retenta sint;
	K & quo-

& quorum remiserit, tu

remittas. Qui maledixerit

e i, sit ille maledictus; &

qui benedixerit e i, bene-

dictio nibus repleatur. Sit

fi delis seruus, & prudens,

quem constituas tu, Domi-

ne, super familiam tuam;

ut det illis cibum in tem-

pore opportuno, & exhi-

beat omnem hominem per-

fectum. Sit sollicitudine

impiger; sit spiritu fer-

uens; o derit superbiam;

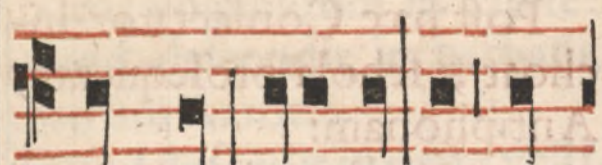

humilitatem ac verita-

tem diligat, neque e am

umquam

umquam deferat, aut lau-

dibus aut timore superatus.

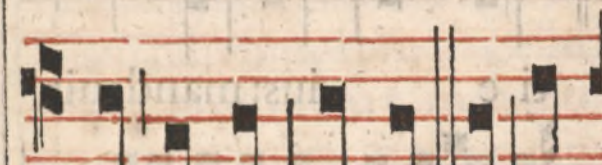
Non ponat lucem tene-

bras, nec tenebras lucem:

non dicat malum bonum,

nec bonum malum. Sit fa-

cientibus & insipientibus

debitor; ut fructum de

profectu omnium conse-

quatur. Tribuas ei, Domi-

ne, cathedram Episcopa-

lem, ad regendum Eccle-

siam tuam, & plebem sibi

commisam. Sis e i aucto-

ritas, sis e i potestas,

sis e i firmitas. Multiplica

K 2

super

super eum bene **✠** dictio-

nem & gratiam tuam; vt

ad exorandam semper mi-

sericordiam tuam tuo mu-

nere idoneus, & tua gra-

ti a possit esse deuotus.

Deinde summissa voce di-
cit, legendo, ita, quod à cir-
cumstantibus audiri possit:

Per Dominum nostrum Ie-
sum Christum filium tuum,
qui tecum viuit & regnat in
vnitate Spiritus sancti Deus,
per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Post hac Consecrator in-
choat, schola prosequente,
Antiphonam:

Vnguen tum in capite,

quod descen dit in barbam,

bar bam A aron, quod

descen dit in oram vestimē-

ti e ius: mandauit

Do minus benedictionem

in sæ culum. E u o u a e.

Ecce quàm bonum, &
quàm iucundum: habita-
re fratres in vnum.

Sicut

Sicut vnguentum in capite:
quod descendit in barbam,
barbam Aaron.

Quod descēdit in oram vesti-
menti eius: sicut ros Hermon,
qui descendit in mōtem Sion.
Quoniam illic mandauit Do-
minus benedictionem: & vi-
tam vsque in sæculum.

Gloria Patri, & Filio: & Spi-
ritui sancto.

Sicut erat in principio, &
nunc, & semper: & in sæcula
sæculorum. Amen.

Deinde repetitur tota An-
tiphona, Vnguentum in ca-
pite, &c.

Incepta Antiphona ante
Psalum, imponitur ad col-
lum Electi alia ex longiori-
bus mappulis, de octo supra-
dictis. Consecrator sedet; ac-
cipit mitram; & Electo ante
ipsum genuflexo inungit am-
bas manus simul iunctas Chri-
smate, in modum Crucis, pro-
ducendo cum pollice suo
dextero intincto duas lineas;
videlicet à pollice dexteræ
manus vsque ad indicem sini-
stræ, & à pollice sinistræ vsque
ad indicem dexteræ; & mox
inungat totaliter palmas Ele-
cti, dicens:

Vngantur manus istæ de
vleo sanctificato, &
Chrismate sanctificationis;
sicut vnxit Samuel Dauid Re-

gem & Prophetam, ita vn-
gantur & consecrentur,

Et produens manu dexte-
ra ter signum Crucis super
manus Electi, dicit:

In nomine Dei Pa **✠** tris, &
Fi **✠** lij, & Spiritus **✠** sancti,
facientes imaginem sanctæ
Crucis Saluatoris nostri Iesu
Christi, qui nos à morte rede-
mit, & ad regna cælorum per-
duxit. Exaudi nos pie Pater
omnipotens, æterne Deus; &
præsta, vt, quod te roga-
mus, exoremus. Per eundem
Christum Dominū nostrum.
R. Amen.

Et prosequitur sedens:

Deus, & Pater Domini
nostri Iesu Christi, qui
te ad Pontificatus sublimari
voluit dignitatem, ipse te
Chrismate & mysticæ delibu-
tionis liquore perfundat, &
spiritualis bene **✠** dictionis
vberrate fecundet: quidquid
bene **✠** dixeris, benedicatur;
& quidquid sanctificaueris,
sanctificetur; & consecratæ
manus istius, vel pollicis im-
positio cunctis proficiat ad sa-
lutem. **R.** Amen.

Præmissis itaque expeditis,
Consecratus iungit ambas
manus, & dexterā super sini-
strā tenet, & eas imponit map-
pulæ à collo dependenti. Cō-
secrator verò abstergit pau-

K 3

lulum

lulum cum medulla panis pollicem; & deposita mitra, surgit, & benedicit baculum pastorem, si non sit benedictus, dicens.

Oremus.

Sustentator imbecillitatis humane Deus, bene **✠** dic baculum istum; & quod in eo exterius designatur, interiorius in moribus huius famuli tui tue propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde illum aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit illum Consecrato coram eo genuflexo, capienti ipsum inter indices & medios digitos, manibus non disiunctis, Consecratore dicente:

Accipe baculum pastoralis officij; ut sis in corrigendis vitijs pie sapiens, iudicium sine ira tenens, in fovendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate severitatis censuram non deferens.

R. Amen.

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, & benedicit annulum, si non sit prius benedictus, dicens:

Oremus.

Creator, & conservator humani generis, dator gratiae spiritualis, largitor aeternae salutis, tu, Domine, emitte bene **✠** dictionem tuam super hunc annulum; ut quicumque hoc sacrosanctae fidei signo insignitus incederit, in virtute caelestis defensionis ad aeternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Tum aspergit ipsum annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, & solus annulum in digitum annularem dexterae manus Consecrati immittit, dicens:

Accipe annulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias. **R.** Amen.

Tum Consecrator accipit librum Evangeliorum de scapulis Consecrati; & adiuvantibus ipsum Episcopis Assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens:

Accipe Evangelium, & vade, praedica populo tibi commissio; potes est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam, qui vivit & regnat

cum

cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis; similiter & Assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato:

Pax tibi.

Et ipse respondet singulis: Et cum spiritu tuo.

Tum Consecratus medius inter Assistentes Episcopos, redit ad capellam suam, ubi abstergitur ei caput cum medulla panis, & cum panno mundo; deinde cum pectine mundantur, & complanantur capilli; postea lauat manus. Consecrator vero in suo faldistorio manus lauat. Deinde procedit in Missa usque ad Offertorium inclusivè. Idem facit Consecratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et Consecratus veniens ex sua capella, inter Assistentes Episcopos medius coram Consecratore genuflectit; & illi offert duo intorticia accensa, duos panes, & duo barilia vino plena; & Consecratoris praedicta recipientis manum reverenter osculatur.

Deinde Consecrator lauat manus; & accedit ad altare:

Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolae altaris eiusdem accedit; & ibi stans medius inter Episcopos Assistentes, ante se habens Missale suum, simul cum Consecratore dicit & facit omnia, prout in Missali. Et ponatur una Hostia consecranda, pro Consecrante, & Consecrato; & vinum consecrandum, in Calice, sufficiens pro utroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missae dici, sub uno Per Dominum, per Consecratorem.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera, quae tibi offerimus pro hoc famulo tuo; ut propitius in eo tua dona custodias. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Consecratus dicit.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera, quae tibi offerimus pro me famulo tuo; ut propitius in me tua dona custodias. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Infra

Infra actionem dicit Consecrator:

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro hoc famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in eo tua dona custodias: vt, quod diuino munere consecutus est, diuinis effectibus exequatur; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorū tuorum iubeas grege numerari. Per Christum Dñm nostrum. *R.* Amen.

Consecratus dicit:

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro me famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in me tua dona custodias: vt, quod diuino munere consecutus sum, diuinis effectibus exequar; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Dicta Oratione, Domine Iesu Christe, qui, &c. per Consecratorem & Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Consecratoris; & ambo osculantur altare: tum Consecrator dat pacem Consecrato, dicens:
Pax tecum.

Cui respondet Consecratus:
Et cum spiritu tuo.

Et dat eam Assistentibus suis, seniori primò, tum alteri, singulis dicens:
Pax tecum.

Et illi sibi respondent:
Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Consecrator Corpus Domini sumperit, non totum Sanguinem sumit, sed solum partem eius cum particula Hostiæ in Calicem missa. Et priusquam digitos abluat, communicat Consecratum ante se in eodē cornu capite inclinato stantem, & non genuflectentem, prius de Corpore, tum de Sanguine; deinde purificat se, postea Consecratum. Tum abluit digitos super Calicem, & sumit etiam ablutionem; & assumpta mitra, lauat manus.

Interim Consecratus cum Assistentibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Euangelij; & ibi prosequitur

Missam,

Oremus.

Domine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, à qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentum; bene **✠** dicere & sancti **✠** ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Antistitis capiti imponēdam. Per Christum Dominū nostrum. *R.* Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, adiuuantibus ipsum Assistentibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati, dicens:

Imponimus, Domine, capiti huius Antistitis & agonistæ tui, galeam munitiois & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite, cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; & te ei largiente gratiam, impugnator eorum robustus existat: qui Moyse famuli tui faciem ex tui sermonis consortio decoratam lucidissimis tuæ claritatis ac veritatis cornibus insignisti, & capiti Aaron Pontificis tui tiaram imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde, si chirothecæ non

L

sint

Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcommunione diei, sub vno Per Dominum nostrum Iesum, &c.

Plenum, quæsumus Domine, in nobis remedium tuæ miserationis operare: ac tales nos esse perface propitius; & sic foueri, vt tibi in omnibus placere valeamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitae Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde dicto, I te missa est, vel Benedicamus Domino, prout tempus requirit, Consecrator dicto in medio altaris, Placeat, &c. accepta ibidem mitra, si non sit Archiepiscopus, & in sua prouincia, stans versus ad altare populo solemniter benedicit, dicens: Sit nomen Domini benedictum, &c.

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Consecrator cum mitra in eo sedet. Consecratus verò paruum biretū in capite tenens, coram eo genuflectit. Tunc Consecrator, deposita mitra, surgit, & benedicit mitrā, si non sit benedicta, dicens:

sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, & eas benedicit, dicens:

O remus.

Omnipotens Creator, qui homini ad imaginem tuam condito, manus discretionis insignitas, tamquam organum intelligentiæ, ad recte operandum dedisti; quas seruari mundas præcepisti, ut in eis anima dignè portaretur, & tua in eis dignè consecrarentur mysteria; bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc tegumenta: ut quicumque ministrorum tuorum, sacrorum Pontificum, his velare manus suas cum humilitate voluerit; tam cordis, quam operis, ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum. *℣.* Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta.

Tunc extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deinde sedet Consecrator, & accepta mitra, adiuuantibus Assistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens:

Circumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de celo descendit: ut quem admodum Iacob dilectus tuus,

pelliculis hoedorum opertis manibus, paternam benedictionem, oblato patri cibo potuque gratissimo, impetrauit; sic & iste, oblata per manus suas hostia saluari, gratiæ tuæ benedictionem impetrare mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui in similitudinem carnis peccati tibi pro nobis obtulit semetipsum.

℣. Amen.

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Consecrator, & accipit Consecratum per manum dexteram, & primus ex Assistentibus Episcopis per sinistram; & inthronizant eum, ponendo ipsum ad sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator: vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, inthronizant eum in sede Episcopali consueta; & Consecrator tradit ei baculum pastorem in sinistra.

Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, ceteris usque ad finem prosequentibus Hymnum:

Te Deum laudamus.

Ince-

Incepto Hymno, Consecratus ducitur ab Assistentibus Episcopis cum mitris per Ecclesiam; & omnibus benedicit; Consecrator interim apud altare sine mitra stante in eodem loco. Cum vero Consecratus reuersus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterum sedet, quousque finiatur Hymnus prædictus; Assistentes deponunt mitras, & stant apud Consecratorem.

Finito Hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium, à parte dextera Consecrati, dicit; vel, si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Firme tur manus tu a,

& exalte tur dextera

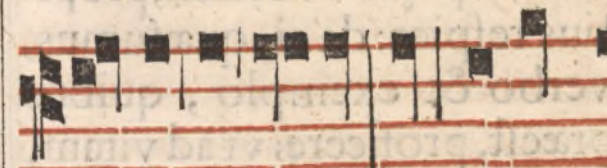
tu a: iustitia

& iudiciu præpara tio

se dis tu æ. G lori a

Patri, & Filio: & Spiri-

tui sancto. Sicut e rat in

principio, & nunc, &

semper: & in sæ cula sæ-

culo rum. Amen.

Et repetitur tota Antiphona; qua finita, Consecrator dicit:

℣. Domine exaudi orationem meam.

℣. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℣. Et cum spiritu tuo.

L 2

O re-

Oremus.

Deus, omnium fidelium pastor & rector, hunc famulum tuum, quem Ecclesie tue praeesse voluisti, propitius respice: da ei, quaesumus, verbo & exemplo, quibus praest, proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

His dictis, Consecrator, detecto capite, manet ad cornu Evangelij altaris; apud quem Assistentes stant sine mitris.

Consecratus vero surgit, & accedens cum mitra & baculo pastoralis ante medium altaris, versus ad illud signans se cum pollice dexteræ manus ante pectus, dicit Verbum,

Sit nomen Domini bene-

dictum. *R.* Ex hoc nunc

& usque in saeculum.

Deinde faciens signum Crucis à fronte ad pectus, dicit:

A diu torum nostrum in

nomine Domini. *R.* Qui

fecit caelum & terram.

Tum eleuans, ac iungens manus, & caput inclinans, dicit:

Benedicat vos omnipotens

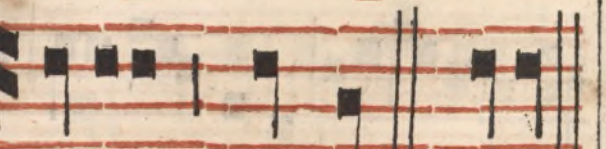

Deus,

Et cum dixerit Deus, vertit se ad populum; tertio super eum signans benedicit, dicens:

Pater, & Filius, &

Spiritus sanctus. *R.* Amen.

Tum

Tum Consecrator accipit mitram, stans in cornu Evangelij, versa facie ad cornu Epistolae: apud quæ etiam stant Assistentes cum mitris: Consecratus vero accedit ad cornu Epistolae altaris; & ibidem cum mitra & baculo genuflexus, versus ad Consecratorem, dicit cantando:

Ad multos annos.

Deinde accedens ante medium altaris, ubi iterum, ut prius, genuflexus. dicit alius cantando:

Ad multos annos.

Postea accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertio genuflexus, ut supra, iterum alius cantando dicit:

Ad multos annos.

Tum Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; & similiter faciunt Assistentes Episcopi, qui Consecrati cum mitra & baculo pastoralis incedentem, & Euan-

gelium sancti Ioannis, In principio erat Verbum, &c. dicentem, post reuerentiam Crucis super altare factam, inter se medium ducentes, ad suam capellam reuertuntur, ad se exuendum sacris vestibus; & interim dicit Antiphonam, Trium puerorum, & Canticum, Benedictus, &c.

Consecrator vero, pacis osculo, ut praemittitur, Consecrato dato, dicit submissa voce:

Dominus vobiscum.

Initium sancti Evangelij secundum Ioannem.

In principio erat Verbum, &c. signat altare, & se; & facta similiter Crucis reuerentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes, interim etiam dicens Antiphonam, Trium puerorum, & Canticum, Benedictus, &c. Quibus depositis, Consecratus Consecratori, & Assistentibus suis, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum, consecratur, forma praemissa in omnibus obseruatur: sed per huiusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchae, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallij dumtaxat sibi attribuitur;

buitur; vsque ad quam dicitur **Electus**, etiam post consecrationem prædictam, prout infra dicitur. **Electus** verò in **Episcopum**, cum primùm cōsecratus est, **Episcopus** vocatur, non **Electus**.

In anniuersario consecrationis **Episcopi** dicitur **Missa**, vt in **Missali Romano**.

DE PALLIO.

Um **Pallium** à **Sede Apostolica** mittitur, **Pontifex** cui res ipsa committitur, statuta die cum **Electo** conuenit in **Ecclesia** sua, si commodè fieri potest, vel alia **Ecclesia** suæ diocesis vel prouinciæ magis commoda, in qua **Missarum** solemnias peragantur. Et, facta communione per celebrantem, **Pallium** reponitur supra medium altaris extensum, & serico, in quo inuolutum portatum fuit, coopertum. Deinde peractis **Missarum** solemnibus **Pontifex** indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra, sedens ante altare super faldistorio, capit iuramentum fidelitatis, nomine **Sedis Apostolicæ**, ab ipso **Electo**, omnibus **Pontificalibus** paramentis, ac si cele-

braturus esset, mitra tamen & chirothecis demptis, induto, ante se genuflexo, iuxta formam per litteras **Apostolicas** traditam.

FORMA IVRAMENTI.

EGo **N.** **Electus** **Ecclesiæ N.** ab hac hora in antea fidelis & obediens ero beato **Petro Apostolo**, sanctæque **Romanæ Ecclesiæ**, & **Dño nostro, Dño N. Papæ N.** suisque successoribus canonicè intrantibus. Non ero in consilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum, seu capiantur mala captiones, aut in eos violenter manus quomodolibet ingerantur, vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouisque sito colore. Consilium verò, quod mihi credituri sunt, per se, aut **Nuntios** suos, seu litteras, ad eorū damnum, me sciente, nemini pandam. **Papatum Romanum**, & **Regalia sancti Petri**, adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, contra omnem hominem. Legatum **Apostolicæ Sedis** in eundo & redeundo honorificè tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem sanctæ **Romanæ Ecclesiæ**, **Domini nostri Papæ**, & suc-

successorum prædictorū, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq; ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum **Dominum nostrum**, vel eandem **Romanā Ecclesiā**, aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorū machinentur. Et, si talia à quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quātō citius potero, significabo eidē **Domino nostro**, vel alteri, per quem possit ad ipsius notitiam peruenire. **Regulas sanctorum Patrum**, decreta, ordinationes seu dispositiones, reservationes, prouisiones, & mandata **Apostolica**, totis viribus obseruabo, & faciā ab alijs obseruari. **Hæreticos**, **schismaticos**, & rebelles eidem **Domino nostro**, vel successoribus prædictis, pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad **Synodū**, veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditio. **Apostolorum** limina singulis triennijs personaliter per me ipsum visitabo; & **Dño nostro**, ac successoribus præfatis, rationem reddā de toto meo pastoralis officio, ac de rebus omnibus ad meæ **Ecclesiæ** statum, ad cleri & populi disci-

plinā, animarū denique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutē quouis modo pertinentibus; & vicissim mandata **Apostolica** humiliter recipiam, & quā diligentissimè exequar. Quod si legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certum **Nuntium** ad hoc speciale mandatū habentem, de gremio mei **Capituli**, aut alium in dignitate **Ecclesiastica** constitutum, seu alias personatum habentem; aut, his mihi deficientibus, per diocesānum **Sacerdotem**; & clero deficiente omnino, per aliquem alium **Presbyterum** sæcularem, vel regularē, spectatæ probitatis & religionis, de supradictis omnibus plenè instructum. De huiusmodi autem impedimento docebo per legitimas probationes, ad sanctæ **Romanæ Ecclesiæ** **Cardinalem Proponētem** in **Congregatione sacri Concilij**, per supradictum **Nuntium** transmittendas.

Possessiones verò ad mensam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu **Capituli Ecclesiæ** meæ, inconsulto **Romano Pontifice**. Et si ad aliquam alienationem

nem deuenero; poenas in quadam super hoc edita Constitutione contentas, eo ipso incurrere volo.

Dictus Pontifex in gremio suo librum Euangeliorum am-
babus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo praestationem huiusmodi iuramenti recipit; & Electo adhuc coram eo genuflexo, dicente:

Sic me Deus adiuuet, & haec sancta Dei Evangelia.

Tum Pontifex respondet:

Deo gratias.

Iuramento praestito, Pontifex surgit cum mitra, & Pallium de altari accipit, & illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens:

AD honorem omnipotentis Dei, & beatæ Mariæ semper virginis, ac beatorum Apostolorum Petri & Pauli, Domini nostri **N.** Papæ **N.** & sanctæ Romanæ Ecclesiæ, nec non Ecclesiæ **N.** tibi commissæ, tradimus tibi Pallium de corpore beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis officij, cum Patriarchalis [vel Archiepiscopalis] nominis appellatione; ut utaris eo intra Ecclesiam tuam certis diebus, qui exprimuntur in priuilegijs ab Apostolica Sede

cōcessis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. **R.** Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Euangelij altaris: & Patriarcha, vel Archiepiscopus, surgit cum Pallio; & ascendens ad altare, crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diocesis vel prouinciæ, detecto capite benedicit populo solemniter, dicens: **Sit nomen Domini, &c.**

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua reuertuntur.

Et, quia Pontificalis officij plenitudo confertur per Pallium, antequam obtinuerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ, Primatis, aut Archiepiscopi; & non licet ei Episcopos consecrare, nec conuocare Concilium, nec Chrisma conficere, neque Ecclesias dedicare, nec Clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cum oporteat petere nouum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio & sandalijs celebrare.

Potest etiam huiusmodi consecrationes ante Pallij receptionem alteri committere,

dum-

dummodo non sit in mora petendi Pallium.

Neque ante habitum Pallium potest Electus ante se crucem deferre, sed tantum postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus, uti Pallio extra suum Patriarchatum, vel prouinciā; & non omnitem-
pore, sed tantum in Ecclesijs, in Missarum solemnij, in Festis præcipuis; non in Processionibus, neque in Missis pro defunctis, & est personale; & ideo accommodari non potest, neque in morte alicui relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus, cum eo sepeliri debet.

DIES, QVIBVS PALLIO

uti potest Patriarcha, siue Archiepiscopus, sunt hi:

Natiuitas Domini nostri Iesu Christi.

Sancti Stephani Protomartyris.

Sancti Ioannis Apostoli & Euangelistæ.

Circumcisio Domini.

Epiphania Domini.

Dominica in Palmis.

Feria quinta in Coena Dñi.

Sabbatum sanctum.

Dominica Resurrectionis cum duobus diebus sequentibus.

Dominica in Albis.

Ascensio Domini.

Dominica Pentecostes.

Festum Corporis Christi.

Festiuitates beatæ Mariæ semper Virginis.

Natiuitas sancti Ioannis Baptistæ.

Festum omnium Sanctorum.

Festiuitates omnium Apostolorum.

Dedicationes Ecclesiarum.

Principales festiuitates Ecclesiæ suæ.

Ordinationes Clericorum.

Consecrationes Episcoporum.

Dies anniuerfarius Dedicationis Ecclesiæ;

& Consecrationis suæ.

DE BENEDICTIONE

A B B A T I S.

In primis benedicens prouideat de mandato Apostolico, benedictionem sibi impendendam Pontifici committente.

Deinde statuta die benedictionis, quæ debet esse Dominica, vel festiua; tamen ipse Pontifex, quàm Electus, conuenit, quod die præcedenti ieiunet.

In Ecclesia, ubi benedictio fiet, ornantur duæ capellæ,

M

læ,

læ, maior pro Pontifice, minor pro Electo. In maiori quidem super altari parato, ut est moris, erit Crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata.

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, super quam erit mappa munda, duo candelabra, vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aspersorio; thuribulum cum nauicella, cochleari, & incenso, ampullæ pro vino & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostijs.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris temporis & Officio Missæ conuenientis; videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, & manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Pontifice, & tria scabella, pro Electo, & duobus Abbatibus Assistentibus, Missale, & Pontificale. Pontifex habeat tres capellanos ad minus, cum superpelliceis, & duos scutiferos ad credentiam. In capella verò minore pro Electo, quæ à maiori debet ef-

se distincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris, & super illud Missale, & Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Pontifice numerata sunt. Et hoc, si Abbas benedicendus sit de mitra. Si verò non sit de mitra, parantur tantum paramenta Sacerdotalia; & ultra illa, pluuiale album: prope altare sit credentia minor, cum mappa munda & vasis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappulæ æqualis mensuræ, factæ ex vna canna cum dimidia panni linei subtilis; & candelæ octo, vnius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Pontificis, duæ super eius credentiam, & duæ super altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus; vestes monasticæ, seu regulares; & pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet; duo panes magni, & duo barilia vini: panes & barilia ornentur; duo videlicet videantur argentea, & duo aurea, hinc & inde insignia Pontificis & Monasterij seu Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra, pro cuiusque gradu & dignitate.

Ad sint

Ad sint duo Abbates Assistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Assistentes, & alij, qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conueniunt: & Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, iuxta cornu altaris Epistolæ præparatum; & ibi de more paratur. Interim etiam Abbates Assistentes sua paramenta prædicta capiunt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris sibi paratum. Electus verò in habitu suo quotidiano medius inter Abbates Assistentes paratos, & mitratos, Pontifici cum debitis reuerentijs præsentatur, atque eidem mandatum Apostolicum traditur. Quo publicè lecto per Pontificis notarium, Electus genuflectit ante Pontificem: qui surgit, deposita mitra, & super eum dicit Orationes sequentes, nisi iam sit professus.

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus indulgentiæ pater, qui seueritatem tuæ distractionis temperans, indulgenti ne filius portet iniquitatem patris; & qui mira dispensatione, etiam malis bene vtens, tuæ dignationis gratiam per eos frequenter operaris: quæsumus clementiam tuam, ut huic famulo tuo non obsistat, quod habitum religionis per nos, tanta ac tali re indignos, accipit: sed ministerium, quod exterius per nos exhibetur, tu interius per donum Spiritus sancti exequaris. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

O remus.

Deus, qui per coæternum Filium tuum cuncta creasti, quique mundum peccatis inueteratū per mysterium sanctæ Incarnationis eius renouare dignatus es, te suppliciter exoramus, ut eiusdem Domini nostri gratia, super hunc famulum tuum abrenuntiationem sæculi profitemtem clementer respicere digneris: per quam in spiritu suæ mentis renouatus, veterem hominem cum actibus suis

M 2

exuat;

exuat; & nouum, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quaesumus clementiam tuam; ut hunc famulum tuum à carnalibus desiderijs abstractum, per iter disciplinae regularis deducas: & qui peccatores vocare dignatus es, dicens; Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego vos reficiam; praesta, ut hæc vox inuitationis tuæ ita in eo conualefcat, quatenus peccatorum onera deponens, & quam dulcis es gustans, tua refectione sustentari mereatur. Et sicut attestari de ouibus tuis dignatus es, agnosce eum inter oues tuas; ut ipse te agnoscat, & alienum non sequatur, sed te: neque audiat vocem aliorum, sed tuam, qua dicis; Qui mihi ministrat, me sequatur. Qui viuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Oremus.

Sancte Spiritus, qui te Deum Sac Dominum mortalibus reuelare dignatus es, immensam tuæ pietatis gratiam postulamus; ut, sicut ubi vis spiras, sic & huic famulo tuo affe-

ctum deuotionis indulgeas. Et quoniam tua sapientia est conditus, tua quoque prouidentia gubernetur. Quæ iuxta tibi consuetam gratiam vnctio tua de omnibus doceat; & per intercessionem sancti **N.** quem precipuum huius sanctæ institutionis legislatorem dedisti, nec non & aliorum Sanctorum, ad quorum nomina professionem facit, eum à vanitate sæculi veraciter conuerte. Et sicut es omnium peccatorum remissio, ita deprimētes impietatis obligationes in eo dissolue; & ad obseruantiam huius sancti propositi fac eum ita certatim feruere, ut in tribulationibus & angustiis tua indeficienti consolatione valeat respirare: ut iuste & piè, per veram humilitatem atque obedientiam, in fraterna charitate fundatus, quod, te donante, hodie promittit, felici perseverantia compleat. Quod ipse præstare digneris, qui cum Deo Patre, sanctoque vnigenito Filio eius Domino nostro Iesu Christo, viuis & gloriaris Deus, per infinita secula seculorum. *R.* Amen.

Deinde benedicuntur vestes, quæ nouæ afferuntur; & tenentur per vnum ex ministris Electi coram Pontifice,

qui

qui stans sine mitra, dicit Versum:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam tuæ largitatis abundantiam, ut hoc genus vestimenti, quod sancti Patres ad innocentiae vel humilitatis indicium abrenuntiantes sæculo ferre sanxerunt, tu ita bene **✠**dicere digneris, ut hic famulus tuus, qui hoc indutus fuerit vestimento, te quoque induere mereatur. Qui viuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amē.

Et aspergit vestes cum aqua benedicta.

Post hæc Pontifex sedet cum mitra, & exuit Electum veste sæculari, dicens:

Exuat te Dñs veterem hominem, cum actibus suis.

Et mox induit illum habitum monasticum, dicens:

Induat te Dominus nouum hominem, qui secundum Deum creatus est, in iustitia, & sanctitate veritatis.

Tunc, deposita mitra, surgit Pontifex, & dicit:

Oremus.

Deus misericors, Deus clemens, cui cuncta bo-

na placent, sine quo nihil boni inchoatur, nihilque boni perficitur; adsint nostris humillimis precibus tuæ pietatis aures: & hunc famulum tuum, cui in tuo sancto nomine habitum sacrae religionis imponimus, à mundi impedimento vel sæculari desiderio defende; & concede ei, ut in hoc sancto proposito deuotus persistere, & remissione peccatorum percepta, ad electorum tuorum valeat peruenire consortium. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Quibus dictis, sedet Pontifex, & imponitur sibi mitra; & Electus, professionem emissurus, iunctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus dicit:

Suscipe me Domine secundum eloquium tuum, & viam; & non confundas me ab expectatione mea.

Circumstantibus, vel Monachis, si sit in suo Monasterio, respondentibus:

Suscipimus, Deus, misericordiam tuam, in medio templi tui.

Y. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

R. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Et hoc ter, tam per Electum, quam per circumstantes, repetitur. Deinde Electus ante altare & Pontificem se prosternit in terram; & dicuntur sequentes Psalmi per Pontificem sedentem cum mitra, circumstantibus respondentibus:

Magnus Dominus, & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri, in monte sancto eius.

Fundatur exultatione vniuersæ terræ mons Sion: latera Aquilonis, ciuitas Regis magni.

Deus in domibus eius cognoscetur: cum suscipiet eam.

Quoniam ecce reges terræ congregati sunt: conuenerunt in vnum.

Ipsi vidētes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt: tremor apprehendit eos.

Ibi dolores vt parturientis: in spiritu vehemente conteres naues Tharsis.

Sicut audiuiimus, sic vidimus in ciuitate Domini virtutum, in ciuitate Dei nostri: Deus fundauit eam in æternum.

Suscepimus Deus misericordiam tuam: in medio templi tui.

Secundum nomen tuū Deus, sic & laus tua in fines terræ: iustitia plena est dextera tua.

Lætetur mons Sion, & exultent filia Iudæ: propter iudicia tua Domine.

Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.

Ponite corda vestra in virtute eius: & distribuite domos eius, vt enarretis in progenie altera.

Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, & in sæculum sæculi: ipse reget nos in sæcula.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiā: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuā à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me à facie tua: & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiā tuā.

Domine, labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contritatus: cor contritum & humiliatū Deus nō despicias.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificiū iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. **G**loria, &c.

Ecce quā bonū, & quā iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descēdit in oram vestimenti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in montē Sion.

Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vsque in sæculum.

Gloria Patri, &c.

Quibus finitis, Pontifex deposita mitra, surgit, & dicit: Pater noster.

¶ Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

¶ Saluum fac seruum tuum, Domine.

R. Deus meus sperātem in te.

¶ Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

¶ Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

¶ Domine exaudi orationem meam.

R. Et

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui non vis mortem peccatoris, sed per poenitentiam, & emendationem, vitam semper requiris; te suppliciter deprecamur, vt huic famulo tuo secularibus actibus renuntianti largè tuæ pietatis gratiam infundere digneris: quatenus castris tuis infertus, ita tibi militando, statum vitæ præsentis percurrere valeat; vt brauium æternæ remunerationis, te donante, percipiat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

His dictis, sedet Pontifex, & mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens professionem, ex præscripto cuiusque Congregationis, in charta scriptam, quam in manibus tenet, & legit.

Qua lecta, ponit chartam ipsam super altare; & iterum, vt prius, genuflectit coram Pontifice incipiente, & schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod

operatus es in nobis, à

templo sancto tuo quod

est in Ierusalem.

Qua dicta, Pontifex adhuc cum mitra sedens accipit eum in congregationem & societatem aliorum Monachorum sui Ordinis, dicens:

Omnes quamuis per gratiam Baptismi fratres sumus in Christo, & vnum Patrem habeamus in cælo, si eius præceptis, prout possumus, obsequimur; proculdubio tunc maximè vnimur, quando orationibus & beneficijs inuicem nos copulamur: quæ admodum in primitiua Ecclesia sancti Patres, quibus cor vnum & anima vna erat, fecisse leguntur; quorum plures Christi amore mente accensi, possessiones & facultates rerum vendentes, congregatis in vnum pretijs, ad Apostolos ferebant gaudentes. Quæ Apostoli accipien-

tes,

tes, tribuebāt omnibus, prout opus erat. Sicque iste nihilominus, Deo inspirante, eorum exemplo cōmonitus, religionis Ordinis sancti **N.** optat coniungi consortijs. Idcirco damus ei communem societatem viuendi cum illis, quātum à Domino possumus promereri, & nostrum est largiri, quatenus cum electis à remuneratore omnium bonorum valeat præmia repromissa percipere, præstante Dño nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Qua dicta, Pontifex, & omnes Monachi præsentés, recipiunt eum ad osculum pacis.

Deinde Electus vadit ad capellam suam, in qua paratur amictu, alba, cingulo, & stola in modum Presbyteri, ac pluuiali: & associatus medius inter duos Abbates indutos superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra simplici, si benedicendus sit de mitra; aliàs inter Priorem & seniores, aut duos seniores Religiosos sui, si adsunt, aut alterius Monasterij, indutos superpelliceo & pluuiali; ducitur ad Pontificem in faldistorio ante altare sedentem, cui, deposito

bireto, se humiliter inclinans facit reuerentiam: Assistentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes, Pontificem venerantur. Tum sedent omnes eo ordine, prout in consecratione Episcopi supra dictum est. Et, postquam parum quieuerint, surgunt omnes, capitibus detectis; & senior Assistentium, stans detecto capite versus ad Pontificem, dicit, Ad est, &c. vt infra.

DE BENEDICTIONE

ABBATIS

AUCTORITATE APOSTOLICA.

Adest, Reuerendissime Pater, Electus Monasterij **N.** Ordinis sancti **N.** diocesis **N.** quem ad vestram Reuerendissimam Paternitatem, ex parte Conuentus eiusdem Monasterij duximus præsentandum, humiliter postulantes à vobis, vt ipsum in Abbatem dicti Monasterij, auctoritate Apostolica vobis commissa, dignemini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicens: Habetis mandatum Apostolicum?

Respondet ille: Habemus.

Pontifex dicit: Legatur.

N

Tunc

Tunc notarius Pontificis accipiens mandatum à præsentante, illud legit à principio vsque ad finem. Interim omnes sedent, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit: Deo gratias.

Vel si benedictio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam iuramenti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Electus de scabello suo veniens, coram Pontifice genuflectit, & legit iuramentum de verbo ad verbum, iuxta formam iuramenti prout infra.

EGO N. Electus Monasterij N. Ordinis sancti N. diocesis N. ab hac hora in antea fidelis & obediens ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro Domino N. Papæ N. suisque successoribus canonicè intratibus. Non ero in consilio, aut consensu, vel facto, ut vitam perdât, aut membrum: seu capiantur mala captione; aut in eos violenter manus quomodolibet ingerantur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæsito colore. Cōsilium verò, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos; seu litteras, ad eorum damnum, me sciente,

nemini pandā. Papatum Romanum, & Regalia sancti Petri, adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, salvo meo ordine, contra omnem hominem. Legatū Apostolicæ Sedis in eundo & redeundo honorificè tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neque ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam, aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinentur. Et, si talia à quibuscumque tractari vel procurari novero, impediam hoc pro posse: & quanto citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quem possit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes seu dispositiones, reseruationes, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciam ab alijs obseruari. Hereticos, schismaticos, & rebelles eidem Do-

mino

mino nostro, vel successoribus prædictis, pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad Synodum, veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditio. Possessiones vero ad Monasterium meum pertinentes non vendā, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Conuentus Monasterij mei, inconsulto Romano Pontifice. Et si ad aliquam alienationem deuenero, poenas in quadam super hoc edita Constitutione contentas, eo ipso incurrere volo.

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suū librū Euangeliorum apertum tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, Electo dicente:

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, nō prius, dicit Pontifex: Deo gratias.

Deinde prosequitur examē.

Antiqua sanctorum Patrum institutio docet, & præcipit, ut is, qui ad regimen animarum eligitur, examinari & interrogari debeat, de diuersis causis & moribus, quæ

huic regimini congruunt, ac necessaria sunt. Eadem igitur auctoritate, frater charissime, interrogamus:

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propositum, & sancti N. regulam obseruare, tibi que subiectos, ut id ipsum faciant, diligenter instruere?

Respondet Electus: Volo. assurgens, detecto capite, ad istam, & ad omnes alias sequentes.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, &, quantum adiuuante Domino poteris, ad omne bonum commutare? **R.** Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem, sobrietatem, humilitatem, & patientiam, cum Dei adiutorio, in te ipso custodire, subditosque tuos talia docere? **R.** Volo.

Interrogatio.

Vis res Monasterij tibi commissi fideliter custodire, & in vsus Ecclesiæ, Fratrum, pauperum, & peregrinorum distribuere? **R.** Volo.

Interrogatio.

Vis sanctæ matri Ecclesiæ Romanæ, ac Sanctissimo Domino nostro N. summo Pontifici, eiusque successoribus, fidem, subiectionem, obe-

N 2

dien-

dientiam, & reuerentiam deuotè & fideliter per omnia perpetuò exhibere?

R. Volo.

Si verò benedicendus exemptus non est, neque auctoritate Apostolica, sed ab ordinario suo Pontifice benedicatur; post prædictas omnes interrogationes subiungitur etiam sequēs, quæ aliàs omititur, quando benedicendus est ab ordinaria iurisdictione exemptus.

Interrogatio.

Vis sanctæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralē, cuius Prælati iurisdictioni Electus Abbas, seu eius Monasterium, subiecti existunt, mihi quæ eiusdem Patriarchæ, [vel Archiepiscopo, vel Episcopo,] & meis successoribus, fidem, subiectionem, obedientiam, & reuerentiam deuotè & fideliter perpetuò exhibere? *R.* Volo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apostolica, ab alio, quàm ordinario suo Pontifice benedicatur; Pontifex benedictionem ei impensurus, loco interrogationis proximè positæ, & illa omiſsa, sequentem subiungit, dicens:

Vis sanctæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralē, cuius Pontificis iurisdictioni Electus Abbas, seu eius Monasterium, subiecti existunt, illiusquæ Patriarchæ, [aut Archiepiscopo, vel Episcopo] ac suis successoribus, fidem, subiectionem, obedientiam, & reuerentiam, deuotè & fideliter perpetuò exhibere? *R.* Volo.

Subiungit Pontifex:

Hæc omnia, & cetera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate. *R.* Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus osculatur eius manum. Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad altare, facit Confessionem, Electo à sinistris sibi respondente. Quæ finita, Pontifex ascendens ad altare, osculatur illud, & Euangelium in Missa dicendum; atque incensat altare more solito; deinde accedit ad sedem suam; & procedit in Missa vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusiue. Si verò Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omiſsa incensatione, omnia prædicta leguntur in altari.

Electus

Oratio.

Electus verò vadit cum Assistentibus ad capellam suam; vbi, deposito pluuiali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos. Tum accipit crucem pectoralem; aptatur ei stola, vt ab humeris dependeat; deinde tunicellam, dalmaticam, planetam, & manipulum, & hoc, si ex priuilegio mitra vti possit; quæ si vti sibi licet, & prius sit professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, & dicere Psalmum, Quàm dilecta, &c. ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta, cuius loco accipit pluuiale, ante inchoationem Officii, eo tempore, quo Pontifex eum benedicturus Pontificalia paramenta recipit. Si verò non sit de mitra, deposito pluuiali, & retenta stola, in modum Presbyteri, accipit planetam tantum. Quæ indutus, stans in altari suo medius inter Assistentes, proficitur Missam vsque ad Alleluia, si dicitur, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusiue. Et cum dicit, Dominus vobiscum, non se debet ad populum vertere. Missa dicitur de die, cum Collecta pro Electo sub vno Per Dominum, cum Collecta diei, per Pontificem.

C Oncede, quæsumus Domine, huic famulo tuo, vt prædicando, & exercendo quæ recta sunt, per exemplum bonorum operum animos suorum instruat subiectorum; & æternæ remunerationis mercedem à te pijsimo Pastore percipiat. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Electus verò dicit Orationem:

C Oncede, quæsumus, Domine, mihi famulo tuo, vt prædicando, & exercendo quæ recta sunt, per exemplum bonorum operum animos meorum instruat subiectorum; & æternæ remunerationis mercedem à te pijsimo Pastore percipiam. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Dicto Graduali, si Alleluia est dicendum, alioquin dicto etiam Tractu, vel Sequentia, vsque ad vltimum versum exclusiue, Pontifex sedet cū mitra in faldistorio suo ante altare, & ante eum reducitur Elec-

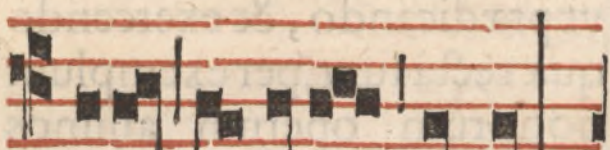
N 3

ctus

ctus per Assistentes; & facta Pontifici reuerentia, vt prius, surgit Pontifex, & genuflectus cum mitra procumbit in faldistorio suo. Assistentes genuflectunt ante scabellum. Electus verò ad sinistram Pontificis prosternit se. Tunc cantores incipiunt, choro respondente; vel, si non sint cantores & chorus, dicit Pontifex, ceteris sibi respondentibus, Antiphonam.

Ne remi niscaris Do-

mine de lieta nostra,

vel paren tum nostrorum;

neque vindictam sumas de

peccatis nostris, Domine

Deus no ster. Euouae.

Psalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine vsquequò?

Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes ini-

mici

mici mei: conuertantur & erubescant valde velociter.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 31.

Beati, quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tēpore opportuno.

Verumtamē in diluuium aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & in-

struam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 37.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatae sunt super me.

Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ: à facie insipientiæ meæ.

M i-

Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum: & gemitus meus à te nō est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt, & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longè steterūt: & vim faciebant, qui quærebant animā meam.

Et qui inquirebāt mala mihi, locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speravi: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, Nequando supergaudeant mihi inimici mei: & dum cōmouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discefferis à me.

Intende in adiutorium meū: Domine Deus salutis meæ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris

in

in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiā: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me à facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiā tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatū Deus nō despiciet.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 101.

Domine exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciē tuam à me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocaue- ro te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cinis aruerunt.

Percussus sum ut fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.

Avoce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi

O

inimi-

inimici mei: & qui laudabant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinauerunt: & ego sicut fœnum arui.

Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generationem & generationem.

Tu exurgēs misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia uenit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dñs Sion: & videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humilium: & non spreuit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera: & populus qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.

Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.

Vt annuntient in Sion no-

men Domini: & laudem eius in Ierusalem.

In conueniendo populos in vnum: & reges vt seruiant Domino.

Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorū: in generationem & generationē anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalms 129.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

Acustodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalms 142.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me, in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliavit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos sæculi: & anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omni-

bus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam à me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam: quia in te speraui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me, in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego seruus tuus sum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. **N**e reminiscaris Domine, &c. **suprà ante Psalmos**

sub notis posita, fol. 102. Et subiunguntur immediate Litania, quæ habentur in ordinatione Subdiaconi, fol. 23.

Cumque in ijs dictum fuerit, Ut omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

furgit ab accubitu Pontifex, & in manum sinistram accipit baculum pastorem, & conuersus ad Electum, dicit:

Ut hunc præsentem Electum bene **✠**dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Deinde dicit:

Ut hunc præsentem Electum bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

producendo singulis vicibus super Electum manu dextera signum Crucis; & mox redit ad accubitum, & perficiuntur Litania: quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad Electum prostratum manentem, dicit:

Pater noster.

✠. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

✠. Saluum fac seruum tuum, Domine.

R. Deus meus sperantē in te.

✠. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

✠. Hic accipiet benedictionem à Domino.

R. Et misericordiam à Deo salutari suo.

✠. Memor esto congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

✠. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum.

R. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.

✠. Dominus custodiat te ab omni malo.

R. Custodiat animam tuam Dominus.

✠. Domine Deus virtutum conuerte nos.

R. Et ostende faciem tuam, & salui erimus.

✠. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum; & hūc famulum tuum, quem ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono prosequere: ut, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Ore-

Oremus.

Conctorum bonorum institutor Deus, qui per Moysen famulum tuum, ad gubernandas Ecclesias præpositos instituísti, tibi supplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus: ut hūc famulum tuum, quem communis electio famulorum tuorum Abbatem ouium tuarum esse constituit, protectionis tuæ gratia munire digneris; sicque regere subditos commendatasque oues concedas, ut cum illis omnibus regna cælorum adipiscatur: quatenus, te, Domine, opitulante, Apostolicis iugiter fultus doctrinis, centesimo cum fructu lætus introeat portas paradisi; atque à te, Domine, collaudante audire mereatur, Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse præstare digneris, qui uiuis & regnas Deus,

Tum surgit Electus, & ante Pontificem genuflectit, & Pontifex, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæcu-

lorum. **R.** Amen.

✠. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiri tu tu o.

✠. Sursum cor da. **R.** Ha-

bemus ad Dominum.

✠. Gratias a ga mus Do-

mi no De o nostro.

R. Dignum & iustum est.

O 3

V erè

Verè dignum & iustum

est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & ubiq; gratias

agere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus: **A**ffluentem spiri-

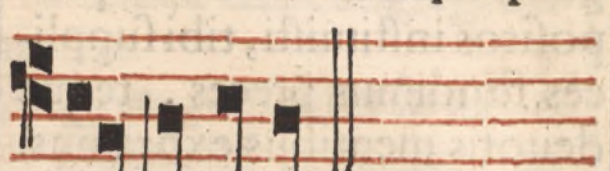
tum tuæ bene **+** dictionis

super hunc famulum tuum,

nobis orantibus, propi-

tius infunde.

Hic Pontifex imponit am-
bas manus extensas, digitis
non disjunctis, super caput
Electi, & eas sic tenet, dicens:

Vt qui per nostræ manus

impositionē hodie Abbas

constituitur, sancti **+** fica-

tio ne tua dignus, à te ele-

ctus permaneat; & num-

quam

quam postmodum à tua

gratia separetur indignus.

Hic Pontifex amouet ma-
nus de capite Electi, ac eas an-
te pectus extensas tenens,
dicit:

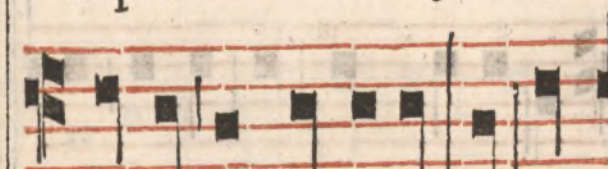
Suscipiat, te Domine lar-

gente, hodie in bono ope-

reperseuerantiam, in ad-

uersis constantiam, in tri-

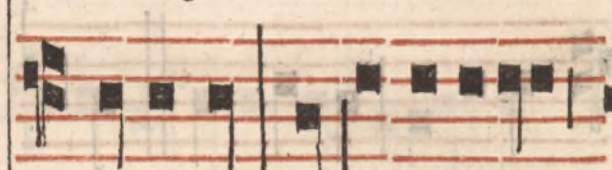
bulationibus tolerantiam,

in ieiunijs desiderium,

in impietatibus miseri-

cordiam, in humili tate

principatum, in superbia

odium, in fide dilectio-

nem, in doctrina perui-

gilantiam, in castitate con-

tinentiam, in luxuria

absti-

abstinentiam, in varie ta-

tibus moderationem, in

moribus doctrinam. Te

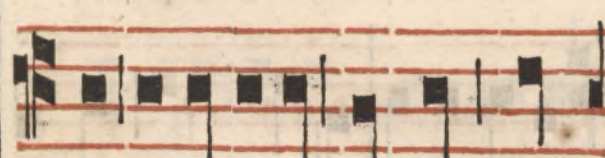
tribuente, Domine, talis in

hoc ministerio perseue-

ret, qualis Leuita electus

ab Apostolis sanctus Ste-

phanus meruit perdurare.

Totam ab hac die munda-

nam conuersatio nem de-

spiciat: tua, Dñe, bene ✠ di-

ctio ne largiente, contem-

nat præsencia, diligat cæle-

stia, desideret sempiterna.

Sit exemplum & forma iu-

stitiæ, ad gubernandam

regen-

regendamque Ecclesiam

tuam fideliter; vt specula-

tor idoneus inter suos col-

legas semper efficia tur.

Sit magni consilij, indu-

stria censuræ, & efficacia

disciplinæ. Ita, te, Do-

mine, tribuente, in omni-

bus mandatis tuis sine re-

prehensio ne tibi mundo

corde seruiens, vt ad bra-

uium supernæ vocationis,

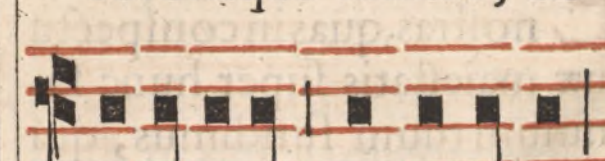
multiplia to fœnore,

cum centesimo fructu,

coronaque iustitiæ, ad

cælestium thesaurorum

P

dona

dona tua perueniat.

Quod sequitur, dicit planè legendo, ita tamē, quòd à circumstantibus intelligi possit.

Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto uiuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde dicit: Oremus.

Deus, cui omnis potestas & dignitas famulatur, da huic famulo tuo prosperum suæ dignitatis effectum; in qua semper te timeat, tibi que iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus. **O**mnium, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulo tuo adeptam benè gerere dignitatem; & à te sibi præstitam, bonis operibus comprobare. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces nostras, quas in conspectu tuæ maiestatis super hunc famulum tuum fundimus, qui vice tui nominis ad gubernationem ouium tuarum statui-

tur; ut eum respicere, & interueniente beato **N.** bene **✠** dicere digneris: & qui ad redemptionem & protectionem nostram de cælo descendisti, & mundo te verum & summum Pastorem exhibuisti, dicens, Ego sum pastor bonus; te inuocamus, te suppliciter deprecamur; ut huic famulo tuo, quem pastoralis officij culmen subire uoluisti, tua bonitas adsit, & bene **✠** dictio, omnibus diebus vitæ suæ. Protege eum, Domine, & defende ab omnibus visibilibus & inuisibilibus aduersitatibus inimicorum; dirige gressus eius in viam pacis & iustitiæ; & largire tuarum dona virtutum, iustitiam, temperantiam, fortitudinem, prudentiam, charitatem, sobrietatem, patientiam, longanimitatem, constantiam insuperabilem, fidem non fictam, spem inconcussam, mentem deuotam, humilitatem perfectam, intelligentiam rectam, benignitatem, modestiam, vnanimitatem, pacem, concordiam, castitatem, abstinentiam, vigilantiam, discretionem, rectitudinem, scientiam, pietatem, consilium, & in cunctis actibus bonis inuiolatam perseverantiam. Aufer, Domine Iesu Christe, ab eo, quid-

quidquid prauum & distortum est, quidquid saluti contrarium, quidquid animæ nocuum; superbiam, iactantiam, vanam gloriam, elationem, & quidquid ad vltimum tibi displicens esse potest. Circumda eum interius & exterius tuæ protectionis auxilio: ut, te defensore, sit tutus; te protegente, securus; te docente, sciens. Ostende ei viam, per quam ambulet: tribue ei thesaurum sapientiæ; ut sciat, & habeat, unde noua & vetera proferat. Fac eum in omnibus tua sequi vestigia, & de sua ministratio- ne gaudium bonum adipisci; ut post huius sæculi excursum, cum ante tribunal tuum venerit, cum multiplici fructu animarum, illud ei præmium largiaris cum omnibus quos tibi præsentabit, quod fidelibus dispensatoribus tuis, pro tuo nomine laborantibus in terris, te promissisti daturum esse in cælis. Qui cum Patre & Spiritu sancto uiuis & regnas Deus, in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Postea sedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti & recipienti regulam, dicens:

Accipe regulam à sanctis Patribus traditam, ad regendum custodiendumque

gregem tibi à Deo creditum, quantum Deus ipse te confortauerit, & fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Dominici paternam prouidentiam, & animarum procuracionem, & per diuinæ legis incedendo præcepta, sis ei dux ad cælestis hereditatis pascua, adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto uiuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans benedicit baculum pastorem, si non sit benedictus, dicens:

Oremus.

Sustentator imbecillitatis humanæ, Deus, bene **✠** dic baculum istum; & quod in eo exterius designatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde aspergit illum aqua benedicta. Tum sedens accipit mitram: & stans tradit baculum Abbati coram se genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens:

Accipe baculum pastoralis officij, quem præferas cæteræ tibi commissæ: ut sis in corrigendis vitijs pie sæ-

uiens; & cum iratus fueris, misericordiam memor eris.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & benedicit annulum, si non sit benedictus, dicens: **Oremus.**

Creator & conseruator humani generis, dator gratiae spiritualis, largitor eternae salutis; tu, Domine, emitte benedictionem tuam super hunc annulum: ut quicumque hoc sacrosanctae fidei signo insignitus inceserit, in virtute caelestis defensionis, ad aeternam sibi proficiat salutem. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

Post haec aspergit annulum aqua benedicta, sedet cum mitra, & annulum in digitum annularem dexterae manus Abbatis immittit, dicens:

Accepe annulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias.

Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit: **Oremus.**

TE, omnipotens & piissime Domine, deprecamur, hunc famulum tuum propitius intueri: ut gratia tua auxiliante, in sua subiecto-

rumque conuersatione praecpta sanctae regulae efficaciter studeat adimplere, ut vnacum commisso sibi grege perpetua potiatur beatitudine. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes. Tum surgens Pontifex accedit ad altare, si Missa legitur; si vero cantatur, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, & ibi prosequitur Missam usque ad Offertorium, inclusiue. Abbas autem redit cum Assistentibus ad capellam suam, & ibi in altari suo similiter Missam prosequitur usque ad Offertorium, inclusiue; quo dicto, Pontifex sedet ante altare in faldistorio cum mitra, & Abbas ante eum medius inter Assistentes reducit, & coram eo genuflexus, offert ei duo intortitia accensa, duos panes, & duo barilia vino plena, & Pontificis praedicta recipientis manum reuerenter osculatur; deinde surgit Abbas: Pontifex vero lauat manus, & accedit ad altare, ac prosequitur Missam; Abbas vero ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco conuenienti, medius inter Assisten-

tes

tes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quae non proferet.

Pro Abbate benedicto, cum Secreta diei sub vno Per Dominum, per Pontificem dicitur,

Secreta.

MVnera nostra, quaesumus, Domine; suscipe placatus; & hunc famulum tuum semper & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R. Amen.**

Per Abbatem dicitur,

Secreta.

MVnera, quaesumus, Domine, suscipe placatus; & me famulum tuum semper & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R. Amen.**

Dicta Oratione, Domine Iesu Christe, qui, &c. per Pontificem & Abbatem; Abbas accedit ad altare ad dexteram Pontificis, & ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati, dicens:

Pax tecum.

Cui Abbas respondet:

Et cum spiritu tuo. & redit ad suum scabellum, & dat pacem Assistentibus suis, primum seniori, tum alteri, singulis dicens:

Pax tecum.

Et illi respondent:

Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Pontifex se de Corpore, & Sanguine, quem totum sumere debet, communicauerit, & antequam se purificet, communicat Abbatem genuflexum de Corpore tantum. Tum Pontifex, accepta mitra, lauat manus; & prosequitur Missam usque ad finem, & dat benedictionem solemnem, ut supra. Abbas etiam in scabello suo Missam perficit.

Postcommunio dicitur sub vno Per Dominum, cum Postcommunionem diei, per Pontificem.

Postcommunio.

Haec nos communio, Domine, purget à crimine; & hunc famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R. Amen.**

Per Abbatem dicitur,

P 3

Post.

Postcommunio.

HÆc nos communio, Domine, purget à crimine, & me famulum tuum benigna pietate conferuet. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

ry. Amen.

Pontifex in fine dat Benedictionem solemnem: quæ data, si Abbas est de mitra, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Pontifex cum mitra in eo sedet. Abbas verò biretum in capite tenens, coram eo genuflectit. Tunc Pontifex, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens:

Oremus.

Domine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus imensa, à qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentum, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Abbatis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum. *ry. Amen.*

& mox eam aspergit aqua benedicta: deinde sedens cum

mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens:

Imponimus, Domine, capiti huius famuli tui Abbatis galeam munitiois & salutis: quatenus decorata facie, & armato capite cornibus vtriusque Testamenti, terribilis appareat aduersarijs veritatis; & te ei largiente gratiam, impugnator eorum robustus existat, qui Moyfi famuli tui faciem, ex tui sermonis consortio decoratam, lucidissimis tuæ claritatis ac veritatis cornibus insignisti, & capiti Aaron Pōtificis tui tiam imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum.

ry. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra deposita, & eas benedicit, dicens:

Oremus.

Omnipotens creator, qui homini ad imaginem tuam condito, manus discretionis insignitas, tamquam organum intelligentiæ, ad rectè operandum dedisti, quas seruari mundas præcepisti; ut in eis anima dignè portaretur, & tua in eis dignè consecrarentur mysteria; bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc tegumenta: ut quicumque ministrorum

tuorum,

tuorum, sacrorum Pontificum, his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis quàm operis ei munditiam tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum. *ry. Amen.*

& aspergit eas aqua benedicta.

Deinde, accepta mitra, sedet, & imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens:

Circumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de celo descendit: ut quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionem, oblato patri cibo potuque gratissimo, impetrauit; sic & iste, oblata per manus suas hostia saluari, gratiæ tuæ benedictionem impetrare mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui in similitudinem carnis peccati, tibi pro nobis obtulit semetipsum.

ry. Amen.

& statim imponit ei annulum.

Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem datam, posita sunt, præmittuntur. Tum Pontifex

mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit in Monasterio Abbatis, ducit illum etiam mitram in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum, & statuens eum in sede prædecessoris sui, & dans ei baculum pastorem in manu sinistra, dicit:

Accipe plenam & liberam potestatem regendi hoc Monasterium, & cōgregationem eius, & omnia quæ ad illius regimen, interiùs & exteriùs, spiritualiter & temporaliter pertinere noscuntur.

Si verò benedictio fit extra Monasterium suum, Pontifex statuit illum in faldistorio, quo ipse usus est, ante medium altaris posito, dicens:

Sta in iustitia & sanctitate, & tene locum à Deo tibi delegatum; potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam.

Et Abbas, si non sit de mitra, biretum sibi ipsi reponit.

Deinde Pontifex stans à dexteris Abbatis, versus ad altare, mitra deposita, incipit Hymnum, schola vel clericis prosequentibus:

Te De um lauda mus.

Et

Et manet sine mitra apud sedem vsque ad finem Hymni.

Dicto primo versu, surgit Abbas, si sit de mitra, & circuiens per Ecclesiam, associatus à suis Assistentibus cum mitris, benedicit populo rediens ad sedem, seu faldistorium, in quo sedet; & si sit in suo Monasterio, recipit omnes Monachos suos ad manus & oris osculum, qui tamen omnes prius ei reuerentiam exhibeant. Si verò nō sit de mitra, manet sedens in sede, seu faldistorio, cooperto capite à principio Hymni prædicti vsque ad illius finem, & recipit omnes Monachos suos ad osculum, vt supra.

Finito Hymno, Pontifex stans sine mitra, à dextris Abbatis cum mitra, si sit de mitra, alioquin cum bireto, sedentis, dicit super eum:

Y. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Y. Saluum fac seruum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super hunc famulum tuum spiritum tuæ bene **✠** dictionis emitte: vt cælesti munere ditatus, & tuæ maiestatis gratiam possit acquirere, & benè viuendi alijs exemplum præbere. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Euangelij altaris, apud quem stant Assistentes cum mitris. Abbas verò, si sit de mitra, surgit cum mitra, & baculo pastoralis; & accedens ante medium altaris, populo solemniter benedicit, dicens: Sit nomen Domini, &c.

Postea accedit ad cornu Epistolæ altaris; & ibidem cum mitra & baculo genuflexus, versus ad Pontificem, dicit cantando: Ad multos annos.

Si

Si verò non sit de mitra, omiſſa benedictione, dicit: Ad multos annos, vt supra dictum est: quo dicto, Pontifex recipit eum surgentem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes: qui deinde Abbatē Euangelium sancti Ioannis, In principio erat Verbum, &c. dicentem, inter se medium ad eius capellam reducūt, cum mitra, si ea vtitur, & baculo pastoralis incedentem. Pontifex verò pacis osculo, vt præmittitur, Abbati dato, dicit submissa voce: Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem. signat altare, & se; & apud sedem, vel faldistorium, deponit sacras vestes. Quibus depositis, Abbas Pontifici, & Assistentibus, pro more, gratias agit; & vadunt in pacē omnes.

DE BENEDICTIONE

ABBATIS

AUCTORITATE ORDINARIJ.

Benedicēdus Abbas, si non sit prouisus à Sede Apostolica; sed per Ordinariū suum, aut eius auctoritate benedicitur; die statuto, pro eius benedictione ordinantur om-

nia, quæ supra in benedictione Abbatis auctoritate Apostolica, posita sunt, fol. 89. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramēta; & sedet cū mitra in faldistorio, ante mediū altaris preparato. Electus verò in sua capella indutus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, ac sandalijs, si illis ex priuilegio vti possit, & Missa legenda sit, ducitur medius inter duos Abbates Assistentes, superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra indutos, si sint ad hoc priuilegiati, coram Pontifice: cui facta reuerentia debita, Electus prosternit se in terram, ante medium altaris; & Pontifex, deposita mitra, surgit, & incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod

operatus es in nobis;

à templo sancto tuo,

Q

quod

quod est in Ierusalem.

Qua finita, incipit & dicit cum Assistentibus vsq; ad finem Psalmum sequentem; quo incepto, sedet cum mitra.

Psalmus 67.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum, à facie eius. Sicut deficit fumus, deficiant: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei.

Et iusti epulentur & exultent in conspectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Deo, psalmum dicite nomini eius: iter facite ei qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi.

Exultate in conspectu eius: turbabuntur à facie eius, patris orphanorum, & iudicis viduarum.

Deus in loco sancto suo: Deus, qui inhabitare facit vnius moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine: similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

Deus cum egredereris in conspectu populi tui: cum pertransires in deserto.

Terra mota est, etenim cæli distillauerunt à facie Dei Sinai: à facie Dei Israel.

Pluuiam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ, & infirmata est: tu verò perfecisti eam.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi Deus.

Dominus dabit verbū euangelizantibus: virtute multa.

Rex virtutum dilecti dilecti: & speciei domus diuidere spolia.

Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ: & posteriora dorsi eius in pallore auri.

Dum discernit cælestis reges super eam, niue dealbabuntur in Selmon: mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulatus, mons pinguis: vt quid suspicamini montes coagulatos?

Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.

Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium: Dominus in eis in Sina in sancto.

Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus.

Etenim non credentes: inhabitare Dominum Deum.

Bene-

Benedictus Dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.

Deus noster, Deus saluos faciendi: & Domini Domini exitus mortis.

Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis.

Dixit Dominus, Ex Basan conuertam: conuertam in profundum maris.

Vt intingatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.

Viderūt ingressus tuos Deus: ingressus Dei mei, regis mei qui est in sancto.

Praeuenerunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuencularum tympanistriarum.

In Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel.

Ibi Benjamin adolescentulus: in mentis excessu.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis

populorum: vt excludant eos qui probati sunt argento.

Dissipa gentes quæ bella volunt, venient legati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo.

Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.

Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad Orientem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israël: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona.

Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad Electum, dicit:

℣. Saluum fac seruum tuum Domine.

℞. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℞. Et de Sion tuere eum.

℣. Memor esto congregationis tuæ.

℞. Quam possedisti ab initio.

Q 2

℣. Do-

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*O*remus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, præstende super hunc famulum tuum, & super congregationes illi commissas, spiritum gratiæ salutaris; & ut in veritate tibi placeat, perpetuum ei rorem benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen. *O*remus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere, ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te coepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde surgit Electus, & vnà cum Assistentibus coram Pontifice genuflectit; & prior Assistentium dicit Pontifici:

Adest, Reuerendissime Pater, Electus Monasterij *N.* quem ad vestram Reuerendissimam Paternitatem ex parte Cōuentus eiusdem Monasterij duximus præsentandum, humiliter postulantes à

vobis, ut ipsum in Abbatem dicti Monasterij dignemini ordinare.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens:

*S*citis illum esse dignum?

R. Scimus, & testificamur ipsum dignum esse.

Interrogatio.

Fuit eius electio canonicè & concorditer celebrata?

R. Fuit.

Pontifex dicit:

Deo gratias.

Quo dicto, surgunt omnes, & sedent in suis scabellis; & Pontifex prosequitur examen, dicens:

Antiqua sanctorum Patrum, &c. omnia alia sunt, prout supra in benedictione Abbatis auctoritate Apostolica posita sunt, fol. 99. Finito examine, & manu Pontificis per Electum osculata, idem Electus ante Pontificem genuflectus, coram se tenens schedulam scriptam, & suo pendentem sigillo sigillatam, debita fidelitatis iuramentum Pontifici, Ordinario suo, præstat, in hunc modum:

Ego *N.* Monasterij *N.* ordinandus Abbas promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemnibus Fratrum congregatione, fidelitatem, dignamque subiectionem, obe-

dien-

dientiam, & reuerentiam, matri meæ Ecclesiæ *N.* nominando Ecclesiam, cuius iurisdictioni ordinariæ subiectus existit. tibi que *N.* Dño meo, eiusdem Ecclesiæ Patriarchæ, [vel Archiepiscopo, aut Episcopo,] & successoribus tuis, secundum sacrorum Canonum instituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte eiusdem libri Electo versa, quem ipse Electus, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens: Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit: qui illa recepta, & mitra deposita, surgit & facit Confessionem: & proceditur in omnibus, & per omnia, prout supra ordinatum est.

DE BENEDICTIONE ABBATISSÆ.

Electa in Abbatis, & confirmata, benedici debet in die Dominico, vel alijs, quibus consecrantur virgines, si non est prius consecrata, &

velata; alioquin fieri potest qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus Pontificalibus ornamentis, apud altare maius paratum, cum sua credentia, & rebus consuetis, procedit in Missa vsq; ad Alleluia, si dicitur, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusiue. Interim, Electa in veste sua audiat Missam in choro, quæ dici debet de die, cum Collecta pro Electa, sub vno Per Dñm, & Pontificem celebrantem.

Oratio.

DA, quæsumus Domine, huic famulæ tuæ, quam virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis consummatum effectum: & ut perfectam tibi offerat plenitudinem, initia sua perducere mereatur ad finem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Dicto Graduali, seu Tractu, vel Sequentia, vsque ad vltimum versum exclusiue, Pontifex accedit ad fastidiorium ante medium altaris, & ibi sedet cum mitra. Electa verò è Monasterio egressa, associata à duabus Matronis senioribus, ac velo ante faciem

Q 3

demisso,

demisso, Pontifici præsentata, coram eo genuflexa, in manibus habens schedulam scriptam, & suo pendenti sigillo sigillatam, debita fidelitatis iuramentum præstat Pontifici, suo Ordinario, in hunc modum:

E Go N. Monasterij N. ordinanda Abbatisa, promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemniter Sororum congregatione, fidelitatem, dignamque subiectionem, obedientiam, & reuerentiam, matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam, cuius iurisdictioni ordinariæ subiecta existit. tibi que N. Domino meo, eiusdem Ecclesiæ Patriarchæ, [vel Archiepiscopo, aut Episcopo,] & successoribus tuis, secundum sacrorum Canonum instituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte eiusdem libri Electæ versa, quem ipsa Electa, ambabus manibus supra Scripturam positis, tangit, dicens: Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit, qui surgit cum mitra, & super faldistorium pro-

cumbit. Electa vero proster nit se super tapete ad eius sinistram; & chorus dicat Litanias: in quibus cum dictum fuerit,

Vt omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastorem in sinistra tenens, versus ad Electam, dicit:

Vt hanc præsentem Electam bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Deinde dicit:

Vt hanc præsentem Electam bene ✠ dicere, & sancti ✠ificare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tum iterum procumbit, & perficiuntur Litanie: quibus finitis, surgit Pontifex, Electa adhuc prostrata manente; & stans versus ad illam, deposita mitra, dicit:

Pater noster.

✠. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

✠. Saluam fac ancillam tuam Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

✠. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eam.

✠. Hæc accipiet benedictionem à Domino.

R. Et

R. Et misericordiam à Deo saluari suo.

✠. Memor esto congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

✠. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum.

R. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.

✠. Dominus custodiat te ab omni malo.

R. Custodiat animam tuam Dominus.

✠. Domine Deus virtutum conuerte nos.

R. Et ostende faciem tuam, & salui erimus.

✠. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

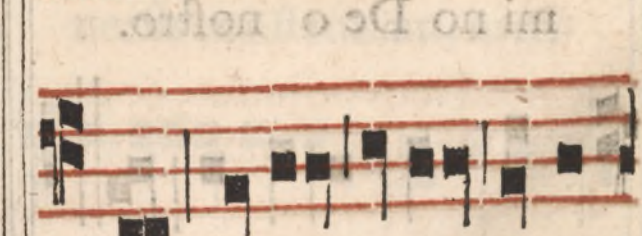
Concede, quæsumus, omnipotens Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum: & hanc famulam tuam, quam ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono prosequere; ut, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

Cunctorum bonorum institutor Deus, qui per

Moysem famulum tuum, ad gubernandas Ecclesias præpositos instituísti: tibi supplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus: ut hæc famulam tuam, quam communis electio famularum tuarum Abbatisam ouium tuarum esse constituit, protectionis tuæ gratia munire digneris; sicque regere subditas commendatasque oues concedas, ut cum illis omnibus regna cælorum adipiscatur: quatenus, te, Domine, opitulante, Apostolicis iugiter fulta doctrinis, centesimo cum fructu læta introeat portas paradisi; atque à te, Domine, collaudante audire mereatur; Euge serue bone, & fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse præstare digneris, qui uiuis & regnas Deus,

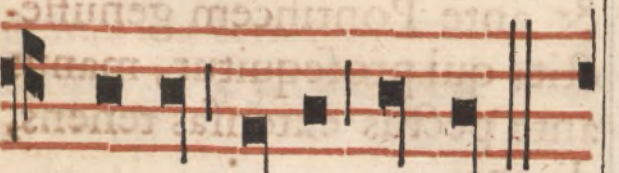
His dictis, Electa surgit, & ante Pontificem genuflexit; qui prosequitur, manus ante pectus extensas tenens, dicens:

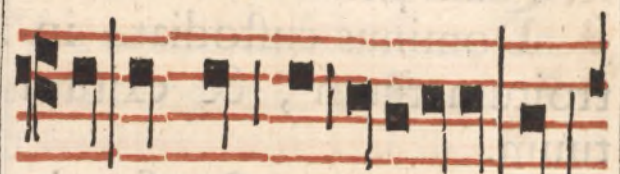
Per omnia sæcula sæculorum.

lo rum. *ry.* Amen.*ry.* Dominus vo biſcum.*ry.* Et cum ſpiri tu tu o.*ry.* Surſum cor da. *ry.* Ha-

bemus ad Dominum.

ry. Gratias a ga mus Do-

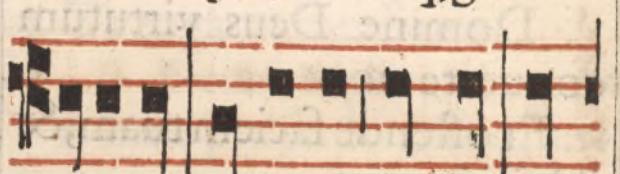
mi no De o noſtro.

ry. Dignum & iuſtum eſt.*V*erè dignum & iuſtum

eſt, æquum & ſalutare, nos

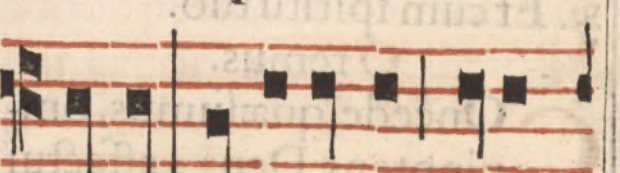
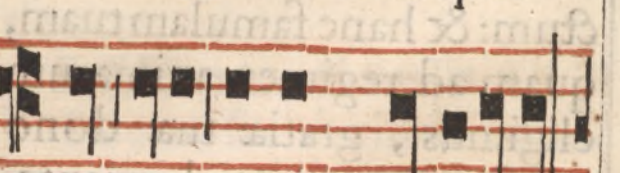
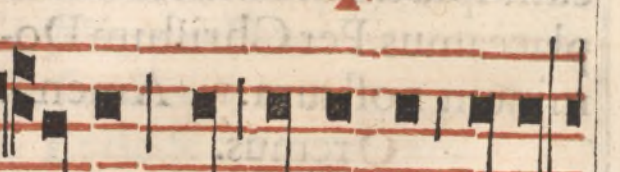
tibi ſemper, & ubiq; gratias

a gere, Domine ſancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus: *A*ffluentem ſpiri-tum tuæ bene *✠* dictionis

ſuper hanc famulam tuam,

nobis

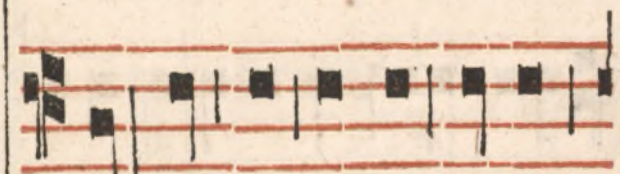

nobis orantibus, propi-

tius infunde.

*P*ōtifex imponit ambas ma-
nus extenſas, digitis tamē non
diſiunctis, ſuper caput Electę,
& eas ſic tenet, proſequendo:

Et quæ per noſtræ manus

impoſitionē hodie Abbatiſ-

ſa cōſtitui tur, ſancti *✠* fica-

tio ne tua digna, à te ele-

cta permaneat; & num-

quam poſtmodum à tua

gratia ſeparetur indigna.

*P*ontifex amouet manus
de capite Electę, proſequens,
ante pectus eas extenſas te-
nens:

Sufcipiat, te Domine lar-

gente, hodie in bono ope-

reperſeuerantiam, in ad-

uerſis conſtantiam, in tri-

bulatio nibus tolerantiam,

R

in

in ieiunijs desiderium,

in impietatibus miseri-

cordiam, in humilitate

principatum, in superbia

odium, in fide dilectio-

nem, in doctrina perui-

gilantiam, in castitate con-

tinentiam, in luxuria

abstinentiam, in varieta-

tibus moderationem, in

moribus doctrinam. Te

auxiliante, Domine, talis in

hoc ministerio perseue-

ret, qualis Leuita electus

ab Apostolis sanctus Ste-

phanus meruit perdurare.

Totam

Totam ab hac die munda-

nam conuersationem de-

spiciat: tua, Dñe, bene-
✠ di-

ctio ne largiente, contem-

nat presentia, diligat cele-

stia, desideret sempiterna.

Sit exemplum & forma iu-

stitiæ, ad gubernandam

regendamque Ecclesiam

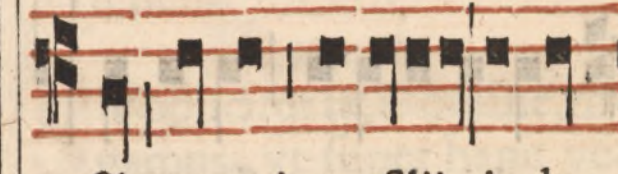
tuam fideliter, ut specula-

trix idonea inter suas col-

legas semper efficiatur.

Sit magni consilij, indu-

stria censuræ, & efficacia

disciplinæ. Ita, te, Do-

mine, tribuente, in omni-

R 2

bus

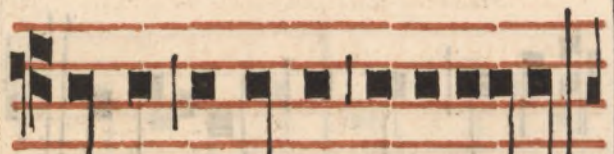
bus mandatis tuis sine re-

prehensio ne tibi mundo

corde seruiens, vt ad bra-

uium supernæ vocationis,

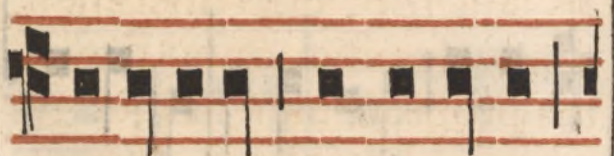
multi plica to fœnore,

cum centesi mo fructu,

coronaque iustitiæ, ad

cælestium thesaurorum

dona tua perueniat.

*Quod sequitur, dicit planè;
ita tamen, quòd à circumstan-
tibus audiatur:*

Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat, in sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum Pontifex adhuc sine mitra, vt supra, stans dicit:

Oremus.

Deus, cui omnis potestas & dignitas famulatur, da huic famulæ tuæ prosperum suæ dignitatis effectum; in qua semper te timeat, tibi que iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Oremus.

Omniū, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulæ tuæ adeptam benè gerere dignitatem; & à te sibi præstitam, bonis operibus comprobare. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Oremus.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, famulæ tuæ, vt ostendendo, & exercendo quæ recta sunt, per

exem-

exemplum bonorū operum animas suarum instruat subiectarum; & æternæ remunerationis mercedem à te pijsimo Pastore percipiat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui sororem Moyse Mariam, præcuntem cum ceteris mulieribus inter æquoreas vndas cum tympanis & choris, lætam ad littus maris venire fecisti: te supplices deprecamur pro hac fideli famula tua, quæ hodie super vniuersas sibi subditas Abbatisse constituitur: vt ita Monastica. [vel canonica] norma tueatur cunctas famulas tuas, sibi commissas, quatenus ad æternam gloriam, te auxiliante, cum omnibus illis introeat læta; ibique exultans cum Angelis, canens cantica noua, sequatur Agnum quocumque ierit, Iesum Christum Dominum nostrum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Abbatisse coram se genuflexæ in manibus regulam, dicens:

Accepe regulam à sanctis Patribus traditam, ad regendum custodiendumque

gregem tibi à Deo commissum, quantum Deus ipse te confortauerit, & fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Domini maternam prouidentiam, & animarum procurationem; & per diuinæ legis incedendo præcepta, sis ei dux ad cælestis hereditatis pascua, adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Deinde, si prius, dum erat Monialis, non fuit velata, Pontifex, deposita mitra, surgit, & benedicit velum, quod per vnum ex ministris coram eo tenetur, dicens:

Oremus.

Suppliciter te, Domine, rogamus, vt super hanc vestem, ancillæ tuæ capiti imponendam, bene **✠** dictio tua benigna descendat; & sit vestis hæc benedicta, consecrata, immaculata, & sancta. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Oremus.

Caput omnium fidelium Deus, & totius corporis saluator, hoc operimentum velaminis, quod famula tua propter tuum tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suo capiti est

R 3

impo-

impositura, dextera tua sancti-
fica; & hoc, quod per
illud mysticè datur intelligi,
tua semper custodia, corpore
pariter & animo incontami-
nato, custodiat: vt, quando ad
perpetuam Sanctorum remun-
erationem venerit, cum pru-
dentibus & ipsa virginibus
præparata; te perducente, ad
sempiternæ felicitatis nuptias
introire mereatur. Qui viuis
& regnas Deus, per omnia sæ-
cula sæculorum. *℞. Amen.*

Deinde aspergit velum ip-
sum aqua benedicta. Tum se-
dens, accepta mitra, imponit
illud super caput Abbatisſæ,
ita vt dependeat super scapu-
las, & ante pectus, & vsque
ad oculos, sic dicens:

Accipe velamen sacrum,
quo cognoscaris mun-
dum cōtempſisse, & te Chri-
sto Iesu veraciter humiliter-
que, toto cordis annisu, spon-
sam perpetualiter subdidisse,
qui te ab omni malo defen-
dat, & ad vitam perducatur æ-
nam. *℞. Amen.*

Si verò Abbatisſa prius ve-
lata fuit, omittuntur prædicta.

His finitis, surgunt omnes,
& Pontifex procedit in Mis-
sa, quam Abbatisſa in loco ad-
partem audit. Incepto à choro
Offertorio, & per Pontificem
lecto, sedet Pontifex in faldi-

torio ante medium altaris, ac-
cepta mitra; & Abbatisſa, præ-
cedentibus eam duobus famu-
lis duo intortitia accensa por-
tantibus, venit de loco suo,
associata à duabus Matronis,
& corā Pontifice genuflectit,
ac ei successivè dicta duo in-
tortitia offert, & Pontificis ea
recipientis manum osculatur;
tum ad locū suum reuertitur.

Pontifex verò manus la-
uat, surgit deposita mitra, &
Missam prosequitur.

Secreta.

Oblatis hostijs, quæsu-
mus, Domine, præſenti
famulæ tuæ perseverantiam
perpetuæ virginitatis accom-
moda; vt apertis ianuis, sum-
mi Regis aduentu, regnum
cæleſte cum lætitia mereatur
intrare. Per Dominum no-
ſtrum Iesum Christum filium
tuum, qui tecum vivit & re-
gnat in vnitæte Spiritus sancti
Deus, per omnia sæcula sæcu-
lorum. *℞. Amen.*

Postquam Pontifex se com-
municauerit, Abbatisſam cō-
municet. Tum, accepta mitra,
lauat manus; deinde proſe-
quitur Missam vsque ad Be-
nedictionem exclusivè.

Postcommunio.

Respice, Domine, famu-
læ tuæ tibi debitam ser-
uitutem; vt inter humanæ fra-

gilitatis

gilitatis incerta, nullis ad-
versitatibus opprimatur, quæ
de tua protectione confidit.
Per Dñm nostrum Iesum
Christum filium tuum, qui te-
cum vivit & regnat in vnitæte
Spiritus sancti Deus, per om-
nia sæcula sæculorū. *℞. Amen.*

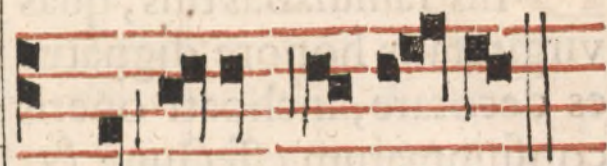
Dicto, *Itē missa est, vel, Be-
nedicamus Domino, & Pla-
ceat, &c.* Pontifex cum mi-
tra inthronizat Abbatisſam
in sede; & si sit in proprio
Monasterio, dicit:

Accipe plenam & libe-
ram potestatem regendi
hoc Monasterium, & congre-
gationem eius, & omnia, quæ
ad illius regimen interiūs &
exteriūs, spiritualiter & tēpo-
raliter, pertinere noscuntur.

Si verò benedictio fit ex-
tra Monasterium suum, Pon-
tifex dicit:

Sta in iustitia & sanctitate,
& tene locū à Deo tibi de-
legatū; potens est enim Deus,
vt augeat tibi gratiam suam.

Tunc Pontifex stans à dex-
teris Abbatisſæ, versus ad al-
tare, mitra deposita, incipit
cantando, schola proſequen-
te, Hymnum.

Te Deum laudamus.

Et dicitur totus; & Ponti-
fex manet sine mitra apud se-
dem vsque ad finem Hymni.
Interim dum cantatur Hym-
nus, Abbatisſa reuertitur ad
Monasterium, associata vt su-
prà, & à Monialibus seniori-
bus excipitur intra portam,
atque ad chorum perducitur,
vbi Moniales omnes faci-
unt ei reuerentiam, singu-
lariter genuflexæ ante illam,
& recipiuntur ab ea benignè
ad osculum. Finito Hymno,
Pontifex stans sine mitra, se-
dente Abbatisſa in sede sua
in choro, super eam dicit
Versus:

*℣. Confirma hoc Deus, quod
operatus es in nobis.*

*℞. A templo sancto tuo, quod
est in Ierusalem.*

*℣. Saluam fac ancillam tuam
Domine.*

℞. Deus meus sperantē in te.

*℣. Esto ei Domine turris for-
titudinis.*

℞. A facie inimici.

*℣. Nihil proficiat inimicus
in ea.*

*℞. Et filius iniquitatis non ap-
ponat nocere ei.*

*℣. Domine exaudi oratio-
nem meam.*

*℞. Et clamor meus ad te ve-
niat.*

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

O re-

Oremus.

FAmulam tuam, Domine, tuæ custodia muniat pietatis: vt virginitatis sanctæ propositum, quod te inspirante suscepit, te protegente, illæsum custodiat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde Pontifex assumpta mitra, benedicit solemniter populo, dicens:

Sit nomen Domini, &c.

Et Benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE BENEDICTIONE ET CONSECRATIONE VIRGINVM.

Benedictio & cōsecratio virginū fieri debet in Epiphania Domini, vel in Albis Paschalibus, aut in Natalitijs Apostolorum, seu in Dominicis diebus. Die verò præcedenti, hora vespertina, vel etiam manè, antequam Pontifex ad Missam se paret, in loco conuenienti, præsentantur ei virgines benedicendæ; qui de earum ætate & proposito singulariter singulas, videlicet, an annum vigesimum quintum compleuerint, si voluntatem & propositum seruan-

dæ virginitatis habeant, diligenter inquit; & insuper seorsum cum qualibet de vita, & conscientia, & carnis integritate. Quo facto super altari in cornu Epistolæ locantur pro virginibus benedicendis vestes, vela, annuli, & torques, siue coronæ, tempore suo virginibus tradenda. Deputatur paranymphe Matronæ seniores, & propinquæ earum, quæ virgines associantur & præcedunt, collocant ac deducunt ad Pontificem, & reducunt. Ordinatur etiam in Ecclesia papilio, aut alius locus conueniens paratur, in quo virgines ipsæ cōueniunt, & suo tempore se vestiunt benedictis vestibus. Post hæc, hora congrua, Pontifex paratus omnibus Pontificalibus paramentis, procedit more consueto ad Missam, & in ea vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusiue.

Missæ dicitur de die, cum Collecta pro virginibus, sub vno Per Dominum.

Oratio.

DA, quæsumus, Domine, his famulabus tuis, quas virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis consummatum effectum; & vt perfectam tibi offerant plenitudi-

nitudi-

nitudinem, initia sua perdere mereantur ad finem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia, vsque ad vltimum versum exclusiue, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris præparatum. Virgines verò in vestibus, quibus in Monasterio vsæ sunt, siue velis, siue mantellis, & siue cucullis à Monasterio egressæ, associatæ singulæ à duabus Matronis senioribus & propinquis, ac velis ante faciē demissis, Ecclesiam ingrediuntur; & Archipresbyter superpelliceo & pluuiali indutus cantat, cōpetenti voce, hanc Añam.

Prudentes virgines

aptate vestras lampades:

ecce sponsus venit,

exi te obuiam ei.

Virgines verò audientes vocem Archipresbyteri, & accendentes cereos suos, progrediuntur binæ & binæ. Archipresbyter verò præcedens statuit eas extra chorum, vt facies ad altare maius vertant, & Pontificem coram altari sedentem possint videre, & ipse eas. Tunc idem Archipresbyter in parte virginum stans, dicit competenti voce, in tono Lectionis, ad Pontificem, virginibus genuflectentibus.

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt has præsentis virgines dignemini benedicere, & consecrare, ac Domino nostro Iesu Christo summi Dei filio desponsare.

Pontifex interrogat, dicens: Scis illas dignas esse?

Rēspōdet Archipresbyter: Quantum humana fragilitas nosse finit, credo, & testificor illas dignas esse.

Tunc Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit ad circumstantes:

AVxiliante Domino Deo & Salvatore nostro Iesu Christo, eligimus has præ-

S

fentes

sentēs virgines benedicere, & consecrare, ac Domino nostro Iesu Christo summi Dei filio desponsare.

Deinde Pontifex vocat virgines in cantu, dicens:

Veni te.

Virgines respondent:

Et nunc sequimur.

Surgentes mox seriatim veniunt vsque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes. Tunc Pontifex eas secundo alius vocat in cantu, dicens:

Veni te.

Virgines surgentes respondent similiter in cantu, dicentes:

Et nunc sequimur in

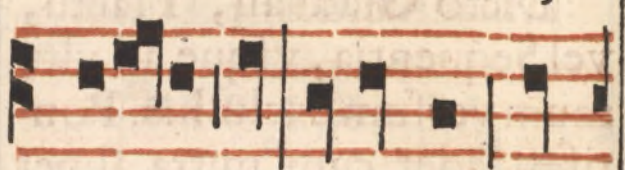

toto corde.

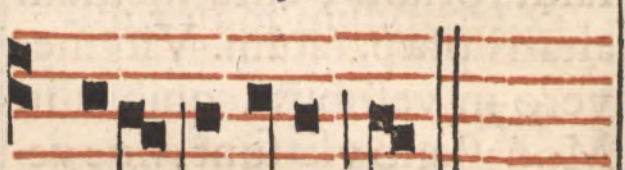
Deinde vsque ad medium chori procedunt, & ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio alius vocat eas in cantu, dicens:

Veni te filiæ,

audite me, timorem Do-

mini docebo vos.

Virgines verò surgentes, respondent, cantantes Antiphonam:

Et nunc sequimur in toto

corde, timemus te, & qua-

rimus faciem tuam vi-

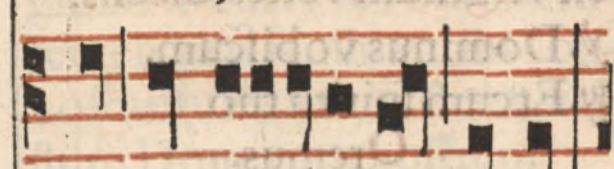

de re, Domine, ne cōfun-

das

das nos; sed fac nobis iux-

ta mansuetudinem tuam,

& secundum multitudi-

nem misericordiae tuae.

Et praemissa cantantes virgines, magis appropinquantes, ascendunt in Presbyterium; ubi omnes coram Pontifice genuflectunt, & capita profunde, quasi vsque ad terram, inclinant. Deinde singulae successiue caput aliquantulum erigentes, cantant etiam hunc versum:

Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum; vt non dominetur mei omnis iniustitia.

Quo per singulas dicto, surgunt omnes: & à Matronis praedictis seriatim ordinantur, stantes ibidem in modum coronae coram Pontifice, congruo tamen spatio distantes

ab eo. Tunc Pontifex hortatur illas publice ad amplectendum & seruandum sanctae virginitatis propositum: & mox interrogat eas palam, & communiter, dicens:

Vultis in sanctae virginitatis proposito perseverare?

Et singulae respondent:

Volumus.

Tunc vnaquaque sigillatim genuflectit coram eo; & immissis manibus iunctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet, dicens:

Promittis te virginitatem perpetuo seruare?

Respondet illa:

Promitto.

Et Pontifex dicit:

Deo gratias.

Illa verò osculatur manus Pontificis, surgitque, & ad suum locum reuertitur, & genuflectit. Omnibus autem sic per ordinem expeditis, & ad sua loca reuersis, & genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens:

Vultis benedici, & cōsecrari, ac Dño nostro Iesu Christo summi Dei filio desponsari?

Respondent omnes:

Volumus.

Post hac Pontifex ante altare super faldistorium procumbit, cum mitra, & ministri

S 2

hinc

hinc & inde genuflectunt: virgines verò post Pontificem super tapetia, in modum coronæ, se prosternunt; & cantores incipiunt, & prosequuntur Litanias. Et postquam dictum fuerit, & à choro responsum,

Vt omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos. Pontifex surgit cum mitra, & vertens se ad virgines prostratas, tenens baculum pastoralem in sinistra, in pristino tono dicit, primò:

Vt præsentem ancillas tuas bene **✠**dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Vt præsentem ancillas tuas bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitus; cantoribus Litanias, ubi dimiserant, reassumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, & dicitur Hymnus, Veni creator Spiritus, &c. Pontifice sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, & choro illum prosequente vsque ad finem: primo versu dicto, Pontifice surgente, & vsque ad finem eiusdem Hymni sine mitra stante.

Hymno dicto, virgines ad papilionem, seu ad alium lo-

cum idoneum proximiorē, ad hoc ordinatum, reuertuntur. Pontifex verò coram altari stans, deposita mitra, benedicit virginum vestes, dicens:

✠ Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus æternorum bonorum fidelissime promissor, certissime persolutor, qui vestimentum salutis, & indumentum æternæ iucunditatis tuis fidelibus promissisti, clementiam tuam suppliciter exoramus, vt hæc indumenta, humilitatem cordis & contemptum mundi significantia, quibus famulæ tuæ sancto visibiliter sunt informandæ proposito, propitius bene **✠**dicas: vt beatæ castitatis habitum, quem, te inspirante, suscipiunt, te protegente, custodiant; & quas venerandæ vestibus promissionis induis temporaliter, beata facias immortalitate vestiri. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Oremus.

Domine Deus, bonarum virtutum dator, & omnium benedictionum largus infusor, te obnixis precibus depre-

depre-

deprecamur: vt has vestes bene **✠**dicere & sancti **✠**ficare digneris, quas famulæ tuæ pro indicio cognoscendæ religionis induere se volūt; vt inter reliquas feminas tibi cognoscantur dicatæ. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Exaudi, omnipotēs Deus, preces nostras; & has vestes, quas famulæ tuæ ad se ipsas operiendas exposcunt, vberimæ benedictionis imbre perfunde, sicut perfudisti oram vestimentorum Aaron, benedictione vnguenti, profluentis à capite in barbam: & sicut benedixisti vestes omnium religiosorum tibi per omnia placentium, ita eas bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris: ac præsta, clementissime Pater, vt supradictis famulabus tuis, sint hæ vestes salutis protectio, hæ cognitio religionis, hæ initium sanctitatis, hæ contra omnia tela inimici robusta defensio; vt centesimi muneris opulentia, perseuerante continentia, ditentur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Et vestes aqua benedicta aspergit, quæ portantur virginibus ad locum, ad quem

diuertunt, ubi, dimissis quotidianis vestibus, induunt benedictas.

Pontifex autem stans, vt supra, benedicit vela virginum, dicens:

Oremus.

Suppliciter te, Domine, rogamus, vt super has vestes ancillarum tuarum capitibus imponendas, bene **✠**dictio tua benigna, descendat; & sint hæ vestes benedictæ, consecratæ, immaculatæ, & sanctæ. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Caput omnium fidelium, Deus, & totius corporis saluator, hæc operimenta velaminum, quæ famulæ tuæ propter tuum tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suis capitibus sunt imposituræ, dextera tua sancti **✠**fica; & hoc, quod per illa mysticè datur intelligi, tua semper custodia, corpore pariter & animo incontaminato, custodiant: vt, quando ad perpetuam Sanctorum remunerationem venerint, cum prudentibus & ipsæ virginibus preparatæ, te perducente, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereantur. Qui viuis & re-

gnas Deus, per omnia sæcula
sæculorum. *R.* Amen.

Et vela ipsa aqua benedicta
aspergit.

Post hæc stans adhuc, vt su-
prà, Pontifex benedicit annu-
los, dicens: *O*remus.

Creator & conseruator
humani generis, dator
gratiæ spiritualis, & largitor
humanæ salutis; tu, Domine,
emitte bene *✠* dictionē tuam
super hos annulos: vt, quæ eos
gestauerint, cælesti virtute
munitæ fidem integram, fide-
litemque sinceram teneant;
sicut sponsæ Christi virgini-
tatis propositum custodiant,
& in castitate perpetua per-
seuerent. Per Christum Do-
minum nostrum. *R.* Amen.

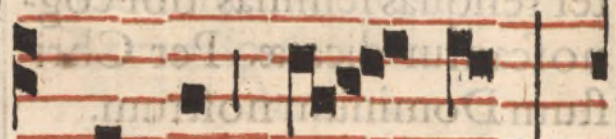
Et aqua benedicta eos asper-
git.

Tum stans adhuc sine mitra
Pontifex, benedicit torques,
siue coronas, dicēs: *O*remus.

Bene *✠* dic, Domine, or-
namenta ista; & præsta,
per inuocationē tui nominis,
vt quæcumq; ea portauerint,
si tibi fideliter seruiuerint, co-
ronam, quam illa designant,
in cælo percipere mereantur.
Qui in Trinitate perfecta vi-
uis & regnas Deus, per omnia
sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde eas aqua benedicta
aspergit.

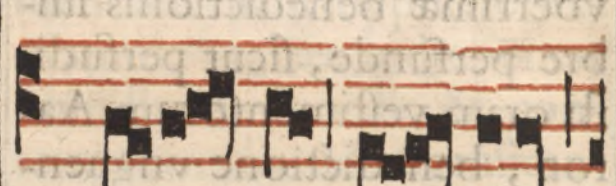
His expletis, virgines, bene-
dictis vestibus, exceptis velis,
indutæ, binæ & binæ seriatim
redeunt ad Pontificem, can-
tantes Responsorium:

Regnum mun di,

& omnem

or na tum sæ culi

contempsî propter amo-

rem Do mini nostri

Iesu Christi, *✠* Quem

vi di, quem a ma-

ui,

tra deposita, & versus ad eas,
dicit: *O*remus.

Respice, Domine, propi-
tius super has famulas
tuas: vt sanctę virginitatis pro-
positum, quod, te inspirante,
susceperunt, te gubernante,
custodiant. Per Dñm nostrū
Iesum Christum filium tuum,
qui tecum viuit & regnat in
vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde dicit competenti
voce, extensis manibus ante
pectus, Præfationem.

*P*er omnia sæcula sæcu-

lo rum. *R.* Amen.

✠ Dominus vo bis cum.

R. Et cum spiri tu tu o.

✠ Sursum cor da. *R.* Ha-

bemus

ui, in quem credidi, quem

di lexi. *Versus.* Eructa-

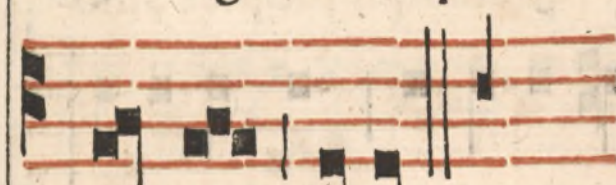
uit cor me um ver-

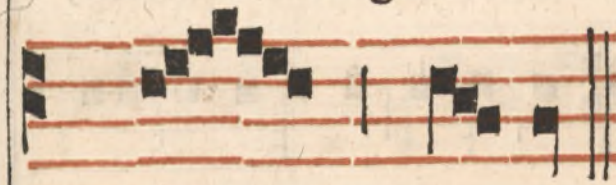
bum bo num, di co

e go o pe ra

me a re gi.

✠ Quem vi di.

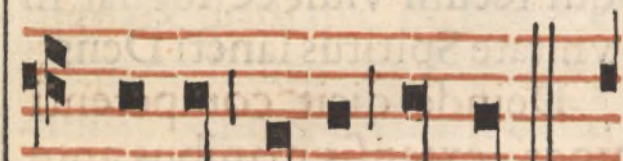
Tum disponuntur à para-
nymphis ante altare genufle-
xæ coram Pontifice, in mo-
dum coronæ, vultibus demis-
sis. Pontifex verò surgit, mi-

bemus ad Dominum.

Y. Gratias a ga mus Do-

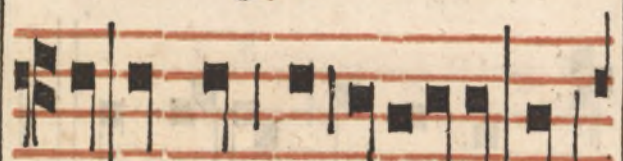
mi no De o nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum

est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & ubiq; gratias

a gere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus, **C**astorum corpo-

rum benignus habitator,

& incorruptarum Deus

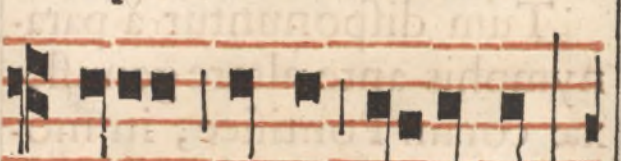
a mator a nimarum. Qui

humanam substantiam,

in primis hominibus dia-

bolica fraude viti a tam,

ita

i ta in verbo tuo, per

quod omnia facta sunt, re-

paras, vt eam non solum

ad primæ originis innocen-

tiam reuoces, sed e tiam ad

experientiam æternorum

bonorum, quæ nouo in

sæculo sunt habenda, per-

ducas; & obstrictos ad-

huc conditione morta-

lium, iam ad similitudi-

nem prouehas Angelorum.

Respice, Domine, super

has famulas tuas, quæ in

manu tua continentia

suae proposi tum collo-

T

cantes,

cantes, tibi deuotio nem

suam offerunt, à quo &

ipsæ vota assumpserunt.

Quomodo enim animus

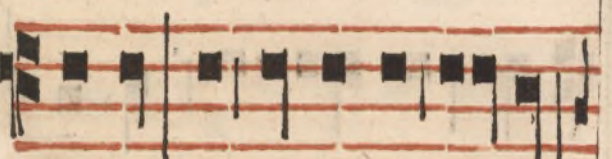
mortali carne circumdatus,

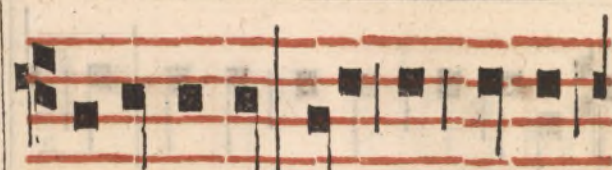
legem naturæ, libertatem

licentiæ, vim confu etu-

dinis, & stimulos ætatis

e uinceret, nisi tu, Deus,

per liberum arbitrium hunc

in e is a morem virgini-

tatis clementer accende-

res, tu hanc cupiditatem

in e a rum cordibus be-

nignus a leres, tu fortitu-

dinem ministrares? Effusa

namque

namque in omnes gentes

gratia tua, ex omni na-

tio ne quæ sub cælo est, in

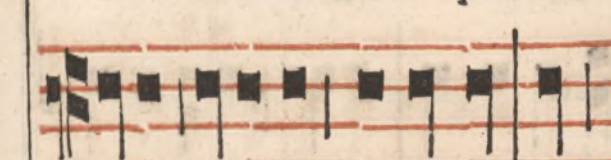
stellarum innumerabilem

numerus, noui Testamen-

ti heredibus adoptatis,

inter ceteras virtutes, quas

fi lijs tuis non ex sangui-

nibus, neque ex volunta-

te carnis, sed de Spiritu

sancto tuo genitis indi-

disti, etiam hoc donum in

quasdam mentes de largi-

tatis tuæ fonte defluxit;

vt cum honorem nuptia-

rum nulla interdicta mi-

T 2

nuissent,

nuiſſent, ac ſuper ſanctum

coniugium nuptialis be-

nedictio permaneret, exi-

ſterent tamen ſublimiores

animæ, quæ in viri ac mu-

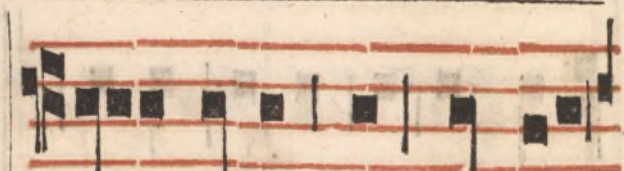
lie ris copula ſaſtidirent

connubium, concupiſce-

rent Sacramentum, nec

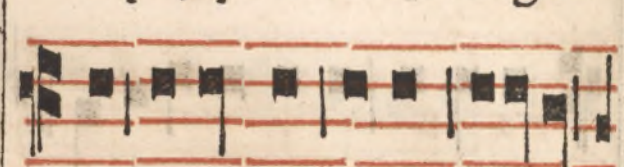
imitarentur quod nuptijs

a gitur, ſed diligere quod

nuptijs prænotatur. Agno-

uit auctorem ſuum bea ta

virginitas, & æmula inte-

gritatis Angelicæ, illius

thalamo, illius cubiculo

ſe deuouit, qui ſic perpe-

tuæ

tuæ virginitatis eſt ſpon-

ſus, quemadmodum per-

petuæ virginitatis eſt ſi-

lius. Implorantibus ergo

auxilium tuum, Domine,

& confirmari ſe benedi-

ctio nis tuæ conſecratio-

ne cupientibus, da prote-

ctio nis tuæ munimen &

regimen; ne hoſtis anti-

quus, qui excellentio ra

ſtudia ſubtilioribus infe-

ſtat inſidijs, ad obſcuran-

dam perfectæ continentiæ

palmam, per aliquam men-

tis ſerpat in curiam, &

T 3

rapiat

rapiat de proposito virgi-

num, quod etiam mori-

bus decet inesse nuptiarum.

Sit in eis, Domine, per

donum Spiritus tui pru-

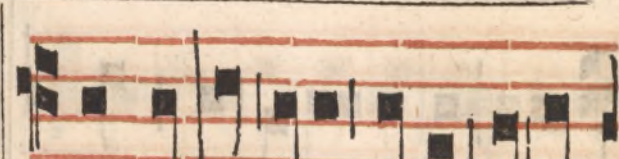
dens modestia, sapiens be-

nignitas, grauis lenitas, ca-

sta libertas. In charitate fer-

ueant, & nihil ex tra te di-

ligant. Laudabiliter viuât,

laudari que non appetant.

Te in sanctitate corporis,

te in animæ suæ purita-

te glorifi cent. Amore

te timeant, a more tibi

seruiant. Tu e is sis ho-

honor,

nor, tu gaudium, tu vo-

luntas; tu in mœrore so-

latium; tu in ambigui ta-

te confi lium; tu in iniu-

ria defensio; in tribula-

tio ne patientia; in pau-

per tate abundantia; in

ieiunio cibus; in infirmi-

tate medicina. In te ha-

beant omnia, quem dili-

gere appetant super om-

nia. Per te, quod sunt pro-

fecta, custodiant: scrutato-

ri pectorum non corpore

placitura, sed mente, transf-

cant in numerum puel-

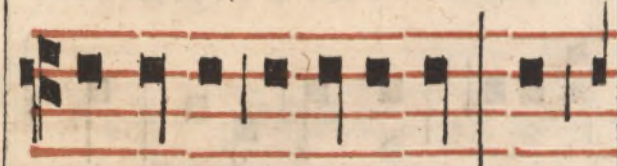
larum

larum sapientum, vt cæ-

lestem sponsum, virtutum

accensis lampadibus, cum

oleo preparatio nis ex-

spectent; necturbata im-

prouiso Regis aduentu,

sed securæ, cum lumine,

& præcedentium virginum

choro iunctæ, iucundan-

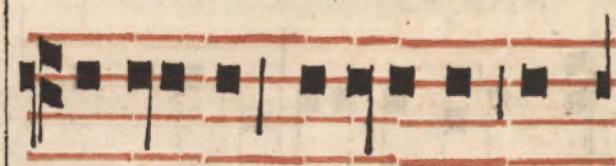
ter occurrant: & ne ex-

cludantur cum stultis, sed

regalem ianuam cum sa-

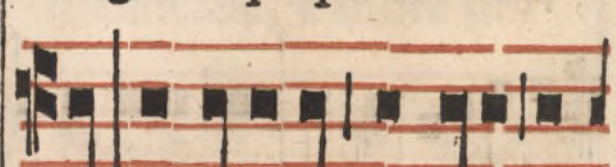
pientibus virginibus li-

center introë ant, & in

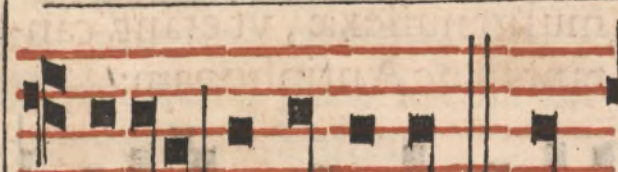

Agni tui perpetuo comita-

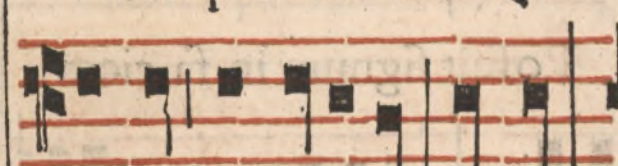

tu probabiles mansura ca-

stitate

stitate permaneant. Qua-

tenus centesi mi fructus,

dono virginitatis decorari

te donante mereantur.

Quod sequitur, dicit planè
legendo; ita tamen quòd à cir-
cumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Iesum
Christum filium tuum, qui te-
cum viuit & regnat in vnitatem
Spiritus sancti Deus, per om-
nia sæcula sæculorū. *ry.* Amē.

Tum Pōtifex, accepta mitra,
incipit, schola prosequente:

Ve ni electa me a,

& po nam in te thronum

me um. *an.* Quia

concupiuit Rex speciem

tu am. *Versus.* Au di

fi li a, & vi de, &

in cli na au rem

tu am.

an. Qui a.

Incepto Responsorio, se-
det Pontifex cum mitra: &
eo finito, surgunt virgines; &
duæ primæ ex eis præsentan-
tur à paranympis Pontifi-
ci,

V

ci, coram quo humiliter genua flectunt, cantantes simul Antiphonam:

Ancilla Christi sum,

id eò me ostendo serui-

lem habere per sonam.

Qua dicta, Pontifex interrogat illas palam, dicens:

Vultis persistere in sancta virginitate, quam professæ estis?

Et illæ simul respondent: Volumus.

Tum Pontifex imponit velum super caput cuiuslibet, quod dependeat super scapulas, & super pectus, & usque ad oculos, singulis dicens:

Accipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundum cõtempnissse, & te Christo Iesu veraciter humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse; qui te ab omni malo defendat, & ad vitam perducatur æternam. *R.* Amen.

Ambabus velatis, ambæ si-

mul genuflexæ, vt erant, cantant hanc Antiphonam:

Posuit signum in faciem

meam, vt nullū præter eum

amato rem admittam.

Quo facto reducuntur à Matronis prædictis ad loca ordinis sui, vbi prius erant; & aliæ duæ, quæ post illas in ordine sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt, cantant, & velantur, vt primæ. Omnibus autem sic velatis, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad illas, dicit:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Famulas tuas, Domine, tuæ custodia muniat pietatis: vt virginitatis sanctæ propositum, quod, te inspirante, susceperunt, te protegente, illæsum custodiant. Qui viuus & regnas cum Deo Patre

in

in vnitatē Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, vocat virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente:

Desponsari, dilecta, veni;

hiems transijt, turtur

canit, vine æ florentes

redolent.

Qua incepta, sedet Pontifex cum mitra; & ea finita, illæ, quæ primæ venerant ad recipiendum velum, præsentantur Pontifici à Matronis prædictis, eo modo & ordine, sicut prius. Tunc Pontifex accipiens anulum cum dextera sua, & dexteram manum virginis cum sinistra manu sua, & mittens anulum ipsum digito annulari dexterae manus virginis, despon-

sat illas Iesu Christo, dicens singulis:

Desponso te Iesu Christo, filio summi Patris, qui te illæsam custodiat. Accipe ergo anulum fidei, signaculum Spiritus sancti; vt sponsa Dei voceris, & si ei fideliter seruieris, in perpetuum coroneris. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. *R.* Amen.

Quo facto, ambæ simul genuflexæ, decantant Antiphonam:

Ipsi sum desponsata, cui

Angeli seruiunt, cuius

pulchritudinem sol & lu-

na mirantur.

Qua cantata, reducuntur à Matronis prædictis ad loca sua; & aliæ duæ, quæ illas sequuntur in ordine, præsentantur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant, & despon-

V 2

santur,

lantur, modo præmisso. Om-
nibus ergo sic seriatim de-
sponsatis, & ad loca sua redu-
ctis, omnes genuflexæ simul
leuant in altum & ostendunt
dexterarum manus, cantantes
hanc Antiphonam:

Annulo suo subarrhauit

me Dominus meus Iesus

Christus, & tamquam spon-

sam decorauit me corona.

Deinde Pontifex cum mi-
tra surgit, & stans versus ad
illas, dicit:

Bene **✠** dicat vos condi-
tor cæli & terræ, Deus
Pater omnipotens, qui vos
eligere dignatus est ad beatæ
Mariæ matris Domini nostri
Iesu Christi consortium: vt
integram & immaculatam
virginitatem, quam professæ
estis, coram Deo & Angelis

eius conseruetis; propositum
teneatis; castitatem diligatis;
patientiam custodiat; vt co-
ronâ virginitatis accipere me-
reamini. Per eundem Chri-
stum Dominum nostrum.

R. Amen.

Post hæc Pontifex cum mi-
tra stans, iterum vocat illas
in cantu inchoans, schola
prosequente, hanc Antiphonam:

Veni sponsa Christi, ac-

cipe coronam, quam tibi

Dominus præparauit in

æ ternum.

Incepta Antiphona, sedet
Pontifex cum mitra; & ea-
 finita, præsentantur ei à pa-
 ranymphis duæ primæ virgi-
 nes, vt prius, coram eo genu-
 flexæ. Ipse autem torquem si-
 ue coronam accipiens, impo-

nit

nit capiti cuiuslibet virginis,
seriatim singulis dicens:

Accipe coronam virginalis
excellentiæ; vt, sicut
per manus nostras coronaris
in terris, ita à Christo gloria
& honore coronari merearis
in cælis. Per eundem Chri-
stum Dominum nostrum.

R. Amen.

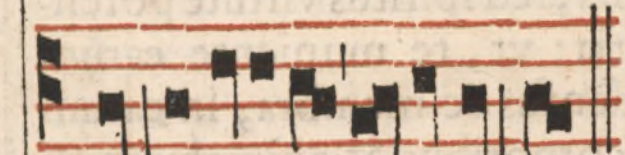
Et mox ambæ simul decan-
tant hanc Antiphonam:

Induit me Dominus cy-

clade auro texta, & immen-

sis monilibus ornauit me.

Qua cantata, reducuntur à
Matronis prædictis ad loca
sua, & aliæ præsentantur, quæ
simili modo genuflectunt,
cantant, & coronantur.

Omnibus coronatis, & ad
loca sua reductis, & stanti-
bus, Pontifex, deposita mi-
tra, surgit, & stans versus ad
illas, dicit:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

DA, quæsumus, omnipo-
tens Deus, vt hæ famu-
læ tuæ, quæ pro spe retribu-
tionis æternæ tibi Domino
Deo desiderant consecrari,
plena fide animoque in san-
cto proposito permaneant.
Tribue eis, Domine, humili-
tatem, castitatem, obedi-
entiam, charitatem, & omnium
bonorum operum quantita-
tem: vt ad meritum æternæ
gloriæ possint peruenire. Per
Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde omnibus simul ge-
nua flectentibus, Pontifex
stans, vt prius, sine mitra, di-
cit hanc Orationem.

O remus.

TE inuocamus, Domine
sancte, Pater omnipotens,
eterne Deus, super has famu-
las tuas, quæ tibi vouerunt pu-
ra mente mundoque corde
seruire: vt eas sociare digne-
ris inter illos centum quadra-
ginta quatuor millia, qui vir-
gines permanserunt, & se-
cum mulieribus non coin-
quinauerunt; in quorum ore
dolus non est inuentus: ita &
has famulas tuas facies per-
manere immaculatas vsque in
finem. Per immaculatum Do-
minum nostrum Iesum Chri-
stum filium tuum, qui tecum

V 3

viuit

viuit & regnat in vnitae Spi-
ritus sancti Deus, per omnia
saecula saeculorum. *R.* Amen.

*Qua finita, virgines sur-
gentes, simul cantant Anti-
phonam:*

*E*cce, quod concupiui,

iam vi deo; quod spe-

raui, iam te neo: illi sum

iuncta in caelis, quem in

terris posita tota de-

uotio ne di lexi.

*Post hac Pontifex, iunctis
ante pectus manibus, dicit su-
per illas stantes, humiliter in-
clinatas, benedictionem:*

Deus plasmator corpo-
rum, afflator animarum,

qui nullam spernis aetatem,
nullum sexum reprobas, nul-
lam conditionem gratia tua
ducis indignam, sed omnium
aequalis creator es, & redem-
ptor; tu has famulas tuas, quas
ex omni numero gregis, vt
bonus pastor, ad conseruan-
dam coronam perpetuae vir-
ginitatis & castimoniam ani-
mae eligere dignatus es, tuae
protectionis scuto circumte-
ge, & ad omne opus virtu-
tis & gloriae, magistrante sa-
pientia, praepara: vt vincen-
tes carnis illecebras, & illicita
connubia recusantes, insolu-
bilem filij tui Domini nostri
Iesu Christi copulam merean-
tur. His petimus, Domine,
arma suggeras, non carna-
lia, sed spiritus virtute poten-
tia: vt, te muniente earum
sensus & membra, in earum
corporibus & animabus non
possit dominari peccatum;
ac sub tua gratia viuere cu-
pientibus, nihil sibi defensor
malorum, & inimicus bono-
rum, de his vasis nomini tuo
consecratis praeualeat vindi-
care. Omnem etiam nocuum
calorem imber gratiae tuae ca-
lestis extinguat, lumen vero
perpetuae castitatis accendat;
facies pudica scandalis non
pareat, neque incautis oc-
casionem tribuat negligentia
delin-

delinquendi. Sitque in eis ca-
sta virginitas; sint ornatae pa-
riter & armatae fide integra,
spe certa, charitate sincera:
vt, praeparato animo ad con-
tinentiam, virtus tanta praes-
tetur, quae superet diaboli
vniuersa figmenta; & con-
temnendo praesentia, futura
sectentur; ieiunia epulis car-
nalibus praeferrant; lectiones
sacras & orationes conuiuijs
& potationibus anteponant;
vt orationibus pastae, & eru-
ditionibus expletae, illumina-
tae vigilijs, opus gratiae virgi-
nalis exerceant. His igitur vir-
tutum armis has tuas famulas
interius exteriusque commu-
niens, praesta, inoffensum cur-
sum virginitatis implere. Per
Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

*Tum Pontifex, accepta
mitra, stans dicit sequentem
benedictionem super illas ge-
nunflexas:*

Benedicat vos Deus Pa-
ter, & Fi-
lius, & Spiri-
tus sanctus, omni benedi-
ctione spirituali; vt manen-
tes semper incorruptae, inuiol-
atae, & immaculae, sub ve-
stimento sanctae Mariae matris
Domini nostri Iesu Christi,
requiescat super vos spiritus
septiformis gratiae, spiritus
sapientiae & intellectus, spi-

ritus consilij & fortitudinis,
spiritus scientiae & pietatis: &
repleat vos spiritus timoris
Domini, fragiles solidet, in-
validasque confirmet, pietate
alleuet, & mentes regat, vias
dirigat, cogitationes sanctas
instituat, actus probet, ope-
ra perficiat, charitate aedificet,
sapientia illuminet, castitate
muniat, scientia instruat, fide
firmet, in virtute multiplicet,
in sanctitate sublimet, ad pa-
tientiam praeparet, ad obe-
dientiam subdat, sobrias pro-
tegit, & pudicas in infirmitate
visitet, in dolore releuet, in
tentatione custodiat, in pro-
speritate temperet, in iracun-
dia mitiget, in iniquitate
emundet, infundat gratiam,
remittat offensam, tribuat di-
sciplinam. Vt his & similibus
virtutibus fultae, & sanctis
operibus illustratae, illae semper
studeatis agere, quae dignae
siant remuneratione. Illum
habeatis testem, quem habitu-
rae estis iudicem; & vos apte-
tis, vt praefulgentem gestetis
in manu lampadem, intratu-
rae sponsi thalamum, occurra-
tis cum gaudio, & nihil in vo-
bis reperiat fetidum, nihil sor-
didum, nihil occultum, nihil
corruptum, nihil inhonestum,
sed niueas & candidas ani-
mas, corporaque lucida at-
que

que splendida : vt cum ille
diestremendus remuneratio-
nis iustorum retributionisq;
malorum aduenerit, non in-
ueniat in vobis vltix flamma,
quod vrat, sed diuina pietas,
quod coronet; quas iam in
hoc sæculo conuersatio reli-
giosa mundauit, vt ad tribu-
nal æterni Regis ascensuræ,
cellaque palatia, cum iisdem
mereamini habere protectio-
nem, qui sequuntur Agnum,
& cantant canticū nouum si-
ne cessatione, illic percepturæ
præmium post laborem, sem-
perque maneatis in viuētium
regione. Atq; ipse benedicat
vos de celis, qui per crucis pas-
sionem humanum genus est
dignatus venire in terris redi-
mere, Iesus Christus Dñs no-
ster, qui cum æterno Patre, &
Spiritu sancto, in vnitæte per-
fecta viuit & regnat Deus, in
sæcula sæculorum. *R. Amen.*

**Deinde Pontifex sedens
cum mitra, publica voce ana-
thema ponit, ne quis eas à di-
uino seruitio, quæ vexillo ca-
stitatis subiectæ sunt, abdu-
cat; nullus earum bona surri-
piat, sed ea cum quiete possi-
deant, in hanc formam:**

Auctoritate omnipoten-
tis Dei, & beatorū Petri
& Pauli Apostolorum eius,
firmiter & sub interminatio-

ne anathematis inhihemus,
ne quis præsentēs virgines
seu Sanctimoniales à diuino
seruitio, cui sub vexillo ca-
stitatis subiectæ sunt, abdu-
cat, nullus earum bona surri-
piat, sed ea cum quiete possi-
deant. Si quis autem hoc at-
tentare præsumpserit, male-
dictus sit in domo, & extra
domum; maledictus in ciui-
tate, & in agro; maledictus
vigilando, & dormiēdo; ma-
ledictus manducando, & bi-
bendo; maledictus ambulan-
do, & sedendo; maledicta
sint caro eius & ossa, & à
planta pedis vsque ad verti-
cem non habeat sanitatem.
Veniat super illum maledi-
ctio hominis, quā per Moy-
sen in lege filiis iniquitatis
Dominus permisit. Deleatur
nomen eius de libro viuen-
tium, & cum iustis non scri-
batur. Fiat pars & hereditas
eius cum Cain fratricida,
cum Dathan & Abiron, cum
Anania & Saphira, cum Si-
mone mago & Iuda prodito-
re, & cum eis, qui dixerunt
Deo, Recede à nobis, semi-
tam viarum tuarum nolumus.
Pereat in die iudicij; deuoret
eum ignis perpetuus cum dia-
bolo, & angelis eius, nisi re-
stituerit, & ad emendatio-
nem venerit. Fiat, fiat.

Tum

Tum dicitur Alleluia, siue
vltimus versus Tractus, vel
Sequentiæ, & cetera vsque
ad Offertorium inclusiue, vir-
ginibus in ordine suo manen-
tibus.

Offertorio dicto, singulæ
virgines cōsecratæ, velatis ca-
pitibus, ad manus Pontificis
in faldistorio ante medium al-
taris cum mitra sedentis, offe-
runt, coram eo genuflexæ,
quælibet candelam accensam.

Interim parantur pro eis tot
hostiæ consecrandæ, quot
sunt ipsæ numero. Facta obla-
tione, Pontifex cum mitra se-
dens lauat manus; deinde, de-
posita mitra, surgit, & prose-
quitur Missam, more cōsueti.

Secreta.

Oblatis hostijs, quæsu-
mus, Domine, præsen-
tibus famulabus tuis perseue-
rantiam perpetuæ virginittatis
accommoda: vt apertis ianuis,
summi Regis aduētū, regnum
cæleste cum lætitiā mereantur
intrare. Per Dominum no-
strum Iesum Christum filium
tuum, qui tecum viuit & re-
gnat in vnitæte Spiritus sancti
Deus, per omnia sæcula sæcu-
lorum. *R. Amen.*

Postquam Pontifex se de
Corpore & Sanguine cōmu-
nicauerit, tum accedunt ad su-
preum gradum altaris virgi-

nes ipsæ binæ & binæ, & ibidē
genuflectunt: Pontifex verò
singulas communicat; & om-
nibus communicatis, ipsæ
virgines ante altare, vt in Mis-
sa fuerunt genuflexæ, simul
cantant Antiphonam:

Mel & lac ex eius ore sus-

cepi, & sanguis eius or-

nauit genas meas.

Interim Pontifex ablutio-
nem sumit: tum, accepta mi-
tra, stans lauat manus, dein-
de perficit Missam.

Postcommunio.

Deus, qui habitaculum
tuum in corde pudico
fundasti, respice super has fa-
mulas tuas; & quæ castigatio-
nibus assiduis postulant, tua
consolatione percipiant. Per
Dominum nostrum Iesum
Christum filium tuum, qui
tecum viuit & regnat in vni-
tate Spiritus sancti Deus, per
omnia sæcula sæculorum.
R. Amen.

X

Missæ

Missâ finita, Pontifex dat Benedictionem solemnem.

Et, quia in nonnullis Monasterijs est cōsuetudo, quod loco Diaconissatus, virginibus consecratis datur facultas incipiendi Horas canonicas, & legendi Officium in Ecclesia; Pōtifex stans ante altare sine mitra, virginibus consecratis coram eo genuflexis, dicit: *Y. Dominus vobiscum.*

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super has famulas tuas spiritum tuum bene *✠* dictionis emitte; vt cælesti munere ditatæ, & tuæ maiestatis gratiam possint acquirere, & benè viuendi alijs exemplum præbere. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Breuiarium illis, ambabus manibus ipsum tangentibus, dicens:

Accipite librum, vt incipiatis Horas canonicas, & legatis Officium in Ecclesia. In nomine Pa *✠* tris, & Fi *✠* lij, & Spiritus *✠* sancti. *R. Amen.*

Surgit Pontifex; mitra deposita, & conuersus ad altare incipit Hymnum, Te Deum laudamus, quem chorus pro-

sequitur vsq; ad finem: & eo finito, duæ ex choro dicunt:

Y. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Respondet chorus:

A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conuersus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit:

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Post hæc virgines cōsecratæ reuertuntur ad portam Monasterij, vbi Pōtifex eas coram se genuflexas præsentat Abbatissæ similiter genuflexæ, dicens:

Vide, quomodo istas consecratas Deo, serues, & repræsentas immaculatas; redditura pro eis rationem ante tribunal sponsi earum, venturi iudicis.

Tunc Pontifex redit ad Ecclesiam, dicens:

Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem.

In principio, &c.

Et sacris vestibus depositis, vadit in pace.

DE

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE

REGIS.

Cum Rex est coronandus, Episcopi Regni ad ciuitatem, vbi coronatio fieri debet, conuocantur. Rex triduum ieiunium deuotè peragat, per hebdomadam præcedentem, videlicet quarta & sexta Fera, & Sabbato. Dominica verò proxima sequenti coronatur, qua ipse Rex se ad Cōmunionem parat. Ecclesia verò ipsa Metropolitana, siue Cathedralis, vbi solemnitas celebrabitur, paretur & ornetur, quò melius fieri poterit. Ad altare maius parantur ea quæ consueta sunt parari, Pontifice celebrante; & credentia iuxta altare, cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, & sceptrū Regi danda, & oleum Catechumenorum, bombyx ad ligandum & extergendum brachium Regis, & inter scapulas post vnctionem, fascia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Ecclesia, in loco competenti, thalamus siue suggestum pro Rege, in quo sit Regalis sedes ornata, & thalamus ipse sit ornatus

pannis sericeis, & aulæis. Sed aduertendum est, quod altitudo thalami non sit maior quàm gradus supremus altaris. Paratur etiam in loco conuenienti tentorium, siue papilio, sub quo Rex vestes Regales, pro Regni consuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, suo tempore recipit. Et si Regina etiam simul est coronanda, paratur pro ea alius thalamus, non longè à Regio, sed illo aliquantulum humilior; & ita sunt situandi thalami, vt inde possint videri altare & Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc & inde sedes, pro numero Episcoporum coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus & coronandus est, omnes Episcopi conueniunt manè in Ecclesia, in qua hoc fieri debet; & Metropolitanus, siue Pontifex, ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus, paramentis temporari cōuenientibus. Episcopi verò induuntur supra rochetum (vel supra superpelliceum, si sint Religiosi) amictu, stola, pluuiali albo, & mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium

X 2

altaris

altaris posito sedet cum mitra, & Episcopi parati hinc & inde super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi assistunt. Interim Rex vestibus militaribus indutus, cum suis Prælatiis domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, & alijs, venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis veniunt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se medium, birreto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt: cui Rex caput inclinans, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce:

Reuerendissime Pater, postulat sancta Mater Ecclesia Catholica, ut præsentem egregium militem ad dignitatem Regiam subleuetis.

Interrogat Metropolitanus:

Scitis illum esse dignum & utilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet:

Et nouimus, & credimus eum esse dignum, & utilem Ecclesiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus dicit:

Deo gratias.

Tunc sedet Rex medius inter duos Episcopos deducentes, congruenti spatio à Metropolitano, ita ut illi faciem vertat; ipsi etiam deducētes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Regis se collocant, ut & ipsi ad alterutrum facies vertant. Quibus sic sedentibus, postquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandū Regem admonet, dicens:

Cum hodie per manus nostras, optime Princeps, qui Christi saluatoris nostri vice in hac re fungimur (quāuis indigni) sacram vñtionem & Regni insignia sis suscepturus; benè est, ut te prius de onere, ad quod destinaris, moneamus. Regiam hodie suscipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commissos curam sumis. Præclarum sanè inter mortales locum, sed discriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum, si consideraueris, quod omnis potestas à Domino Deo est, per quem Reges regnant, & legum conditores iusta decernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es redditurus. Primum, pietatem seruabis, Dominum Deum tuum totam mente ac puro corde coles.

Chri-

Christianam religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabilis professus es, ad finem usque inuiolatam retinebis, eamque contra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarum Prælatiis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reuerentiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non cōculcabis. Iustitiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes incōcussè administrabis, bonis præmia, noxijs debitas poenas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppressione defendes. Omnibus te adeuntibus benignum, mansuetum, atque affabilem, pro Regia tua dignitate te præbebis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totius populi utilitatem regnare, præmiumque benè factorum tuorum, non in terris, sed in cælo expectare videaris. Quod ipse præstare dignetur, qui viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. **R. Amen.**

Rex electus accedit ad Metropolitanum, & coram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens:

Ego **N.** Deo annuente futurus Rex **N.** profiteor, & promitto coram Deo, & Angelis eius, deinceps legem,

iustitiam, & pacem Ecclesiæ Dei, populoque mihi subiecto, pro posse & nosse, facere ac seruare, saluo cōdigno misericordiæ Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum & canonicum honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus & Regibus Ecclesijs collata & reddita sunt, inuiolabiliter obseruare. Abbatibus, Comitibus, & vassallis meis congruum honorem, secundum cōsiliū fidelium meorum, præstare.

Deinde ambabus manibus tangit librum Euangeliorum, quem Metropolitanus ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Postea Rex electus Metropolitanam manum reuerenter osculatur.

His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, & stans versus ad ipsum coronandum, dicit competenti voce sequentem Orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, similiter sine mitris stantes; dicunt etiam omnia alia benedictionem & coronationem ipsam concernen-

tia, voce submissa, Metropolitanum tamen in omnibus ob-
seruantes, & imitantes.

O remus.

O Mnipotens sempiternus Deus, creator omnium, Imperator Angelorum, Rex Regum, & Dominus dominantium, qui Abraham fidelem seruum tuum de hostibus triumphare fecisti, Moyse & Iosue populo tuo praelatis multiplicem victoriam tribuisti, humilemque David puerum tuum Regni fastigio sublimasti, & Salomonem sapientiae pacisque ineffabili munere ditasti; respice, quaesumus, Domine, ad preces humilitatis nostrae, & super hunc famulum tuum **N.** quem supplici deuotione in Regem eligimus, bene **✠** dictionum tuarum dona multiplica, eumque dexteræ tuæ potentia semper & ubique circumda: quatenus praedicti Abraham fidelitate firmatus, Moyse mansuetudine fretus, Iosue fortitudine munitus, David humilitate exaltatus, Salomonis sapientia decoratus, tibi in omnibus placeat, & per tramitem iustitiæ inoffenso gressu semper incedat; tuæ quoque protectionis galea munitus, & scuto insuperabili iugiter protectus, armisque

cælestibus circumdatus, optabilis de hostibus sanctæ Crucis Christi victoriæ triumphum feliciter capiat, terroremque suæ potentiae illis inferat, & pacem tibi militantibus letanter reportet. Per Christum Dominum nostrum, qui virtute sanctæ Crucis tartara destruxit, regnumque diaboli superato, ad cælos victor ascendit, in quo potestas omnis, regni que consistit victoria, qui est gloria humilium, & vita salusque populorum: qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Metropolitanus cum mitra procumbit supra faldistorium. Rex verò ad eius sinistram in terram se prosternit, alijs Prælati paratis ante sedes suas similiter procumbentibus. Tunc cantores incipiunt, & proseguuntur Litanias, choro respondente.

Cum dictum fuerit,

Vt omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto baculo pastoralis in sinistram manum, super electum Regem prostratum, dicit:

Vt hunc electum in Regem coronandum bene **✠ dicere digneris.**

R. Te rogamus audi nos.

Secundo

Secundo dicit:

Vt hunc electum in Regem coronandum bene **✠ dicere, & conse-**

R. Te rogamus audi nos.

producendo semper super eum signum Crucis. Idem dicunt & faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitus, cantoribus resumentibus, & perficientibus Litanias. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, illo prostrato, atque Episcopis, deposita mitra, genuflexis manentibus, versus ad coronandum, dicit:

Pater noster.

Y. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Y. Saluum fac seruum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Pratende, Domine, huic famulo tuo dexteram cælestis auxilij: vt te toto corde perquirat, & quæ dignè postulat, consequi mereatur.

Actiones nostras, quaesumus, Domine, aspirando praeueni, & adiuuando proseguere: vt cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te coepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Metropolitanus sedet, accipit mitram, & electus Rex coram eo genuflectit, & circumstantibus Prælati paratis cum suis mitris in modum coronæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, & inungit, in modum Crucis, illius brachium dexterum, inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens hanc Orationem.

Deus, Dei Filius, Iesus Christus Dominus noster, qui à Patre oleo exultationis vnctus est, præ participibus suis; ipse per præsentem sanctæ vñctionis infusionem Spiritus paracliti super caput tuum bene **✠** dictionem infundat, eamdemque vsque ad interiora cordis tui penetrare

faciat:

faciat: quatenus hoc visibili & tractabili oleo, dona inuisibilia percipere, & temporali Regno iustis moderationibus executo, æternaliter cum eo regnare merearis, qui solus sine peccato, Rex regum viuit, & gloriatur cum Deo Patre in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

O remus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Hazael super Syriam & Iehu super Israel per Eliam, David quoque & Saulem per Samuelem prophetam in Reges inungi fecisti; tribue, quæsumus, manibus nostris opem tuæ benedictionis, & huic famulo tuo *N.* quem hodie, licet indigni, in Regem sacra vñctione delinimus, dignam delibutionis huius efficaciam, & virtutem concede: constitue, Domine, principatum super humerum eius, ut sit fortis, iustus, fidelis, prouidus, & indefessus Regni huius & populi tui gubernator, infidelium expugnator, iustitiæ cultor, meritum & demeritorum remunerator, Ecclesiæ tuæ sanctæ & fidei Christianæ defensor, ad decus & laudem tui nominis gloriosi. Per Dominum nostrum Iesum Christum fi-

lium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Quo facto, Metropolitanus lauat & abstergit manus, surgit cum mitra, descendit ante altare; ubi deposita mitra, stans, cum suis ministris facit Confessionem. Rex verò electus ad partem se retrahit, & genuflexus cum suis Prælati domesticis idem facit. Similiter & Episcopi parati sine mitris stantes, bini & bini Confessionem dicunt. Finita Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, & procedit in Missa, more solito, usque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusiue, Prælati paratis iuxta suas sedes stantibus, vel sedentibus, prout tempus requirit. Interim schola inchoat Introitum, & profectur in Missa; & Rex à suis ducitur in Sacristiam, vel sub papilione ad hoc parato, ubi inter scapulas & brachium inunctum bombyce bene abstergitur, & induitur Regalibus indumentis, ex more Regni Paratus itaque Rex, & ornatus, procedit cum suis Prælati, Baronibus, & alijs ad eminentem & ornatum thalamum, in Ecclesia sibi præparatum,

ratum, & ibi super aliquo faldistorio ornato genuflexus incumbens, audit Missam, quam Prælati sui non parati circumstantes etiam genuflexi legunt usque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusiue. Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur pro ipso electo Rege, sub vno Per Dominum, hæc Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus *N.* Rex noster, qui tua miseratione suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa; quibus decenter ornatus, & vitiorum monstra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gloriosus valeat peruenire. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare, cum mitra in faldistorio, & Rex à suis associatus medius inter priores Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur; cui facta reuerentia, ut prius, genuflectit coram eo. Tunc Metropolitanus accipit gladium, quem vnus mi-

nistrorum sibi porrigit de altari, & illum euaginatam tradit in manus Regis, dicens:

Accipe gladium de altari sumptum per nostras manus, licet indignas, vice tamen & auctoritate sanctorum Apostolorum consecratas, tibi regaliter concessum, nostræque bene *†* dictionis officio, in defensionem sanctæ Dei Ecclesiæ diuinitus ordinatum; & memor esto eius, de quo Psalmista prophetauit, dicens: Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime; ut in hoc per eundem vim æquitatis exerceas, molem iniquitatis potenter destruas, & sanctam Dei Ecclesiam, eiusque fideles propugnes ac protegas; nec minus sub fide falsos, quam Christiani nominis hostes execres, ac dispergas; viduas & pupillos clementer adiuues, ac defendas; desolata restaures, restaurata conserues; vltis caris iniusta, confirmes bene disposita: quatenus hæc agendo, virtutum triumpho gloriosus, iustitiæque cultor egregius, cum mundi saluatore sine fine regnare merearis. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

His expeditis, ensis à ministris in vaginam reponitur; & Metropolitanus accingit ense Regem, dicens:

Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime; & attende, quòd Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.

Et mox Rex accinctus surgit, & eximit ensen de vagina, illumque viriliter vibrat; deinde super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit; atque iterum coram Metropolitanò genuflectit. Tunc ei corona imponitur, quam omnes Prælati parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam manibus tenent, ipso Metropolitanò illam regente, capiti illius imponente, ac dicente:

Accipe coronam regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen, manibus capiti tuo imponitur. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. quam sanctitatis gloriam, & honorem, & opus fortitudinis, significare intelligas; & per hanc te participem ministerij nostri non ignores. Ita, ut sicut nos in interioribus pastores rectoresque; animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus verus Deicultor, strenuusque contra

omnes aduersitates Ecclesiæ Christi defensor assistas, regni que tibi à Deo dati, & per officium nostræ benedictionis in vice Apostolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commissi utilis executor, proficiusque regnator semper appareas; ut inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornatus, & præmio sempiternæ felicitatis coronatus, cum Redemptore ac Salvatore nostro Iesu Christo, cuius nomen vicemque gestare crederis, sine fine glorieris. Qui viuit & imperat Deus, cum Patre & Spiritu sancto, in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Postea Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo sceptrum, dicens:

Accipe virgam virtutis ac veritatis, qua intelligas te obnoxium mulcere pios, terere reprobos, errantes viam docere, lapsis manum porrigere, disperdere superbos, & releuare humiles: & aperiat tibi ostium Iesus Christus Dominus noster, qui de semetipso ait, Ego sum ostium, per me si quis introierit, saluabitur: qui est clavis David, & sceptrum domus Israel; qui aperit, & nemo claudit; claudit, & nemo aperit. Sitque tibi ductor, qui educit

vinctum

vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris & umbram mortis: & in omnibus sequi merearis eum, de quo Dauid propheta cecinit, Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi; virga directionis, virga Regni tui; & imitando ipsum, diligas iustitiam, & odio habeas iniquitatem, quia propterea vnxit te Deus, Deus tuus, ad exemplum illius, quem ante sæcula vnxit oleo exultationis, præ participibus suis, Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo viuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tunc Regi surgenti discingitur ensis, & in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediatè portat. Et Metropolitanus cum alijs Prælati paratis deducit Regem, sceptrum in manu & coronam in capite ferentem, medium inter se à dexteris & digniorem Prælatus paratum à sinistris Regis incedentem, ad solium supra thalamum; & adiuvante eum digniore Prælato prædicto, inthronizat Regem in solio, dicens:

Sta, & retine a modo locum tibi à Deo delegatum, per auctoritatem omnipotentis Dei, & per præsentem tra-

ditionem nostram, omnium scilicet Episcoporum, ceterorumque Dei seruorum; & quanto Clerum sacris altaribus propinquiorem perspicis, tanto ei potius in locis congruis honorem impendere memineris; quatenus mediator Dei & hominum te mediatorem Cleri & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, stans versus ad altare inchoat, schola prosequente, Hymnum:

Te Deum laudamus.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis; ibi continuò manens, usque ad finem Hymni; & eo finito, Metropolitanus stans, ut prius, ad dexteram Regis sine mitra, dicit super illum versus:

Firmetur manus tua, & exaltet dextera tua.

R. Iustitia & iudicium præparatio sedis tuæ.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y 2

Ore-

Oremus.

Deus, qui victrices Moyfi manus in oratione firmasti, qui quamuis ætate languesceret, infatigabili sanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum profanus nationum populus subiugatur, exterminatis alienigenis, hereditati tuæ possessio copiosa seruiret; opus manuum tuarum pia nostræ orationis exauditione confirma: habemus & nos apud te, sancte Pater, Dominum saluatorem, qui pro nobis manus suas extendit in cruce; per quem etiam precamur, Altissime, vt, tua potentia suffragante, vniuersorum hostium frangatur impietas; populusque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Deus inenarrabilis auctor mundi, conditor generis humani, confirmator Regni, qui ex vtero fidelis amici tui Patriarchæ nostri Abrahamæ prælegisti Regē sæculis profuturum; tu præsentem insignem Regem hunc cum exercitu suo per intercessionem beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum, vberi bene *✠* dictione locuple-

ta, & in solium Regni firma stabilitate connecte: visita eum, sicut visitasti Moysem in rubo, Iosue in proelio, Gedeonem in agro, Samuelem in templo; & illa eum siderea bene *✠* dictione, ac sapientiæ tuæ rore perfunde, quam beatus Dauid in psalterio, Salomon filius eius, te remunerante, percepit de cælo. Sis ei contra acies inimicorum lorica, in aduersis galea, in prosperis sapientia, in protectione clypeus sempiternus. Et præsta, vt gentes illi teneant fidem, Proceres sui habeant pacem, diligant charitatem, abstineant se à cupiditate, loquantur iustitiam, custodiant veritatem: & ita populus iste sub eius imperio pullulet, coalitus benedictione æternitatis; vt semper tripudiantes maneant in pace, ac victores. Quod ipse præstare dignetur, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælati paratis redit ad sedem suam, vel faldistorium propè altare, & (nisi sit coronanda Regina) dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium,

gelium, & alia vsque ad Offertorium inclusiue. Quo dicto, Metropolitanus residet in faldistorio suo ante mediū altaris cum mitra; & Rex à suis Prælati & Baronibus associatus, venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexus, detecto capite, offert ei aurum, quantum sibi placet, & manum Metropolitanum recipientis osculatur. Deinde ad solium suum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, surgensque accedit ad altare, & prosequitur Missam vsque ad Communionem.

Cum Secreta diei, dicitur pro Rege, sub vno Per Dominum nostrum,

Secreta.

MVnera, quæsumus Domine, oblata sanctifica: vt & nobis Vnigeniti tui Corpus & Sanguis fiant; & Regi nostro ad obtinendam animæ corporisque salutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vsquequaque proficiant. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Pax datur Regi per primum ex Prælati paratis, cum in-

strumento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se de Corpore, & Sanguine, quem torum sumere debet, communicauerit; Rex, detecto capite, de thalamo suo accedit ad altare, coram quo, in supremo gradu genuflectit, & Metropolitanus conuersus ad Regem, ipsum communicat. Rex, priusquam Communionemumat, osculatur manum dexteram Metropolitanum; & sumpta Communionem, ex calice de manu Metropolitanum se purificat, & purificatus ad thalamum suum reuertitur. Metropolitanus verò ablutionem sumit; & accepta mitra, lauat manus, & perficit Missam.

Cum Postcommunionem diei, dicitur pro Rege, sub vno Per Dominum,

Postcommunio.

Hæc, Domine, oblatio salutaris famulum tuum *N.* Regem nostrum ab omnibus tueatur aduersis; quatenus Ecclesiasticæ pacis obtineat tranquillitatem, & post istius temporis decursum ad æternam perueniat hereditatem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti

Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

In fine Metropolitanus dat Benedictionem solemnem, vt suprà; qua data, singuli ad sua reuertuntur.

DE BENEDICTIONE
ET CORONATIONE
REGINÆ.

I verò tunc Regina benedicenda, fit & coronanda, quam primùm, ipso Rege inthronizato, & Orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælati paratis ad altare reuersus in faldistorio sedet. Rex de solio suo surgens, cum comitiua sua, coronam in capite & sceptrum in manu gestans, ante altare ad Metropolitanum proficiscitur; & facta ei reuerentia, stans, detecto capite, petit Reginam benedici, & coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulamus, vt confortem nostram nobis à Deo coniunctam benedicere, & corona Reginali decorare dignemini, ad laudem & gloriam Saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad solium suum reuertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Ecclesia à principio steterat, à duobus Episcopis paratis, non his qui Regem deduxerunt, sed primis post eos, crine soluto, & capite velato, in vestibulis suis cõmunibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; & facta Metropolitano reuerentia, coram illo genuflectit, & eius manum osculatur.

Tunc surgit Metropolitanus cum mitra, & in faldistorio procumbit. Regina verò ad eius sinistram in terram se prosternit; & inchoantur ac perficiuntur Litanie, vt suprà: quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illam ante se genuflexam, dicit sequentem Orationem intelligibili voce; quam etiam, & alia sequentia, astantes Prælati parati submissa voce dicunt.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, hanc famulam tuam **N.** celesti benedictione sanctifica, quam in adiutorium Regni Reginam eligimus; tua ubique sapientia doceat, & confortet, atque Ecclesia tua fidelem famulam semper agnoscat. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum,

qui

qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus,

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæcu-

lorum. *R.* Amen.

Y. Dominus vo bis cum.

R. Et cum spiri tu tu o.

Y. Sursum cor da. *R.* Ha-

bemus ad Dominum.

Y. Gratias a ga mus Do-

mi no De o nostro.

R. Dignum & iustum est.

V erè dignum & iustum

est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & ubiq; gratias

a gere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus: **H**onorum cun-

ctorum

etorum auctor ac distribu-

tor, benedictionumque om-

nium largus infusor, tri-

bue super hanc famulam

tuam Reginam bene **x** di-

ctio nis tuæ copiam; &

quam humana e lectio si-

bi præesse gaudet, tua

supernæ e lectio nis &

benedictio nis infusio

accumulet. Concede ei,

Domine, auctoritatem re-

giminis, consilij magni-

tudinem, sapientiæ, pru-

dentia, & intellectus

abundantiam, religio-

nis

nis ac pietatis custodiam;

quatenus mereatur be-

nedici & augmentari in

nomine, ut Sara, visita-

ri & fecundari, ut Re-

becca; contra omnium

muniri vitiorum mon-

stra, ut Iudith, in regi-

mine regni e ligi, ut

Esther. Ut, quam humana

nititur fragilitas benedi-

cere, celestis potius in-

timi roris repleat infu-

sio. Et quæ à nobis eli-

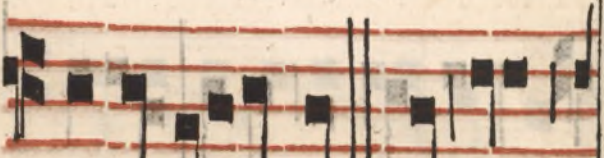
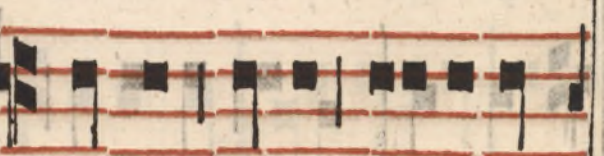
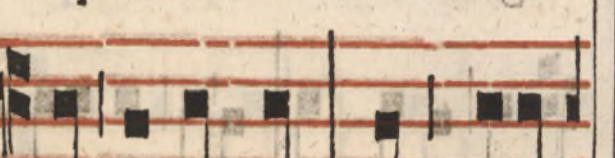
gitur & bene dicitur

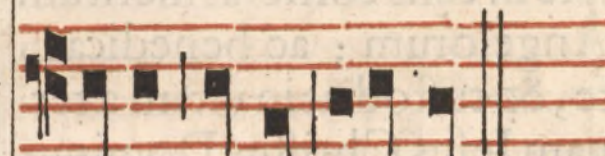
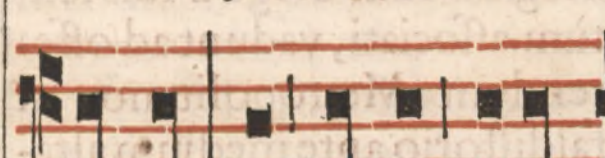

in Reginam, à te merea-

Z

tur

	
tur obtinere præmium	tus David in repromif-
	
æternitatis perpetuæ.	fio ne, & filius eius
	
Et sicut ab hominibus	Salomon percepit in lo-
	
sublimatur in nomine,	cupletatio ne. Sis ei,
	
ita à te sublimetur fide	Domine, contra cun-
	
& operatio ne. Illo etiam	ctorum i ctus inimico-
	
sapientiæ tuæ eam ro-	rum lorica; in aduer-
	
re perfunde, quem bea-	sis galea; in pro spe-
	ris

	
ris sapientia; in pro te-	tia & pie tatis, a ma-
	
ctio ne clypeus sempi-	trix religio nis. Vige at-
	
ternus. Sequatur pa-	que præfenti bene ✠ di-
	
cem, diligat charitatem,	ctio ne in hoc æuo annis
	
abstineat se ab omni	plurimis, & in sempiterno
	
impie tate; loquatur iu-	fi ne fi ne æternis.
	
stitiam, custodiat veri-	Quod sequitur, dicit pla-
	nè legendo; ita, tamen,
tatem; sit cultrix iusti-	quod à circumstantibus au-
	diatur.
	Per Dominum nostrum Ie-
	sum Christum filium tuum,
	qui tecum viuit & regnat in
	vnitate Spiritus sancti Deus,
	Z 2 per

per omnia sæcula sæculorum.
R. Amen.

Qua Præfatione expleta,
sedet Metropolitanus; & ac-
cepta mitra, inungit in modum
Crucis cum oleo Catechume-
norum illius brachium dexte-
rum, inter iuncturam manus,
& iuncturam cubiti, atque in-
ter scapulas, dicens:

Deus Pater æternæ gloriæ
sit tibi adiutor, & Om-
nipotens benedicat tibi, pre-
ces tuas exaudiat; vitam tuam
longitudine dierum adim-
pleat; benedictionem tuam
iugiter confirmet; te cum om-
ni populo in æternum conser-
uet; inimicos tuos confusio-
ne induat; & super te Christi
sanctificatio, atque huius olei
infusio floreat: vt, qui tibi in
terris tribuit benedictionem,
ipse in celis conferat meritum
Angelorum; ac benedicat
te, & custodiat in vitam æter-
nam Iesus Christus Dominus
noster, qui viuit & regnat
Deus, in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Quo facto, surgit Regina,
& à suis ducitur ad sacristiam,
seu papilionem, vbi Rex Re-
gales vestes indutus est; ibi &
ipsa induitur vestibus Regina-
libus, quibus induta reducit
ad Metropolitanum adhuc
cum mitra in faldistorio se-

dentem, qui imponit illi an-
te se genuflexæ coronam,
dicens:

Accipe coronam gloriæ,
vt scias te esse consortem
Regni, populoq; Dei semper
prosperè consulas; & quanto
plus exaltaris, tanto amplius
humilitatem diligas, & custo-
dias, in Christo Iesu Domi-
no nostro.

Et mox dat ei sceptrum, di-
cens:

Accipe virgam virtutis
ac veritatis, & esto pau-
peribus misericors, & affabi-
lis; viduis, pupillis, & orpha-
nis, diligentissimam curam
exhibeas; vt omnipotens
Deus augeat tibi gratiā suam,
qui viuit & regnat in sæcu-
la sæculorum. *R. Amen.*

Quo facto, surgit Regina;
& Episcopi parati, qui ipsam
ad altare deduxerunt, eam as-
sociant vsque ad suum thala-
mum, vbi sedet in solio suo,
matronis eius ipsam comitan-
tibus: deinde dicitur Alleluia,
siue vltimus versus Tractus,
vel Sequentiæ, Euangelium,
& Offertorium. Quo dicto,
Regina cum Rege à suis tan-
tum associati, vadunt ad offe-
rendum Metropolitanus in
faldistorio ante medium alta-
ris sedenti, de auro quantum
volunt, & manum Metropo-

litani

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE

REGINÆ SOLIUS.

In Rege iam pri-
dem coronato,
Regina sola, vt
coniux illius, co-
ronanda sit, pa-
rantur duo thalami, & alius
locus, in quo Regina à princi-
pio Officij vsque ad tempus
coronationis expectat. Vo-
cantur omnes Prælati Regni,
atque omnia alia fiunt, quæ su-
prà pro coronatione Regis
ordinata sunt. Die autem sta-
tuto, Metropolitanus & Præ-
latis in Ecclesia constitutis,
& se vestientibus, Rex vesti-
bus Regalibus indutus; cum
corona in capite, & sceptro
in manu, ense præcedente, à
suis associatus venit ad Eccle-
siam, & ascendit thalamum
suum; & Metropolitanus ac
Prælati omnibus paratis, inci-
pitur Missa, more solito, &
continuat vsque ad Alle-
luia, siue vltimum versum
Tractus, vel Sequentiæ, ex-
clusiue. Tum Rex coronam
& sceptrum ferens descendit
de thalamo suo; & Metropo-
litano in faldistorio ante alta-
re cum mitra sedente, stans,
detecto capite, petit ab eo Re-

litani recipientis osculantur;
deinde reuertuntur ambo ad
thalamum suum, & procedi-
tur in Missa vsque ad Com-
munionem. Data pace Regi
& Reginæ per primum ex
Prælati paratis, cum instru-
mento ad hoc ordinato; Rex
& Regina à suis tantum asso-
ciati descendunt de thalamis,
& veniunt ad altare, vbi in su-
premo gradu genuflectunt;
& percepta Communionem,
Metropolitanus ponit ambas
hostias consecratas super pa-
tenam, & conuersus ad Re-
gem & Reginam, eos com-
municat.

Rex, priusquam Commu-
nionem sumat, osculatur ma-
num dexteram Metropolita-
ni; tum simili modo commu-
nicat Reginam, quæ similiter
eius manum osculatur: & suc-
cessiue ambos ex calice suo
purificat; qui purificati ad tha-
lamum suum reuertuntur, eo
ordine quo venerunt. Metro-
politanus verò ablutionem
sumit; & accepta mitra, lauat
manus, perficitque Missam,
& in fine dat Benedictionem
solemnem. Qua data, Rex &
Regina vadunt ad palatium
suum; & Metropolitanus, at-
que alij Prælati omnes depo-
nunt vestes sacras, & ad pro-
pria quisque reuertitur.

Z 3

ginam

ginam benedici, & coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulam ut consortem nostram nobis à Deo coniunctam benedicere, & corona Reginali decorare dignemini, ad laudem & gloriam Saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad thalamum suum reuertitur: & Regina, quæ usque tunc in aliquo loco ad partem in Ecclesia steterat, à duobus prioribus Prælati paratis, crine soluto, & capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare sedentem; & facta ei reuerentia, coram eo genuflectit, & eius manum osculatur. Tunc surgit Metropolitanus, & cum mitra procumbit supra faldistorium. Regina verò ad eius sinistram se in terram proster nit, & inchoantur Litanie, & perficiuntur, atque omnia alia fiunt, quæ suprà in coronatione Reginæ dicta sunt, usque ad Offertorium; ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina sola, prout Regi placebit. Facta Communione per Metropolitanum, communicatur Regina. Deinde perficitur Missa, & in fine Metropolitanus dat Benedictionem solemnem, &c.

DE BENEDICTIONE
ET CORONATIONE REGINÆ
VT REGNI DOMINÆ.

I verò Regina coronanda est vt Regni Domina, & absque Rege, tunc pa-

ratur thalamus vnus in Ecclesia; vocantur Prælati Regni, & omnia alia similiter fiunt, quæ suprà pro coronatione Regis ordinata sunt. Diē statuto, conueniunt in Ecclesia, in qua coronatio fieri debet; vbi Metropolitanus, aut alius ad quem spectat, cum Episcopis alijs parat se, & sedent ante altare, vt suprà dictum est. Interim Regina consuetis vestibus induta, cum suis Prælati, Baronibus, & matronis, atque alijs domesticis venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi parati veniunt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsam inter se mediam usque ad Metropolitanum deducunt: cui Regina caput inclinans, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior ipsorum deducunt, detecto capi-

te,

te, versus ad Metropolitanum, dicit:

Reuerendissime Pater, postulat sancta Mater Ecclesia Catholica, vt præsentem circumspectam mulierem ad dignitatem Reginalem subleuetis.

Tunc interrogat Metropolitanus:

Scitis illam esse dignam, & utilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet:

Et nouimus, & credimus eam esse dignam, & utilem Ecclesiæ Dei, & ad regimen huius Regni.

Metropolitanus dicit:

Deo gratias.

Tunc sedet Regina media inter ipsos Episcopos deducentes, congruenti spatio à Metropolitanò, ita vt illi faciem vertat; ipsi etiam deducetes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Reginæ se collocant, vt & ipsi ad alterutrum facies vertant. Ipsis sic sedentibus, postquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens:

Cum hodie per manus nostras, circumspecta mulier, qui Christi Saluatoris nostri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) sacram vntionem, & Regni insignia sis

susceptura; benè est, vt te prius de onere, ad quod destinaris, moneamus. Regiam hodie suscipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commissos curam sumis. Præclarum sanè inter mortales locum, sed discriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum, si consideraueris, quòd omnis potestas à Domino Deo est, per quem Reges regnant, & legum conditores iusta decernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es redditura. Primum, pietatem serua bis, Dominum Deum tuum tota mente ac puro corde coles. Christianam religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis professas, ad finem usque inuiolatam retinebis, eamque contra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarum Prælati, ac reliquis Sacerdotibus, condignam reuerentiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non conculcabis. Iustitiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcussè administrabis, bonis præmia, noxijs debitas pœnas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppressione defendes.

Omni-

Omnibus te aduentibus benignam, mansuetam, atque affabilem pro Regia tua dignitate te praebebis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totius populi utilitatem regnare, praeiumque bene factorum tuorum non in terris, sed in celo expectare videaris. Quod ipse praestare dignetur, qui vivit & regnat Deus in saecula saeculorum.

R. Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, & genuflexa facit hanc professionem, dicens:

EGO *N.* Deo annuente, futura Regina *N.* profiteor, & promitto coram Deo, & Angelis eius, deinceps legem, iustitiam, & pacem Ecclesiae Dei, populoque mihi subiecto, pro posse & nosse facere, ac servare, salvo condigno misericordiae Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum & canonicum honorem exhibere; atque ea, quae ab Imperatoribus & Regibus Ecclesijs collata & reddita sunt, inuiolabiliter observare. Abbatibus, Comitibus, & vasallis meis congruum honorem, secundum consi-

lium fidelium meorum, praestare.

Deinde ambabus manibus tangit librum Euangeliorum (quem Metropolitanus coram ea super genibus apertum tenet, inferiori parte libri Reginae versa) dicens:

Sic me Deus adiuuet, & haec sancta Dei Evangelia.

Et post Regina electa Metropolitanum manum reuerenter osculatur. Quo facto, Metropolitanus surgit, & cum mitra procumbit in faldistorio. Regina vero ad eius sinistram in terram se prosternit. Et cantores incipiunt, schola prosequente, Litanias, in quibus cum dictum fuerit,

Ut omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto baculo pastoralis in sinistra, super illam dicit:

Ut hanc electam in Reginam coronandam bene dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Ut hanc electam in Reginam coronandam bene dicere, & consecrare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

producendo semper super Reginam signum Crucis. Idem dicunt & faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen per-

manen-

manentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitus, cantoribus Litanias resumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, Regina prostrata manente, & dicit super eam intelligibili voce Orationem sequentem; quam astantes Episcopi, etiam sine mitris in locis suis stantes, submissa voce pronuntiant.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, hanc famulam tuam caelesti bene dictione sanctifica, quam in gubernationem Regni Reginam eligimus; tua ubique sapientia doceat, & confortet, atque Ecclesia tua fidelem famulam semper agnoscat. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus.

Tunc surgit Regina, & coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extensis manibus antepectus, dicit:

Per omnia saecula saeculorum.

lo rum. Amen.

Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Sursum corda.

Habenus ad Dominum.

Gratias agamus tibi Domine Deus.

Deo nostro.

Dignum & iustum est.

A a

V ere

 Verè dignum & iustum

 est, æquum & salutare, nos

 tibi semper, & ubiq; gratias

 agere, Domine sancte, Pa-

 ter omnipotens, æterne

 Deus: **H**onorum cun-

 ctorum auctor ac distribu-

 tor, benedictionumque om-

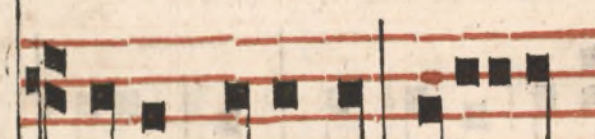
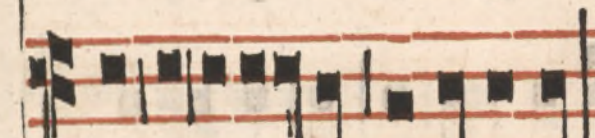
accu-

 accumulet. Concede ei,

 Domine, auctoritatem re-

 giminis, consilij magni-

 tudinem, sapientiæ, pru-

 dentia, & intellectus

 abundantiam, religio-

 nis ac pietatis custodiam;

 quatenus mereatur be-

 nedici & augmentari in

 nomine, vt Sara; visita-

 ri & fecundari, vt Re-

 becca; contra omnium

 muniri vitiorum mon-

 stra, vt Iudith; in regi-

 mine regni eligi, vt

 Esther. Vt, quam humana

A a 2

nititur

nititur fragilitas benedi-

cere, cælestis potius in-

timi roris repleat infu-

sio. Et quæ à nobis eli-

gitur & bene dicitur

in Reginam, à te merea-

tur obtinere præmium

æternitatis perpetuæ.

Et sicut ab hominibus

sublimatur in nomine,

ita à te sublimetur fide

& operatione. Illo etiam

sapientiæ tuæ eam ro-

re perfunde, quem bea-

tus David in repromis-

sione, & filius eius

Salo-

Salomon percepit in lo-

cupletatio ne. Sis ei,

Domine, contra cun-

ctorum iustus inimico-

rum lorica; in aduer-

sis galea; in pro spe-

ris sapientia; in pro te-

ctio ne clypeus sempi-

ternus. Sequatur pa-

cem, diligat charitatem,

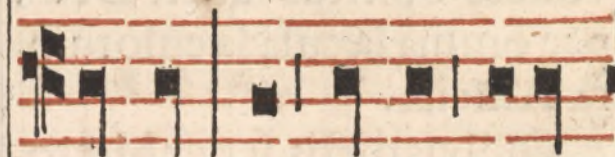
abstineat se ab omni

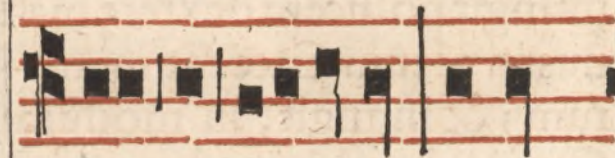
impie tate; loquatur iu-

stitiam, custodiat veri-

tatem; sit cultrix iusti-

tiae & pietatis, a ma-

trix religionis. Vige at-

A a 3

que

que presenti bene **di-**

ctio ne in hoc æuo annis

plurimis, & in sempiterno

si ne si ne æternis.

Deinde dicit planè legendo; ita tamen, quòd à circumstantibus audiat.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **℞. Amen.**

Quibus dictis, sedet Metropolitanus; & accepta mitra, intingit pollicem dexterę manus in oleum Catechumenorum; & inungit, in modum Crucis, brachium dexterum Regine inter iuncturam manus, & inter iuncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens:

Deus Pater æternę glorię fit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi, pre-

ces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in eternum conseruet; inimicos tuos confusione induat; & super te Christi sanctificatio, atque huius olei infusio floreat: vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cęlis conferat meritum Angelorum; ac benedicat te, & custodiat in vitam æternam Iesus Christus Dominus noster, qui viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Quo facto, surgit Regina, & ad partem se retrahit, vbi Prælati sui domestici ei assistunt. Metropolitanus verò lauat & abstergit manus, deinde accedit ante altare, & deposita mitra, cum suis ministris facit Confessionē. Idem faciunt Episcopi parati iuxta sedes suas sine mitris stantes. Facta Confessione, Metropolitanus ascēdit ad altare, osculatur, incensat, & procedit in Missa vsq; ad Alleluia exclusiue, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, si dicitur, more consueto. Regina verò ducitur à suis ad sacrificiam, vel papilionē, vbi accipit vestes Reginales. Deinde redit cū illis ad thalamum, vbi

manet

manet vsque ad dictum Graduale; non tamen sedet in folio, sed super aliquod scabellum sibi paratum genuflexa, procumbit audiens Missam. Missa dicitur de die; & cum Oratione diei, dicitur pro ipsa electa Regina sub vno, Per Dominum,

Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, vt famula tua N. Regina nostra, quæ tua miseratione suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa; quibus decenter ornata, & virtutum monstra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vitæ es, gratiosa valeat peruenire. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **℞. Amen.**

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare in faldistorio cum mitra, & Regina à suis associata, media inter priores duos Prælatos paratos ad Metropolitanum reducit; cui facta reuerentia, vt prius, genuflectit coram eo. Tunc imponitur ei corona, quam omnes Episcopi parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam

manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, & capiti illius imponente, ac dicente:

Accipe coronam Regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen, manibus capiti tuo imponitur. In nomine Pa℞. Amen.

Et

Et mox dat ei sceptrum in manum, dicens:

Accipe virgam virtutis ac veritatis, & esto pauperibus misericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis, diligentissimam curam exhibeas; **ut** omnipotens Deus augeat tibi gratiam suam, qui viuit & regnat in secula seculorum. **R. Amen.**

Tum surgunt omnes, & Metropolitanus cum omnibus Episcopis paratis deducit Reginam, coronam in capite & sceptrum in manu ferentem, mediam inter se & digniorem Episcopum paratum, supra solum; ubi stans cum mitra, una cum eodem digniore Episcopo, inthronizat eam in folio, dicens:

Sta, & retine a modo locum tibi a Deo delegatum, per auctoritatem omnipotentis Dei, & per presentem traditionem nostram, omnium scilicet Episcoporum, ceterorumque Dei seruorum; & quanto Clerum sacris altaribus propinquiorem perspicis, tanto ei potius in locis congruis honorem impendere memineris; quatenus mediator Dei & hominum te mediatricem Cleri & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus,

deposita mitra, inchoat, schola sequente, Hymnum:

Te Deum laudamus.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginae, ibi continuo manens usque ad finem Hymni. Finito Hymno, Metropolitanus stans, ut prius, iuxta Reginam sine mitra, dicit super illam:

Y. Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

R. Iustitia & iudicium preparatio sedis tuae.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui victrices Moysi manus in oratione firmasti, qui quamuis aetate languesceret, infatigabili sanctitate pugnabat; ut dum Amalech iniquus vincitur, dum profanus nationum populus subiugatur, exterminatis alienigenis, hereditati tuae possessio copiosa seruiret; opus manuum tuarum pia nostra orationis exauditione confirma:

habe-

Secreta.

habemus & nos apud te, sancte Pater, Dominum saluatorem, qui pro nobis manus suas extendit in cruce; per quem etiam precamur, Altissime, ut, tua potentia suffragante, vniuersorum hostium frangatur impietas, populusque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eundem Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

Quibus finitis, Metropolitanus cum Episcopis paratis reuertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium prope altare; & dicitur Alleluia, siue ultimus versus Tractus, vel Sequentiae, Euangelium, & alia usque ad Offertorium inclusue. Quo dicto, Metropolitanus sedet in faldistorio ante medium altaris cum mitra; & Regina a suis Praelatis, magnatibus, & alijs associata venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum sibi placet, & manum Metropolitanam recipientis osculatur. Deinde ad solum suum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, surgit, & accedit ad altare, & prosequitur Missam usque ad Communionem.

Cum Secreta diei, dicitur pro Regina, sub vno Per Dominum,

MVnera, quaesumus, Domine, oblata sanctifica: ut & nobis Unigeniti tui Corpus & Sanguis fiant; & Reginae nostrae ad obtinendam animae corporisque salutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, usquequaque proficiant. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. **R. Amen.**

Pax datur Reginae per primum ex Praelatis paratis cum instrumento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se communicauerit de Corpore & Sanguine; Regina sine corona, & sine scepro, de thalamo suo, a suis dumtaxat associata, accedit ad altare, genuflectit in supremo gradu altaris, & Metropolitanus conuersus ad Reginam, eam communicat. Regina, antequam sumat Sacramentum, osculatur manum dexteram Metropolitanam; & sumpta Communione, ex calice de manu Metropolitanam se purificat, & purificata ad thalamum suum reuertitur cum suis, ut venit. Metropolitanus vero ablutionem sumit,

Bb

& ac-

& accepta mitra, lauat manus, & perficit Missam.

Cum Postcommunione diei, dicitur pro Regina sub vno, Per Dominum,

Postcommunio.

Hæc, Domine, oblatio salutaris famulæ tuam **N.** Reginam nostram ab omnibus tueatur aduersis, quatenus Ecclesiasticæ pacis obtineat tranquillitatem, & post istius temporis decursum ad æternam perueniat hereditatem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

In fine Metropolitanus dat Benedictionem solemnem, qua data, omnes vadunt in pace.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGIS IN CONSORTEM ELECTI.

Um autem Regina, iam pridem, vt Regni Domina, benedicta & coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem postea statuerit coronari, ad diem ordinatam vocatur omnes Prælati Regni; paratur duo

thalami, atq; omnia alia ordinantur, prout supra in coronatione Regis posita sunt, f. 163. Die autē statuto, Metropolitanus & Prælati in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Regina Reginalibus vestibus induta, cum corona in capite & sceptro in manu, à suis associata venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, & suo ordine sedentibus, vt supra in coronatione Regis ordinatum est; Regina de thalamo suo descendens cum corona in capite, & sceptro in manu, venit coram Metropolitano, à quo, facta ei reuerentia, petit Regem consortem suum benedici & coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulamus vt consortem nostrum à Deo nobis coniunctum benedicere, & corona Regali decorare dignemini, ad laudem & gloriam Saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad thalamum suum reuertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam, à suis Prælati domesticis nō paratis, & Comitibus, magnatibus Regni, & alijs associatus. Qui cum venerit propè presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obuiam veniunt,

&

& cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum, bireto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt; coram quo Rex caput inclinans, humilem ei reuerentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducendum stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, voce intelligibili dicit:

Reuerendissime Pater, postulat sancta Mater Ecclesia Catholica, vt præsentem egregium militem ad dignitatē Regiam subleuetis.

Et omnia alia suo ordine fiunt, prout habetur supra sub prima rubrica de benedictione & coronatione Regis, fol. 163. vsque ad aliam rubricam de coronatione Regina, fol. 174. quæ hic omittitur, cum sit prius coronata.

DE BENEDICTIONE NOVI MILITIS.

Miles creari & benedici potest quacumque die, loco, & hora; sed si inter Missarum solemnias creandus est, Pontifex in eo habitu, in quo Missam celebrauit, aut illi interfuit, in faldistorio ante medium altaris, stans, vel sedens,

prout conuenit, finita Missa, id peragit. Si autem extra diuinam, in stola supra rochetum, vel sit sit Regularis, supra superpelliceum, id facit. Et primo ensẽ, quem aliquis coram eo genuflexus euaginatũ tenet, stans, detecto capite, benedicit, si non sit benedictus, dicens:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Exaudi, quæsumus Domine, preces nostras; & hunc ensẽ, quo hic famulus tuus circumcingi desiderat, maiestatis tuæ dextera dignare bene dicere: quatenus esse possit defensor Ecclesiarũ, viduarum, orphanorum, omniumque Deo seruientium, contra sæuitiam paganorum atque hæreticorum, aliisque sibi insidiantibus sit terror & formido. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

O remus.

Benedic, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per inuocatio-

Bb 2

nem

nem sancti nominis tui, & per aduētum Iesu Christi filij tui Dñi nostri, & per donum sancti Spiritus paracliti, hunc ensen: vt hic famulus tuus, qui hodierna die eo tua pietate praeingitur, visibiles inimicos conculcet, victoriaque per omnia potitus, semper maneat illaesus. Per Christum Dominū nostrum. *R.* Amen.

Deinde dicit, stans, vt prius:

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad proelium: & digitos meos ad bellum.

*M*isericordia mea, & refugium meum: susceptor meus, & liberator meus.

*P*rotector meus, & in ipso speraui: qui subdit populum meum sub me.

*G*loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

*S*icut erat in principio, & nunc, & semper: & in saecula saeculorum. Amen.

Y. Saluum fac seruum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oramus.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui cuncta solus ordinas, & recte disponis, qui ad coercendam malitiam reproborum, & tuendam iustitiam, vsum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti: quique per beatum Ioannem militibus ad se in deserto venientibus, vt neminem concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti: clementiam tuam, Domine, suppliciter exoramus: vt sicut Dauid puero tuo Goliath superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabaeum de feritate gentium nomen tuum non inuocantium triumphare fecisti, ita & huic famulo tuo, qui nouiter iugo militiae colla supponit, pietate caelestis vires & audaciam ad fidei & iustitiae defensionem tribuas: & praestes ei fidei, spei, & charitatis augmentum; & da tui timorem pariter & amore, humilitate, perseuerantiam, obedientiam & patientiam bonam, & cuncta in eo recte disponas; vt neminem cum gladio isto, vel alio, iniuste laedat; & omnia eo iusta & recte de-

fendat:

fendat: & sicut ipse de minori gradu ad nouum militiae promouetur honore, ita veterem hominem deponens cum actibus suis, nouum induat hominem; vt te timeat, & recte colat, perfidorum consortia vitet, & suam in proximum charitatem extendat, praeposito suo in omnibus recte obediat, & suum in cunctis iuste officium exequatur. Per Christum Dominū nostrum.

R. Amen.

Tum ensen aqua benedicta aspergit.

Si autem ensis sit prius benedictus, omnia praedicta omittuntur. Posthac Pontifex sedens, accepta mitra, dat ensen nudum nouo Militi ante se genuflexo in manum dexteram, dicens:

Accipe gladium istum, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; & utaris eo ad defensionem tuam, ac sanctae Dei Ecclesiae, & ad confusionem inimicorum Crucis Christi, ac fidei Christianae; & quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste laedas: quod ipse praestare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Deinde ensis in vaginam

reponitur, & Pontifex cingit Militem nouum ensen, dicens:

Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime; & attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.

Ense igitur accinctus Miles nouus surgit, & ensen de vagina educit, & euaginatam ter viriliter vibrat, & super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit.

Tunc Pontifex dat nouo Militi osculum pacis, dicens:

Pax tecum.

& iterum ensen euaginatam in dexteram accipiens, Militem nouum ante se genuflexum cum ipso ense euaginato ter super scapulas leuiter percutit, interim semel tantum dicens:

Esto Miles pacificus, strenuus, fidelis, & Deo deuotus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat nouo Militi leuiter alapam, dicens:

Exciteris a somno malitiae, & vigila in fide Christi, & fama laudabili.

Et Milites astantes imponunt nouo Militi calcarea; & Pontifex sedens cum mitra, dicit Antiphonam:

Speciosus forma praefilijs hominum, accingere gladio

dio tuo super femur tuum
potentissime.

*Surgit Pontifex; & versus
ad nouum Militem, stans, &
detecto capite, dicit:*

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Omnipotens sempiterne
Deus, super hunc famu-
lum tuum, qui hoc eminenti
mucrone circumcingi deside-
rat, gratiam tuæ bene-
dictionis infunde; & eum dex-
teræ tuæ virtute fretum fac
contra cuncta aduersantia cæ-
lestibus armari præsidij, quò
nullis in hoc sæculo tempe-
statibus bellorum turbetur.
Per Christum Dominum no-
strum. *℞. Amen.*

His dictis, nouus Miles

osculatur manum Pontificis;
& depositis ense & calca-
ris, vadit in pace.

DE CREATIONE MILITIS REGVLARIS.

Cum summus Pon-
tifex committit
aliquem creati in
Militem Ordinis
militaris, Ponti-
fex, cui creatio huiusmodi
commissa est, in primis impo-
nit ei habitum illum, quo Mi-
lites illius Ordinis, quem in-
tendit profiteri, uti consueue-
runt. Deinde recipit ab eo ad-
huc genuflexo professionem
per tales emitti solitam voto-
rum, secundum illius Ordi-
nis instituta.

PON.

PONTIFICALIS

PARS SECVNDA.

DE BENEDICTIONE ET IMPOSITIONE PRIMARI LAPIDIS PRO ECCLESIA ÆDIFICANDA.

Nemo Ecclesiam
ædificet, prius-
quam Pontificis
iudicio locus &
atrium designen-
tur, & quid ad luminaria,
quid ad rectoris ministro-
rumque stipendia sufficiat,
quidque ad Ecclesiæ dotem
pertineat, definiatur; & per
eum, vel eius auctoritate per
Sacerdotem, crux in loco figa-
tur, & lapis primarius in fun-
damento ponatur. Pridie igi-
tur lignea crux in loco, vbi de-
bet esse altare, figatur. Sequenti
verò die, lapis in Ecclesiæ fun-
datione ponendus, qui debet
esse quadratus & angularis,
benedici debet hoc modo.
Pontifex paratus supra roche-
tum, vel, si sit Religiosus, su-
pra superpellicem, amictu,
alba, cingulo, stola, & pluuiali
albi coloris, & mitra simpli-
ci, & baculum pastoralem in
sinistra tenens, stans cum mi-

tra, in loco vbi Ecclesia est
fundanda, benedicit sal, &
aquam, dicens:

*℣. Adiutorium nostrum in
nomine Domini.*

℞. Qui fecit cælum & terram.

Exorcizo te, creatura salis,
per Deum ✕ viuum, per
Deum ✕ verum, per Deum ✕
sanctum, per Deum, qui te per
Eliseum prophetam in aqua
mitti iussit, ut sanaretur steri-
litas aquæ: ut efficiaris sal ex-
orcizatum, in salutem creden-
tium; & sis omnibus fumentibus
te sanitas animæ & cor-
poris; & effugiat atque disce-
dat à loco, in quo aspersum
fueris, omnis phantasia, & ne-
quitia vel versutia diabolica
fraudis, omnisque spiritus im-
mundus, adiuratus per eum,
qui venturus est iudicare vi-
uos & mortuos, & sæculum
per ignem. *℞. Amen.*

Deinde, deposita mitra, dicit:

*℣. Domine exaudi oratio-
nem meam.*

*℞. Et clamor meus ad te ve-
niat.*

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

O re-

O remus.

Immensam clementiam tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, ut hanc creaturam salis, quam in usum generis humani tribuisti, bene dicere, & sancti ficare tua pietate digneris: ut sit omnibus sumentibus salus mentis & corporis; & quidquid ex eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omni que impugnatione spiritualis nequitiae. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Tum accepta mitra, super aquam absolute dicit:

Exorcizo te, creatura aquae, in nomine Dei Patris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi Filij eius Domini nostri, & in virtute sancti Spiritus, ut fias aqua exorcizata, ad effugandam omnem potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare & explantare valeas, cum angelis suis apostaticis, per virtutem eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem.

R. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit:

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima quaque Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus nostris, & elemeto huic multimodis purificationibus preparato, virtutem tuam benedictionis infunde: ut creatura tua mysterijs tuis seruiens, ad abijciendos demones, morbosque pellendos, diuinæ gratiæ sumat effectum; ut quidquid in domibus vel in locis fidelium, hæc vnda resperferit, careat omni immunditia, liberetur à noxa: non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens; discedant omnes insidiæ latentis inimici, & siquid est, quod aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat, ut salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat

in

in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Pontifex mittit sal in aquam, in modum Crucis, dicendo semel:

Commistio salis & aquæ pariter fiat. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

R. Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

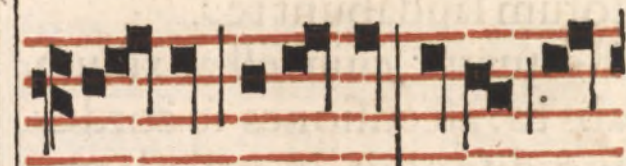
Deus inuictæ virtutis auctor, & insuperabilis imperij Rex, ac semper magnificus triumphator, qui aduersæ dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis sauitiam superas, qui hostiles nequitias potenter expugnas: te, Domine, tremantes & supplices deprecamur, ac petimus, ut hanc creaturam salis & aquæ dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices; ut ubicumque fuerit aspersa, per inuocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immundi spiritus abigatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur, & præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus ubique adesse dignetur. Per Do-

minum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Tum Pontifex accipit mitram, & schola cantat Antiphonam & Psalmum sequentes. Interim dum ea cantantur, Pontifex cum mitra aspergit locum, ubi Crux posita est, cum aqua per eum benedicta.

Antiphona.

Signum salutis pone Do-

mine Iesu Christe in loco

isto, & non permittas in-

troi re angelum percu-

tien tem. Euoua e.

Cc

Psal.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum. & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Alaria tua Domine virtutum: Rex meus & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine. in secula seculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auri-
bus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Do-

mine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc & semper: & in secula seculorum. Amen.

Finitis Antiphona & Psalmus predictis, Pontifex stans versus ad locum per eum aspersum, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Domine Deus, qui licet caelo & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris, ubi nomen tuum iugiter inuocetur: locum hunc, quem quæsumus, beatæ Mariæ semper virginis, & beati N. **nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem ac nomen fundabitur Ecclesia.** omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserua: & qui dilecti tui David deuotionem, in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris, effugiantque omnes hinc nequitie spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus

sancti

sancti Deus, per omnia secula seculorum. **R.** Amen.

Post hæc stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit primarium lapidem, dicens:

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc, & usque in seculum.

V. Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes.

R. Hic factus est in caput anguli.

V. Tu es Petrus.

R. Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in secula seculorum. Amen.

Oremus.

Domine Iesu Christe, fili Dei viui, qui es verus omnipotens Deus, splendor imago æterni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis, de monte sine manibus abscissus, & immutabile fundamentum: hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma; & tu, quies principium & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit, sis, quem quæsumus, principium, & incrementum,

& consummatio ipsius operis, quod debet ad laudem & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere dignare hunc lapidem in fundamentum Ecclesiæ, in honorem sancti N. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum; lapidem probatum, angularem, pretiosum in fundamento fundatum, de quo dicit Apostolus, Petra autem erat Christus. Qui tecum, & cum Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, per omnia secula seculorum. **R.** Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum aqua benedicta; & accepto cultro, per singulas partes sculpsit in eo signum Crucis, dicens:

In nomine Pa-tris, & Fi-lij, & Spiritus sancti.

R. Amen.

Quo facto, dicit:

Oremus.

Benedic, Domine, creaturam istam lapidis, & presta per inuocationem sancti nominis tui; ut quicumque ad hanc Ecclesiam ædifi-

C c 2 candam

candam pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, & animæ medelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde ponitur in terram aliquod tapete, & desuper faldistorium, super quod Pontifex, accepta mitra, accumbit. Tum dicuntur Litanie usque ad finem: quibus finitis Pontifex, depolita mitra, surgit, & stans versus ad primarium lapidem, dicit:

Oremus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde parato cæmento, & cæmentario assistente, Pontifex cum mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Manè surgens Iacob eri-

gebat lapidem in titulum,

fundens oleum desuper,

votum vouit Domino:

ve rē locus iste sanctus

est, & ego nesciebam.

E u o u a e.

Psalms 126.

Nisi Dominus ædificaue- rit domum: in vanum laborauerūt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit ciuitatem: frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas Domini, filij; merces, fructus ventris.

Sicut

Psalms 50.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filij excussorum.

Beatus vir, qui impleuit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Quo dicto, Pontifex stans cum mitra tangit, & ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens:

In fide Iesu Christi collocamus lapidem istum primarium in hoc fundamento, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; ut vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaque dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad inuocandum & laudandum nomē eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento: postea Pontifex spargit super lapidem aquam benedictam, dicens:

Asperges me, Dñe, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiā: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me à facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

C c 3

Redde

Redde mihi lætitiā salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Quo dicto, Pontifex spargit aquam benedictā per omnia fundamenta, si sunt aperta; si non sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata, hoc modo. Incipiens aspergere, & circui-

re, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

O quāmetuendus est

locus iste! ve rē non est

hic aliud nisi domus

Dei, & porta

caeli. E u o u a e.

Psalmus 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, Homo, & ho-

& homo natus est in ea: & ipse fundauit eam Altissimus.

Dominus narrabit in scripturis populorum, & principum: horum qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio est in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim aspergendo procedit vsque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, vbi subsistit: & repetita Antiphona, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit: Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Omnipotēs & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine dignè perfectèque ab eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clemētiā tuam, vt quidquid modò visitaturi sumus, visites; & quidquid benedicturi sumus, benedicas: sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Chri-

stum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Pax æterna ab æterno

huic domui. Pax peren-

nis, Verbum Patris, sit

pax huic domui. Pacem

pius consolator huic

præstet domui.

Interim Pontifex, accepta mitra, aspergendo procedit vsque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ibidem

ibidem subsistens; & finita.
Antiphona, stans cum mitra,
dicit:

Omnipotentem Deum,
fratres charissimi, in cuius
domo multæ sunt mansio-
nes, supplices deprecemur;
vt locum istum nomini suo
ædificandum per serenissimam
pietatem suam bene **✠** dice-
re, sancti **✠** ficare, & con-
se **✠** crare dignetur. Per Do-
minum nostrum Iesum Chri-
stum, qui cum Patre, & Spi-
ritu sancto, viuit & regnat
Deus, per omnia sæcula sæ-
culorum. **℞. Amen.**

Deinde inchoat, schola,
prosequente, Antiphonam:

Benè funda ta est domus

Domini supra firmam pe-

tram. E u o u a e.

Psalmus 121.

Lætatus sum in his, quæ
dicta sunt mihi: in do-
mum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in
atrijs tuis Ierusalem.

Ierusalem, quæ ædificatur vt
ciuitas: cuius participatio eius
in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tri-
bus, tribus Domini: testimo-
nium Israël ad confitendum
nomini Domini.

Quia illic federunt sedes in
iudicio: sedes super domum
Dauid.

Rogate quæ ad pacem sunt
Ierusalem: & abundantia di-
ligentibus te.

Fiat pax in virtute tua:
& abundantia in turribus
tuis.

Propter fratres meos, & pro-
ximos meos: loquebar pacem
de te.

Propter domum Domini
Dei nostri: quæ sui bona tibi.

Gloria Patri, & Filio: & Spi-
ritui sancto.

Sicut erat in principio, &
nunc, & semper: & in sæcula
sæculorum. **Amen.**

Et repetitur Antiphona.

Interim Pontifex aspergen-
do procedit per vltimam ter-
tiam partem fundamentor-
um apertorum, seu designa-
torum, reuertens ad locum,
in quo lapidem imposuit;
vbi repetita Antiphona,
stans, deposita mitra, dicit:
Oremus.

Et

Et ministri:

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Deus, qui ex omnium co-
habitatione Sanctorum
æternum maiestati tuæ condis
habitaculum, da ædificationi
tuæ incrementa cælestia; vt,
quod te iubente fundatur, te
largiēte perficiatur. Per Chri-
stum Dñm nostrū. **℞. Amen.**

Subsequenter Pontifex ibi-
dem stans sine mitra, inchoat,
schola prosequente, Hymnū:

Veni crea tor Spiritus.

Et dicitur totus, prout ha-
betur suprā, fol. 49. quo in-
choato, Pontifex genuflectit
vsque ad finem primi versus.
Tunc surgit, stans detecto ca-
pite, vsque ad finem Hymni;
quo finito, dicit:

Descendat, quæsumus,
Dñe Deus noster, Spi-
ritus tuus sanctus, super hanc
domum ædificandam; qui &
dona nostra & populi tui in
ea sanctificet, & ipsius corda
dignanter emūdet. Per Chri-
stum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Oremus.
Deus, qui in omni loco
dominationis tuæ cle-
mens ac benignus dedicator

assistis, exaudi nos, quæsu-
mus, & concede, vt inuiola-
bilis huius loci permaneat
constructio; & beneficia tui
muneris vniuersitas fidelium,
quæ tibi supplicat, percipere
mereatur. Per Dominum no-
strum Iesum Christum filium
tuum, qui tecum viuit & re-
gnat in vnitāte Spiritus sancti
Deus, per omnia sæcula sæcu-
lorum. **℞. Amen.**

Hoc facto, accepta mitra,
Pontifex, si placet, sedens ibi-
dem in faldistorio, exhorta-
tur populum ad contribuē-
dum pro structura Ecclesiæ
nouæ; & alijs opportunis.
Deinde dat Benedictionem
solemnem, dicens:

Sit nomen Domini benedi-
ctum, &c.

Et in fine cōcedit indulgen-
tias. His expletis, si velit, parat
se ad celebrandū Missam in di-
cto loco, de Sancto, in cuius
nomine Ecclesia fundatur.

**DE ECCLESIAE
DEDICATIONE
SEV CONSECRATIONE.**

Eccliesiarum cōse-
cratio, quamuis
omni die de iure
fieri possit, decē-
tius tamen in Do-
minicis diebus vel Sancto-
rum solemnitatibus fit.

Dd

Quando

Quando autē Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare Clero & populo, quibus est Ecclesia consecranda, ut priusquam consecratur, ieiunent. Nam Pontifex consecrans, & qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die ieiunare debent. Sanè serò ante diem Dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti & mundo vasculo, cum tribus granis thuris. ponit etiam in eo chartulam de pergamento, scriptam sub hac forma: M. DC. XXVII. die N. mensis N. ego N. Episcopus N. cōsecraui Ecclesiā, & altare hoc, in honorē sancti N. & Reliquias sanctorū Martyrum N. & N. in eo inclusi; & singulis Christi fidelibus, hodie vnum annum, & in die anniuersario consecrationis huiusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consueta concessi. sigillans ipsum vasculum diligenter, & illud in honesto & mundo loco, vel sub tētorio ante fores Ecclesiæ consecrandæ parato ponens, & super ornatum feretrum decenter collocans, cū duobus candelabris, & luminaribus ardē-

tibus. Celebrandæque sunt Vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canendi Nocturni, & matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorū Reliquiæ sunt recondendæ; imagines verò, Cruces, & alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia cōsecranda. Parantur etiā in Ecclesia, quæ ad dedicationem Ecclesiæ & altaris sunt necessaria: videlicet, sanctum Chrisma in vasculo, & ampulla; Oleum sanctum Catechumenorū, etiam in vasculo, & ampulla; duæ libræ thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cū naucula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cū cineribus, pro quantitate Ecclesiæ; vas cū sale; vas vini; aspersorium factū de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendum mensam altaris, quoties expedierit; coopertura lineæ cerata, ad mensuram altaris, pro quolibet altari consecrando; quinque Cruces paruæ etiam, pro quolibet altari consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliqua spathulæ lignæ parua, ad abradendum de altari combustiones candelarum & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, siue tegula trita ad faciendum

cāmen-

cāmentum, pro liniendo sepulcro Reliquiarum, & iunctura mensæ altaris cum stipite; cāmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; & medulla bombycis, pro extergendis Crucibus vinctis, quæ sunt in parietibus Ecclesiæ, & in stipite altaris; duo vasa cum aqua benedicenda, vnum extra Ecclesiam, & aliud intus in presbyterio; tobacæ nouæ mundæ, & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & Ecclesiæ, & altaris, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicenda. Item depingatur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum duodecim Cruces, circa decem palmos super terram, videlicet tres pro quolibet ex quatuor parietibus. Et ad caput cuiuslibet Crucis figatur vnus clauus, cui affigatur vna candela vnius vnciæ. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas duodecim Cruces; fontes Ecclesiæ, in quibus conseruatur aqua benedicta, vacui sint, & benè mundi. Et pro-

uideatur quod Ecclesia possit exterius liberè circumiri.

Pontifex manē in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam: ordinat in Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; & eius iussu accenduntur præmissæ duodecim candelæ; & faldistorium ornatum ponitur supra tapete in medio Ecclesiæ: & mox Pontifex exit Ecclesiam, cunctis inde exire iussis, vno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, & stola parato intus remanente; & Ecclesiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum Clero & populo accedit ad locum, vbi pridie Reliquiæ positæ fuerunt; & ibi incipit, & dicit voce submissa cum Clericis septem Psalmos cū Antiphona, Ne reminiscaris, &c. sine Litanis, induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, & pluuiæ albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, & baculum pastorem in manum sinistram. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, & stola; Subdiaconus etiam amictum, albam, & cingulū indutus; Acolythy & alij ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pon-

Dd 2

tifex

tifex cum ministris ante fores Ecclesiæ consecrandæ; & parato ibi alio super tapete faldistorio, Pontifex stans sine mitra inchoat, & schola prosequitur Antiphonam.

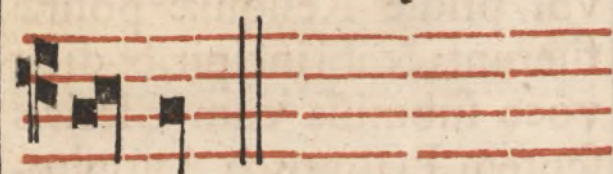
A de sto Deus v nus

omnipotens Pater, &

Fi li us, & Spiritus

sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo:

Oremus.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium ibidem præpara-

tum, & cantores incipiunt Litanias, & eas prosequuntur usque ibi: **A**b omni malo, Libera nos Domine. exclusiue. Tunc surgens Pontifex ab accubitu, & stans cum mitra, benedicit ibidem aquam, & sal, prout supra habetur. Expleta aquæ benedictione, Pontifex stans sine mitra aspergit se & circumstantes cum illa, inchoans, schola prosequente, Antiphonam:

A sper ges me, Do mine,

hyssopo, & munda bor:

la ua bis me, & fu-

per niuem de alba bor.

Qua incepta, imposita sibi mitra, stans ante fores Ecclesiæ, præcedentibus ipsum duobus Acolythis cum candelis accensis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum Clero & populo,

lo, & aspergens cum ipsa aqua forinsecus parietes Ecclesiæ, in superiori parte earum, & cœmeterium, dicens semper: **I**n nomine Pa tris, & Fi lii, & Spiritus sancti.

Interim finita dicta Antiphona, schola cantat Responsorium:

F unda ta est do mus

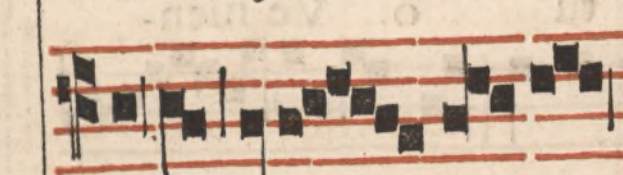
Do mini super ver-

ti cem mon-

ti um, & ex al ta-

ta est super om nes

col les, & venient ad

e am omnes gen tes.

R. Et di cent, Glo-

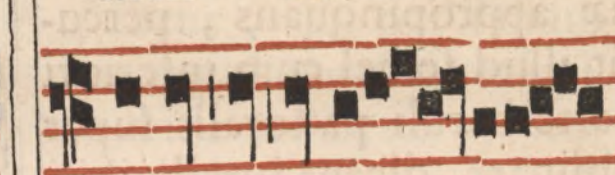
ria ti bi

Do mine. *Versus.* Ve-

nien tes au tem ve-

nient cū exulta tio-

ne, portantes mani-

pu los fu os. *R.* Et,

D d 3

Exple-

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante ostium, stans ibidem versus ad ostium, de posita mitra, dicit: Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

OMnipotens sempiterne Deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, totus operaris, adesto supplicationibus nostris; & huius domus, cuius es fundator, esto protector: nulla hinc nequitia contrariæ potestatis obsistat, sed virtute Spiritus sancti operante, fiat hinc tibi semper purum seruitium, & deuota libertas. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, ad ostium Ecclesiæ appropinquans, percutit illud semel cum inferiori parte baculi pastoralis super liminare, dicens intelligibili voce:

At tollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales; & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus existens dicit alta voce:

Quis est iste Rex gloriæ?

Pontifex respondet:

Dominus fortis, & potens: Dominus potens in proelio.

Deinde Pontifex iterum circuit Ecclesiam cum Clero & populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aspergendo parietes iuxta fundamentum ipsarum, & cœmeterium, dicens semper:

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Interim schola cantat Responsorium.

Benedic, Domine, do-

mum i stam, quam

ædifica ui no mini

tu o. Ve nien-

ti um in lo co i-

sto, Exau di pre-

ces

ces in excel so so-

lio glo ri æ

tu æ. Versus. Do-

mine, fi

conuersus fu e rit po-

pulus tu us, &

e gerit poeniten-

ti am, ve ni ens que

o ra uerit in lo-

co i sto.

Exau di.

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante ostium, stans ibidem versus ad illud, de posita mitra, dicit: Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

OMnipotens sempiterne Deus, qui per Filium tuum, angularem scilicet lapidem, duos ex diuerso venientes, ex circumcisione, & præputio, parietes, duosque greges ouium sub vno eodemque pastore vnisti; da famulis tuis, per hæc nostræ deuotionis officia, indissolubile vinculum charitatis: vt nulla diuisione mentium, nullaque peruersitatis varietate sequestrentur, quos sub vnius regimine pastoris vnus grex continet, vniusque, te custode, ouilis

ouilis septa concludunt. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tum accepta mitra, appropinquans iterum ad ostium, percutit secundò, cum baculo pastorali, super liminare, dicens simili voce, ut prius:

At tollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex gloriæ?

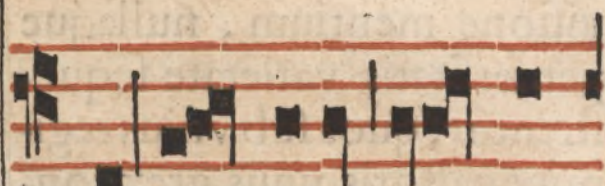
Pontifex respondet:

Dominus fortis, & potens: Dominus potens in prælio.

Deinde circuit tertio Ecclesiam cum Clero & populo, incipiens ad sinistram manum, proceditque aspergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorum, id est circa altitudinem faciei suæ, & cœmeterium, dicens semper:

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Interim schola cantat Responsorium.

Tu Domine vni-uer-

so rum, qui nullam

ha bes in digen-

tiam, volu i stitem-

plum tu um fi e ri in

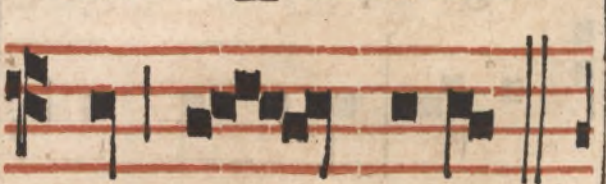
no bis. *Conserua*

domum i-stam im ma-

cula — tam in æter-

num Do mine.

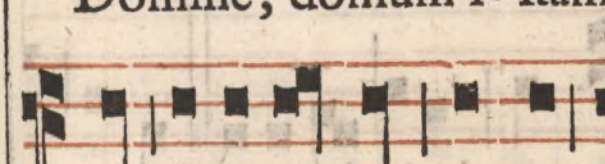
Ver

Versus. Tu e legi — sti,

Domine, domum i-stam

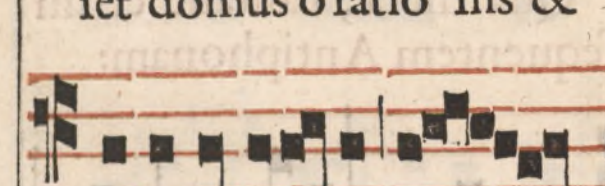
ad inuocandum nomen

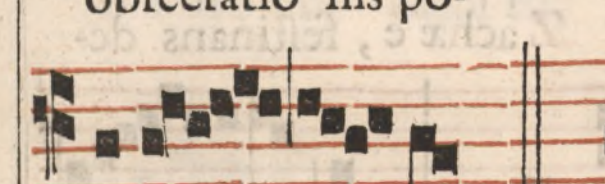
tu um in e a; vt ef-

fet domus oratio nis &

obsecratio nis po-

pulo tu — o.

Conserua.

Expleto cantu, & circuitu, cum Pontifex peruenerit ante ostium, stans ibidem versus ad illud, deposita mitra, dicit: *O* remus.

Et ministri:
*F*lectamus genua.

R. Leuate.

Omnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine dignè perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam: vt quidquid modò visitaturi sumus, visites; & quidquid benedicturi sumus, benedicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum, accepta mitra, appropinquans tertio ad ostium Ecclesiæ, percutit iterum super liminare cum baculo pastorali, dicens:

At tollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex gloriæ?

E c

Ponti-

Pontifex, & vniuersus Clerus respondet:

Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

adijcientes:

Aperite, Aperite, Aperite.

Pontifex facit Crucem super liminare in ostio cum inferiore parte baculi pastoralis, dicens:

Ecce Cru⁺ cis signum, fugiant phantasmata cuncta.

& aperto ostio, intrat Ecclesiam solus cum ministris Clericis, & choro, & camentarijs, qui collocare & linere debent lapidem super sepulcrum Reliquiarum, & mensam altaris, si est remota aut separata à stipite, dimisso ab extra Clero & populo, & clauso Ecclesiæ ostio post eos. Ingressus autem Pontifex Ecclesiā, dicit intelligibili voce.

Pax huic domui.

Et Diaconus, qui est intus, respondet:

In introitu vestro.

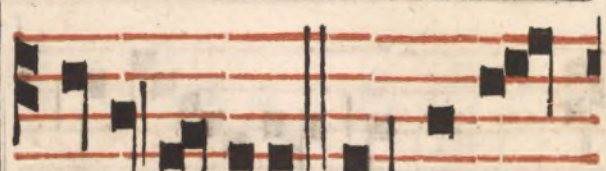
Et omnes dicunt:

Amen.

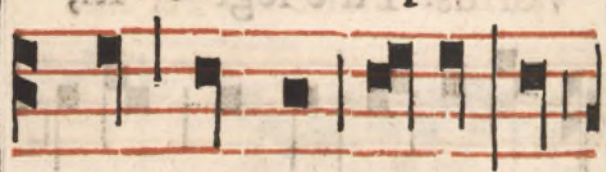
Tum schola, siue cantores, cantant Antiphonam:

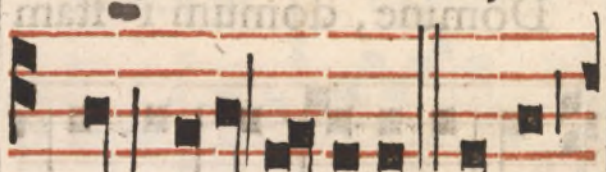
Pax æter - nā ab æterno

huic domui. Pax peren-

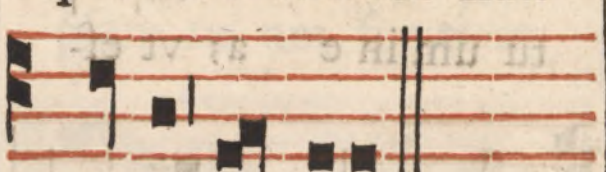
nis, Verbum Patris, sit

pax huic domui. Pacem

pius consolator huic

præstet domui.

Qua dicta, cantant etiam sequentem Antiphonam:

Zachæe, festinans de-

scende, quia hodie

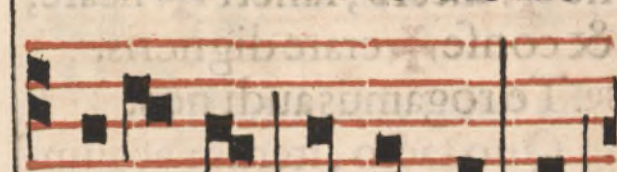

in do mo tua - o por-

tet

tet me mane re. At ille

festinans descendit, &

suscepit illum gaudens

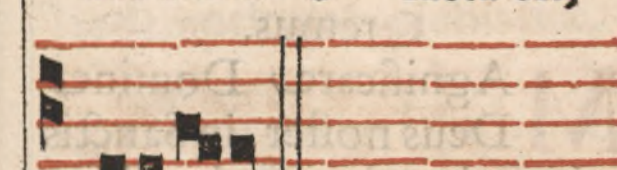
in domum suam. Hodie

huic domui fa-

lus à Deo facta est,

alleluia.

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit vsque ad medium Ecclesiæ, vbi faldistorium paratum est; & expletis

prædictis Antiphonis, deposita mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare maius inchoat, schola prosequente, Hymnum:

Veni creator Spiritus.

Et dicitur totus fol. 49. Finito primo versu, surgit Pontifex, & stat vsque ad finem, sine mitra. Interim vnus ex ministris spargit cinerem per pavementum Ecclesiæ, in modum Crucis, faciendo ex eo lineas duas, quamlibet latitudinis ferè vnus palmi; vnā ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis, ad angulum transversum illius, id est, dexterum intrantis, ad caput Ecclesiæ; & aliam ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manum intrantis, ad angulum transversum illius, id est, sinistrum ipsius, ad caput Ecclesiæ: vel, si Ecclesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor areolæ æquali spatio distantes, ex cinere; & loco secundæ, viginti tres.

Finito Hymno, Pontifex, accepta mitra, accumbit super faldistorium; & schola iterum incipit, & prosequitur Lita-

Ec 2

nias:

nias: in quibus in suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cuius honore & nomine Ecclesia vel altare dedicatur; & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit,

Vt omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos:

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastorem in sinistra tenens, dicit in eodem tono:

Vt locum istum visitare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit:

Vt in eo Angelorum custodiam deputare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Deinde dexteram in altum extendens, producit cõmuniter super Ecclesiam, & altare consecrandum, ter successiuè signum Crucis, dicens primò:

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti **N.** consecranda bene **✠**dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit:

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti **N.** consecranda bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertiò dicit:

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti **N.** consecranda bene **✠**dicere, sancti **✠**ficare, & conse**✠**crare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Quo facto, iterum accumbit super faldistorium, schola Litaniarum resumente, & perficiente; quibus finitis, ab accubitu surgit, deposita mitra, & stans ibidem versus ad altare maius, dicit intelligibili voce:

O remus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Praeueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua; & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Alia Oratio.

O remus.

Magnificare Domine Deus noster, in Sanctis tuis, & hoc in templo tibi ædificato appare; vt qui cuncta in filiis adoptionis operaris, ipse semper in tua hereditate lauderis. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Finitis

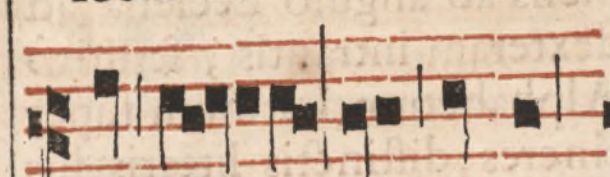
Finitis Orationibus schola incipit & prosequitur Antiphonam:

O quam metuendus est

locus iste! ve-rè non est

hic a-liud nisi domus

De-i, & por-

ta cæli. E u o u a e.

Canticum Zachariæ. Luc. I.

Benedictus Dñs Deus Israël: quia visitauit, & fecit redemptionem plebi suæ.

R. **Repetitur tota Antiphona.** Et erexit cornu salutis nobis: in domo Dauid pueri sui.

R. **Repetitur Añā, vt prius.** Sicut locutus est per os Sanctorum: qui à sæculo sunt, prophetarum eius.

R. **Repetitur iterum Antiphona, vt prius.**

Salutem ex inimicis nostris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Iterum repetitur Antiphona.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: & memorari testamenti sui sancti.

R. **Repetitur Antiphona.**

Iusiurandum quod iurauit ad Abraham patrem nostrum: daturum se nobis.

R. **Repetitur iterum Antiphona.**

Vt sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamus illi.

Iterum Antiphona repetitur.

In sanctitate & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris.

R. **Repetitur, vt prius, Antiphona.**

Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis: præbis enim ante faciem Domini, parare vias eius.

R. **Antiphona repetitur, vt prius.**

Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

R. **Repetitur, vt prius, Antiphona.**

Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto.

R. **Antiphona repetitur, vt prius.**

Illuminare his qui in tenebris & in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Repletur, vt prius, Antiphona.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Vt prius, Antiphona repetitur.

Sicut erat in principio, & nunc & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Tandem iterum Antiphona repetitur.

Interim, dum præmissa can-

tantur, Pontifex, accepta mitra, incipiens ab angulo Ecclesiæ ad sinistram intrantis, prout supra lineæ factæ sunt, cum extremitate baculi pastoralis scribit super cineres Alphabetum Græcum, ita distinctis litteris, vt totum spatium occupent; his videlicet.

Deinde simili modo incipiens ab angulo Ecclesiæ ad dexteram intrantis, scribit Alphabetum Latinum super cineres, distinctis litteris; his videlicet.

Post

Post hæc Pontifex cum mitra, accedit versus altare maius consecrandum; & distans ab illo spatio congruenti, deposita mitra, genuflexus, competentis voce dicit:

Deus in adiutorium meum

intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, Chorus respondet:

Domine, ad adiuuandum

me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

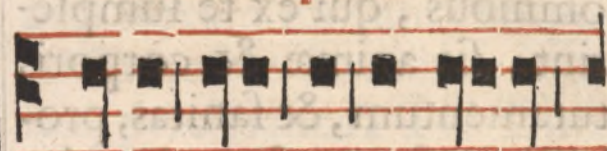

Gloria Patri, & Filio:

& Spiritui sancto.

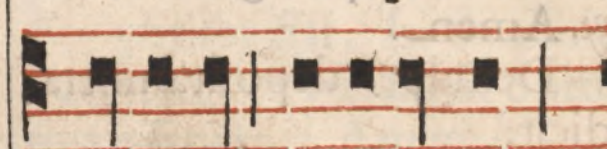
Chorus respondet:

Sicut erat in principio,

& nunc, & semper: & in

sæcula sæculorum,

Amen.

sine Alleluia. Et id eisdem modo & loco, secundo & tertio fit, voce semper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aliam aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolute exorcismum salis.

Exorcizo te, creaturâ salis, in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui Apostolis suis ait, Vos estis sal terræ; & per Apostolum dicit, Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; vt sancti **✠** ficeris ad consecrationem huius Ecclesiæ, & altaris, & ad expellendas omnes

dæmo-

dæmonum tentationes, & omnibus, qui ex te sumpserint, sis animæ & corporis tutamentum, & sanitas, protectio, & confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem.

R. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratiam cælitus salî tribuere dignatus es, vt ex illo possint vniuersa condiri, quæ hominibus ad escam procreasti, bene **✠** dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum, & ei salubrem medicinam immitte, vt proficiat sumentibus ad animæ & corporis sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tum assumpta mitra, dicit absolutè exorcismum aquæ.

Exorcizo te, creatura aque, in nomine Dei Patris, & Filii, & Spiritus sancti; vt repellas diabolum à terminis iustorum, ne sit in vmbaculis huius Ecclesiæ, & altaris. Et tu, Domine

Iesu Christe, infunde Spiritum sanctum in hanc Ecclesiam tuam, & altare; vt proficiat ad sanitatem corporum, animarumque adorantium te, & magnificetur nomen tuum in gentibus; & increduli corde conuertantur ad te, & non habeant alium Deum, præter te Dominum solum, qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem.

R. Amen.

Deinde deposita mitra, dicit:

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus, Pater omnipotens, statutor omnium elementorum, qui per Iesum Christum filium tuum Dominum nostrum elementum hoc aquæ in salutem humani generis esse voluisti, te supplices deprecamur: vt exauditis orationibus nostris, eam tuæ pietatis aspectu sancti **✠** fices; atque ita omnium spirituum immundorum ab ea recedat incurio, vt vbi-cumque fuerit in nomine tuo aspersa, gratia tuæ benedi-

ctionis

ctionis adueniat, & mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat Deus; per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum stans sine mitra, dicit super cineres.

Benedictio cinerum.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, parce poenitentibus, propitiare supplicantibus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui bene **✠** dicat, & sancti **✠** fices hos cineres, vt sint remedium salubre omnibus nomen sanctum tuum humiliter implorantibus, ac semetipsos pro conscientia delictorum suorum accusantibus, ante conspectum diuinæ clementiæ tuæ facinorosa deplorantibus, vel serenissimam pietatem tuam suppliciter obnixæque flagitantibus; & præsta, per inuocationem sanctissimi nominis tui, vt quicumque eos super se

asperferint pro redemptione peccatorum suorum; corporis sanitatem & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tunc Pontifex accipit sal, & miscet cineri in modum Crucis, dicens:

Commistio salis & cineris pariter fiat. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. *R.* Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis & cinerum, in modum Crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens:

Commistio salis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

R. Amen.

Deinde stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, qui es vitis vera, multiplica super nos misericordiam tuam; & be-

Ff

ne **✠**

ne **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris hanc creaturam vini, vt vbiqumque fustum fuerit, vel aspersum, diuinæ benedictionis tuæ opulencia repleatur, & sanctificetur. Qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Deinde mittit, in modum Crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

Commistio vini, salis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa**✠**tris, & Fi**✠**lij, & Spiritus **✠**sancti.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, creator & conseruator humani generis, & dator gratiæ spiritualis, ac largitor æternæ salutis, emitte Spiritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, & cinere mistum; vt armatum cælestis defensione virtutis, ad consecrationem huius Ecclesiæ & altaris tui proficiat. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum,

qui tecum viuit & regnat in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, assumpta mitra, dicit absolute super aquam prædictam.

Sancti**✠**care per verbum Dei vnda cælestis; sancti**✠**care aqua calcata Christi vestigijs, quæ montibus pressa, non clauderis; quæ scopulis illisa, non frangeris; quæ terris diffusa, non deficiis: tu sustines aridam; tu portas montium pondera, nec demergeris. Tu cælorum vertice contineris; tu circumfusa per totum, lauas omnia, nec lauaris. Tu fugientibus populis Hebræorum in molem durata, constricta es. Tu rursus falsis resoluta vorticibus, Nili accolis perdis, & hostilem globum freto sauiante persequeris: vna eademque es salus fidelibus, & ultio criminosis. Te per Moysen percussa rupes euomit, neque abdita cautibus latere potuisti, cum maiestatis imperio iussa prodires. Tu gestata nubibus imbre iucundo arua fecundas. Per te, aridis æstu corporibus, dulcis ad gratiam, salutaris ad vitam, potus infunditur. Tu intimis scaturiens venis, aut spiritum inclusa

vitalem,

vitalem, aut succum fertilem præstas, ne siccatis exinanita visceribus solemnes negetur terra prouentus. Per te initium, per te finis exultat; vel potius ex Deo est, tuum vt terminum nesciamus: aut tuorum, omnipotens Deus, cuius virtutum non nescij, dum aquarum merita promimus, operum insignia prædicamus. Tu benedictionis auctor, tu salutis origo. Te suppliciter deprecamur, ac quæsumus, vt imbrem gratiæ tuæ super hanc domum cum abundantia tuæ bene **✠**ditionis infundas; bona omnia largiaris; prospera tribuas; aduersa repellas; malorum facinorum dæmonem destruas; Angelum lucis amicum, bonorum prouisorum, defensoremque constituas. Domum in tuo nomine coeptam, te adiutore perfectam, bene **✠**dictio tua in longum mansuram cõfirmet. Tuum hæc fundamenta præsidium, culmina tegumentum, ostia introitum, penetralia mereantur accessum. Sit per illustrationem vultus tui vtilitas hominum, stabilitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesiæ, & cum extremitate baculi pastoralis facit Crucem in parte superiori,

& aliam in parte inferiori intrinsecus. Quo facto, deposito baculo, stans ibidem profectur, dicens:

Sit positæ Crux inuicta liminibus; vtrique postes gratiæ tuæ inscriptione signentur, ac per multitudinem propitiationis tuæ visitatoribus domus sit pax cum abundantia, sobrietas cum modestia, redundantia cum misericordia. Inquietudo omnis & calamitas longè recedant. Inopia, pestis, morbus, languor, incurfusque malorum spirituum tua semper visitatione discedant; vt tua fusa in hoc loco visitationis gratia, extensos eius terminos & atria circumacta percurrat; sitque percunctos eius angulos ac recessus huius gurgitis purificatio per lauacrum; vt semper hic lætitia quietis, gratia hospitalitatis, abundantia frugis, reuerentia religionis, copiæque sit salutis. Et, vbi inuocatur sanctum nomen tuum, bonorum omnium succedat copia; malorum tentamenta procul effugiant; & mereamur habere nobiscum Angelum pacis, castitatis, charitatis, ac veritatis, qui semper ab omnibus malis nos custodiat, protegat, & defendat. Per Dominum nostrum Ie-

Ff 2

sum

sum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitae Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Deinde redit ad dictum locum, vbi aquam benedixit, & stans ibidem versus ad altare maius, mitram in capite tenens, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, in cuius domo mansiones multæ sunt, supplices deprecemur; *VL* habitaculum istud bene *✠* dicere & custodire dignetur, per asperisionem huius aquæ, cum vino, sale, & cinere mistæ. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo viuit & regnat in vnitae Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra; & ibidem inchoat, schola prosequente, Añam sequentem.

CONSECRATIO ALTARIS.

Aduertendum, quod si plura altaria in eadem Ecclesia tunc fuerint consecranda, Pontifex eosdem actus & caerimonias facit, sub eisdem verbis, in singulis altaribus successiue, sicut facit in primo altari.

Introibo ad altare Dei:

ad Deum qui lætificat

iuuentutem meam.

E u o u a e.

Psalmus 42.

Iudica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo & dolofo erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara, Deus Deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Gloria Patri. sed Antiphona prædicta repetitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, vltimò per eum benedicta, & cum eo & aqua huiusmodi facit Crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti *✠* ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, & gloriofæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, & ad nomen ac memoriam sancti *N.* In nomine Pa *✠* tris, & Fi *✠* lij, & Spiritus *✠* sancti.

Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor Cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet

*Cruce verba præmissa. Sancti *✠* ficetur hoc altare, &c. Facit autem primam Crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, vbi legitur Evangelium; secundam, in sinistra parte anteriori transuersa primæ; tertiam, in dextera anteriori; quartam, in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra dicit:*

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Singulare illud propitiatorium in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quò fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculum: supplices tibi, Domine, preces fundimus; vt lapidis huius expositam materiam, supernis sacrificijs imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam al-

Ff 3

taris,

taris, aspergens eam, & stipitem, de aqua prædicta ultimò per eum benedicta, cū aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonā, & schola prosequitur:

Asperges me, Domine,

hyssopo, & munda bor:

lauabis me, & su-

per niuem dealbabor.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me.

Interim Pontifex, accepta mitra, circuit altare, illudque

aspergit, & redit ad locum ante medium altaris, unde discesserat. Finitis dictis versibus, Pontifex ibidem stans cum mitra inchoat secundò, ut prius, Antiphonā, **A** sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Interim Pontifex circuit secundò, aspergitque & redit, ut prius. Finitis versibus, stans, ut supra, Pontifex cum mitra inchoat tertio Antiphonam, **A** sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiā: & exultabunt ossa humiliata.

Inte-

Interim Pontifex circuit tertio, aspergitque & redit, ut prius; & finitis versibus prædictis, stans cū mitra, ut supra, inchoat quarto Antiphonā, **A** sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me à facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Et interim Pontifex circuit quarto, aspergitque, & redit, ut prius, & finitis versibus prædictis, stans, cum mitra in capite, inchoat quinto, stans ut supra, Antiphonā, **A** sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Redde mihi lætitiā salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Interim Pontifex circuit

quinto, aspergitque & redit, ut prius; & finitis versibus prædictis, stans cum mitra, ut supra, inchoat sexto Antiphonam, **A** sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

Interim Pontifex circuit sexto, aspergitque & redit, ut prius; & finitis dictis versibus, stans cum mitra, ut supra, inchoat septimo Antiphonam, **A** sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim Pontifex circuit septimo, aspergitque, & redit,

ut

vt suprà. Subsequenter circuit ter Ecclesiam interiùs, tantum aspergendo parietes eius cum prædicta aqua benedicta, hoc modo. Finitis dictis versibus, & septimo circuitu per Pontificem, vt suprà, facto, schola cantat Antiphonam:

Hæc est domus Domini

firmiter æ difi ca ta:

be nè funda ta est supra fir-

mā petram. E u o u a e.

Psalmus 121.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in atrijs tuis Ierusalem.

Ierusalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: testimo-

nium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri: quæ siui bona tibi.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra incipiens retro altare maius procedit ad dexteram partem, circuiens intrinsecus Ecclesiam, & parietes illius; aspergit eam à parte inferiori, iuxta terram, rediens vsque ad locum retro altare, vnde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona & Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam:

Exurgat Deus, & diffi-

pentur inimici eius; & fu-

giant

giant qui ode runt eum, à

fa ci e eius. E u o u a e.

Psalmus 67.

IN Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israël.

Ibi Benjamin adolescentulus: in mentis excessu.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos qui probati sunt argento.

Dissipa gentes quæ bella volunt, venient legati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo.

Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.

Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad Orientem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo su-

per Israël: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

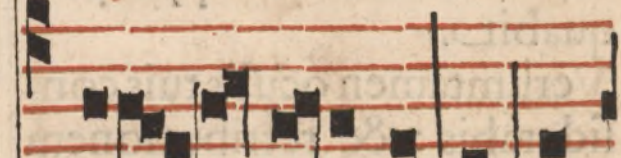
Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim Pontifex secundo per eandem viam circuiens aspergit parietes Ecclesiæ in medio, id est, circa altitudinem faciei suæ, rediens vsque ad locum vnde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona & Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam:

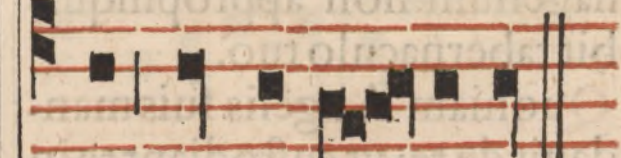
Qui ha bitat in adiuto-

rio Al tis simi: in pro-

te ctio ne De i cæ-

li commora bi tur.

E u o u a e.

Gg

Psal-

Psalmus 90.

Dicet Domino, Susceptor meus es tu, & refugium meum: Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberauit me de laqueo venantium: & à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi: & sub pennis eius sperabis.

Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis à timore nocturno.

Agitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris: ab incurfu, & dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considerabis: & retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandauit de te: vt custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te: ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem & basiliscum

ambulabis: & conculcabis leonem & draconem.

Quoniam in me sperauit, liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

Clamauit ad me, & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: & ostendam illi salutare meum.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim Pontifex tertio circuit Ecclesiam, incipiens à sinistra parte; & aspergit parietes illius, altius quàm secundo, rediens ad locum, vnde discessit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aspergit cum prædicta aqua pavementum Ecclesiæ per medium, incipiens ante altare, vsque ad portam principalem, deinde per transuersum, de vno pariete ad alium. Interim schola cantat tres sequentes Antiphonas cum suis versiculis.

Domus mea, domus

oratio nis voca bitur.

Y. Nar-

Alia Antiphona.

Non est hic aliud nisi

domus Dei, & porta

cæli.

Dictis Antiphonis prædictis, & asperione, vt præmittitur, facta, Pontifex stans cum mitra in medio Ecclesiæ versus ad altare maius inchoat, & schola prosequitur Antiphonam:

Vidit Iacob scalam, sum-

mitas eius cælos tange-

bat, & descendentes An-

gelos,

Vers. Narra bo nomen tuum

fratribus meis, in me-

dio Ecclesiæ lauda-

bo te. **sine Gloria.**

Alia Antiphona.

Domine dilexi decorem

domus tuæ. **Vers.** Et locum

habitationis gloriæ

tuæ. **sine Gloria.**

gelos, & dixit, Verè lo-

cus iste sanctus est.

Dum cantatur Antiphona prædicta, Pontifex stans cum mitra in medio Ecclesiæ aspergit aquam per pavementum, versus Orientem, Occidentem, Aquilonem, & Austrum. Finita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio Ecclesiæ conuersus ad portam principalem, dicit competenti voce:

O remus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Deus, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam tuam; vt ab omnibus hic nomen tuum inuocantibus, auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum ibidem stans, adhuc conuersus, vt prius, dicit:

O remus.

Et ministri:

Flectamus genua.

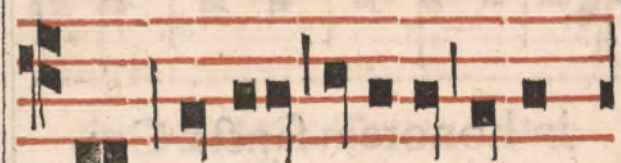
R. Leuate.

Deus sanctificationū, omnipotens Dominator, cuius pietas sine fine sentitur: Deus, qui cælestia simul & terrena complecteris, seruans misericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conspectum gloriæ tuæ, exaudi preces seruorum tuorum, vt sint oculi tui aperti super domum istam die ac nocte: hanc quoque basilicam in honorē sanctæ & victoriosissimæ Crucis, & memoriam sancti tui **N.** facris mysterijs institutam clementissimus dedi **ca**, miseratus illu **stra**, proprio splendore clari **fica**, omnemque hominem venientem adorare in hoc loco placatus admitte, propitius respicere dignare; & propter nomē tuum magnum, & manum tuam fortem, & brachium tuum excelsum, in hoc tabernaculo tuo supplicantes libens protege, dignanter exaudi, æterna defensione conserua: vt semper felices, semperque in tua religione lætantes, constanter in sanctæ Trinitatis confessione, fide Catholica perseuerent. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum

cum

cum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde stans adhuc conuersus, vt prius, ibidem extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

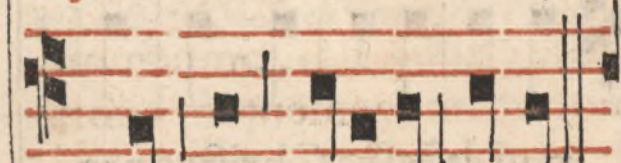
Per omnia sæcula sæcu-

lorum. **R. Amen.**

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Sursum corda. R. Ha-

bemus ad Dominum.

Y. Gratias agamus Do-

mi no De o nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum

est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & ubique, gratias

agere, Domine sancte, Pa-

ter omnipotens, æterne

Deus: **A**desto precibus

Gg 3 nostris,

nostris, adeſto Sacra-

mentis, adeſto etiam

pijs famulorum tuorum

laboribus, nobisque mi-

ſericordiam tuam po-

ſcentibus. Descendat quo-

que in hanc Eccleſiam

tuam, quam ſub inuocá-

tione ſancti nominis tui,

in honorem ſanctæ Cru-

cis, in qua coæternus ti-

bi Filius tuus Dominus

noſter Ieſus Chriſtus pro

redemptio ne mundi pa-

ti dignatus eſt, & memo-

riam Sancti tui **N.** nos

indigni

indigni confeſſamus, Spi-

ritus ſanctus tuus, ſepti-

formis gratiæ vbertate

redundans: vt quoties

cumque in hac domo

tua ſanctum nomen tuum

ſuerit inuocatum, eorum,

qui te inuocauerint, à te

pio Domino preces exau-

diantur. O beata & ſan-

cta Trinitas, quæ omnia

purificas, omnia mun-

das, & omnia perornas!

O beata maietas Dei,

quæ cuncta implet, cun-

cta contines, cuncta dif-

ponis!

ponis! O beata & sancta

manus Dei, quæ omnia

sanctificas, omnia bene-

dicis, omnia locupletas!

O Sancte Sanctorum

Deus, tuam clementiam

humillima deuotione

deposcimus, vt hanc

Ecclesiam tuam, per no-

stræ humilitatis famula-

tum, in honorem sanctæ

& victoriosissimæ Cru-

cis, & memoriam Sancti

tui **N**. puri **✠**ficare, be-

ne **✠**dicere, & conse **✠**-

crare, perpetua sanctifi-

catio-

catio nis tuæ vbertate

digneris. Hic quoque Sa-

cerdotes sacrificia tibi lau-

dis offerant: hic fideles po-

puli vota persoluant: hic

peccatorum o nera sol-

uantur, fidelesque lapsi re-

parentur. In hac ergo, quæ-

sumus, Domine, domo

tua Spiritus sancti gratia

& groti sanentur; infirmi

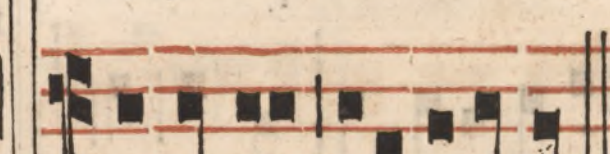
recuperentur; claudi cu-

rentur; leprosi munden-

tur; cæci il luminentur;

dæmonia eij ciantur.

Cunctorum hic debiliū

Hh

incom-

incommoda, te Domine
annuente, pellantur, om-
niumque vincula peccato-
rum absoluantur. Ut om-
nes, qui hoc templum be-
neficia iuste deprecaturi
ingrediuntur, cuncta se
impetrasse latentur; ut

concessa misericordia,
quam precantur, perpetuo
misericordie tue munere
re glorientur.
Quod sequitur, dicitur pla-
ne legendo, ita tamen,
quod à circumstantibus audi-
ri possit.
Per eundem Dominum no-
strum Iesum Christum fi-
lium tuum, qui tecum vivit &
regnat in unitate eiusdem Spi-
ritus sancti Deus, per omnia
secula seculorum. *R.* Amen.
Præfatione finita, Pontifex,
accepta mitra, procedit ante
altare, & ibi cum præmissa
aqua benedicta facit maltam,
seu cæmentum; quod mox,
deposita mitra, stans ibidem
benedicit, dicens:
Ÿ. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oremus.

Summe Deus, qui sum-
ma & media, inique cu-
stodis, qui omnem creatu-
ram intrinsecus ambiendo
concludis, sancti *✕* fica, &
bene *✕* dic has creaturas cal-
cis & sabuli. Per Christum
Dominum nostrum.

R. Amen.

Cæmentum benedictum
reservatur, sed residuum aque
benedictæ funditur ad basim
sive pedem stipitis altaris per
circuitum.

Pontifex deinde procedit
processionaliter cum Cruce &
Clero, ad locum in quo Reli-
quæ nocte præterita cōserva-
tæ fuerunt; & deferitur Chris-
ma usque ad fores Ecclesiæ;
sed priusquam locum ipsum
ingrediatur, stans ab extra, de-
posita mitra dicit: Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Affer à nobis, quæsu-
mus Domine, cunctas
iniquitates nostras; ut ad san-
cta sanctorum puris merea-
mur mentibus introire. Per
Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde Pontifice locum
ipsum cum Presbyteris & Cle-
ro ingrediente, schola cantat
Antiphonas sequentes:

O quam glorio sum
est regnum, in quo
cum Christo gaudent om-
nes Sancti a micisti sto-
lis albis! se quon-
tur Agnum quocum-
que ierit.
Alia Antiphona:
Moue te vos Sancti Dei

Hh 2

de

de mansio nibus vestris,
ad loca festinate, quæ vo-
bis para ta sunt.

Alia Antiphona.

Ecce po pulus custodiens
iudi cium, & fa ciens
veri tatem, in te spera-
ue runt, Domine, vsque
in æ ternum.

Alia Antiphona.

Via Sanctorum facta
est recta, & i ter e o rum
præpa ra tum est.

E u o u a e.

Psalms 94.

Venite, exultemus Do-
mino: iubilemus Deo salu-
tari nostro.

Præoccupemus faciem eius
in confessione: & in psalmis
iubilemus ei.

Quoniam Deus magnus Do-
minus: & rex magnus super
omnes Deos.

Quoniam non repellet Do-
minus plebem suam, quia in
manu eius sunt omnes fines
terræ: & altitudines mon-
tium ipse conspicit.

Quoniam ipsius est mare, &
ipse fecit illud: & aridam fun-
dauerunt manus eius.

Venite adoremus, & proci-
damus

damus ante Deum: plo-
remus coram Domino, qui fe-
cit nos, quia ipse est Dominus
Deus noster.

Nos autem populus eius: &
oues pascuæ eius.

Hodie si vocem eius audieritis:
nolite obdurare corda vestra.
Sicut in exacerbatione: se-
cundum diem tentationis in
deserto.

Vbi tentauerunt me patres
vestri: probauerunt, & vide-
runt opera mea.

Quadragesima annis proximus
fui generationi huic: & dixi,
Semper hi errant corde.

Ipsi verò non cognouerunt
vias meas, quibus iuravi in ira
mea: si introibunt in requiem
meam.

Et non dicitur Gloria Patri.

*Vel, si magis placet, omis-
sis omnibus præmissis Antipho-
nis cum Psalmo, schola can-
tat. Responsorium de illo
Sancto, cuius sunt ipsæ Reli-
quiæ. Interim Pontifex ma-
net stans iuxta Reliquias. Fi-
nitis autem Antiphonis cum
Psalmo vel Responso præ-
dictis, Pontifex stans ibidem
coram Reliquiis, detecto ca-
pite, dicit:*

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

FAc nos, quæsumus Do-
mine, Sanctorum tuorum
tibi specialiter dedicata mem-
bra dignè contingere, quo-
rum patrocinia cupimus in-
cessanter habere. Per Chri-
stum Dominum nostrum.

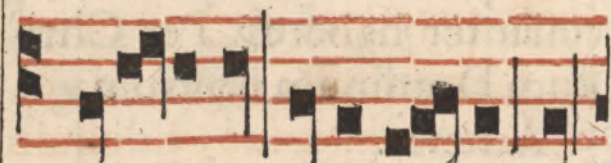
R. Amen.

*Tum Pontifex, assumpta
mitra, imponit incensum in
thuribulo, & fit Processio,
hoc ordine. Procedunt duo
ceroferarij cum luminaribus,
deinde Crux, tum Clerus cā-
tans Antiphonas subsequen-
tes, post hos, Sacerdotes por-
tantes feretrū cum Reliquiis,
& iuxta eos thuriferarius con-
tinuò Reliquias ipsas incen-
sans, & immediate ante Reli-
quias ipsas præcedant aliqua
intortitia, deinde Pontifex pa-
ratus cum suis ministris. Pro-
cessionem igitur locum ipsum
exeunte, Pontifex inchoat
primam Antiphonam, scho-
la ipsam & omnes alias se-
quentes prosequente.*

*Cum iucunditate exi bitis,
& cū gaudio deduce mi-*

ni: nam & mōtes & colles

exi lient, expectantes vos

cum gau dio. Alleluia.

Alia Antiphona.

Surgite Sancti Dei, de

manfionibus vestris, lo ca

sancti fi ca te, plebem

be ne dicite, & nos ho-

mines pec ca to res

in pace custodi te.

Alia Antiphona.

Ambulate Sācti Dei, ingre-

dimini in ciuitatē Do mini;

ædificata est enim vobis Ec-

clesia noua, vbi populus ado-

rare debet maiestatē Dñi.

Alia Antiphona.

Istorum est enim regnum

cælorum, qui contempse-

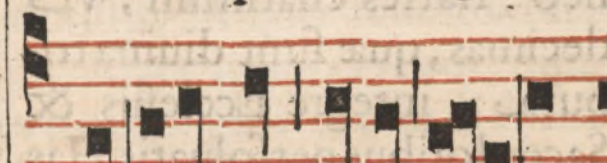
runt

runt vitam mū di, & perde-

nerūt ad præmia regni,

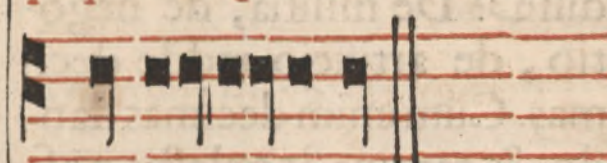

& lauerunt stolas suas in

san guine Agni.

Eis igitur ad Ecclesiæ consecrandæ fores peruenientibus, priusquàm ingrediantur, dimissa ante fores Ecclesiæ schola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedentibus ipsum duobus ceroferarijs, Cruce, thuriferario, & Sacerdotibus feretrum Reliquiarum portantibus, circuit Ecclesiam cū ipsis Reliquijs, populo sequēte, & clamante:

Kyrie e lei son.

Quo facto, Pontifex sedens cum mitra in faldistorio

ante fores Ecclesiæ ad id parato, breui sermone populum alloquitur:

Quanta, fratres charissimi, Ecclesijs, & Deo dicatis locis habenda sit reuerentia, Canones, & leges, & vniuersalis religiosus fidelium cultus declarat. Nullibi enim, quàm in sacris basilicis, Domino offerri sacrificium debet. Præcipiente siquidem Domino per Moysen tabernaculum cum mensa, atque altari, & æreis vasis, vtenfili- busque consecratum est ad diuinum cultum explendum: ipsum quoque tabernaculum non solum sacrasse, sed oleo quoque liniuisse legimus. In ipso autem tabernaculo non alij, quàm sancti Sacerdotes & Leuitæ vestibibus sacris ornati Sacramenta tractabant, & pro populo oblationes offerebant. Postmodum tam Reges Hebræorum suum tēplum, quàm Romani Christiani Principes Basilicas à se constructas summa in veneratione habuerunt; immunesque ab omni vulgari strepitu & negotio esse voluerunt; vt domus orationis ad aliud nullum commercium atque vsum accommodaretur. Eamque priuilegij & immunitatis prærogatiuam

tiuam habere voluerunt; ut si quis temerariè sacrilegas manus apposuisse, grauissimis supplicijs afficeretur. Non enim iustum visum est, domum Dei altissimi temerarijs præsumptionibus expositam esse, ne latronum (iuxta verbum Veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quem de tempestatibus anchora iacitur. Hanc beneficia petitori adeunt, & iustæ eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino basilicas ad-eatis, fratres charissimi, mundi que facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus basilicis hæc vna est, cui **N. & N.** summi Pontifices priuilegia concesserunt, **[vel N. ædificari fecistis,]** & nobis humiliter supplicastis, **[vel supplicauit,]** ut eam consecrare dignaremur. Nos autem vestris, **[vel suis]** honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipotentis Dei, beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum, ac memoriam sancti **N.** dedicamus, & in eius

altari Reliquias Sanctorum **N.** & **N.** Deo propitio, poni decreuimus: & in altari **N.** **[vel in loco N.]** sunt corpora, **[vel Reliquiæ]** Sanctorum **N.** & **N.** quæ, **[vel quas]** qui deuotè visitauerit, indulgentiam **N.** per **N.** concessam obtinebit. Vos insuper moneo, fratres charissimi, ut decimas, quæ sunt diuina tributa, integrè Ecclesijs & Sacerdotibus persoluatis. Has sibi Dominus ad vniuersalis dominijs signum reseruauit. Audite sanctum Augustinum: Decimæ tributa sunt egentium animarum. Quod si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis & animæ consequeris. Non igitur Dominus Deus præmium postulat, sed honorem. Deus enim noster, qui dignatus est totum dare, decimam à nobis dignatus est recipere, non sibi, sed nobis sine dubio profuturam. Sed si tardiùs dare peccatum est, quantò peius est non dedisse? De militia, de negotio, de artificio redde decimas. Cum enim decimas dando, & terrena & cælestia possis præmia promereri, quare pro auaritia duplici benedictione fraudaris? Hec est enim

Dei

Dei iustissima consuetudo, ut si tu illi decimam non dederis, tu ad decimam reuoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti; & hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Reuertimini ad me, inquit Dominus apud Prophetam, & reuertar ad vos. Et dixistis: In quo reuertemur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixistis: In quo configimus te? In decimis, & in primitijs. Et in penuria vos maledicti estis, & me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreum, & sit cibus in domo mea, & probate me super hoc, dicit Dominus: si non aperuero vobis cataractas cæli, & effudero vobis benedictionem usque ad abundantiam, & increpabo pro vobis deuorantem, & non corrumpet fructum terræ vestræ: nec erit sterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituum. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra desiderabilis, dicit Dominus exercituum. Euitanda est itaque Domini indignatio, soluenda decimæ, & tributa diuina persoluenda, nec pro temporali commodo amittenda sunt secutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc acci-

pite, fratres charissimi, & intellecta pro desiderio complete; ut æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat sequentia duo decreta sacrosancti Concilij Tridentini.

SI quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, ut alicuius Ecclesiæ, seu cuiusvis secularis vel regularis beneficii, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura, etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministro-rum & pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel per alios, vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore, in proprios usus conuertere, illosque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur, is anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occu-

I i

pauerit,

pauerit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenierint, Ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integrè restituerit; ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdē Ecclesiæ patronus fuerit; etiam iure patronatus, ultra prædictas poenas, eo ipso priuatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis & usurpationis huiusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eisdem poenis subiaceat, nec non quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem & absolutionem, sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obuenientes subtrahere moliantur, aut qui ab alijs soluendas temerè occupant, & in rem suam vertunt; cum decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus cuiuscumque gradus & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut

eas, ad quas de Iure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque alijs Ecclesijs, vel personis, quibus legitime debentur, integrè persoluant. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos, pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsumunt Ecclesijs, largè subuenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Postea Pontifex ad fundatorem dicat:

SCias, frater charissime, quoniam non permittunt Iura Ecclesias sine ministris ac dote consecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium consequitur; sic & ad sustentationem ministrorum facultates necessariæ sunt. Ea itaque ratione, frater charissime, scire volumus, quot Sacerdotes, & Clericos, & qualem eis honorem vis exhibere, & de quo Ecclesiam dotare proponis. Et, ut intelligas, qualem tibi atque here-

dibus

dibus tuis honorem & commoditatem exhibet Ecclesia, scias, ut gratitudinem ipsam ad fundatores ostendat, quod à sanctis Patribus statutum est, in diei dedicationis anniuersario solemni fundatores, & eorum heredes, in Processionibus primos esse debere; & si casu ad egestatem peruenierint, grata recordatione, Ecclesia fundatoris piam liberalitatem recognoscit.

Qui ad interrogata, prout sibi placuerit, respondet; de quo fiat publicum instrumentum, si numerus Clericorum, honor, & dos sufficiens fuerit. Tunc fundator ipse, & plebs, profitentur se iussa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex iubet Deum deprecari pro eo qui Ecclesiam construxit, & dotauit, & pro eo qui eam consecrari petijt, & concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pontifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium:

E rit mi hi Do minus

in De um, & lapis iste,

quem ere xi, in ti-

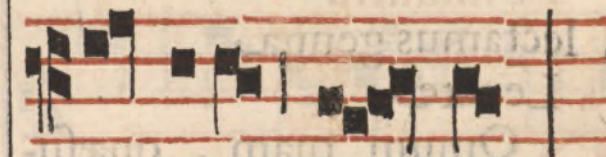
tulum: & voca bitur do-

mus De i;

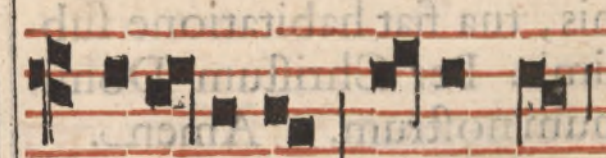
& de v niuersis, quæ

de de ris mi hi,

De cimas & hostias

paci fi cas of fe ram

Ii 2

tibi.

ti bi. **Versus.** Si re-
uer sus fue ro ad do-
mum patris me i.
De cimas.

Tum Pontifex, deposita mitra, surgit; & versus ad ostium Ecclesiæ, ibidem stans, dicit:

Oremus.

Et ministri:

lectamus genua.

Leuate.

Domum tuam, quæsumus Domine, clementer ingredi, & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem; & præsta, ut domus hæc, quæ tua subsistit dedicatione solemnis, tua fiat habitatione sublimis. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Qua Oratione finita, priusquam ingrediatur, intingit

pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo, in modum Crucis, signat ostium Ecclesiæ exterius, dicens:

In nomine Pa tris, & Fi lij, & Spiritus sancti. Porta sis benedicta, sanctificata, consecrata, consignata, & Domino Deo commendata; porta sis introitus salutis & pacis; porta sis ostium pacificum, per eum qui se ostium appellauit, Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Quo dicto, Presbyterielevant feretrum Reliquiarum, & ingrediendo Ecclesiam cum Clero & populo processionaliter, Pontifex cum mitra incipit, & schola prosequitur Antiphonam:

Ingre di mi ni Sancti
De i, præpara ta est
enim à Domino habi-

tatio

tatio sedis ve stræ: sed
& po pulus fi de lis cum
gau dio insequitur iter
vestrum; vt oretis pro
nobis ma iesta tem Do-
mini, Allelu ia.

Alia Antiphona.

Gaudent in cæ lis
a nimæ San ctorum,

qui Chri sti ve sti-
gia sunt se cuti; &
quia pro e ius amo-
re sangui nem su um
fu de runt, id e ò
cum Christo exul tant
si ne fine.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cum peruenerint ad altare, in quo Reliquiæ sunt condendæ, Reliquijs ipsis cum feretro

Ii 3

prope

prope altare positus, & luminaribus iuxta illas ardentibus, Pontifex stans cum mitra ante altare inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Exulta bunt Sancti in

gloria, & lætabuntur

in cubiculis suis.

E u o u a e.

Psalmus 149.

Cantate Domino canticum nouum: laus eius in Ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filij Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubiculis suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorum in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

Psalmus 150.

Laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Et non dicitur Gloria Patri, sed repetitur Antiphona. Quæ dicta, Pontifex, deposita mitra, versus ad altare dicit:

Oremus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benignus dedicator assistis, exaudi nos, quæsumus,

mus,

mus, & concede, ut inuiolabilis permaneat huius loci consecratio; & beneficia tua tui muneris, vniuersitas fidelium, quæ tibi supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dñm nostrum. **R.** Amen.

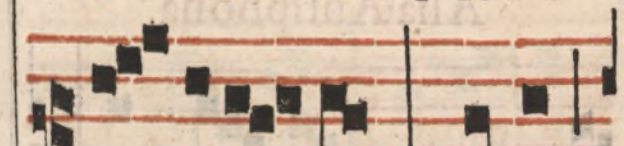
Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexterae manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat confossionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum Crucis, & dicens:

Consecratur, & sanctificetur hoc sepulchrum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax huic domui.

Deinde, deposita mitra, recondit veneranter vasculum ipsum cum Reliquijs, & alijs, prout hesternæ die per eum fuit sigillatum, in sepulchro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

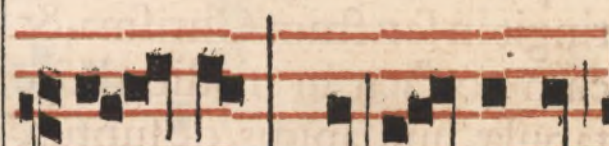
Sub altare Dei sedes

accepistis Sancti

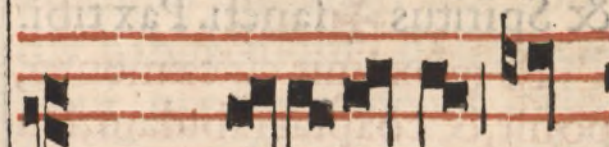
Dei, in tercedite pro

nobis ad Dominum

Iesum Christum.

Versus. Exultabunt Sancti

in gloria. **Resp.** Et

lætabuntur in cubiculis

suis.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum præmissa cantantur, Pontifex sine mitra, thurificat Reliquias inclusas;

quo

quo facto, imposita sibi mitra, accipit tabulam, seu lapidem, cum qua debet claudi sepulchrum, in manū sinistram; & pollicē dexteræ manus intingit in sanctum Chrisma, & cum eo facit in medio dictæ tabulæ, siue lapidis, de subtus, signum Crucis, dicens:

Consecratur, & sanctificetur hæc tabula, [vel hic lapis,] per istā vñtionē, & Dei benedictionem. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax tibi.

Et mox linit cū camento, ponit, & coaptat tabulam, seu lapidē, super sepulchrū; claudens illud, & inchoans, schola prosequēte, Antiphonam:

Sub alta re Dei auidui voces occisorum dicentium: Quare non defendis sanguinem

nostrum? Et acciperunt diuinum responsum: Adhuc sustinete modicum tempus, donec impletur numerus fratrum vestrorum.

Alia Antiphona.

Corpora Sanctorum

in

in pace sepulta sunt: & viuent nomina eorum in æternum.

Versus. Gloria Patri,

& Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæ-

culæ saeculorum.

Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Deus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum maiestati tuæ condidisti habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa cælestia; & præsta, ut quorum hic Reliquias pio amore completimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifex prius incipiente, camentarij cum camento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem, super sepulchrum; deinde Pontifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo format signum Crucis super eandem tabulam, siue lapidem, dicens:

Signe tur, & sanctificetur hoc altare. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax tibi.

K k

Tum

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens:

AB illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.

& dextera manu producit desuper signum Crucis; & deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum.

Ste tit An ge-
lus iux ta
a rā tem pli,
ha bēsthuri bulum
au reum in manu a:
& da ta sunt e i

incensa mul ta; & ad-
scen dit fu mus
a ro matum in
cōspectu De i. Alle-
lu ia.

Interim cum mitra thurificat altare vndique ad dexterum & sinistrum latus, antē & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

O remus.

Dirigatur oratio nostra, quæsumus Domine, sicut incensum in conspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur: ut quicumque tibi in hoc altari sacrandæ libamina de-

uotus

uotus obtulerit, vel sacrata suscepit; & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, & gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christum Dominum nostrū. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mēsam altaris cum linteo mundo: & mox Pontifex thurificat, super illam in modum Crucis, in medio, & in quatuor eius cornibus: quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, & illud benedicit, ut supra; videlicet, Ab illo benedicaris, &c. ac tradit vni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continuè altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat: tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, & ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Diriga tur ora-

tio me a sicut in-
censum in conspe ctu
tu o, Do mine.
Versus. E le ua-
ti o ma nu um
mea rum sa-
crifi cium vesper-
ti num.

K k 2

Quod

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continuè thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Erexit Iacob lapidem in

titulum, fundens oleum

de super: votum vouit

Deo Iacob. E u o u a e.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutū! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutū: Rex meus & Deus meus.

Beati qui habitant in domo

tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protektor noster aspice Deus: & respice in faciē Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona & Psalmus prædicti cantantur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum; & cum eo facit quinque Cruces, videlicet in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in lo-

cis

cis in quibus fecerat Cruces de aqua benedicta; videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicens, dum singulas Cruces facit:

Sancti **✠**ficetur, & consecretur lapis iste; in nomine Pa **✠**tris, & Fi **✠**lij, & Spiritus **✠**sancti; in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote altare incensante, imposito & benedicto, vt prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Diriga tur.

Et dicitur totum, prout supra habetur, fol. 259. Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, deposita mitra, dicit: Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Adsit, Domine, misericordiae tuæ ineffabilis pietas, & super hunc lapidem opem tuæ bene **✠**ditionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum. **℟.** Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Manè surgens Iacob eri-

gebat lapidem in titulum,

fundens oleum de super,

votum vouit Domino:

Verè locus iste sanctus

K k 3 est,

est, & ego ne sciebam

E u o u a e.

Psalmus 91.

Bonum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo Altissime.

Ad annuntiandum manè misericordiam tuam: & veritatem tuam per noctem.

In decachordo psalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Dñe! nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

Vir insipiens nō cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores sicut foenum: & apparuerint omnes qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem Altissimus in æternum Domine.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & in insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea.

Iustus vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebunt.

Ad huc multiplicabuntur in senecta vberi: & benè patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dñs Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque Cruces cum pollice, de eodem oleo Catechumenorum, in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas Cruces facit.

Sancti **✠**ficetur, & consecratur lapis iste, in nomine Pa **✠**tris, & Fi **✠**lij, & Spiritus **✠**sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen & memoriam sancti **N.** Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote altare

incen-

incensante, imposito & benedicto, vt prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum, schola prosequente, Responsorium:

Diri ga tur.

Et dicitur totum, prout etiam supra habetur. Quo incepto, circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Adesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ; & in eam, quæ à nobis indignis sancto linita est Oleo, benedictionis & sanctificationis tuæ virtutem & consecrationem infunde. Qui viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, altare hoc, quod in honorem tuum, & in memoriam Sancti tui **N.** nos in-

digni consecramus, virtute tuæ bene **✠** dictionis sanctifica; & omnibus te hîc inuocantibus, atque in te sperantibus auxilij tui munus ostende: vt huic altari imposita munera semper accepta ferre digneris; & in eo Sacramentorum virtus, & votorum semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Vnxit te Deus De us

Vnxit te Deus De us

tu us o leo lati tiæ

tu us o leo lati tiæ

præ confor tibus tuis.

præ confor tibus tuis.

E u o u a e.

E u o u a e.

Psalmus 44.

Eruçtauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.

Lingua

Lingua mea calamus scribæ:
velociter scribentis.

Speciosus forma præ filiis ho-
minum, diffusa est gratia in la-
bijs tuis: propterea benedixit
te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo super
femur tuum: potentissime.

Specie tua, & pulchritudine
tua: intende, prosperè proce-
de, & regna.

Propter veritatem, & man-
suetudinem, & iustitiam: &
deducet te mirabiliter dexte-
ra tua.

Sagittæ tuæ acutæ, populi sub
te cadent: in corda inimico-
rum regis.

Sedes tua Deus in sæculum
sæculi: virga directionis, virga
regni tui.

Dilexisti iustitiam, & odisti
iniquitatem: propterea vnxit
te Deus, Deus tuus, oleo læ-
titiae præ confortibus tuis.

Myrtha, & gutta, & casia à ve-
stimētis tuis, à domibus ebur-
neis: ex quibus delectauerunt
te filiae regum in honore tuo.

Astitit regina à dextris tuis in
vestitu deaurato: circumdata
varietate.

Audi filia, & vide, & inclina
aurem tuam: & obliuiscere
populum tuum, & domum
patris tui.

Et concupiscet rex decorem
tuum: quoniam ipse est Do-

minus Deus tuus, & adora-
bunt eum.

Et filiae Tyri in muneribus:
vultum tuum deprecabuntur
omnes diuites plebis.

Omnis gloria eius filiae regis
ab intus: in fimbrijs aureis cir-
cumamicta varietatibus.

Adducentur regi virgines
post eam: proximæ eius affe-
rentur tibi.

Afferentur in lætitia & exul-
tatione: adducentur in tem-
plum regis.

Pro patribus tuis nati sunt ti-
bi filij: constitues eos princi-
pes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui:
in omni generatione, & ge-
nerationem.

Propterea populi confite-
buntur tibi in æternum: & in
sæculum sæculi.

Et non dicitur Gloria
Patri.

Incepta Antiphona, Pon-
tifex, accepta mitra, iterum fa-
cit quinque Cruces de sancto
Chrismate cum pollice dex-
teræ manus in medio tabu-
læ altaris, & in quatuor
eius angulis, ordine suprà po-
sito, ad quamlibet Crucem
dicens:

Sancti ✠ ficetur, & con-
se ✠ cretur lapis iste; in
nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠
lij, & Spiritus ✠ sancti; in

hono-

honorem Dei, & gloriosæ
virginis Mariæ, atque om-
nium Sanctorum, ad no-
men & memoriam sancti **N**.
Pax tibi.

Deinde Pontifex, acce-
pto thuribulo à Sacerdote in-
censante, imposito & bene-
dicto, vt prius, incenso,
stans cum mitra inchoat,
schola prosequente, Respon-
sorium:

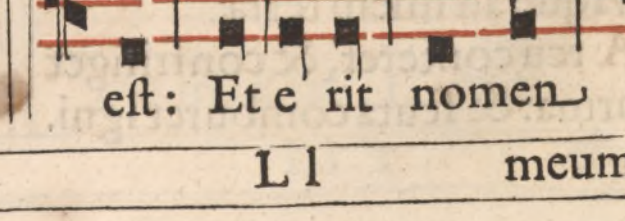
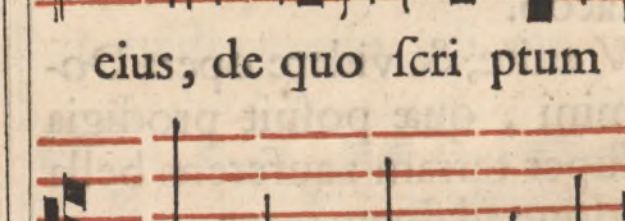
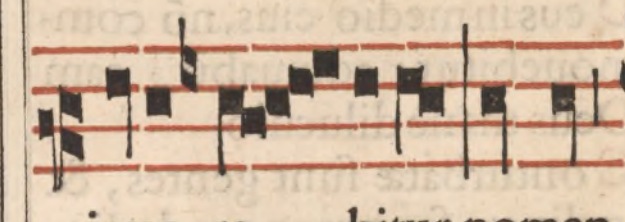
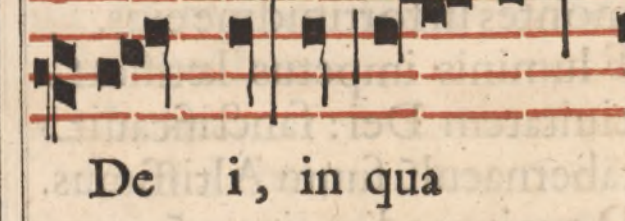
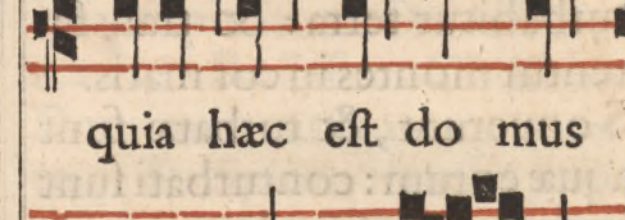
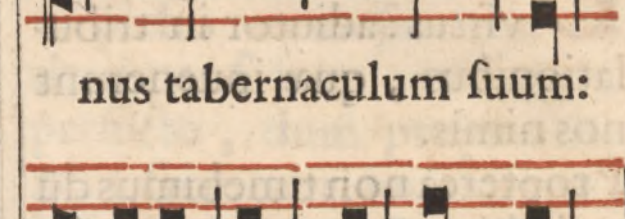

Et dicitur totum, prout suprà
habetur, f. 259. Quo incepto,
Pontifex circuit semel altare
ad sinistram, illud incensans,
vt prius; quo incensato, resti-
tuto thuribulo Sacerdoti, &
Antiphona finita, Pontifex,
deposita mitra, dicit:
Oremus.

Et ministri:
Flectamus genua.
R. Leuate.

Descendat, quæsumus,
Domine Deus noster,
Spiritus tuus sanctus super
hoc altare; qui & dona no-
stra & populi tui in eo san-
ctificet, & fumentium cor-
da dignanter emundet. Per
Christū Dominum nostrum.
R. Amen.

Qua dicta, Pontifex in-
choat, & schola prosequitur
Antiphonam:

L l

meum

meum i bi, dicit Domi-

nus. E u o u a e.

Psalms 45.

Deus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dū turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculū suum Altissimus.

Deus in medio eius, nō commouebitur: adiuuabit eam Deus manē diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ.

Arcū conteret, & confringet arma: & scuta comburet igni.

Vacate, & videte quoniā ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutū nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim dum Antiphona & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & spargit de oleo Catechumenorum & Chrismate pariter super altare, illud manu dextera confricans, liniens, & perungens. Quo facto, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Ecce odor fili mei,

sicut odor agri pleni,

cu i benedixit Dominus:

crescere te faciat Deus

meus, sicut a renam

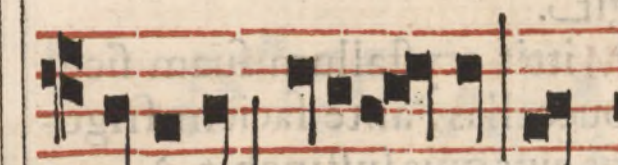
maris:

Finito Psalmo, Pontifex frans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres charissimi, in quo vnguentum sacre vñctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota & sacrificia, oremus vt Dominus noster benedicat & consecret; & quod est vñctum à nobis, sit vñctum in nomine eius: vt plebis vota suscipiat; & altari per sacram vñctionem perfecto, dum propitiationem sacrorum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Quo dicto, inchoat Antiphonam; schola ipsam, & Psalmum, ac sequentia Responsoria prosequente.

Antiphona.

Lapides pretio si om-

nes muri tu i, & tur-

Ll 2

res

ma ris: & donet ti bi de

rore cæ li benedictio-

nem. E u o u a e.

Psalms 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, Homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum, & principum: horum qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

res Ie rusalem gemmis

æ di fi ca bun tur.

Eu o u a e.

Psalmus 147.**L**auda Ierusalem Domi-
num: lauda Deum tuum
Sion.**Q**uoniam confortauit feras
portarum tuarum: benedixit
filijs tuis in te.**Q**ui posuit fines tuos pacem:
& adipe frumenti satiat te.**Q**ui emittit eloquium suum
terræ: velociter currit sermo
eius.**Q**ui dat niuem sicut lanam:
nebulam sicut cinerem spar-
git.**M**ittit crySTALLUM suam sicut
buccellas: ante faciem frigo-
ris eius quis sustinebit?**E**mittet verbum suum, & li-
quefaciet ea: flabit spiritus
eius, & fluent aquæ.**Q**ui annuntiat verbum suum
Iacob: iustitias & iudicia sua
Israel.**N**on fecit taliter omni natio-
ni: & iudicia sua non manife-
stauit eis.**G**loria Patri, & Filio: & Spi-
ritui sancto.**S**icut erat in principio, &
nunc, & semper: & in sæcula
sæculorum. Amen.**Deinde dicitur Respon-
sorium.****H**æc est Ieru salem ciuitas

illa magna cæle stis,

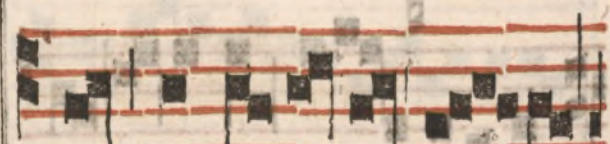
orna ta tamquam sponsa

Agni. Quoniam

taberna culum fa cta

est, alle lu ia.

Verf.**Verf.** Portæ e ius

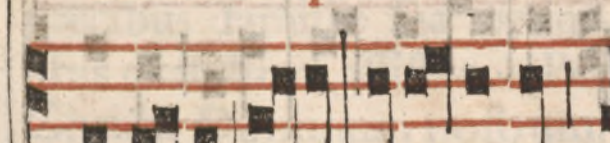
non claudetur per di em,

nox e nim non e-

rit in e a.

Quoniam.**Aliud Responsoy.****P**late æ tu æ Ieru salem

ster nentur au ro mundo,

alle lu ia: & canta bitur

in te canticum læti tia,

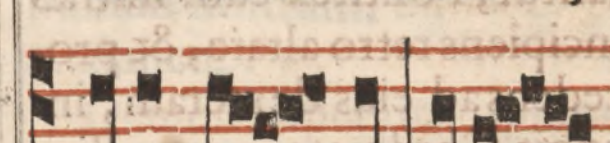
alle lu ia. Et

per omnes vicos tu os

dice tur ab v niuer sis,

al le lu ia, alle-

lu ia.

Verf. Lu ce splen-

dida ful ge bis:

L I 3

& om-

& omnes fines terræ adora-
bunt te.
Et per omnes.

Incepta Antiphona, interim dum ipsa, & Psalmus, ac Responsorio prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, & procedens ad eius dexteram, inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim Cruces in parietibus Ecclesiæ depictas, ad vnamquamque Crucem dicens:

Sancti **✠**ficetur, & consecratur hoc templum: in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, in honorem Dei, & gloriose virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen & memoriam sancti **N.** Pax tibi.

Et per unctam qualibet Crucem, mox accepto thuribulo, illam incensat. His peractis, Pontifex ad altare reuertitur,

ac stans cum mitra, & thurificans super illud, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Aedificauit Moyses altare Domino Deo,

offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in

odorem suauitatis Domino

Oremus.

Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, benedicere, & sanctificare hanc creaturam incensam: vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur à plasmate tuo; vt numquam lædatur à morfu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui Sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque Cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus Cruces de aqua, & oleo, ac Chrismate factæ prius fuerunt; & super quamlibet Crucem thuris ponit vnam Crucem factam de subtili candela, ad mensuram Crucis de granis incensi factæ; & cuiuslibet Crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem Crucibus accensis, Pontifex, deposita

mitra,

mino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

DEi Patris omnipotentis misericordiam supplices imploremus, fratres charissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuendum, nostræ vocis exoratus officio, præsentibene[✠]dictione sanctificet, atque in eo semper oblationes famulorum suorum studio sanctæ deuotionis impositas benedicere, & sanctificare dignetur; & spirituali placatus incenso, precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, deposita mitra, dicens:

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola prosequente:

Al le lu ia.

Ve ni fan cte

Spī ritus : re-

ple tuo rum corda fi-

de lium, & tu i a-

mo ris in e is

i gnem ac cende.

Nisi consecratio fiat inter Do-
minicam Septuagesimæ, &

festum Paschæ Resurrectio-
nis Domini nostri Iesu Chri-
sti : quia tunc, omisso A lle-
luia, dicitur Versus tantum.
Quo dicto, surgit Pontifex
stans ibidem versus ad altare
sine mitra, & schola cantat
Antiphonas duas sequentes:

A scendit fumus aromatum

in conspectu Domini de

ma nu Angeli.

Alia Antiphona.

Ste tit An ge-

lus iuxta

a ram tem pli,

habens

ha bens thuri bu-

lum au re um in ma-

nu fu a: & da ta

sunt e i incen sa

mul ta ; & ascen-

dit fu mus a-

ro matum in con-

spectu De i.

sine A lleluia. Quibus finitis,
Pontifex adhuc stans ante al-
tare sine mitra, dicit:

O remus.

Et ministri:

Flectamus genua.

Leuate.

Domine sancte, Pater om-
nipotens, æterne Deus,
clemens & propitius preces
nostræ humilitatis exaudi, &
respice ad huius altaris tui ho-
locaustum; quod non igne vi-
sibili probetur, sed infusum
sancti Spiritus tui gratia in
odorem suauitatis ascendat,
& legitime se fumentibus Eu-
charistia medicabilis fiat, ad
vitamque proficiat sempiter-
nam. Per Christum Domi-
num nostrum. Amen.

Post hæc, combustis candelis,
& thure, cineres illius
combustionis per vnum ex
ministis cū spathulis ligneis
abraduntur, & collecti in ali-
quo vase proijciuntur in Sa-
crario. Interim Pontifex sine
mitra stans ante gradus alta-
ris, versus ad altare, dicit:

O remus.

Et ministri:

Flectamus genua.

Leuate.

Deus omnipotēs, in cuius
honorem, ac beatissimæ
virginis Mariæ, & omnium
Sanctorum, ac nomen &

M m

memo-

memoriam Sancti tui **N.** nos indigni altare hoc consecramus, clemens & propitius preces nostræ humilitatis exaudi, & præsta, ut in hac mensa sint libamina tibi accepta, sint grata, sint pingua, & Sancti Spiritus tui semper rore perfusa; ut omni tempore hoc in loco supplicantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte eiusdem Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem hanc:

Per omnia sæcula sæcu-

lorum. **R.** Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Ha-

bemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Do-

minus Deo nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum

est, æquum & salutare, mos

tibi

tibi semper, & ubique

gratias agere, Domine sancte,

Pater omnipotens, æterne

Deus: **E**t, ut propen-

sio cura, & attentio-

ri famulatu tibi serui-

tutis officia de fe-

ramus, hoc præsertim

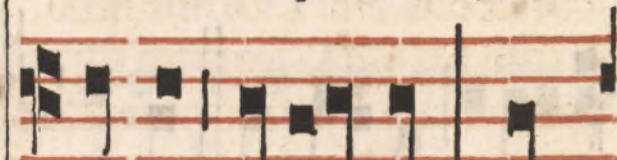
tempore, quo religio-

sa rum mentium habi-

tum ultra parietum or-

natum delegisti: tem-

plum istud, in quo san-

cti tui **N.** mentio habe-

tur, bene **✠** dicere, &

sancti **✠** ficare digneris:

M m 2

per

per cuius sacram reueren-
 tiam & honorem, sacra-
 tissimo nomini tuo hoc
 altare dedicamus. Huius
 igitur, Domine, effla-
 gitatus precibus, dignare
 hoc altare cælesti sancti ✠
 ficatione perfundere,

& bene ✠dicere. Assi-
 stant Angeli claritatis,
 & sancti Spiritus illu-
 stratione perfulgeat.
 Sit illius quoque apud
 te gratiæ, cuius fuit illud,
 quod Abraham, pater
 fidei, in nostræ figuram
 redem-

redemptionis, filium im-
 molaturus extruxit; quod
 Isaac in conspectu tuæ
 maiestatis instituit; quod
 Iacob Dominum magna
 videns visionem erexit;
 ut hic orantes exaudias;
 hic oblata sancti ✠ fices;

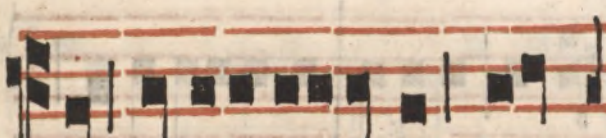
hicque superposita be-
 ne ✠ dicas; hic quoque
 benedicta distribuas. Sit
 ergo Ecclesiæ tuæ titu-
 lus sempiternus; sit men-
 sa cælesti spiritua lique
 conuiuio preparata.
 Tu igitur, Domine,
 Mm 3 proprio

 proprio ore tuo hostias

 super e am imposi tas

 bene ✠ dicitō , & be-

 nedictas fūscipi to. Ac

 nobis omnibus tribue,

 vt partici patio ne ea-

 rum vitam acquiramus

 sempiternam.

Quod sequitur, dicit sub-
missa voce legendo, ita ta-
men, quòd à circumstantibus
audiatur.

Per Dominum nostrum Ie-
sum Christum filium tuum,
qui tecum viuit & regnat in
vnitate eiusdem Spiritus san-
cti Deus, per omnia sæcula
sæculorum.

✠ Amen.

Præfatione finita, Pontifex
inchoat, schola prosequente,
Antiphonam:

 Confirma hoc Deus, quod

 operatus es in nobis,

 à templo sancto tu o, quod

 est in Ierusalem, Alleluia.

 E u o u a e.

Psalms 67.
Exurgat Deus, & dissipen-
tur inimici eius: & fu-
giant qui oderunt eum, à facie
eius.

Et dicitur totus, prout ha-
betur suprà in fine benedi-
ctionis Abbatis. fol. 122. In-
cepta Antiphona, Pontifex,
accepta mitra, cum pollice
dexteræ manus Chrismate
intincto facit Crucem in frō-
te altaris, nihil dicens. Quo
facto, ac prædictis Antiphona
& Psalmo finitis, deposita
mitra, dicit:

Orémus.
Maiestatem tuam, Do-
mine, humiliter implo-
ramus, vt altare hoc sacræ vn-
ctionis libamine ad fuscipiē-
da populi tui munera inun-
ctum potenter bene ✠ dice-
re, & sancti ✠ ficare digneris:
vt quod nunc à nobis indi-
gnis, sub tui nominis inuoca-
tione, in honorem beatissimæ
virginis Mariæ, & omnium
Sanctorum, atque in memo-
riam Sancti tui **N.** sacrosancti
Chrismatis vnctione delibu-
tum est, placeat tibi, atque al-
tare maneat perpetuum: vt
quidquid deinceps super il-
lud oblatum sacratumve fue-
rit, dignum tibi fiat holocau-
stum; atque omnium hic of-
ferentium sacrificia à te pio

Domino benignè suscipian-
tur, & per ea vincula peccato-
rum nostrorum absoluantur,
maculæ deleantur, veniæ im-
petrentur, gratiæ acquiran-
tur: quatenus vnà cum San-
ctis & Electis tuis vitam per-
cipere mereamur æternam.
Per Christum Dominum no-
strum. ✠ Amen.

Tum Pontifex, accepta mi-
tra, cum pollice dexteræ ma-
nus Chrismate intincto in-
ungit in modum Crucis con-
iunctiones mensæ seu tabulæ
altaris, & tituli siue stipitis,
quatuor angulis, quasi illa
coniungens, ad singulas Cru-
ces dicens:

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠
lij, & Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit:

Orémus.
Supplices te deprecamur,
omnipotens eterne Deus,
per vnigenitum filium tuum
Dominum nostrum Iesum
Christum, vt altare hoc san-
ctis vsibus præparatum, cæle-
sti bene ✠ dictione sanctifi-
ces; &, sicut Melchisedech
Sacerdotis præcipui oblatio-
nem dignatione mirabili sus-
cepisti, ita imposita huic nouo
altari munera, semper accepta
ferre digneris: vt populus, qui
in hanc Ecclesiæ domum san-
ctam conueniet, per hæc liba-
mina

mina caelesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra sedens fricat benè manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis seu Acolythi præsentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas & mundas, ac vasa & ornamenta ad cultum Dei; & Ecclesiæ ac altaris consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans illa benedicit, dicens:

B E N E D I C T I O
TOBALEARVM, VASORVM,
ET ORNAMENTORVM
ECCLESIAE ET ALTARIS
CONSECRATORVM.

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*O*remus.

*O*mnipotens & misericors Deus, qui ab initio

utilia & necessaria hominibus creasti, templaque manu hominum facta nomini tuo sancto dicari, tuæque habitationis loca vocari voluisti, quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Leuitica, & alia quæque diuersi generis ornamenta ad cultum & decorem tabernaculi & altaris tui fieri decreuisti: exaudi propitius preces nostras; & omnia hæc diuersarum specierum ornamenta, in vsum huius Ecclesiæ tuæ & altaris, ad honorem & gloriam tuam præparata, purificare, bene *✠* dicere, sancti *✠* ficare, & conse *✠* crare per nostræ humilitatis seruitium digneris: vt diuinis cultibus & sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni Corporis & Sanguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super altare Chrismale, siue pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum; deinde vestiunt altare tobaleis & ornamentis benedi-

ctis,

ctis, ponentes desuper Crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, schola ipsam ac alias Antiphonas sequentes, & Responsoria cum suis versibus & Psalmis prosequente.

Antiphona.

*C*ircumda te Leuitæ altare Domini Dei, vestimenta albis, esto te & vocantes hymnum nouum, dicentes, alleluia.

Versus. Mira bilis Deus

in Sanctis suis, & san-

ctus in omnibus operi-

bus suis. *Versus.* Glo-

ria Patri, & Filio: &

Spiri tui sancto.

Resp. Sicut erat in prin-

cipio, & nunc, & sem-

N n

per.

per: & in sæcula sæculo-

rum, A men.

Alia Antiphona.

Circumda te Si on,

& comple cti mi ni

e am, narra te in tur-

ribus eius. **Versus.** Ma-

gnus Dominus & lauda-

bilis nimis, in ciuitate

Dei nostri, in monte fan-

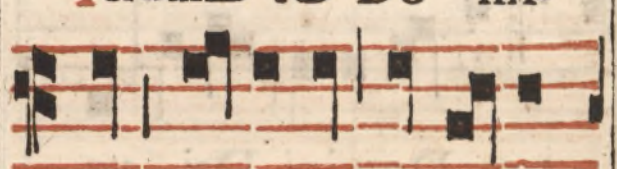

cto eius.

Deinde dicitur Respon-

Induit te Do mi-

nus tu ni ca iucundi-

ta tis, &

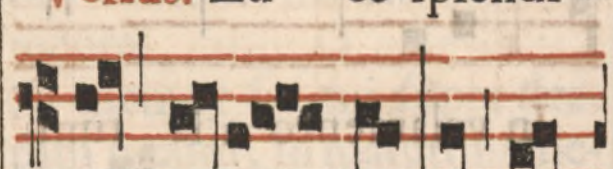

impo fuit tibi coro-

nam: **Et** ornauit te or-

namentis fan ctis.

Ver-

Versus. Lu ce splendi-

da fulge bis, & om-

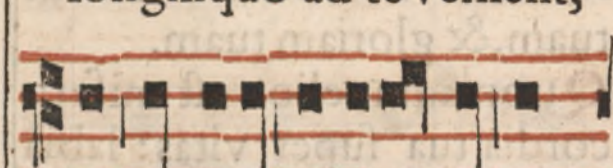
nes si nes ter ræ a do-

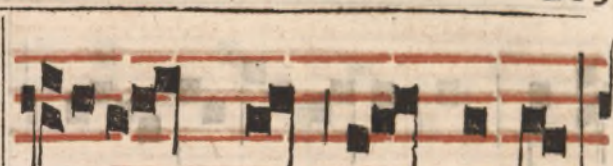
ra bunt co ram

te. **Et** ornauit te.**Versus.** Natio nes ex

longinquo ad te venient,

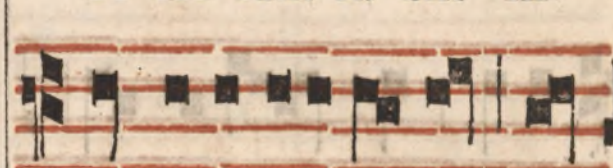
& munera deferentes ad-

ora bunt Do minum;

& ter ram tu am in

san ctifi cati o ne ha-

be bunt, & nomen

magnum tu um inuo-

ca bunt.

Et ornauit te.**Vers.** Benedi cti erunt,

N n 2

qui

qui te ædifi ca ue-

runt: tu au tem lata-

beris in fi li js

tu is, quo niam om-

nes benedicentur, &

congregabun tur ad

Do minum.

Et ornauit te.

Et non dicitur Gloria,
sed sequens Antiphona can-
tatur.

In velamento a la rum

tua rum pro tege nos

Domine, & in lau de

tu a glo rie mur.

Eu ou ae.

Psalmus 62.

Deus Deus meus: ad te de
luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quàm
multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, & inuia, &
inaquosa, sic in sancto appa-
rui tibi: vt viderem virtutem
tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est miseri-
cordia tua super vitas: labia
mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea:

& in

& in nomine tuo leuabo ma-
nus meas.

Sicut adipe & pinguedine
repleatur anima mea: & la-
bijs exultationis laudabit os
meum.

Si memor fui tui super strata-
tum meum, in matutinis me-
ditabor in te: quia fuisti adiu-
tor meus.

Et in velamento alarum tua-
rum exultabo, adhæsit anima
mea post te: me suscepit dex-
tera tua.

Ipsi verò in vanum quæsie-
runt animam meam, introi-
bunt in inferiora terræ: tra-
dentur in manus gladij, partes
vulpium erunt.

Rex verò latabitur in Deo,
laudabuntur omnes qui iu-
rant in eo: quia obstructum
est os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio: & Spi-
ritui sancto.

Sicut erat in principio, &
nunc, & semper: & in sæcula
sæculorum. Amen.

Finito Psalmo, Pontifex,
deposita mitra, ascendit ad al-
tare, & facta Cruci super altari
posita reuerētia, incipit, scho-
la prosequēte, Antiphonam:

Omnis terra ado ret te

Deus, & psallat tibi: psal-

mum dicat nomini tuo

Domine.

Interim, dum Antipho-
na cantatur, Pontifex incen-
sat super altare, in modum
Crucis: & Antiphona finita,
Pontifex eam reincipit, &
schola prosequitur; & inte-
rim iterum ipse Pontifex su-
per altare in modum Crucis
incensat, quod & tertio facit;
quo facto, stans ante medium
altaris, dicit:

O remus.

Descendat, quæsumus,
Domine Deus noster,
Spiritus tuus sanctus super
hoc altare; qui & dona no-
stra & populi tui in eo san-
ctificet, & fumentium corda
dignanter emundet. Per Chri-
stum Dominum nostrum.

R. Amen.

O remus.

Omnipotens sempiterne
Deus, altare hoc nomi-

Nn 3 ni

ni tuo dedicatum celestis virtutis benedictione sancti ✠ -fica; & omnibus in te sperantibus auxilij tui munus ostende: vt hic Sacramento- rum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vni- tate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad Sacristiam, siue Sa- crarium, vbi deposito plu- uiali, si celebrare voluerit, quod conueniens est, accipit sandalia, dicens Psalmum; Quam dilecta, cum alijs; deinde, lotis manibus, ac- cipit omnia paramenta Pon- tificalia albi coloris. Inte- rim ornatur Ecclesia; & lu- minaria super altari, & cre- dentia, atque alibi, vbi pla- cuerit, accenduntur. Tunc exiit Pontifex Missam cele- braturus. Si verò fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Missam solemniter per aliquem Sacerdotem cele- brari.

Missâ dicitur prout in Mis-

sali, in ipsa die Dedicationis Ecclesiæ.

In fine Pontifex dat Pe- nedictionem solemnem, di- cens:

Sit nomen Domini, &c.

& Indulgentias supra decla- ratas. Quibus publicatis, re- uertitur ad Sacristiam; vbi de- positis sacris vestibus, vadit in pace.

Deinde cineres per Eccle- siam aspersi, in quibus litteræ Græcæ & Latine scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tollun- tur, & Ecclesia totaliter mun- datur.

DE ALTARIS CONSECRATIONE, QUÆ FIT SINE ECCLESIAE DEDICATIONE.

Altaris consecra- tio, quamuis om- ni die de Iure fie- ri possit, decen- tius tamen in Do- minicis diebus vel Sancto- rum solemnitatibus fit. Sa- ne verò ante diem conse- crationis Pontifex parat Re- liquias in altari consecran- do includendas, ponens eas in decenti & mundo vascu- lo cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartu-

lam

lam de pergamento scriptam sub hac forma:

M. DC. XXVII. die N. men- sis N. ego N. Episcopus N. consecraui altare hoc in ho- norem Sancti N. & Reliquias sanctorum Martyrum N. & N. in eo inclusi, & singulis Christi fidelibus hodie vnum annum, & in die anniuersario consecrationis huius- modi ipsam visitantibus qua- draginta dies de vera In- dulgentia in forma Eccle- siæ consueta concessi. sigil- lans ipsum vasculum diligen- ter, & in honesto & mun- do loco ponens, cum duo- bus candelabris & luminari- bus ardentibus. Celebrandæ- que sunt Vigiliæ ante Re- liquias ipsas, & canendi No- cturni, & matutinæ Laudes, in honore Sanctorum, quo- rum Reliquiæ sunt reconden- dæ. Parantur etiam in Eccle- sia, quæ ad altaris consecratio- nem sunt necessaria, videli- cet, sanctum Chrisma in va- sculo, & ampulla; Oleum san- ctum Catechumenorum et- iam in vasculo, & ampulla; vna libra thuris, cuius medie- tas sit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum

cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergendum mensam altaris consecrandi, consecrandi, quoties expe- diet; coopertura linea ce- rata, ad mensuram ipsius al- taris consecrandi; quinque Cruces parue, factæ de cande- lis ceræ subtilibus; aliqua spa- thula lignæ parua, ad abra- dendum de altari combustio- nes candelarum & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponan- tur; calx, arena, siue tegula tri- ta ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulchro Reli- quiarum, & iunctura mensæ altaris cū stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia ac- censa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ie- rit; vas cum aqua, ad abluen- das manus Pontificis, medulla panis, ac mantilia pro exter- gendis manibus; bombyx pro extergenda Cruce, quæ fit in stipite altaris; tobalea noua munda; & vasa atque orna- menta ad cultū Dei, & altaris, postquam consecratum fue- rit, pertinentia, benedicenda.

Pontifex manè in suo ha- bitu quotidiano venit ad Ec- clesiam, & sedens in sede ad dexterā, vel in faldistorio ad sinistram altaris consecrandi,

incipit,

incipit, & dicit voce submissa cum Clericis septem Psalmos cum Antiphona, **N**e reminiſcaris, &c. ſine Litijs. Induens interim amiſtum, albam, cingulum, ſtolam, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram ſimplicem in capite, & baculum paſtorales in manum ſiniſtram. Sicque paratus, ſeptem Psalmis expletis, Pontifex cum miniſtris accedit coram altari conſecrando; ubi ſtans ſine mitra inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam ſequentem; quæ vnâ cum omnibus alijs Antiphonis & Reſponſorijs in huiusmodi conſecratione cantandis habetur ſub notis, ſuprà in conſecratione Altaris, quæ fit in Eccleſiæ dedicatione, fol. 212. quò recurrentum eſt, ſi Officium conſecrationis huiusmodi fit in cantu.

Antiphona.

Adeſto Deus vnus omnipotens Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus.

Deinde dicit, ſtans eodem modo:

Oremus.

Actiones noſtras, quæ ſumus Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio & operatio à te ſemper inci-

piat, & per te cœpta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. **R.** Amen.

Qua dicta, Pontifex accipit mitra, procumbit ſuper ſaldistorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias; vel, cantoribus deficientibus, Pontifex eas legit, in quibus ſuo loco nominetur bis Sanctus ille, in cuius honore & nomine dedicatur ipſum altare, & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Poſtquam autem dictum fuerit,

Vt omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu ſurgit, & baculum paſtorem in ſiniſtra tenens, dexteram in altum extendens producit, communiter ſuper aram & ſtipitem altaris conſecrandi ter ſucceſſiue ſignum Crucis, dicens primò:

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti **N.** conſecrandum bene **✠** dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit:

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti **N.** conſecrandum bene **✠** dicere, & ſancti **✠** ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertiò

Tertiò dicit:

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti **N.** conſecrandum bene **✠** dicere, & ſancti **✠** ficare, & conſecrare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Quo dicto, iterum accumbit ſuper ſaldistorium, & perficiuntur Litanie. Quibus finitis, ab accubitu ſurgit, & cum mitra accedit verſus altare conſecrandum, & diſtans ab illo ſpatio congruenti, depoſita mitra, genuflexus dicit cantando, ſi in cantu fit Officium, alioquin competentis voce dicit ſine notis; quod etiam in omnibus alijs ſequentibus obſeruatur.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice ſurgente, chorus, ſeu miniſtri reſpondent:

Domine ad adiuuandum me feſtina.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra in eodem loco, dicit:

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Chorus, ſeu miniſtri reſpondent:

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

ſine Alleluia. Et id eiſdẽ modo & loco, ſecundò, & tertio

fit, voce ſemper altius eleuata.

Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum ſale, cinere, & vino, incipiens abſolute exorcismus ſalis, & faciens, prout habetur ſuprà ſub Eccleſiæ dedicatione, fol. 223. vſq; ad Orationem.

Omnipotens ſempiternus Deus, creator & conſeruator humani generis, &c. incluſiue.

Poſt hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, & ibidem inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam ſequentem:

Introibo ad altare Dei: ad Deum qui lætificat iuuentutem meam.

Pſalmus 42.

Iudica me Deus, & diſcerne cauſam meam de gente non ſancta: ab homine iniquo & doloſo erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, ſi neceſſe fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repuliſti, & quare triſtis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, & veritatẽ tuam: ipſa me deduxerunt, & adduxerunt in montẽ ſanctum tuum, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

O o

Et

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Gloria Patri. sed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi, facit Crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq; omnium Sanctorum, & ad nomen ac memoriam sancti **N.** In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor Cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet Cruce verba præmissa: Sancti ✠ ficetur hoc altare, &c.

Facit autem primam Crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori, transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa. Quo facto, & finitis Antiphona & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Singulare illud propitiatorium in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione Patriarcha Iacob lapidem erexit in titulū, quo fieret sacrificium, & portæ celi desuper aperiretur oraculum: supplices tibi, Domine, preces fundimus, ut lapidis huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominū nostrum.

R. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam & stipitem de aqua prædicta, cum cinere & vino benedicta, cum

asper-

asperforio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, & schola prosequitur: Asperges me Domine. Quæ tota dicitur, & repetitur cum Psalmo, Misere-re, eo modo, prout suprà de consecratione altaris in Ecclesiæ dedicatione ordinatum est, fol. 230. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit:

Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Domine vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui es visibilium rerum omnium & invisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius Dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacramento Oleo & Chrismate à nobis indignis est linienda, & benedicenda, tuæ sanctificationis in eam infunde virtutem, & consecrationem; ut omnes, qui ad eam te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiant. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum; quod mox, deposita mitra, benedicit, dicens:

Domine vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Summe Deus, qui summa, & media, imaquæ custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo concludis; sancti ✠ fica, & benedic ✠ dic has creaturas calcis & sabuli. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim siue pedem stipitis altaris per circuitum: Pontifex deinde procedit processionaliter cū Cruce & Clero ad locum, in quo nocte præterita conservatæ Reliquiæ fuerunt: sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Avfer à nobis, quæsumus Domine, cunctas iniquitates nostras; ut ad sancta Sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per

O o 2

Chri-

Christū Dominum nostrum.
R. Amen.

Ingressus verò sine mitra,
stans iuxta & versus ad Reli-
quias, dicit:

Oremus.

Fac nos, quæsumus Do-
mine, Sanctorum tuorum
tibi specialiter dedicata mem-
bra dignè contingere, quo-
rum patrociniā cupimus in-
cessanter habere. Per Chri-
stum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua dicta, Pontifex sine
mitra accipit reuerenter va-
sculum Reliquiarum: tum, ac-
cepta mitra, portat eas solem-
niter & processionaliter ad
altare consecrandum; vel si
sint super feretrum, per Sa-
cerdotes ferri facit, inchoans,
schola prosequente, Anti-
phonam:

Cum iucunditate exhibitis,
& cum gaudio deducemini;
nam & montes & colles exi-
lient expectantes vos cū gau-
dio, alleluia.

Poterit deinde etiam dici,
si expedierit, sequens Re-
sponsorium.

Surgite Sancti Dei de man-
sionibus vestris, loca sancti-
ficate, plebem benedicite,
*Et nos homines peccatores
in pace custodite. V. Ambu-
late Sancti Dei ad locum præ-

destinatum, qui vobis præpa-
ratus est. Et nos.

Cumque peruenerit pro-
pe ipsum altare, deponit eas
reuerenter cum luminaribus
super feretrum, vel aliquam
tabulam honestè ibidem pa-
ratam, luminaribus iuxta il-
las ardentibus; & mox Pon-
tifex cum mitra stans prope
altare, inchoat, schola seu
ministris prosequētibz, Anti-
phonam:

Exultabunt Sancti in glo-
ria: lætabuntur in cubili-
bus suis.

Psalms 149.

Cantate Domino canti-
cum nouum: laus eius in
Ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit
eum: & filij Sion exultent in
rege suo.

Laudent nomen eius in cho-
ro: in tympano & psalterio
psallant ei.

Quia beneplacitum est Do-
mino in populo suo: & ex-
altabit mansuetos in salutem.

Exultabunt Sancti in glo-
ria: lætabuntur in cubilibus
suis.

Exaltationes Dei in gutture
eorum: & gladij ancipites in
manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in
nationibus: increpationes in
populis.

Ad

Ad alligandos reges eorum
in compedibus: & nobiles
eorum in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium
conscriptum: gloria hæc est
omnibus sanctis eius.

Psalms 150.

Laudate Dominū in san-
ctis eius: laudate eum in
firmamento virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus
eius: laudate eum secundum
multitudinem magnitudinis
eius.

Laudate eum in sono tubæ:
laudate eum in psalterio &
cithara.

Laudate eum in tympano &
choro: laudate eum in chor-
dis & organo.

Laudate eum in cymbalis be-
nefonantibus, laudate eum in
cymbalis iubilationis: omnis
spiritus laudet Dominum.

Et non dicitur Gloria Pa-
tri; sed Antiphona repetitur.
Qua finita, Pontifex deposita
mitra, stans versus ad altare,
dicit:

Oremus.

Deus, qui in omni loco
dominationis tuæ cle-
mens ac benignus dedicator
assistis, exaudi nos, quæsumus,
& concede: vt inuiolabilis
permaneant huius loci conse-
cratio; & beneficia tui mune-
ris vniuersitas fidelium, quæ

tibi supplicat, percipere me-
reatur. Per Christum Domi-
num nostrum.

R. Amen.

Et mox Pontifex, accepta
mitra, signat cum pollice dex-
teræ manus de Chrismate, cō-
fessionem, id est, sepulchrum
altaris, in quo Reliquiæ sunt
reponendæ, in quatuor angu-
lis; faciens in singulis signum
Crucis, & dicens, dum vnam-
quamque Crucem facit:

Consecratur, & fan-
cti ficetur hoc sepul-
chrum. In nomine Pa-
tris, & Fi-
lij, & Spiritus fan-
cti. Pax huic domui.

Deinde, deposita mitra, re-
condit ibi vasculum cum Re-
liquijs & alijs in eo inclusis ve-
neranter, inchoans, schola
seu ministris prosequentibus,
Antiphonam:

Sub altare Dei sedes accipi-
tis Sancti Dei, intercedite
pro nobis ad Dominum Ie-
sum Christum.

Exultabunt Sancti in glo-
ria.

Lætabuntur in cubilibus
suis.

Et non dicitur Gloria Pa-
tri; sed repetitur Antiphona.
Interim dum præmissa dicun-
tur, Pontifex stans sine mitra,
imposito & benedicto incen-
so in thuribulo, & illo à Dia-

cono accepto, thurificat Reliquias inclusas; quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulam, cum qua debet claudi sepulchrum, facit cum pollice Crucem de Chrismate in medio eius de subtus, dicens:

Consecreetur, & sanctificetur hæc tabula, [vel hic lapis] per istam unctionem, & Dei benedictionem. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Pax tibi.

Et mox ponit & coaptat tabulam, seu lapidem, super sepulchrum, claudens illud; & inchoans, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Sub altare Dei audiui voces occisorum dicentium, Quare non defendis sanguinem nostrum? Et acceperunt diuinum responsum, Adhuc sustinete modicum tempus, donec impleatur numerus fratrum vestrorum.

Alia Antiphona.

Corpora sanctorum in pace sepulta sunt, & viuent nomina eorum in æternum. *℣.* Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto. *℟.* Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

O remus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum maiestatis tuæ condidisti habitaculum: da ædificationi tuæ incrementa cælestia, & præsta; ut quorum hic Reliquias pio amore completimur, eorum semper meritis adiuvemur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem, super sepulchrum; deinde Pontifex facit Crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens:

Igne sanctificetur, & sanctificetur hoc altare. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Pax tibi.

Tum deposita mitra, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei, alleluia.

Interim

Interim cum mitra thurificat altare vndique ad dexterum & sinistrum latus, antè & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

O remus.

Irigatur oratio nostra, quæsumus, Domine, sicut incensum in conspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur; ut quicumque tibi in hoc altari sacrandæ libamina deuotus obtulerit, vel sacrata suscepit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, & gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra sedet, & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo; & mox Pontifex thurificat super illam in modum Crucis in medio, & in quatuor eius cornibus: quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, & illud benedicit, ut supra; videlicet, Ab illo benedicaris, &c. ac tradit vni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continè altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur,

excepto eo tēpore, quo Pontifex illud incensat: tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, & ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Irigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine. *℣.* Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continuè thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola siue ministris prosequentibus, Antiphonam:

Exiit Iacob lapidem in titulum, fundens oleum desuper: votum vouit Deo Iacob.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum, & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Repetitur Antiphona.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Repetitur Antiphona.

Alta-

Altaria tua Domine virtutū: Rex meus & Deus meus.

Repetitur Antiphona.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Repetitur Antiphona.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Repetitur Antiphona.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion.

Repetitur Antiphona.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auri- bus percipe Deus Iacob.

Repetitur Antiphona.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciē Christi tui.

Repetitur Antiphona.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Repetitur Antiphona.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quā habitarē in tabernaculis peccatorum.

Repetitur Antiphona.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Repetitur Antiphona.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Do-

mine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Et non dicitur **G**loria Patri, sed *Antiphona repetitur.* Dum *Antiphona & Psalmus prædicti dicuntur*, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicē dexteræ manus in oleum *Catechumenorum*, & cum eo facit quinque *Cruces*, videlicet in medio altaris, & in quatuor eius cornibus, in locis in quibus fecerat *Cruces* de aqua benedicta; videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicens dum singulas *Cruces* facit:

Sancti ✠ ficetur, & consecratur lapis iste, in nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti; in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen & memoriam Sancti **N.** Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote altare incensante, imposito & benedicto, vt prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequenti- bus, *Responsorium*:

Dirigatur oratio mea, sic- ut incensum in conspe-

ctu

ctu tuo Domine. *℣.* Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circumit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & *Responsorio finito*, sine mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:

*F*lectamus genua.

℞. Leuate.

Adsit, Dñe, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hunc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, & schola seu ministri prosequuntur *Antiphonam*.

Manè surgens Iacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votum vouit Domino: Verè locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus 91.

Bonum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo Altissime.

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiandum manè mi-

sericordiam tuam: & veritatem tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachordo psalterio: cum cantico in cithara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Repetitur Antiphona.

Quā magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

Repetitur Antiphona.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Repetitur Antiphona.

Cum exorti fuerint peccatores sicut foenum: & apparuerint omnes qui operantur iniquitatem.

Repetitur Antiphona.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem Altissimus in æternum Domine.

Repetitur Antiphona.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

Repetitur Antiphona.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Repetitur Antiphona.

Pp

Et

Et despexit oculus meus inimicos meos: & in insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Iustus vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Repetitur Antiphona.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebunt.

Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & benè patientes erunt, vt annuntient.

Repetitur Antiphona.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri; sed Antiphona repetitur. Interim Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque Cruces cum pollice de eodẽ oleo Catechumenorum in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas Cruces facit:

Sancti $\times$ ficetur, & consecretur lapis iste, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen & memoriam Sancti **N.** Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto

thuribulo à Sacerdote altare incensante, imposito & benedicto, vt prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum, schola seu ministris prosequentibus, *Responsorium:*

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine. *℣.* Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, Pontifex deposita mitra, dicit: *Oremus.*

Et ministri:

Flectamus genua.

℣. Leuate.

Adesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ; & in eā, quæ à nobis indignis sancto linita est Oleo, benedictionis & sancti $\times$ ficationis tuæ virtutem, & consecrationem infunde. Qui viuus & regnas Deus, per omnia secula seculorum. *℣.* Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, altare hoc, quod in honorem tuum, & in memoriam Sancti tui **N.** nos indigni cōsecramus, virtute tuæ benedi $\times$ ctionis sanctifica;

& om-

& omnibus te hīc inuocantibus, atque in te sperantibus, auxilij tui munus ostende: vt huic altari imposita munera semper accepta ferre digneris; & in eo Sacramentorum virtus, & votorum semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum nostrum.

℣. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequentibus, *Antiphonam:*

Vnxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus 44.

Eruclauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.

Repetitur Antiphona.

Lingua mea calamus scribæ: velociter scribentis.

Repetitur Antiphona.

Speciosus forma præ filiis hominum, diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Repetitur Antiphona.

Accingere gladio tuo super femur tuum: potentissime.

Repetitur Antiphona.

Specie tua, & pulchritudine tua: intende, prosperè procede, & regna.

Repetitur Antiphona.

Propter veritatem, & mansuetudinem, & iustitiam: &

deducet te mirabiliter dextera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadent: in corda inimicorum regis.

Repetitur Antiphona.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi: virga directionis, virga regni tui.

Repetitur Antiphona.

Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: propterea vnxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Repetitur Antiphona.

Myrtha, & gutta, & casia à vestimentis tuis; à domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Repetitur Antiphona.

Astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate.

Repetitur Antiphona.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: & obliuiscere populum tuum, & domum patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupiscet rex decorem tuum: quoniam ipse est Dominus Deus tuus, & adorabunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiæ Tyri in muneribus:

vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus: in fimbrijs aureis circumamicta varietatibus.

Repetitur Antiphona.

Adducentur regi virgines post eam: proximæ eius afferentur tibi.

Repetitur Antiphona.

Afferentur in lætitia & exultatione: adducentur in templum regis.

Repetitur Antiphona.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes super omnem terram.

Repetitur Antiphona.

Memores erunt nominis tui: in omni generatione, & generationem.

Repetitur Antiphona.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternum: & in sæculum sæculi.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque Cruces de sancto Chrismate cū pollice dextere manus, in medio tabulæ altaris, & in quatuor eius angulis, ordine supraposito, ad quamlibet Crucem dicens:

Sancti-**f**icetur, & consecratur lapis iste: in no-

mine Pa-**x** tris, & Fi-**l**ij, & Spiritus **s**ancti; in honorem Dei, & gloriolæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen & memoriam Sancti **N**. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote incensante, imposito & benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, **R**esponsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine. **y**. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circumit semel altare ad sinistram, illud incensans, ut prius; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti, & Antiphona finita, Pontifex deposita mitra, dicit: **O**remus.

Et ministri: **F**lectamus genua.

R. Leuate.

Descendat, quæsumus Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare; qui & dona nostra & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat,

choat, & schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam: Sanctificauit Dominus tabernaculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua inuocabitur nomen eius, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dominus.

Psalmus 45.

Deus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

Propterea non timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Repetitur Antiphona.

Sonuerunt, & turbatae sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Repetitur Antiphona.

Fluminis impetus lætificat, ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculum suum Altissimus.

Repetitur Antiphona.

Deus in medio eius, non commouebitur: adiuuabit eam Deus manè diluculo.

Repetitur Antiphona.

Conturbatae sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

Repetitur Antiphona.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella usque ad finem terræ.

Repetitur Antiphona.

Arcum conteret, & confringet arma: & scuta comburet igni.

Repetitur Antiphona.

Vacate, & videte quoniam ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona & Psalmus predicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & spargit oleum Catechumenorum & Chrisma pariter desuper altare, illud manu dextera confricans, liniens & perungens. Quo facto, incipit, schola seu ministris prosequentibus Antiphonam: **E**cce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris: & donet tibi de rore cæli benedictionem.

Psalmus 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memorero Rahab & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, Homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorū, & principum: horum qui fuerunt in ea.

Sicut latantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hūc, fratres charissimi, in quo unguentum sacre vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota & sacrificia, oremus vt Dominus noster bene **✠** dicat, & cōsecret; & quod est vnctum à nobis, sit vnctum in nomine eius: vt plebis vota suscipiat, & altari per sacram vnctionē perfectō, dum propitiationem sacrorum imponimus, ipsi propitiores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominū nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. **℞. Amen.**

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Adificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

DEi Patris omnipotentis misericordiam supplices imploremus, fratres charissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuendum, nostræ vocis exoratus officio, præsentibene **✠** dictione sanctificet; atque in eo semper oblationes famulorum suorum studio suæ deuotionis impositas bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare dignetur; & spirituali placatus incenso, precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christū Dominum nostrum. **℞. Amen.**

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, deposita mitra, dicens:

℣. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

O re-

Oremus.

Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare hanc creaturam incensi: vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur à plasmate tuo; vt numquam lædatur à morfu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui Sanguine redemisti; Per eundem Christū Dominum nostrum. **℞. Amen.**

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta; & accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque Cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus Cruces de aqua, & oleo, & Chrismate factæ prius fuerunt; & super quamlibet Crucem thuris ponit vnā Crucem factam de subtili candela, ad mensuram Crucis de granis incensi factæ, & cuiuslibet Crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem Crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari

genibus, inchoat, schola seu ministris prosequentibus.

Alleluia. **℣. Veni sancte Spiritus: reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.**

Nisi consecratio huiusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, & festum Pasche Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi: quia tunc, omisso Alleluia, dicitur versustantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare, sine mitra, & schola seu ministri cantant Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: & data sunt ei incensa multa, & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit: Oremus.

Et ministri: Flectamus genua.

℞. Leuate.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemens & propitius preces nostræ humilitatis exaudi, & respice ad huius altaris

tui

tui holocaustum; quod non igne visibili probetur, sed infusum sancti Spiritus tui gratia in odorem suauitatis ascendat, & legitime se fumentibus Eucharistia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat sempiternam. Per Christum Dñm nostrum. *R.* Amen.

Post hæc, combustis candelis & thure, cineres illius combustionis per vnum ex ministris cū spathulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase proijciuntur in Sacrario. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Oremus:

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Deus omnipotens, in cuius honorem, ac beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, ac nomen & memoriam Sancti tui nos indigni altare hoc consecramus, clemens & propitius preces nostræ humilitatis exaudi, & præsta; vt in hac mensa sint libamina tibi accepta, sint grata, sint pingua, & sancti Spiritus tui semper rore perfusa: vt omni tempore hoc in loco supplicantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exau-

dias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata cōcedas. Per Dominū nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate eiusdē Spiritus sancti Deus.

Deinde eodē modo stans, dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, hanc Præfationem:

Per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Sursum corda. *R.* Habemus ad Dominum.

Y. Gratias agamus tibi Domine Deus, & clemens: cuius

nec initium, nec finis aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

Y. Gra-

Y. Gratias agamus tibi Domine Deus, & clemens: cuius

nec initium, nec finis aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & ubiq; gratias agere, Domine sancte, Patre omnipotens, æterne

Dei, & clemens: cuius nec initium, nec finis aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

Y. Gratias agamus tibi Domine Deus, & clemens: cuius

nec initium, nec finis aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

Y. Gratias agamus tibi Domine Deus, & clemens: cuius

Deus, & clemens: cuius nec initium, nec finis aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

nec initium, nec finis aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

aduertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

es, tantus esse voluisti; sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

bilis Deus, cuius maiestatem elementa non capiunt: te benedicimus;

tem elementa non capiunt: te benedicimus;

piunt: te benedicimus;

Qq te

te supplices deprecamur,

ut tibi sit altare hoc, sicut

illud, quod Abel saluta-

ris mysterij in passio ne

præcursor, iugulatus à fra-

tre nouo sanguine im-

buit, & sacrauit. Sit tibi,

Domine, altare hoc, sic-

ut illud, quod Abraham

pater noster, qui videre

te meruit, fabricauit, &

inuocato tuo nomine,

consecrauit. In quo Sacer-

dos Melchisedech sacri-

cij formam triumphalis

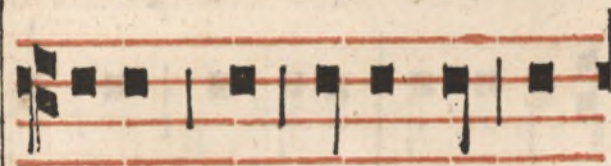

expressit. Sit tibi, Domi-

ne,

ne, altare hoc, sicut illud,

super quod Abraham se-

minarium si dei nostræ

Isaac filium suum, dum

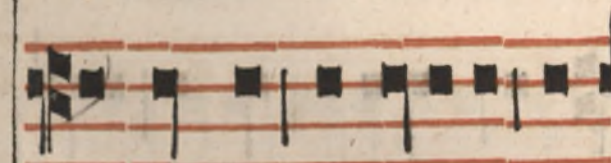
tibi toto corde credidit,

toto corde imposuit. In

quo salutaris mysterij Sa-

cramentum Dominicæ Pas-

ce nis ostensum est, dum

offertur Filius, Agnus oc-

ciditur. Sit tibi, Domine,

altare hoc, sicut illud,

quod Isaac puteum pro-

fundæ puritatis inue-

niens, abundantia ei no-

men imponens, tuæ maie-

Qq 2

stati

stati dicauit. Sit tibi, Do-

mine, altare hoc, sicut ille

lapis, quem Iacob suppo-

nēs capiti suo, ascendentes

& descendentes Angelos

per scalæ mysterium, som-

no reuelante, cognouit.

Sit tibi, Domine, altare

hoc, sicut illud, quod

Moy ses, susceptis man-

dati, in præfiguratione

Apostolica duodecim la-

pidum constructione fir-

mauit. Sit tibi, Domine,

altare hoc, sicut illud,

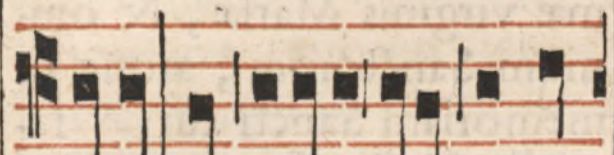

quod Moy ses septem die-

rum

rum purifi catio ne mun-

dauit, & cælesti tuo collo-

quio, Sancta Sanctorū vo-

cauit. Sicut locutus es ad

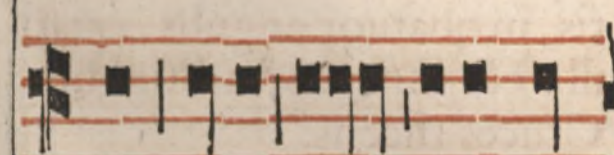
Moy sen, dicens: Si quis

tetigerit altare hoc, sancti-

fi catus habea tur. Sit in

hoc ergo altari innocen-

tia cultus, immoletur fu-

perbia; i racundia iugu-

letur; luxuria, omnisque

libido feriat. offeratur

pro turturibus sacri fici um

castitatis, & pro pullis co-

lumba rum in nocentia

sacri fici um:

Qq 3

Quod

Quod sequitur, dicit plañe legendo, ita tamen, quod à circumstantibus audiri possit.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
R. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto frontem altaris in modum Crucis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, à templo sancto tuo, quod est in Ierusalem, alleluia.

Psalmus 67.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum, à facie eius.

Dicitur totus, prout habetur supra in fine benedictionis Abbatis, folio 122. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

O remus.

Maiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vnctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inun-

ctum potenter bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare digneris; vt quod nunc à nobis indignis sub tui nominis inuocatione, in honorem beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, atque in memoriam Sancti tui **N.** sacrosancti Chrismatis vnctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum: vt quidquid deinceps super illud oblatum, sacratumve fuerit, dignum tibi fiat holocaustum, atque omnium hic offerentium sacrificia à te pio Domino benignè suscipiantur; & per ea vincula peccatorum nostrorum absoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; & gratiæ acquirantur: quatenus vnà cum Sanctis & Electis tuis vitam percipere mereamur æternam. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum Crucis coniunctiones mensæ seu tabulæ altaris, & tituli siue stipitis, in quatuor angulis, quasi illa coniungens, ad singulas Cruces dicens:

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Deinde

Deinde deposita mitra, dicit:

O remus.

Supplices te deprecamur, omnipotens eterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum, vt altare hoc sanctis vsibus preparatum cælesti benedictione sancti **✠** fices; & sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblatione dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic nouo altari munera semper accepta ferre digneris: vt populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conueniet, per hæc libamina cælesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra sedens fricat benè manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis seu Acolythis præsentantibus Pontifici tobaleas nouas & mundas, ac vasa & ornamenta ad cultum Dei, & altaris consecrati pertinentia, Pontifex, deposita

mitra, surgit, & stans benedicit illa, dicens:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Omnipotēs & misericors Deus, qui ab initio vtilia & necessaria hominibus creasti, quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia & Sacerdotalia, seu Leuitica, Sacerdotibus & Leuitis, atque ornamenta & lintamina facere famulum tuum Moysen per quadraginta dies docuisti, atque etiam quæ Maria texuit & fecit in vsum ministerij tabernaculi foederis ordinasti, purificare, benè **✠** dicere, sancti **✠** ficare, & conse **✠** crare per nostræ humilitatis seruitium digneris hæc ornamenta & lintamina in vsum altaris tui, vt diuinis cultibus & sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni Corporis & Sanguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri po-

nunt

nunt super altare Chrismale, siue pannum lineum ceratum ad mensuram altaris factum, deinde vestiunt altare tabuleis & ornamentis benedictis, ponentes desuper Crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem, inchoat Antiphonam primam, schola seu ministris prosequentibus ipsam, & alias Antiphonas sequentes, & Responsoria cum suis versibus & Psalmis.

Antiphona.

Circumdate Leuitæ altare Domini Dei, vestite vestimentis albis: estote & vos canentes hymnum nouum, dicentes, alleluia.

Mirabilis Deus in Sanctis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alia Antiphona.

Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri, in monte sancto eius.

Deinde dicitur Responsum:

Induit te Dominus tunica

iucunditatis, & imposuit tibi coronam, * Et ornauit te ornamentis sanctis.

Y. Luce splendida fulgebis, & omnes fines terræ adorabunt coram te. Et ornauit te.

Y. Nationes ex longinquo ad te venient, & munera deferentes adorabunt Dominum: & terram tuam in sanctificatione habebunt, & nomen magnum tuum inuocabunt. Et ornauit te.

Y. Benedicti erunt, qui te ædificauerunt, tu autem lætaberis in filiis tuis: quoniam omnes benedicentur, & congregabuntur ad Dominum. Et ornauit te.

Et non dicitur Gloria Patri; sed sequens Antiphona dicitur:

In velamento alarum tuarum protege nos, Domine, & in laude tua gloriemur.

Psalmus 58.

Deus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quàm multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, & inuia, & inaquosa, sic in sancto apparui tibi: vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea:

&

& in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te: me suscepit dextera tua.

Ipsi verò in vanum quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt.

Rex verò lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, & facta Cruci super altari posita reuerētia, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra adoret te Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo Domine.

Interim dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat

super altare in modum Crucis; & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & schola prosequitur: & interim iterum ipse Pontifex super altare in modum Crucis incensat, quod & tertio facit; quo facto, stans ante medium altaris, dicit:

O remus:

Descēdat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare; qui & dona nostra & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

O remus:

Omnipotens Tempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cælestis virtutis bene⁺ dictione sanctifica; & omnibus in te sperantibus auxilij tui munus ostende; vt hinc Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dñm nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatis Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad Sacristiam, siue sacristiū; vbi deposito pluuiali, parat

R r

rat

rat se ad celebrandum Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari consecrato solemniter celebrari. Missa dicitur, ut in Missali, in ipsa die dedicationis Altaris.

Finita Missa, Pontifex dat benedictionem solemnem, & indulgentias; exiit se sacris vestibus, & vadit in pace.

DE CONSECRATIONE
ALTARIS,
CVIVS SEPVLCHRVM
RELIQVIARVM
EST IN MEDIO SVMMITATIS
STIPITIS.

Ordō prae dictus consecrandi Altare semper seruatur, quando sepulchrum Reliquiarum est in medio tabulae altaris, à parte superiori, vel in stipite à parte anteriori, aut posteriori.

Si verò sepulchrum est in medio summitatis stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, siue mensa altaris; finita aquae benedictione, cum vino & cinere, atque Oratione, Omnipotens sempiternus Deus, creator & conseruator humani generis, &c.

Pontifex stans cum mitra, & aqua benedicta huiusmodi,

vino & cinere missa, facit maltam siue camentum ex calce & sabulo seu tegula trita ad hoc paratis; quod deinde, deposita mitra, benedicit, dicens:

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

*O*remus.

Summus Deus, qui summa, & media, imaque custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo concludis, sancti **✠**fica, & bene **✠**dic has creaturas calcis & sabuli. Per Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen.

Quo facto, tabula ipsa altaris à stipite separata iacente, debet fieri Reliquiarum deportatio & inclusio, Pontifice processionaliter accedente ad locum, vbi Reliquiae sunt depositae; in quo Pontifex stans ab extra sine mitra, dicit:

*O*remus.

Et ministri: **F**lectamus genua.

℞. Leuate.

Aufer à nobis, &c. *ut fol. 291.* continuans per omnia vsque ad, **C**onsecratur, & sanctificetur hæc tabula, inclusiue, prout supra ordinatum est. Quibus dictis, Sacerdotes & Leuitae eleuant aram, siue tabulam seu mensam altaris, & collocant eam super stipi-

tem;

tem; & camentarij cum dicto camento benedicto ipsam liniunt, & firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus, Responsorium:

Vos Sacerdotes & Le-

uitate sancti-

fici mini, **E**t af-

fer te a ram Do mi-

ni Dei Is raël

ad locum qui e i

paratus est.

Vers. Vos sancti Domini

vocabimini mini stri Dei

nostri: dicitur vobis, sit

ti mor De i vobiscum,

& cum diligentia cun-

cta fa cite.

Et affer te.

Leuata itaque ara, & collocata, ac cum camento praedicto bene firmata, Pontifex inchoat Antiphonam: Sub altare Dei, *ut fol. 294.* & continuat vsque ad Oratio-

R r 2

nem,

nem, **Dirigatur**, inclusiue: quadieta, prosequitur altaris consecrationem, accedens ad altare cum mitra, & stans ante illud, deposita mitra, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam: **In**troibo ad altare Dei, vt f. 289. cum omnibus sequentibus, vsque ad Orationem, Deus, qui es visibilium rerum omnium, &c. inclusiue.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo; & mox Pontifex thurificat super illam in modum Crucis in medio, & in quatuor eius angulis, inchoas, schola seu ministris prosequentibus, **Responsorium**: **Dirigatur** oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Dñe. **Eleuatio** manuum mearum sacrificium vespertinum.

Et omnia alia deinde fiunt, prout supra ordinata sunt, vsque ad finem.

DE ALTARIS PORTATILIS CONSECRATIONE.

Altaris portatilis consecratio potest fieri quocumque die & loco, ieiuno tamen stomacho. Parantur in loco vbi con-

secratio huiusmodi fieri debet, in primis aliqua Reliquie cum tribus granis incensi in altari recludenda; sanctum Chrisma in vasculo, & ampulla; Oleum sanctum Catechumenorum etiam in vasculo, & ampulla; media libra thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus, vas aquae mundae, vas cum cineribus, vas cum sale, vas vini, aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergendum altare consecrandum, quoties expedierit; quinque Cruces paruae, factae de candelis cera subtilibus; aliqua spathula lignea parua, ad abradendum de altari combustiones candelarum & thuris; vas, in quo ipsae rasurae deponantur; duo candelabra, cum duobus cereis continue ardentibus prope Reliquias; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus. Pontifex igitur paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, & mitra simplici, si consecrationem huiusmodi publice facere velit; vel si in camera sua, aut alio loco secreto, stolam habeat supra rochetum,

chetum, vel supra superpelliceum, si sit Regularis, ab humeris dependentem, & mitram simplicem; stans ante tabulam ipsam, siue altare consecrandum, positum super aliquam mensam vel altare, mitram in capite tenens, absolute dicit:

Deum omnipotentem, fratres charissimi, votis exultantibus deprecemur, vt qui per omnem mundum fidem sparsit, & Ecclesiam congregauit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidauit, hanc petram serenius illustret, eamque aeterno lumine irrigatam ita multiplicibus & diuersis charismatibus locupletetur, vt super illam, administrandam sui Corporis hostiam bene dicat, & suscipiat consecratam. Qui cum Deo Patre viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Deinde detecto capite, genuflexus ante altare consecrandum, dicit: **D**eus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus respondet: **D**omine ad adiuuandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra, in eodem loco, dicit: **G**loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Chorus respondet: Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in saecula saeculorum. Amen.

sine Alleluia. Et id eisdem modo & loco, secundo & tertio fit, voce semper altius eleuata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolute exorcismum salis, prout habetur supra sub Ecclesiae dedicatione, fol. 223. vsque ad Orationem, **O**mnipotens sempiterne Deus, creator & conseruator humani generis, &c. inclusiue; hoc saluo, quod vbi cumque fit mentio de Ecclesiae consecratione, dicit solum de altaris vel tabulae.

Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua praedicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi, facit Crucem in medio tabulae, vel altaris, dicens:

Sancti **+**ficetur, & confectetur haec tabula. In nomine Pa **+**tris, & Fi **+**lij, & Spiritus **+**sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor Cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet Cruce verba præmissa:

Sancti **✠** ficetur, & consecratur hæc tabula, &c.

Facit autem primam Crucem in dextera parte posteriori lapidis, id est, Euangelij, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertię transversa.

Quo facto, inchoat, ministris prosequantibus, Antiphonam:

Asperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealabor.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur sine Gloria Patri.

Et in fine repetitur ipsa Antiphona: & interim dum dicuntur Antiphona & Psalmi prædicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua tabulam, per eius circuitum tribus vicibus.

Quo facto, tabula abstergitur cum mundo panno linco;

deinde Pontifex, deposita mitra, dicit:

℣. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus, qui es visibilium omnium rerum, & invisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius Dominicæ mensæ adesse dignare, & quæ sacro Oleo & Chrismate à nobis indignis est linienda, & benedicenda, tuæ sanctificationis in eam infunde virtutem, & consecrationem: ut omnes, qui ad eam te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiant. Per Christum Dominum nostrum. **℞.** Amen.

Tum inchoat, ministris prosequantibus, Antiphonam:

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertiam tabulam per circuitum eius. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequantibus, Antiphonam:

Erexit Iacob lapidem in titulum, fundens oleum de super.

Psal-

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum vivum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: Rex meus & Deus meus.

Beatissimi qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protektor noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Do-

mine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona & Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleum Catechumenorum, & cum eo facit quinque Cruces, videlicet, in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis in quibus fecerat Cruces de aqua benedicta; videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicens, dum singulas Cruces facit:

Sancti **✠** ficetur, & consecratur hæc tabula. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequantibus, Antiphonam:

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine.

Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam per circuitum; deinde restituito thuribulo, & Antiphona finita, deposita mitra, dicit: **O** remus.

Et

Et ministri:**F**lectamus genua.**R.** Leuate.

Adsit, Domine, misericordia tua ineffabilis pietas, & super hanc tabulam opem tuam benedictionis, & virtutem tuam vntionis infunde; vt, te largiente, referat primum, quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

**Oratione finita, Pontifex inchoat, ministris prosequen-
tibus, Antiphonam:**

Manè surgens Iacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votum vouit Domino: Verè locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus 91.

Bonum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo Altissime.

Ad annuntiandum manè misericordiam tuam: & veritatem tuam per noctem.

Indecachordo psalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Dñe! nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

Vir insipiens nō cognosceret: & stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccato-

res sicut foenum: & apparuerint omnes qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem Altissimus in æternum Domine.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & in insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea.

Iustus vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & benè patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinq; Cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout

prius

prius fecit, dicens, dum singulas Cruces facit:

Sancti **✠**ficetur, & consecratur hæc tabula. In nomine Pa **✠**tris, & Fi **✠**lij, & Spiritus **✠**sancti. Pax tibi.

**Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequen-
tibus, Antiphonam:**

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine.

Interim dum Antiphona dicitur, Pontifex, retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:**F**lectamus genua.**R.** Leuate.

Adesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ, & in eam, quæ à nobis indignis sancto linata est Oleo, benedictionis & sancti **✠**ficationis tuæ virtutem, & consecrationem infunde. Qui viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorū. **R.** Amen.

**Qua finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequen-
tibus, Antiphonam:**

Vnxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus 45.

Deus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dū turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificauit ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculū suum Altissimus.

Deus in medio eius, nō commouebitur: adiuuabit eam Deus manè diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ.

Arcū conteret, & confringet arma: & scuta comburet igni.

Vacate, & videte quoniā ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutū nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque Cruces de sancto

Sf

Chri-

Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor eius angulis, ordine supra posito, ad quamlibet Crucem dicens:

Sancti **✠** ficetur, & consecratur hæc tabula. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote incensante, imposito & benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, & schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex re-tenta mitra iterum semel thurificat tabulam per circuitum; deinde, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:
Flectamus genua.
R. Leuate.

Exaudi nos Deus noster, & precum nostrarum libenter accipe vota; & altare hoc ad celebranda diuina mysteria præparatum cælestis vnguenti odore asperge, & aromata diuinæ sanctificationis illi infunde: & sicut lapidem Iacob Patriarchæ erectum vnguenti perfusione dicasti, &

Angelicis visionibus per scalam gradus Ecclesiæ figurasti; sic quoque super hunc lapidem altari coaptandum cælestis gratiam sancti **✠** ficationis immitte: ut dum tibi super eum sacri Corporis & Sanguinis vnigeniti Filij tui mysteria consecrantur, petentibus peccata dimittantur, & merentibus influas gratiam sempiternam. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oratione dicta, Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat confossionem, id est, sepulchrum, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in medio formando signum, dicens.

Consecratur, & sancti **✠** ficetur hoc sepulchrum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Pax huic domui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter Reliquias cum tribus granis thuris in tabula, siue altari, & sepulchrum Reliquiarum huiusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit:

Oremus.

Deus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum, æternum maiestati tuæ con-

dis

dis habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa cælestia; & præsta, ut quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris; & donet tibi de rore cæli benedictionem.

Psalmus 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memorero Rahab & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, Homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorū, & principum: horum qui fuerunt in ea.

Sicut latantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit & spargit oleum Catechumenorum, & sanctum Chrisma, manu dextera confricans, liniens & perungen totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra dicit:

Lapidem hunc, fratres charissimi, in quo vnguentum sacre vntionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota & sacrificia, oremus ut Dominus noster bene **✠** dicat, & cōsecratur, & quod est vntum à nobis, sit vntum in nomine eius: ut plebis vota suscipiat, & altari per sacram vntionē perfectō, dum propitiationem sacrorum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominū nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ædificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israël.

SI 2

Qua

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit:

DEi Patris omnipotentis misericordiam supplices imploremus, fratres charissimi; ut altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuendum, nostræ vocis exoratus officio, presenti bene **✠** dictione sanctificet, atque in eo semper oblationes famulorum suorum studio sanctæ deuotionis impositas bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare dignetur; & spirituali placatus incenso, precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum; & stans ibidem, deposita mitra, dicit:

✠ Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

✠ Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare hanc creaturam incensi: ut omnes

languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur à plasma tuo; ut numquam lædatur à morfu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui Sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta. Et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque Cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus Cruces de aqua, Oleo, & Chrismate factæ prius fuerunt, & super quamlibet Crucem thuris ponit vnam Crucem factam de subtili candela ad mensuram Crucis de granis incensi factæ; & cuiuslibet Crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, & cremetur: in quibus omnibus poterit adiuuari à Sacerdotibus. Omnibus autem Crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, & schola seu ministri prosequuntur:

Aleluia. ✠ Veni sancte Spiritus: reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

Nisi consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimæ,

&

& festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi: quia tunc, omisso Alleluia, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex, stans ibidem versus ad altare sine mitra, & schola seu ministri dicunt Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Huius altaris, Domine, holocaustum, sancti Spiritus tui gratia infusum, in odorem tuæ suauitatis ascendat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Post hæc, combustis candelis & thure, cineres illius combustionis per vnum ex ministris cū spathulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo

vase proijciuntur in Sacrum Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Oremus.

Supplices tibi, Dñe Deus, Pater omnipotens, preces effundimus; ut metalli huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tue ditare sancti **✠** ficationis vbertate digneris, qui quondam legem in tabulis scripsisti lapideis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus:

Deinde eodem modo stans, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Prefationem hanc:

Per omnia sæcula sæculorum. **R. Amen.**

✠ Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

✠ Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

✠ Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum & iustum est.

Vere dignum & iustum est, æquum & salutare, nos tibi semper, & ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. **Q**ui post offendicula lapsus primi hominis instituit tibi offerri propitiatorij delibamen-

ta libaminis; ut culpa, quæ præcesserat per superbiam, futuris temporibus expiaretur per munera, quibus honorarentur altaria, honorificarentur & templa. Quod tibi primus Noë præparauit officio, rursus Abraham immolaturus filium, dehinc Iacob erigens & vngens lapidem in titulum. Te, Redemptor mundi, exoramus, ut lapidem istum, seu mensam, in honorem tuum, gloriosæque virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, conse-
✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris benedictionis tuæ il lapsu, manibus nostris opem tuæ benedictionis infundens; & sacri huius mysterij sicut institutor, ita etiam & sanctificator appare, qui te angularem lapidem & saxum sine manibus abscissum nominari voluisti. In hæreas hic placido æternæ maiestatis obtutu; ut quidquid sacro ritu super hoc immolabitur, sicut Melchisedech oblatum tibi placeat holocaustum. Adsit misericordiæ tuæ ineffabilis pietas; ut, te largiente, referat præmium, quisquis intulerit votum.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod à circumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Ie-

sum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, & schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, à templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Y. Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

R. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex sine mitra dicit:

Oremus.

Quæsumus, omnipotens Deus, vniuersarum rerum rationabilis artifex, qui inter ceteras creaturarum formas, lapideum metallum ad obsequium tui sacrificij condidisti, ut legitimæ libationi præpararetur altare: annue dignanter, ut quidquid hic oblatum, sacratumve fuerit, nomini tuo assurgat, religioni proficiat, spei innitatur, & fidei sit honor. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Postea inchoat, schola seu ministris

ministris prosequentibus Antiphonam:

Omnis terra adoret te Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat super tabulam in modum Crucis; deinde deposita mitra, dicit:

Descendat, quæsumus, Dñe Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare; qui & dona nostra & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Postremo extergitur tabula per ministros cū panno lineo. Tum Pontifex parat se ad celebrandum, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrari.

Missâ dicitur, ut in Missali, in ipsa die dedicationis altaris.

DE COEMETERII BENEDICTIONE.

De præcedenti ponuntur in cœmeterio benedicendo, quinque lignæ Cruces, videlicet vna altior in medio, & quatuor alia, quælibet ad staturam hominis; quarum vna in extre-

mitate cœmeterij ante Crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterij retro Crucem mediam, tertia in tertia extremitate à dexteris, & quarta in quarta extremitate cœmeterij à sinistris Crucis mediæ; & ante quamlibet ex dictis quinque Crucibus ponitur seu figitur in terram aliquod lignum in eius summitate aptum ad affigendū illi tres candelas, trium vnciarum quamlibet, vel circa; scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere summities ipsarum Crucium; vas magnum aqua plenum benedicenda, & vas cum sale. Manè verò Pontifex in Sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiiali albi coloris, mitra simplici, & baculo pastorali, accedit cum ministris ad cœmeterium benedicendum; ubi saldistorium ante Crucem in medio positam sibi paratur, super quo residens facit populo breuem sermonem de sanctitate & libertate cœmeterij.

Quo facto, affiguntur & accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet Crucem super ligna, ut supra ordinata; quibus ardentibus, Pontifex ante mediam Crucem & candelas stans, deposita mitra, dicit:

O re-

O remus.

OMnipotens Deus, qui es custos animarum, & tutela salutis, fides credentium, respice propitius ad nostræ feruitutis officium; ut ad introitum nostrum purgetur, bene **✠** dicatur, sancti **✠** ficetur, & conse **✠** cretur hoc cœmeterium, ut humana corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno iudicii die simul cum felicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Et mox ante ipsam Crucem super faldistorio, Pontifex, accepta mitra, accumbit; & cantor incipit, & prosequitur Litanias. Cumque dictum fuerit,

Vt omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit ab accubitu, & baculum pastorem in sinistra tenens, producit signum Crucis super cœmeterium, dicens primò:

Vt hoc cœmeterium purgare, & bene **✠** dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundò dicit:

Vt hoc cœmeterium purgare, bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertiò dicit:

Vt hoc cœmeterium purgare, bene **✠** dicere, sancti **✠** ficare, & conse **✠** creare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Quo facto, redit ad accubitus, cantore Litanias perficiente. Quibus finitis, surgit cum mitra ab accubitu Pontifex, & stans iuxta aquam ibidem in vase paratam benedicit eam & sal simpliciter, prout suprâ sub benedictione & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda, fol. 199. Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad Crucem ante mediam positam, mitra ibidem deposita, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Asperges me, Domine,

hyssopo, & munda-

bor: laua bis me, &

super

super ni uem de albabor.

Eu o u a e.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cū Gloria Patri, & Sicut erat. suprâ. f. 104.

Quo dicto, Antiphona repetitur. Dum Antiphona & Psalmus dicuntur, Pontifex accepta mitra, circuit & perambulat totum locum cœmeterij, incipiens circuire ad eius dexteram, aspergens aquam benedictam ubique. Expleto autem circuitu, rediens ante Crucem, quæ est ante mediam, deposita mitra, respiciens ad ipsam Crucem, dicit:

O remus.

Deus, qui es totius orbis conditor, & humani generis Redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce ac puro corde exposcimus; ut hoc cœmeteriū, siue polyantrum, in quo famulorum famularumque tuarum corpora

quiescere debent post curricula huius vitæ labentia, purgare, bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare digneris: quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli hic expectantibus, consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde thurificat ipsam Crucem, & figit in summitate ipsius vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardentibus in duobus brachijs eiusdem Crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad Crucem retro mediam positam, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, interim dicens cum ministris sequentes Psalmos.

Psalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine usquequo?

Conuertere Domine, & eri-

T t

pe

pe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laborauit in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur & erubescant valde velociter.

Et non dicitur **G**loria Patri.

Psalmus 31.

Beatissimi, quorum remissa sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua:

conuersus sum in arumna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore opportuno.

Verumtamen in diluuium aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.

In campo & freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Et non dicitur **G**loria Patri.

Quibus expletis, Pontifex stans ante ipsam Crucem, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, Trina Maiestas, & vna Deitas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, iustitiæ auctor, veniæ largitor, bonorum dator, sanctitatis origo, charismatum distributor, omniumque ad te venientium pius receptor, præsta propitius; ut hoc cœmeterium, in honorem nominis tui cõpositum, bene **✠**dici, & sancti **✠**ficari concedas: qui beato Abraham Patriarchæ famulo tuo terram à filiis Hebron comparatam in sepulturam benedixisti, & qui populo Israëlítico promissionis tellurem in æuo durantem concessisti, famulorum famularumque tuarum corporibus in hoc cœmeterium intransibilibus quietis sedem, & ab omni incurfione malorum spirituum tutelam benignus largitor tribuas; ut post animarum corporumque resurrectionem coadunatam, te donante atque concedente, beatitudinem sempiternam percipere mereantur, qui in Trinitate perfecta viuus & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum thurificat ipsam Crucem, & figit in summitate eius

vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs eiusdem Crucis; & accepta mitra vadit ad Crucem ad dexteram mediæ positam, aspergendo aquam benedictam per cœmeterium, & dicendo cum ministris:

Psalmus 37.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauata sunt super me.

Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ: à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum: & gemitus meus à te non est absconditus.

Tt 2

Cor

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, Nequando supergaudeant mihi inimici mei: & dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bo-

nis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discefferis à me.

Intende in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quo dicto, Pontifex stans ante ipsam Crucem, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Domine Deus, pastor æternæ gloriæ, lux & honor sapientiæ, custos & vigor prudentiæ, salus ægrotantium, valetudo potentium, mæstorum solamen, vita iustorum, gloria humilium, te supplices flagitamus; vt hoc seruorum tuorum coemeterium, ab omni spurcitia inquinamento, & immundorum spirituum insidijs custodire, mundare, & bene **✠**dicere digneris, atque corporibus humanis in hunc locum aduenientibus sinceritatem perpetuam tribuere non desinas; vt quicumque Baptismi Sacramentum perceperint, & in fide Catholica vsque ad vitæ terminum perseuerantes fuerint, atque decurso huius æui termino, corpora sua in hoc coemeterio requiei commenda-uerint, Angelicis tubis concrepantibus, animæ simul

cum

cum corporibus præmia celestium gaudiorum percipiant sempiternæ. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amē.

Deinde **th**urificat ipsam Crucem, & figit in summitate eius vnā ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs ipsius Crucis. Tum accepta mitra, vadit ad Crucem, quæ est ad sinistram mediæ Crucis posita, aspergendo semper aquam benedictam per coemeterium, dicendo cum ministris:

Psalmus 101.

Domine exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam à me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocaui te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum vt fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut vmbra declinauerunt: & ego sicut fœnum arui.

Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generationem & generationem.

Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dñs Sion: & videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humilium: & non spreuit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera: & populus qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelsis sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.

Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.

T t 3

V t

Vt annuntient in Sion nomen Domini: & laudem eius in Ierusalem.

In conueniendo populos in vnum: & reges vt seruiant Domino.

Respondit ei in via virtutis suae: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum: in generationem & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt caeli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in saeculum dirigetur.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quo dicto, stans ante ipsam Crucem, deposita mitra, dicit: Oremus.

Domine Iesu Christe, qui corpus humanum de terra pro Angelica reparatione formasti, & in te pro redemptione assumpsisti; in terram pro conditione carnis resoluis, & de terra pro immortalitate resuscitabis; hanc terram, quaesumus, ad vsum se-

pulturae de benedictione tui sepulti corporis consecrare dignare: & in Baptismate tibi consепultos, in naturae carnis hic consepeliendos, sub spe tuae resurrectionis in tuae redemptionis misericordia requiescere concede. Qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & saeculum per ignem. **R.** Amen.

Tumthurificat ipsam Crucem, & figit in eius summitate vnam de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs eiusdem Crucis; & accepta mitra, reuertitur ad Crucem mediam, aspergendo semper per coemeterium aquam benedictam, dicendo cum ministris sequentes Psalmos.

Psalmus 129.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuae intendentes: in vocem deprecationis meae.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbis eius: sperauit anima mea in Domino.

Acustodia matutina vsque ad noctem:

noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Et non dicitur Gloria Patri.

Psalmus 142.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me, in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliavit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos saeculi: & anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam a me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi manum me-

ricordiam tuam: quia in te speraui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me, in aequitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego seruus tuus sum.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus finitis, Pontifex stans ante ipsam Crucem mediam, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Adesto, quaesumus, Domine Deus, obsequijs nostris, in nomine tuo hunc locum visitantibus, & nostrae fragilitatis ministerio: & sicut benedixisti per manus seruorum tuorum, Abraham, Isaac, & Iacob, terram sepulturae suae peregrinationis; ita, quaesumus Domine, benedicere, sanctificare, & consecrare digneris hoc coemete-

meterium, pretio vnigeniti
Filij tui Domini nostri Iesu
Christi Sanguinis typicè com-
paratum, ad nostræ peregrina-
tionis corpora quiescen-
da, donec per eundem Do-
minum nostrum Iesum Chri-
stum de puluere ad gloriam
dones resurgenda. Qui tecum
viuit & regnat in vnitæ Spi-
ritus sancti Deus:

*Deinde mediocri voce, ex-
tensis manibus ante pectus, di-
cit Præfationem:*

Per omnia sæcula sæcu-

lorum. **R.** Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiri tu tu o.

Y. Sursum cor da. **R.** Ha-

bemus ad Dominum.

Y. Gratias a ga mus Do-

mi no De o nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum

est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & vbique

gratias a gere, Domine

sancte,

sancte, Pater omnipotens,

æterne Deus, per Chri-

stum Dominum nostrum.

Qui est dies æternus; lux

indeficiens; claritas sem-

piterna. Qui sic sequaces

suos in lucem præcipit

ambulare, vt noctis æter-

næ valeant caliginem

e uadere, & ad lucis pa-

triam felici ter perue-

nire. Qui per humanita-

tem assumptam Lazarum

fleuit; per diuinitatis

potentiam vitæ reddidit;

atque humanum genus,

V v

qua-

quadrifi da peccatorum	gelorum, à peccatorum
mole obrutum, ad vi-	nexibus absoluti, & æter-
tam reduxit. Per quem, te	næ fe li ci ta ti redditi,
Domine, suppliciter de-	& Sanctorum coeti bus
precamur: vt qui in hoc	connumerati, te, qui es
se pe li entur po lyan-	vi ta æ terna, benignum
dro, in nouissimo, cum	& miseri cordem inue-
tubæ perstrepuerint An-	niant, vt te auctorem

vitæ

vitæ exultantes cum omni-

bus Sanctis collaudent.

Quod sequitur, dicit planè legendo, ita tamen, quòd à circumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum thurificat Crucem ipsam, & figit in summitate eius vnā de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs eiusdem Crucis. Quo facto, stans versus ad ipsam Crucem, dicit:

O remus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, locorum omnium sanctificator, & in melius reformator, à quo & per quem omnis benedictio de cælis descendit in terras; bene **✠** dicere dignare locum istum, vt sit polyantrum, seu coemeterium,

dulcis requies & pausatio mortuorum: quorum animæ, quarum corpora hic sepulta, vel sepelienda sunt, iucunditatis tuæ dulcedine potiantur; sintque interim in superna Ierusalem gaudentes & lætantes, donec in magno iudicii die de sepulcris propria corpora recipiant, & sic venienti Domino ad iudicandum obuiam cum fructu bonæ operationis occurrant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

His peractis, Pontifex solemniter benedicit populo, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Deinde intrat Ecclesiam, & si velit, parat se ad Missam: si verò celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter celebrari.

Missā dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Oratio.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, huic coemeterio, quæsumus, Domine, Angelū tuum sanctum deputa custodem:

V v 2

&

& quorum quarumque corpora hic sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum; ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine latentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R. Amen.*

Cum Secreta diei dicitur sub vno Per Dominum, sequens Secreta.

MVnera, Domine, oblata sanctifica: & qui te ipsum in sepulcro poni voluisti, & exemplum resurgendi fidelibus tuis largiri dignatus es, da, quaesumus, fidelium tuorum animabus hic in te quiescentibus veniam peccatorum; ut haec salutaris hostia sit remedium & requies animarum eorum, & corporum. Qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitatem Spiritus sancti Deus, in secula seculorum. *R. Amen.*

Cum Postcomunione diei dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Postcommunio.

MVneribus sacris satiati, quaesumus, Domine Deus noster, ut plebs tua, quae in futuro a morte corporis resurrectione creditur, te miserante,

a morte animae resurgere mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R. Amen.*

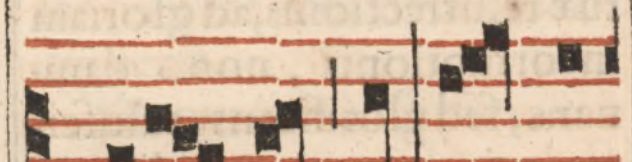
DE ECCLESIA ET COEMETERII RECONCILIATIONE.

Ecclēsiae, & coemeterij reconciliatio omni die fieri potest.

In primis in mane diei, qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapete in medio coemeterij, & altare Ecclesiae omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, vnum in coemeterio, & aliud in Ecclesia in presbyterio, & ibidem vnum vas vini, vas cum sale; vas cum cineribus; & aspersorium de herba hyssopi factum. Prouidetur etiam quod Ecclesia possit liberè circui. Si vero Ecclesia tantum sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapetem anteportam principalem Ecclesiae, & ibidem vas cum aqua, & aspersorium de herba hyssopi factum, ac alia in Ecclesia, quae supra sunt ordinata. Quibus omni-

omnibus sic paratis, Pontifex in sacristia vel alio condecienti loco ornatus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiiali albo, mitra simplici, & baculo pastoralis, procedit ad coemeterium, si est reconciliandum, alias ante portam principalem Ecclesiae; ubi stans iuxta faldistorium sibi paratum, benedicit aquam ibidem in vase positam simpliciter cum sale, prout habetur supra in benedictione & impositione primarij lapidis pro Ecclesia aedificanda, fol. 199. Aqua igitur benedicta, Pontifex sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

A sper ges me, Do mi-

ne, hyssopo, & munda-

bor: la ua bis me, &

su per niuem de al-

ba bor. E u o u a e.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona & Psalmus dicuntur, Pontifex accepta mitra, aspergit cum ipsa aqua in circuitu deforis Ecclesiam, & coemeterium simul, aspergendo aquam alternatim nunc ad murum Ecclesiae, nunc ad terram coemeterij, & specialiter loca contaminata. Quo facto, rediens ad locum ubi aquam benedicit, stans, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Omnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam praeter ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine digne perfectumque ab eis agitur, a te fieri credatur, quaesumus immensam clementiam tuam: ut quod modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, benedicas; sitque ad nostram humilitatis

introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga demonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde iterum dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

A Vfer a nobis, quaesumus Domine, cunctas iniquitates nostras; ut ad loca tuo sancto nomini purificanda puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Et si Ecclesia reconciliatur sine coemeterio, omittitur sequens Oratio. Si vero Ecclesia simul cum coemeterio reconciliatur, Pontifex, finita praecedente, mox dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quaesumus, dignanter reminiscere clementissimi huius mysterij tui. Tu es enim, Domine, figulus noster; tu quietis nostrae ager; tu agri huius es pretium; tu dedisti etiam, & suscepisti; tu de pretio, & in pretio tui

viuifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostrae clementissimus indulgentor, expectatissimus iudicator, iudicij tui superabundantissimus miserator, iudicium tuae iustae seueritatis abscondens post miserationem tuae pie redemptionis, adesto exauditor & effector nostrae reconciliationis; hocque coemeterium, mausoleum peregrinorum tuorum, caelestis patriae incolatum expectantium, benignus purifica, & reconcilia; & hic tumultuorum, & tumultuorum corpora, de potentia & pietate tuae resurrectionis, ad gloriam incorruptionis, non damnans, sed glorificans, resuscita; qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & saeculum per ignem. *R.* Amen.

Postea cantores incipiunt Litanias; & Pontifex, accepta mitra, ingreditur Ecclesiam cum Clero, cantando eas; acceditque ante altare maius, coram quo paratur ei faldistorium, super quod Pontifex cum mitra procumbit. Cumque dictum fuerit,

Ut omnibus fidelibus, &c.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit de accubitu, & baculum pastorem in

fini-

fra tenens, producit signum Crucis super Altare, Ecclesiam, & Coemeterium, dicens:

V t hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac coemeterium purgare, & reconciliare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit:

V t hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac coemeterium purgare, reconciliare, & sanctificare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit:

V t hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac coemeterium purgare, reconciliare, sanctificare, & consecrare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Si autem coemeterium non sit pollutum, & sic neque reconciliandum, non fit de coemeterio mentio.

Quibus dictis, iterum super faldistorio accumbit, cantore Litanias resumente, & perficiente. Quibus finitis, Pontifex surgit, & deposita mitra, stans versus ad dictum altare, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Deus, qui peccati veteris hereditariam mortem,

in qua posteritatis genus omne successerat, Christi filij tui Domini nostri passione soluisti, da propitius; ut conformes eidem effecti, sicut imaginem terreni parentis naturae necessitate portauimus, ita imaginem caelestis gratiae sanctificatione portemus: per virtutem eiusdem Christi filij tui Domini nostri, qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Deinde Pontifex genuflectit ante faldistorium praedictum, & sine mitra cantando dicit, prout etiam habetur supra in Ecclesiae dedicatione:

Deus in adiutorium meum intende.

Tum surgit Pontifex, & chorus respondeat:

Domine ad adiuuandum me festina.

Tunc Pontifex, stans sine mitra, dicit:

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in saecula saeculorum. Amen.

absque Alleluia. Idem fit eisdem modo & loco, secundo & tertio, voce semper altius eleuata. Quibus dictis, Ponti-

fex

fex stans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in presbyterio in aliquo vase paratam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolute: Exorcizo te creatura falis. prout habetur supra in dedicatione Ecclesie, in secunda aqua benedictione, fol. 223. continuans usque ad Orationem,

Omnipotens sempiterne Deus, creator & conseruator humani generis, &c. in clusiue.

Qua dicta, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Exurgat Deus, & dis-

sipentur inimici eius,

& fugiant, qui ode-

runt eum, a facie

eius. E u o u a e.

Incepta Antiphona, Pontifex facit, ut in fine Psalmi habetur.

Psalmus 67.

IN Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel.

Repetitur Antiphona.

Ibi Benjamin adolescentulus: in mentis excessu.

Repetitur Antiphona.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.

Repetitur Antiphona.

Manda Deus virtuti tue: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vacis populorum: ut excludant eos qui probati sunt argento.

Repetitur Antiphona.

Dissipa gentes quae bella volunt, venient legati ex Aegypto: Aethiopia praeueniet manus eius Deo.

Repetitur Antiphona.

Regna

Regna terrae cantate Deo: psallite Domino.

Repetitur Antiphona.

Psallite Deo, qui ascendit super caelum caeli: ad Orientem.

Repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci suae vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

Repetitur Antiphona.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suae: benedictus Deus.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur.

Interim dum Antiphona & Psalmus praedicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circumcircuit Ecclesiam intrinsecus, aspergendo in primo circuitu parietes in superiori parte; in secundo autem, in inferiori parte eorum; in tertio vero, pavementum Ecclesiae: aspergit etiam specialiter loca contaminata, quando Ecclesia principaliter est polluta vel violata. Quo facto, Pontifex, stans in presbyterio cum mitra versus ad altare, dicit:

Deum indultorem criminum, Deum sordium mundatorem, Deum, qui corruptum peccatis origina-

libus mundum aduentus suinitore purificauit, fratres charissimi, supplices deprecemur; ut contra diaboli furentis insidias fortis nobis propugnator assistat: ut si quid eius virosa calliditate quotidianis insectationibus maculatum in isto loco corruptumque fuerat, efficiatur caelesti miseratione purgatum: quia sicut illius est, solidum perfectumque quassare; ita auctoris est nostri, lapsa restituere, nutantia stabilire, & corrupta purgare. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus:

Deinde deposita mitra, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Praefationem:

Per omnia saecula saeculo-

rum. Amen.

Dominus vobiscum.

Xx

Et

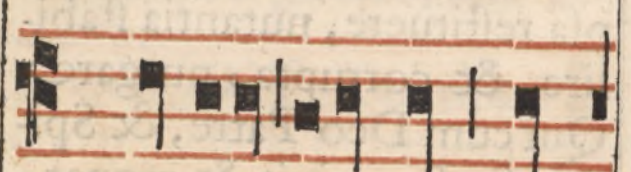
R. Et cum spiri tu tu o.

Y. Surfum cor da. **R.** Ha-

bemus ad Dominum.

Y. Gratias a ga mus Do-

mi no De o nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum

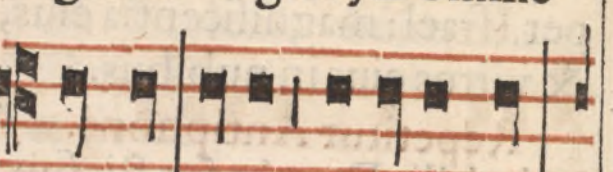
est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & vbique

gratias a gere, Domine

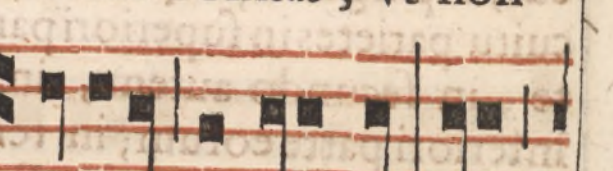
sancte, Pater omnipotens,

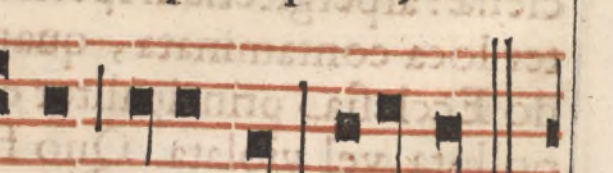
æterne Deus. **C**uius im-

menfa bonitas, vt non

habuit principium, i ta

nec terminum habeb.

Qui diuina naturali; pie-

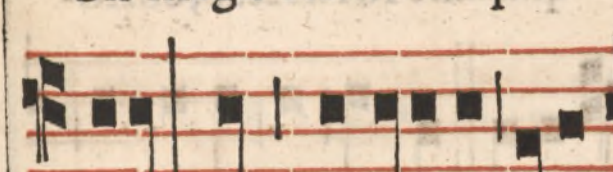
tate

tate plenus, e ligis in no-

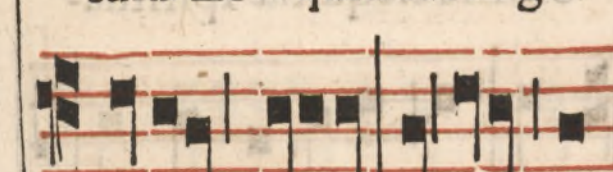
bis magis restitue re per-

dita, quàm percutere peri-

tura. Et si quid aut negli-

gentia polluit, aut ira com-

mittit, aut stimulat ebrie-

tas, aut libido subuertit;

hoc, Domine, clementi

patientia sustines; vt antè

per gratiam purifi ces, quàm

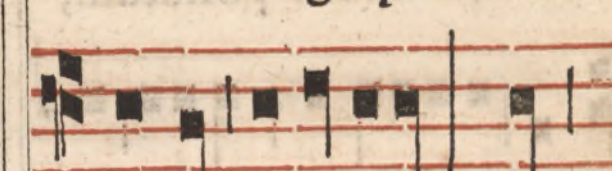
percutias per furorem. Et

o peris tui prouidus plas-

mator e ligis potius eri-

ge re iacentia, quàm

pu ni re damnanda. Te,

Domine, supplices de-

X x 2

preca-

precamur, vt huius taber-

nauli receptaculum pla-

catus a spicias; & altare

tuum, quod infectantis est

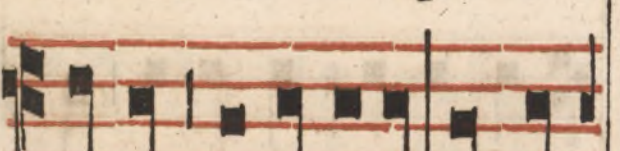
inimici fraude pollutum,

per infusionem gratiæ cæ-

lestis purifi ces, purifi-

catum possi deas, posses-

sumque, ne deinceps ali-

qua labe fordescat, custo-

dias. Absint in posterum

omnes nequitia spiritua-

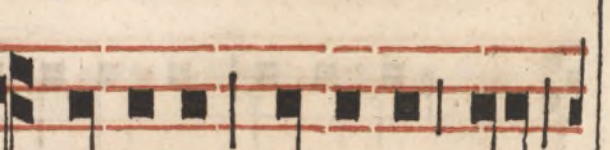
les, & e li minentur:

extinguatur antiqui fer-

pentis inuidia, & cum

omnibus fraudibus suis

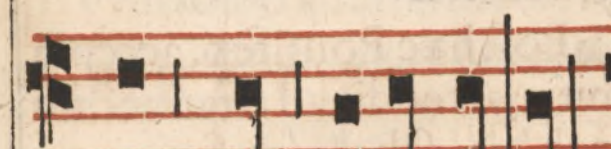
diaboli

dia boli turma propella-

tur. Efferat secum macu-

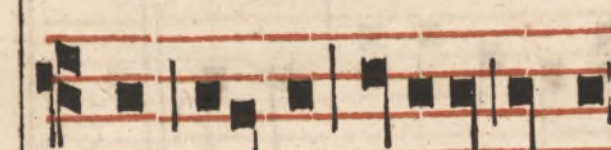
lam, quam ingessit, &

perennis quandoque

supplicijs deputandus ope-

rum suo rum semina secum

colligat peritura. Nihil

hic in posterum noceat

præteriti culpa contagij;

nihil sit, quod remaneat

i nimici fraude pollutum,

quandoquidem spiri tus

tui est infusio ne purga-

tum. Resurgat Ecclesiæ

tuæ pura simplicitas, &

candor innocentia hac-

Xx 3

tenus

tenus maculatus, dum

recepit gratiam, resur-

gat ad gloriam: Vt po-

pulorum fidelium hinc tur-

ba conueniens, dum pe-

titio nis ingerit vota, vo-

torum sentiat se obtinuis-

se suffragia.

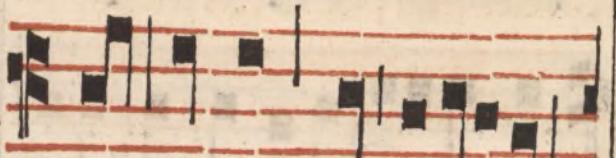
Quod sequitur, dicit pla-
nè legendo, ita tamen,
quòd à circumstantibus audi-
ri possit.

Per Dominum nostrum Ie-
sum Christum filium tuum,
qui tecum viuit & regnat in
vnitate Spiritus sancti Deus,
per omnia sæcula sæculorum.
R. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta
mitra, ascendit ad altare; & ibi
inchoat, schola prosequente,
Antiphonam:

Introibo ad altare Dei:

ad Deum, qui lætificat

iuuentutem meam.

E u o u a e.

Psalmus 42.

Iudica me Deus, & discer-
ne causam meam de gente
non sancta: ab homine iniquo
& doloso erue me.

Quia

Quia tu es Deus fortitudo
mea: quare me repulisti, &
quare tristis incedo, dum af-
fligit me inimicus?

Emitte lucem tuam, & veri-
tatem tuam: ipsa me deduxe-
runt, & adduxerunt in mon-
tem sanctum tuum, & in ta-
bernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: ad
Deum, qui lætificat iuuentu-
tem meam.

Confitebor tibi in citharâ
Deus, Deus meus: quare tri-
stis es anima mea, & quare
conturbas me?

Spera in Deo, quoniam ad-
huc confitebor illi: salutare
vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Gloria Pa-
tri; sed Antiphona repetitur.
Qua repetita, Pontifex, depo-
sita mitra, dicit: Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Deus, qui in omni loco
dominationis tuæ cle-
mens ac benignus purificator
assistis, exaudi nos, quæsu-
mus, & concede; vt in po-
sterum inuiolabilis huius loci
permaneat consecratio, & tui
muneris beneficia vniuersitas
fidelium, quæ supplicat, per-
cipere mereatur. Per Chri-
stum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde stans ibidem in-
choat, schola prosequente,
Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod
operatus es in nobis: à templo
sancto tuo, quod est in Ieru-
salem.

Psalmus 67.

Exurgat Deus, & dissipen-
tur inimici eius, &c.

Et dicitur totus cum Glo-
ria Patri, & Sicut erat. prout
habetur suprâ, cum Antipho-
na prædicta in fine benedi-
ctionis Abbatis, folio 122.

Incepta Antiphona, Ponti-
fex accipit mitram, stans cum
ea in dicto loco, vsque ad fi-
nem Psalmi. Quo dicto, Pon-
tifex, deposita mitra, stans ad-
huc ibidem dicit:

Oremus.

Deus, qui Ecclesiam tuam
sanctam de omnibus mû-
di finibus congregatam per tui
lateris admirabile sacramen-
tum cunctarum gentium ma-
trem esse dixisti; quam etiam
populorum varietate depi-
ctam, sanctorum Martyrum
tuorum meritis decorasti; be-
ne ✠ dic, Domine, quæsu-
mus, Sanctorum tuorum opi-
tulante suffragio, tam altare,
quod eorum exornatur, te iu-
uante, Reliquijs, quàm Eccle-
siam, ac fidelium tuorum tibi
piè offerentium vota in illa

sancti-

sanctifica. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari.

Missa dicitur de die; & cum Oratione diei, dicitur sequens Collecta sub vno Per Dominum.

Oratio.

Deus, qui dixisti, Domus mea domus orationis vocabitur; domum istam infidelium spurcitijs contaminatam mundare & sanctificare digneris, & omnium preces & vota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias, & benignè suscipias. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

Secreta.

Hæc hostia, quæsumus, Domine, & locum istum ab omnibus immunditijs expurget, & supplicationes nostras semper & ubique red-

dat tibi acceptas. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

Postcommunio.

Percipientes, Domine, munera salutis æternæ, supplices exoramus; vt templum hoc & cœmeteriū ab infidelium inquinamentis emundatum benedictione tua maneat sanctificatum, & pectora nostra ab omni forde vitiorum alienata, tibi quæ deuota semper existant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

ry. Amen.

DE RECONCILIATIONE
COEMETERII,
SINE ECCLESIAE
RECONCILIATIONE.

Quando cœmeterium benedictum violatum seu pollutum, separatum est ab Ecclesia, & propterea ipsa non habetur pro violata vel polluta, reconciliatione cœmeterij fieri poterit quocumque die, hoc ordine. In mane diei, qua re-

conci-

conciliatio fieri debet, parantur in medio cœmeterij faldistorium pro Pontifice, & vasa aquæ mundæ benedicendæ, & vas salis; deinde hora conuenienti Pontifex indutus in Sacristia, aut alio conuenienti loco, amictu, alba, cingulo, stola, pluuiiali albi coloris, & mitra simplici, baculum pastorem in manu tenens, accedit ad medium cœmeterij, vbi supra faldistorium ornatū procumbit, & cantores ibidem incipiunt, & prosequuntur Litanias, vt supra fol. 23. in ordinatione Subdiaconi: in quibus cum dictum fuerit, **Vt omnibus fidelibus, &c.**

ry. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastorem in manu sinistra tenens producit signum Crucis super cœmeterium, dicens:

Vt hoc cœmeterium reconciliare digneris.

ry. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit:

Vt hoc cœmeterium reconciliare, & sanctificare digneris.

ry. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit:

Vt hoc cœmeterium reconciliare, sanctificare, & consecrare digneris.

ry. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterum super faldistorium procumbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgit Pontifex ab accubitu, & benedicit ibi aquam simpliciter, prout habetur supra in benedictione & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda, fol. 200. Quo facto, Pontifex in eodem loco stans sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Asper ges me, Do mi-

ne, hyssopo, & munda-

bor: la ua bis me, &

su per niuem de al-

ba bor. E u o u a e.

Y y

Psal-

Psalmus 50.

Miserere mei Deus : secundum magnam misericordiam tuam.

Et dicitur totus sine Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, & dum Antiphona & Psalmus predicti dicuntur, circuit totum coemeterium, incipiens ad eius dexteram, aspergens semper & ubique aquam benedictam cum aspersorio, & potissime in loco, ubi pollutio vel violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum, ubi Litanie dictae fuerunt. Finito Psalmo predicto, & coemeterio undique asperso, Pontifex stans ante faldistorium suum, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

R. Leuate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quassumus dignanter reminiscere clementissimi huius mysterij tui. Tu es enim, Domine, figulus noster; tu quietis nostrae ager; tu agri huius es pretium; tu dedisti etiam, & suscepisti; tu de pretio, & in

pretio tui viuifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostrae clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundantissimus miserator, iudicium tuae iustae seueritatis abscondens post miserationem tuae pie redemptionis, adesto exauditor & effector nostrae reconciliationis; hocque coemeterium, mausoleum peregrinorum tuorum, caelestis patriae incolatum expectantium, benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulorum & tumultuorum corpora, de potentia & pietate tuae resurrectionis, ad gloriam incorruptionis, non dampnans, sed glorificans, resuscita. Qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & saeculum perignem.

R. Amen.

His dictis, Pontifex stans in loco predicto dat benedictionem solemnem populo, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Tum redit ad Sacristiam, aut alium locum, in quo paramenta accipit; ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

DE

Oremus.

DE
PATENAE ET CALICIS
CONSECRATIONE.

Pontifex ad consecrationem Calicis, vel cuiuslibet indumenti seu ornamenti Ecclesiastici, procedere volens, debet semper stolam circa collum habere, & mitram tenere, ubi conuenit. Omnium quoque mobilium benedictiones huiusmodi possunt fieri, ubi Pontifici placuerit, & omni die.

In Patenae igitur consecratione, pro qua parandum est sanctum Chrisma, & vas aquae benedictae cum aspersorio, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit caelum & terram.

Oremus, fratres charissimi, ut diuinæ gratiae benedictio consecret & sanctificet hanc Patenam, ad confringendum in ea corpus Domini nostri Iesu Christi, qui crucis passionem sustinuit pro nostrum omnium salute.

Tum deposita mitra, dicit:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Omnipotens sempiternus Deus, qui legalium institutor es hostiarum, qui que inter eas conspersam similaginem deferri in Patenis aureis & argenteis ad altare tuum iussisti, bene **✠** dicere, sancti **✠** ficare, & consecrare digneris hanc Patenam, in administrationem Eucharistiae Iesu Christi filij tui, qui pro nostra omniumque salute seipsum tibi Deo Patri in patibulo crucis elegit immolari, ac tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus Chrimate intincto Crucem super Patenam, ab ora in oram; & mox linat & perungit totam eius superficiem cum ipso pollice, dicens:

Consecrare, & sancti **✠** ficare digneris, Domine Deus, hanc Patenam per istam vñtionem, & nostram bene **✠** dictionem, in Christo Iesu Domino nostro: qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Deinde stans adhuc cum

Y y 2

mitra,

mitra, procedit ad benedictionem Calicis, dicens:

O Remus, fratres charissimi, ut Deus & Dñs noster Calicem istum in usum ministerij sui consecrandū celestis gratiæ inspiratione sanctificet, & ad humanam consecrationem plenitudinem diuini fauoris accommodet. Per Christū Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tum deposita mitra, dicit:
Y. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

D Ignare, Dñe Deus noster, Calicem hunc bene *✠* dicationem, in usum ministerij tui pia famulatus deuotione formatum, & ea sancti *✠* ficatione perfundere, qua Melchisedech famuli tui sacrum Calicem perfudisti; & quod arte vel metalli natura effici nō potest altaribus tuis dignum, fiat tua bene *✠* dicatione sanctificatum. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde accepta mitra, facit Crucem cum pollice dexteræ manus de Chrismate intra ipsum Calicem, à labio eius in labium; & mox linat & perungit interiùs ipsum totum, dicens:

Consecrare, & sanctificare digneris, Dñe

Deus, Calicem hunc per istam vnctionem, & nostram benedictionem, in Christo Iesu Dño nostro: qui tecū uiuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum deposita mitra, dicit super Calicem & Patenam:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

O Mnipotens sempiterne Deus, manibus nostris, quæsumus, opem tuæ benedictionis infunde; ut per nostram bene *✠* dicationem hoc vasculum & Patena sanctificentur, & Corporis & Sanguinis Domini nostri Iesu Christi nouum sepulchrum sancti Spiritus gratia efficiantur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Demum aspergit Calicem & Patenam cum aqua benedicta: quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerū. Quo facto, abstergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam & Calicem cum mica panis, & bene mundari; deinde extersiones proijciuntur in ignem, vel Sacrarium.

DE

DE BENEDICTIONE
SACERDOTALIUM
INDUMENTORUM
IN GENERE.

Pontifex Sacerdotalia indumenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit calum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

O Mnipotens sempiterne Deus, qui per Moysen famulum tuum Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Leuitica vestimenta, ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum, ad honorem & decorem nominis tui fieri decreuisti, adesto propitius inuocationibus nostris; & hæc indumenta Sacerdotalia, de super irrigante gratia tua, ingenti benedictione per nostræ humilitatis seruitium purificare, bene *✠* dicere, & consecrare digneris: ut diuinis cultibus & sacris mysterijs apta, & benedicta

existant; his quoque sacris vestibus Pontifices, & Sacerdotes, seu Leuitæ tui induti, ab omnibus impulsio-nibus seu tentationibus malignorum spirituum muniti & defensi esse mereantur, tuisque mysterijs apte & condigne seruire, & inhaerere, atque in his tibi placide & deuote perseverare tribue. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

O remus.

D Eus inuictæ virtutis triumphator, & omnium rerum creator ac sanctificator, intende preces nostras; & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis, & Pontificalis gloriæ, ministris tuis fruenta, tuo ore proprio bene *✠* dicere, sancti *✠* ficare, & consecrare digneris: omnesque eis vtentes tuis mysterijs aptos, & tibi in eis deuote & laudabiliter seruientes gratos efficere digneris. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Deinde aspergit ipsa indumenta aqua benedicta.

Y y 3

SPE.

S P E C I A L I S
B E N E D I C T I O
C V I V S L I B E T I N D V M E N T I .

y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

ry. Qui fecit cælum & terram.

y. Dominus vobiscum.

ry. Et cum spiritu tuo.

*O*remus.

Deus omnipotens, bonarum virtutum dator, & omnium benedictionum largus infusor, supplices te rogamus; vt manibus nostris opem tuæ benedictionis infundas, & has caligas & sandalia, *[vel amictum, vel albam, vel cingulum, vel stollam, vel manipulum, vel tunicellam, veldalmaticam, vel planetam]* diuino cultui præparata *[vel præparatum, vel præparatâ]* virtute sancti Spiritus bene⁺dicere, sancti⁺ficare, & conse⁺crare digneris, & omnibus, eis, *[vel eo, vel ea]* vtentibus gratiam sanctificationis sacri mysterij tui benignus concede: vt in conspectu tuo sancti, & immaculati, atque irreprehensibiles appareant, & auxilium misericordiae tuæ acquirant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem

Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

ry. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

D E B E N E D I C T I O N E
M A P P A R V M ,
S E V L I N T E A M I N V M
S A C R I A L T A R I S .

Ontifex mappas seu linteamina sacri altaris benedicturus, stans sine mitra, dicit:

y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

ry. Qui fecit cælum & terram.

y. Dominus vobiscum.

ry. Et cum spiritu tuo.

*O*remus.

Exaudi, Domine, preces nostras; & hæc linteamina sacri altaris vsui præparata bene⁺dicere, & sancti⁺ficare digneris. Per Christum Dominum nostrum.

ry. Amen.

*O*remus.

Domine Deus omnipotens, qui ornamenta & linteamina facere Moysen famulum tuum per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit & fecit in vsum ministerij tabernaculi foederis, bene⁺dicere, sancti⁺ficare,

&

Alia Oratio.

*O*remus.

Omnipotens sempiterne Deus, bene⁺dicere, sancti⁺ficare, & conse⁺crare digneris linteamē istud, ad tegendū inuoluendumq; Corpus & Sanguinem Dñi nostri Iesu Christi filij tui: qui tecum viuit & regnat in vnitatē Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

Alia Oratio.

*O*remus.

Omnipotens Deus, manibus nostris opem tuæ benedictionis infunde; vt per nostram bene⁺ditionē hoc linteamen sanctificetur, & Corporis ac Sanguinis Redemptoris nostri nouum sudarium, Spiritus sancti gratia efficiatur. Per eundem Dñm nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatē eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

D E B E N E D I C T I O N E
N O V Æ C R V C I S .

*N*oua Crux, seu tabula in qua Crucifixus est depictus, hoc modo benedicitur. Paratis thure thuribuloque cum

igne,

& conse⁺crare digneris hæc linteamina, ad tegendum inuoluendumque altare gloriosissimi filij tui Domini nostri Iesu Christi; qui tecum viuit & regnat in vnitatē Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

D E B E N E D I C T I O N E
C O R P O R A L I V M .

Ontifex corporalium benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

ry. Qui fecit cælum & terram.

y. Dominus vobiscum.

ry. Et cum spiritu tuo.

*O*remus.

Clementissime Domine, cuius inenarrabilis est virtus, cuius mysteria arcanis mirabilibus celebrantur, tribue quæsumus; vt hoc linteamen tuæ propitiationis bene⁺ditione sanctificetur, ad consecrandum super illud Corpus & Sanguinem Dei & Domini nostri Iesu Christi filij tui: qui tecum viuit & regnat in vnitatē Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ry.* Amen.

igne, & aqua benedicta, Pontifex paratus supra rochetum, amictu, stola, pluuiali rubri coloris, & mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Bene **✠** dic, Domine Iesu Christe, hanc Crucem tuam; per quam eripuisti mundum à potestate dæmonum, & superasti passionem tua suggestorem peccati, qui gaudebat in prauaricatione primi hominis per ligni vetiti sumptionem. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Rogamus te, Domine sancte, Pater omnipotens, sempiternus Deus: vt digneris bene **✠** dicere hoc signum Crucis tuæ, vt sit remedium salutare generi humano; sit soliditas fidei; profectus bonorum operum; redemptio animarum; sit solamen, & protectio, ac tutela contra sæua iacula inimicorum. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum,

qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus:

Deinde dicit voce mediocri, extensis manibus ante petus, Præfationem:

Per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

Y. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum est, æquum & salutare, nos tibi semper, & vbiq; gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, eterne Deus. Cuius sanctum ac terribile nomen, inter ceteras visibiles creaturas, ligna quoque fructifera laudare ac benedicere non cessant. Qui in figuram vni-genitæ sapientiæ tuæ, ligno vitæ à principio paradysum voluptatis ornasti; vt eiusdem fructus sacro mysterio protoparentes nostri generis mortē cauere, & vitam admoneres obtinere perpetuam. Quique nos vetitæ arboris tactu, iustæ morti addictos, eiusdem coæternæ tibi sapientiæ Dei & Domini nostri Iesu Christi innoxia morte ad vitam misericorditer reuocare dignatus es. Te supplices

exora-

exoramus, vt hoc singulare signum, quod ad exemplum primi illius sacratissimi vexilli, quo pretioso Filij tui Sanguine triumphasti, fidelium tuorum deuotione cōpactum erectumque est, cælesti tua benedictione **✠** dictione sanctificare digneris; vt omnibus hic genua flectentibus, ac tuæ maiestati supplicatibus, largior & cordis compunctio, & admissorum indulgentia concedatur; atque intercedente ipsa victoriosissima vnigeniti Filij tui Passione, & tibi placita postulare, & citius valeant postulata percipere. Da, quæsumus, clementissime Pater, in quo viuimus, mouemur, & sumus; vt quoties triumphum diuinæ humilitatis, quæ superbiam nostri hostis deiecit, oculis intuemur, quotiesque mente recolimus, & contra hostem ipsum fiduciam fortitudinis, & maiorem tibi deuotæ humilitatis gratiam consequamur. Quatenus in illo tremendo tuæ maiestatis examine, cum pauentibus elementis, cælorumque commotis virtutibus, signum istud glorificum redemptionis nostræ apparuerit in cælo, ipsi de morte ad vitam transire, ac perpetua beatæ resurrectionis videre gaudia mereamur.

Quod sequitur, dicit planè legendo, ita tamen, quod à circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Oremus.

Deus, qui beatæ Crucis patibulum, quod prius erat scelestis ad poenam, conuertisti redemptis ad vitam; concede plebi tuæ eius vallari præsidio, cuius est armata vexillo. Sit ei Crux fidei fundamentum, spei suffragium, in aduersis defensio, in prosperis adiuuamen; sit ei in hostes victoria, in ciuitate custodia, in campis protectio, in domo fultura; vt per eam pastor in futuro gregem conseruet incolumem, quæ nobis, Agno **✠** vincente, conuersa est in salutem. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Sanctifica, Domine Iesu Christe, signaculum istud Passionis tuæ; vt sit ini-

Zz

micis

micis tuis obstaculum, & credentibus in te perpetuum efficiatur victoriæ vexillum. Qui cum Deo Patre viuus & regnas in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum offertur Pontifici thus in nauicula, aut alio vase, quod Pontifex stans sine mitra benedicit, dicens:

O remus.
Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene *✠* dicere, & sancti *✠* ficare hanc creaturam incensi; vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur à plasma te tuo; vt numquam lædatur à morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui Sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Quo facto, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deinde aspergit. Crucem aqua benedicta, & mox eam incensat. Tum dicit adhuc stans sine mitra.

Sanctificetur lignum istud: in nomine Pa *✠* tris, &

Fi *✠* lij, & Spiritus *✠* sancti: & benedictio illius ligni, in quo membra sancta Saluatoris suspensa sunt, sit in isto ligno; vt orantes inclinantesque se propter Deū ante istam Crucem, inueniant corporis & animæ sanitatem. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum. *R. Amen.*

Tum Pontifex, flexis ante Crucem genibus, ipsam deuotè adorat, & osculatur. Idem faciūt quicumque alij voluerint.

Si verò Crux est ex metallo, vel lapide, loco præcedentis Orationis, videlicet, Sanctificetur, &c. Pontifex stans sine mitra, dicit sequentem Orationem:

Deus gloriæ, Deus excelse sabaoth, fortissime Emmanuel, Deus pater veritatis, pater sapientiæ, pater beatitudinis, pater illuminationis ac vigilationis nostræ, qui mundum regis, qui cuncta regna disponis, qui es bonorum collator munerum, & bonorum omnium attributor; cui omnes gentes, populi, tribus, & linguæ seruiunt; cui assistit omnis Angelorum legio; qui largiris famulis tuis fidem, & laudem tui nominis, vt debita tibi oblata persoluant; cui prius fides offerentium complacet, deinde

sacrifici-

sacrificatur oblatio: quesumus exorabilem misericordiam tuam pietatem, vt sancti *✠* fices tibi hoc signum Crucis, & con *✠* secres, quod tota mentis deuotione famulorum tuorum religiosa fides construxit; trophæum scilicet victoriæ tuæ, ac redemptionis nostræ, quod in amorem Christi triumphalis gloria consecrauit. Aspice hoc signum Crucis insuperabile, per quod diaboli est exinanita potestas, mortalium restituta libertas: quæ licet fuerit aliquando in poenam, sed nunc versa est in honorem per gratiam; & quæ reos quondam puniebat supplicio, nunc & noxios absoluit à debito. Et tibi quid per hoc placere potuit, nisi id per quod tibi placuit nos redimere? & nullum tibi debitum amplius munus est, quàm quod tibi nunc corporis dedicauit affixio; nec tibi est magis familiaris oblatio, quàm quæ familiari manuum tuarum extensione sacrata est. Illis ergo manibus hanc Crucem accipe, quibus illam amplexus es; & de sanctitate illius hanc sancti *✠* fica: & sicuti per illam mundus expiatus est à reatu; ita offerentium famulorum tuorum animæ deuotissimæ, huius Crucis merito, omni careant perpetrato

peccato, & tuæ veræ Crucis obtectu enitescant, successibus assiduis triumphatores. Radiet hic vnigeniti filij tui Domini nostri splendor diuinitatis in auro; emicet gloria passionis eius in ligno; in Cruce rutillet nostræ mortis redemptio; in cryalli splendore, vitæ nostræ purificatio. Sit suorum protectio; spei certa fiducia; eos simul cum gente & plebe fide confirmet; spe & pace consociet; augeat triumphis; amplificet in secundis; proficiat eis ad perpetuitatem temporis, ad vitam æternitatis; vt eos temporali florentes gloria muniat, & ad perpetuam redemptos coronam, ad regna cælestia potenti virtute perducatur: præsta per propitiationem sanguinis eius, per ipsum datorem, qui seipsum dedit redemptionem pro multis, qui se hostiam pro delictis offerre dignatus est; qui exaltatus in ligno Crucis suæ principatus & potestates humiliavit; qui tecum sidereo confidet throno, indissolubili connexionione Spiritus sancti, per infinita sæculorum sæcula. *R. Amen.*

Tum Pontifex, flexis ante Crucem genibus, eam deuotè adorat, & osculatur, idem faciunt, quicumque alij voluerint.

DE BENEDICTIONE
CRUCIS PECTORALIS.

Ad benedicendam Crucem pectoralem, Pontifex potest uti forma assignata pro benedictione Crucis proficiscendum in subsidium Terræ sanctæ. infra fol. 384.

DE BENEDICTIONE
IMAGINIS
B. Mariæ Virginis.

Pontifex benedicturus imaginem beatæ Mariæ virginis, paratus supra rochetum, amictu, stola, pluuiiali albi coloris, & mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis, ut qui verè eam genitricem Dei esse credimus, eius apud te interces-

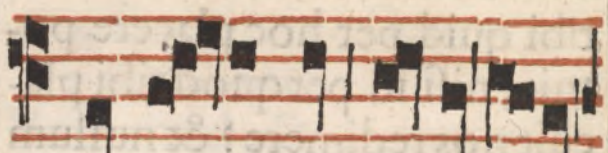
sionibus adiuuemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen.

Postea aspergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam: Sub tuum præsidium. Quæ incepta, & dum ea cantatur, thurificat imaginem ipsam ter ducens thuribulum. Deinde sedet, reasumpta mitra, donec compleantur Antiphonæ & Psalmi sequentes.

Antiphona.

Sub tu um præsi dium

confu gimus, sancta Dei

Ge nitrix, nostras depre-

catio nes ne despi-

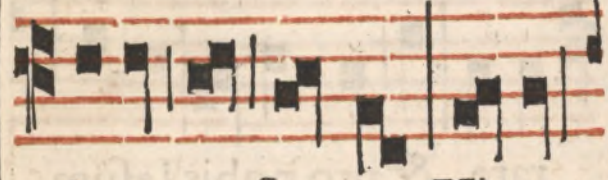
cias in necessita tibus;

sed

Antiphona.

sed à periculis cunctis li-

bera nos semper, Virgo

glorio sa, & bene-

di cta.

Tempore Paschali Antiphona.

A llelu ia, al lelu ia.

Psalmus 86.

Fundamenta.

Dicitur totus cum Gloria Patri.

A ue Mari a, gratia

plena, Dominus te cum,

benedi cta tu in mu-

lie ribus. Al le luia.

Psalmus 122.

A d te leuau.

Dicitur totus cum Gloria Patri.

Finitis Antiphonis & Psalmis prædictis, Pontifex surgit, deposita mitra, & dicit:

Oremus.

Deus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da, quæsumus, ut sua nos defensione munitos, iucundos faciat suæ interesse commemorationi. Qui viuis & regnas cum Deo Pa-

Zz 3

tre

tre in vnitate Spiritus sancti
Deus, per omnia sæcula sæ-
culorum.

R. Amen.

Deinde incipit Antipho-
nam, schola, prosequente.
Qua incepta, sedet cum mi-
tra, donec perficiatur Anti-
phona.

O glo rio sa Dei ge-

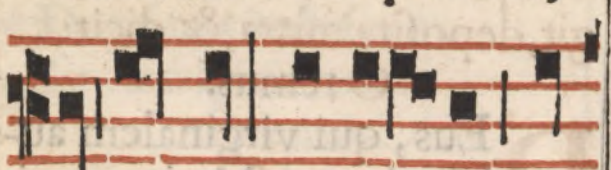
ni trix Virgo semper Ma-

ri a, quæ Dominum om-

nium merui sti porta re,

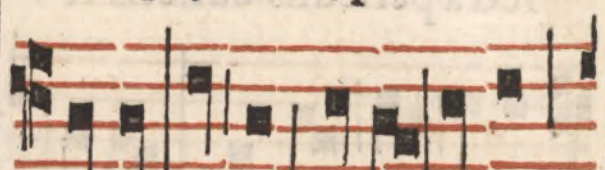
& Regem Angelorum so-

la virgo la cta re, no-

fili, quesumus, pia memo-

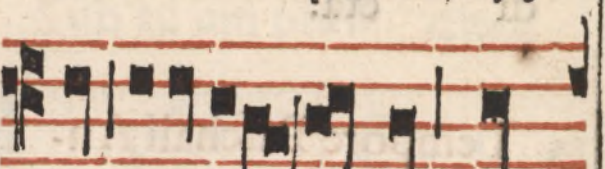
rare, & pro nobis Iesum

Christum de prece: ut

tuis ful ti patrocinijs,

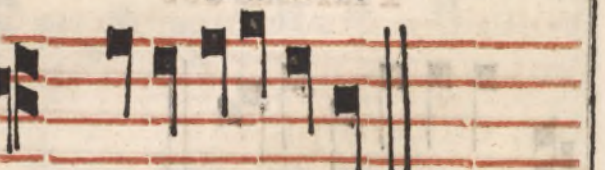

ad cælestia regna me-

rea mur perueni re.

Canticum B. Mariæ virginis.
Lucæ i.

Magnificat.

cum Gloria Patri.

Finita Antiphona, surgit
Pontifex sine mitra, stans

vsque

vsque ad finem Cantici. Quo
finito, dicit:

O remus.

Deus, qui de beata Mariæ
Virginis utero Verbum
tuum, Angelo nuntiante, car-
nem suscipere voluisti: præsta
supplicibus tuis, ut qui verè
eam genitricem Dei esse cre-
dimus, eius apud te interces-
sionibus adiuuemur. Per eum-
dem Christum Dominum
nostrum. *R.* Amen.

O remus.

Onipotens sempiterne
Deus, clementissima cu-
ius dispensatione cuncta crean-
tur ex nihilo, hanc imaginem
in honorem piissimæ genitri-
cis filij tui Domini nostri Iesu
Christi venerabiliter adapta-
tam benedi-*✠* cere, & san-
cti-*✠* ficare digneris; & præ-
sta, misericordissime Pater,
per inuocationem nominis
tui, atque eiusdem vnigeniti
filij tui Domini nostri Iesu
Christi, quem pro salute gene-
ris humani, integritate virgi-
nis Mariæ seruata, incarnari
voluisti, quatenus precibus
eiusdem sacratissimæ Virgi-
nis, quicumque eandem mi-
sericordiæ Reginam & gra-
tiosissimam Dominam no-
stram coram hac effigie suppli-
citer honorare studuerint, &
de instantibus periculis eruan-

tur, & in conspectu diuinæ
maiestatis tuæ de commissis &
omissis veniam impetrent; ac
mereantur in præsentī gra-
tiam, quam desiderant, adipi-
sci, & in futuro perpetua sal-
uatione cum electis tuis va-
leant gratulari. Per eundem
Dominum nostrum Iesum
Christum filium tuum, qui te-
cum viuit & regnat in vnitatem
Spiritus sancti Deus, per om-
nia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Ultimò aspergat imaginem
aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

IMAGINVM

ALIORVM SANCTORVM.

Pontifex stans sine mitra,
dicit:

℣. Adiutorium nostrum in
nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

℣. Domine exaudi orationem
meam.

R. Et clamor meus ad te ve-
niat.

℣. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Onipotens sempiterne
Deus, qui Sanctorum
tuorum imagines seu effigies
sculpi aut pingi non re-
probas, ut quoties illas oculis
corporeis intuemur, toties
eorum

eorum actus & sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis meditemur, hanc quæsumus, imaginem, [scilicet sculpturam] in honorē ac memoriā beati **N**. Apostoli tui, [vel Martyris, vel Confessoris, aut Pontificis, vel Virginis] adaptatā bene **✠**dicere, ac sancti **✠**ficare digneris; & præsta, ut quicumque coram illa ipsum gloriosissimum Apostolum tuum, [vel Martyrem, vel Confessorem, aut Pontificē, vel Virgine] suppliciter honorare studuerit, illius precibus ac obtentu à te gratiam in præsentī, & æternam gloriam obtineat in futuro. Per Dominum nostrū Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in vnitāte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R**. Amen.

Ultimò aspergat aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE
SACRORVM VASORVM
ET ALIORVM ORNAMENTO-
RVM IN GENERE.

Pontifex sacra vasa vel alia ornamenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Exaudi, Domine. Patre clementissime, preces nostras; & hæc purificanda vasa, & ornamenta sacri altaris atque Ecclesiæ tuæ, sacri ministerij v. sui præparata bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, à quo omnia immunda purgantur, & in quo omnia purgata clarescunt, supplices omnipotentiam tuam inuocamus; ut ab his vasis, & ornamentis, quæ tibi offeruntur famuli tui, omnis spiritus immundus confusus longe discedat, & per tuam bene **✠**ditionem ad vsum & ministerium sancti altaris, & Ecclesiæ tuæ, sanctificata permaneant. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE

DE BENEDICTIONE
TABERNACVLI SIVE VASCVLI
PRO SS. EVCHARISTIA
CONSERVANDA.

Pontifex Tabernaculum siue vasculum pro conservanda sacrosancta Eucharistia benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, maiestatem tuam supplices deprecamur; ut vasculum hoc, pro Corpore filij tui Domini nostri Iesu Christi in eo condendo fabricatum, bene **✠**ditionis tuæ gratia dicere digneris. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in vnitāte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum aspergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE
CAPSARVM PRO RELIQVIIS
ET ALIIS SANCTVARIIS
INCLVDENDIS.

Pontifex capsas pro Reliquijs & alijs sanctuarijs includendis benedicere volens, stans cum mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem; ut qui omnia per vnigenitum Filium suum in virtute Spiritus sancti valde bona creauit, ipse nobis indignis, ad consecrationem harum capsarū Reliquijs Sanctorum suorum condendis paratarum, rorem gratiæ suæ clemēter infundere dignetur. Per eundem Dñm nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in vnitāte Spiritus sancti Deus:

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

Per omnia sæcula sæculorum. **R**. Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Aaa

Y. Sur-

Y. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

Y. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum est, æquum & salutare, nos tibi semper, & ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus inæstimabilis, Deus ineffabilis, Deus misericordiarum, & totius consolationis. Qui Moysi famulo tuo præcepisti, ut iuxta exemplar, quod ei in monte demonstraisti, arcam de lignis imputribilibus construeret, & eam auro mundissimo circumdaret, in qua urna aurea manna cælesti plena, cum tabulis testamenti digito maiestatis tuæ conscriptis, in testimonium futuris generationibus seruari deberet. Quique nostris sæculis eadem sacratiùs intelligenda manifestaisti, dum corpus vnici Filij tui, opere Spiritus sancti de incorrupta Virgine conceptum, & anima rationali viuificatū, omni plenitudine diuinitatis replesti. Te suppliciter imploramus omnipotens Deus, Pater Dñi nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælo & in terra nominatur; vt hæc vascula Sanctorum tuorum pignoribus præparata,

eisdem Sanctis tuis intercedentibus, cælesti benedictione perfundere digneris: quatenus qui horum patrociniā requirūt, ipsis intercedentibus, cuncta sibi aduersantia, te adiuuante, superare, & omnia cōmodè profutura, abundantia largitatis tuæ mereantur inuenire. Et sicut illi, te Dñe inspirante, spiritualium nequitiarum versutias cauere, & humanitus exquisita tormenta non solum contemnere, sed etiam penitus euincere, Christo Domino confortante, potuerunt; ita ipsorum merita venerantibus, & Reliquias humiliter amplectentibus, contra diabolum & angelos eius, contra fulmina & tempestates, contra grandines & varias pestes, contra corruptum aërem & mortes hominum vel animalium, contra fures & latrones, siue gentium incursiones, contra malas bestias, & serpentium ac reptantium diuersissimas formas, contra malorum hominum adinventiones pessimas, eorumdem Sanctorum tuorum precibus complacatus, dexteram inuictæ potentiae tuæ, ad depulsionem nociuorum & largitatem proficuum, semper & ubique propitius extende.

Quod

Quod sequitur, dicit planè legendo, ita tamen, quòd à circumstantibus possit audiri.

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitāte eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum adhuc sine mitra stans, dicit:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui vt murmur infani populi compesceres, & sacerdotium Aaron tibi placitum comprobares, virgam eius aridam germinare & flores fructiferos producere fecisti, eamdemque in arca testamenti pro signo virtutis tuæ poni iussisti; sed & nobis eodem præfagio Christum in ara Crucis arefactum tertia die resurrectione reflorescere, & in Ecclesia nouissimo tempore resuscitāda per mortem suam die ac nocte fructificare demonstraisti: te quæsumus, indulgentissime generis humani prouisor, vt hæc vascula Sanctorum tuorum receptaculo præparata ita gratuita gratia sanctifices, vt vbi cumque in tuo nomine prolata fuerint, intercedentibus

habitorum ipsorum meritis, cuncta aduersa repellas & nullifices, & omnia vtilia multiplices atque custodias: quatenus fideles tui, magnitudine siue vniuersitate beneficiorum tuorum, in parte modica Reliquiarū, integra Sanctorum corpora se percepisse gratulentur; & per temporalia loca ipsorum precibus impensa, ad æterna cum eis gaudia possidenda fiducialius animentur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitāte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tunc aspergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE SIGNI VEL CAMPANÆ.

Ignem vel campana debet benedici, antequam ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet campana ipsa ita suspendi & situari, vt cōmōdè possit intus & extra tangi, tractari, & circuiiri: deinde prope ipsam campanam benedicendam paratur Pontifici faldistorium; vas aquæ benedicen-

dicende; aspersorium; vas cum sale; linthea munda ad extergendum campanam, quando opus erit; vas Olei sancti infirmorum; sanctum Chrisma; thymiana; thus; myrrha; & thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, stolum, & dalmaticam albi coloris. Quibus ordinatis, Pontifex in Sacristia, aut alio conuenienti loco, paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, & mitra simplici, baculum pastorale manu gestans venit prope campanam, ubi sedens super faldistorium ibidem sibi paratum, dicit cum ministris **Psalms sequentes, videlicet:**

Psalms 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Psalms 53.

Deus in nomine tuo saluum me fac: & in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me, & fortes quaesierunt animam meam: & non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Ecce enim Deus adiuuat me:

& Dominus susceptor est animæ meæ.

Auerte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.

Voluntarie sacrificabo tibi: & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quonia ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalms 56.

Miserere mei Deus, miserere mei: quoniam in te confidit anima mea.

Et in umbra alarum tuarum sperabo: donec transeat iniquitas.

Clamabo ad Deum altissimum: Deum, qui benefecit mihi.

Misit de celo, & liberauit me: dedit in opprobrium conculcantes me.

Misit Deus misericordiam suam, & veritatem suam: & eripuit animam meam de medio catulorum leonum, dormiui conturbatus.

Filij hominum, dentes eorum arma & sagittæ: & lingua eorum gladius acutus.

Exaltare super cælos Deus: & in omni terra gloria tua.

Laqueum parauerunt pedi-

bus

bus meis: & incuruauerunt animam meam.

Foderunt ante faciem meam foueam: & inciderunt in eam.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, & psalmum dicam.

Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam diluculo.

Confitebor tibi in populis Domine: & psalmum dicam tibi in gentibus.

Quoniam magnificata est usque ad cælos misericordia tua: & usque ad nubes veritas tua.

Exaltare super cælos Deus: & super omnem terram gloria tua.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalms 66.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terram viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteatur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalms 69.

Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.

Confundantur & reuerentur: qui querunt animam meam.

Auertantur retrorsum, & erubescant: qui volunt mihi mala.

Auertantur statim erubescentes: qui dicunt mihi, Euge, euge.

Exultent & lætentur in te omnes qui quaerunt te: & dicant semper, Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

Ego verò egenus & pauper sum: Deus adiuua me.

Adiutor meus, & liberator meus es tu: Domine ne moreris.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 85.

Inclina Domine aurem tuam, & exaudi me: quoniam inops & pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: latifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui.

Quoniam tu Domine suavis & mitis: & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meam: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudisti me. Non est similis tui in dijs Domine: & non est secundum opera tua.

Omnes gentes quascumque fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & facies mirabilia: tu es Deus solus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me: & eruiisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus iniqui insurrexerunt super me, & synagoga potentium quesierunt animam meam: & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator & misericors: patiens, & multæ misericordiæ, & verax.

Respice in me, & miserere mei: da imperium tuum puero tuo, & saluum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, vt videant qui oderunt me, & confundantur: quoniam tu Domine adiuuisti me, & consolatus es me.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 129.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinuit Domine.

Sustinuit anima mea in ver-

bo

bo eius: sperauit anima mea in Domino.

Acustodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Tum surgit Pontifex, & stans cum mitra benedicit sal, & aquam, dicens:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Exorcizo te creatura salis per Deum **✠** viuum, per Deum **✠** verum, per Deum **✠** sanctum, per Deum, qui te per Eliseum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium; & sis omnibus fumentibus te sanitas animæ & corporis; & effugiat atque discedat à loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisque spiritus immundus, adiuratus per eum, qui venturus est iudica-

re viuos & mortuos, & sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde deposita mitra, dicit:

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Immensam clementiam tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus; vt hanc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, bene **✠** dicere, & sancti **✠** ficare tua pietate digneris: vt sit omnibus fumentibus salus mentis & corporis; & quidquid ex eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omni que impugnatione spiritualis nequitie. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum accepta mitra, super aquam absolute dicit:

Exorcizo te creatura aque; in nomine Dei Patris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi Filij eius Domini nostri, & in virtute sancti **✠** Spiritus; vt fias aqua

exor-

exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare & explantare valeas cum angelis suis apostaticis, per virtutem eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum perignem. *R.* Amen.

Deinde deposita mitra, dicit:

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima quæque Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus nostris; & elemento huic multimodis purificationibus præparato virtutem tuam benedictionis infunde: ut creatura tua mysterijs tuis seruiens, ad abijciendos dæmones, morbosque pellendos, diuinæ gratiæ sumat effectum; ut quidquid in domibus vel in locis fidelium hæc vnda resperferit, careat omni immunditia, liberetur à noxa. Non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens; discedant omnes insidiæ latentis inimici, & si quid est,

quod aut incolumitati habitantium inuidet, aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat; ut salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

Benedic Domine hanc aquam benedictione cælesti, & assistat super eam virtus Spiritus sancti: ut cum hoc vasculum, ad inuitandos filios sanctæ Ecclesiæ præparatum, in ea fuerit tinctum; ubicumque sonuerit hoc tintinnabulum, procul recedat virtus insidiantium, umbra phantasmatum, incurio turbinum, percussio fulminum, læsio tonitruorum, calamitas tempestatum, omnisque spiritus procellarum: & cum clangore illius audierint filij Christianorum, crescat in eis deuotionis augmentum, ut festinantes ad piæ matris Ecclesiæ gremium, cantent tibi in Ecclesia Sanctorum canticum nouum, deferentes in sono præconium tubæ, modulationem psalterij, suauitatem organi, iucunditatem

cymbalis;

cymbali; quatenus in templo sancto gloriæ tuæ suis obsequijs & precibus inuitare valeant multitudinem exercitus Angelorum. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex mittit sal in aquam, in modum Crucis, dicendo semel:

Commisio salis & aquæ pariter fiat. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. *R.* Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus, inuictæ virtutis auctor, & insuperabilis imperij Rex, ac semper magnificus triumphator, qui aduersæ dominationis vires reprimis; qui inimici rugientis sæuitiam superas; qui hostiles nequitias potenter expugnas; te, Domine, tremantes & supplices deprecamur, ac petimus, ut hanc creaturam salis & aquæ dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices: ut ubicumque fuerit aspersa, per inuocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immundi spiritus abigatur, terrorque

venenosi serpentis procul pellatur; & præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus vbique adesse dignetur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

His peractis, Pontifex, accepta mitra, incipit lauare campanam cum dicta aqua; & ministri prosequuntur lotionem, lauantes eam totaliter intus & extra, deinde cum linteo mundo extergunt. Pontifice interim cum mitra sedente, & cum alijs ministris dicente Psalmum.

Psalmus 145.

Lauda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principibus: in filiis hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus eius, & reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cuius Deus Iacob adiutor eius, spes eius in Domino Deo ipsius: qui fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæ-

Bbb

culum,

culum, facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus.

Dominus soluit compeditos: Dominus illuminat cecos.

Dominus erigit elisos: Dominus diligit iustos.

Dominus custodit aduenas, pupillum & viduam suscipiet: & vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in sæcula, Deus tuus Sion: in generationem & generationem.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 146.

Laudate Dominum, quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit iucunda decoraque laudatio.

Aedificans Ierusalem Dominus: dispersiones Israël congregabit.

Qui sanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: & omnibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, & magna virtus eius: & sapientiæ eius non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus: humilians autem peccatores usque ad terram.

Precinuite Domino in confessione: psallite Deo nostro in cithara.

Qui operit cælum nubibus: & parat terræ pluuiam.

Qui producit in montibus fœnum: & herbam seruituti hominum.

Qui dat iumentis escam ipsorum: & pullis coruorum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: nec in tibijs viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitum est Domino super timentes eum: & in eis qui sperant super misericordia eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 147.

Lauda Ierusalem Dominum: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit feras portarum tuarum: benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanā: nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suum sicut

buc-

buccellas: ante faciem frigus eius quis sustinebit?

Emittet verbum suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Iacob: iustitias & iudicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestauit eis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de cælis: laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.

Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellæ & lumen.

Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt: ipse mandauit, & creata sunt.

Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi: præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones, & omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies,

spiritus procellarum: quæ faciunt verbum eius.

Montes, & omnes colles: ligna fructifera, & omnes cedri.

Bestiae, & vniuersa pecora: serpentes, & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi: principes, & omnes iudices terræ.

Iuuenes, & virgines, senes cum iunioribus laudent nomen Domini: quia exaltatum est nomen eius solius.

Confessio eius super cælum & terram: & exaltauit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis eius: filijs Israël, populo appropinquanti sibi.

Psalmus 149.

Cantate Domino canticum nouum: laus eius in Ecclesia sanctorum.

Lætetur Israël in eo, qui fecit eum: & filij Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Bbb 2

Ad

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorum in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

Psalms 150.

Laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Quibus finis, surgit Pontifex cum mitra: & cum pollice dexteræ manus facit ab extra supra campanam de-

Oleo sancto infirmorum signum Crucis: quo facto, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Deus, qui per beatum Moysen legiferum famulum tuum tubas argenteas fieri præcepisti, quas dum Leuitæ tempore sacrificij clangerent, sonitu dulcedinis populus monitus ad te adorandum fieret præparatus; & ad celebranda sacrificia conueniret, quarum clangore hortatus ad bellum molimina prosterneret aduersantium; præsta, quæsumus, vt hoc vasculum sanctæ tuæ Ecclesiæ præparatum sancti **✠**ficetur à Spiritu sancto, vt per illius tactum fideles inuitentur ad præmium. Et cum melodia illius auribus insonuerit populorum, crescat in eis deuotio fidei; procul pellantur omnes insidiæ inimici, fragor grandinum, procella turbine, impetus tempestatum; temperentur infesta tonitrua; ventorum flabra fiant salubriter ac moderatè suspensa: prosternat aëreas potestates dextera tuæ virtutis; vt hoc audientes tintinnabulum contremiscant, & fugiant ante sanctæ crucis Filij tui in eo depictum vexillum: cui flectitur omne genu, celestium,

Psalms 28.

Afferte Domino filij Dei: afferte Domino filios arietum.

Afferte Domino gloriam & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorate Dominum in atrio sancto eius.

Vox Domini super aquas, Deus maiestatis in tonitruo: Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute: vox Domini in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius unicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis: vox Domini concutientis desertum, & commouebit Dominus desertum Cades.

Vox Domini præparantis ceruos, & reuelabit condensa: & in templo eius omnes dicent gloriam.

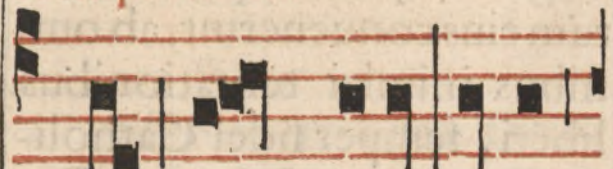
Dominus diluuium inhabitare facit: & sedebit Dominus rex in æternum.

Dominus virtutem populo suo dabit: Dominus benedict populo suo in pace.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

lestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confitetur, quod ipse Dominus noster Iesus Christus absorpta morte per patibulum crucis regnat in gloria Dei Patris, cum eodem Patre, & Spiritu sancto, per omnia sæcula sæculorum. **℟.** Amen.

Pontifex, accepta mitra, extergit cum linteo mundo crucem à se factam. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

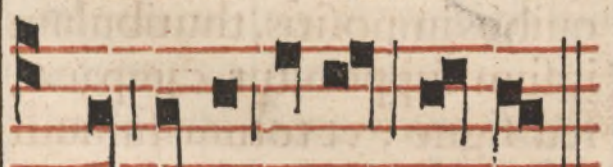
Vox Do mini super

aquas mul tas, Deus maie-

statis into nuit: Do mi-

nus super aquas multas.

E u o u a e.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona.

Interim Pontifex cum mitra stans facit cum pollice dexteræ manus de Oleo sancto infirmorum septem cruce exteriùs super campanam, & deintus cum Chrismate quatuor pari distantia, dicens, dum quamlibet crucem facit:

Sancti ✠ ficetur, & confectetur, Domine, signum istud: in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: in honorem Sancti N. Pax tibi.

Deinde finitis Antiphona & Psalmo, ac factis crucibus prædictis, Pontifex stans, deposita mitra, dicit:

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui ante arcam fœderis, per clangorem tubarum, muros lapideos, quibus aduersantium cingebatur exercitus, cadere fecisti; tu hoc tintinnabulū cælesti benedictione perfunde: ut ad sonitum eius longius effugentur ignita iacula inimici, percussio fulminum, impetus lapidum, læsio tempestatum; ut ad interrogationem propheticam, Quid est tibi mare, quod fu-

gisti: suis motibus cum Iordane retroacto fluente respondeat; A facie Domini mota est terra, à facie Dei Iacob, qui conuertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. Non ergo nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam, super misericordia tua: ut cum præsens vasculum, sicut reliqua altaris vasa, sacro Chrismate tangitur, Oleo sancto vngitur; quicumque ad sonitum eius conuenerint, ab omnibus inimici tentationibus liberi, semper fidei Catholicæ documenta sectentur. Per Dñm nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum sedet Pontifex, & accepta mitra, imponit in thuribulo thymiama, thus, & myrrham, si haberi possunt; alioquin, quæ ex ipsis habentur: quibus impositis, thuribulum ipsum supponitur campana, seu signo, ut totum fumum recipiat, schola interim cantante Antiphonam:

Deus in sancto vi a
tua:

Quibus dictis, reposita mitra, surgit Pontifex, & dicit:

Oremus.

OMnipotens dominator Christe, quo secundum carnis assumptionē dormiente in naui, dum oborta tempestas mare conturbasset, te protinus excitato, & imperante, dissiluit; tu necessitatibus populi tui benignus succurre; tu hoc tintinnabulū sancti Spiritus rore perfunde: ut ante sonitum illius semper fugiat bonorum inimicus; inuitetur ad fidem populus Christianus; hostilis terreatur exercitus; confortetur in Domino per illud populus tuus conuocatus: ac sicut Dauidica cithara delectatus desuper descendat Spiritus sanctus: atque ut Samuele lactentem agnum mactante in holocaustum Regis æterni imperij, fragor aurarum turbam repulit aduersantium; ita dum huius vasculi sonitus transit per nubila, Ecclesiæ tuæ conuentum manus conferuet Angelica, fruges credentium, mentes, & corpora saluet protectio sempiterna. Perte Christe Iesu, qui cum Deo Patre uiuis & regnas in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Demum

tua: quis Deus magnus,

sicut Deus non steret?

E u o u a e.

Psalmus 76.

Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ: & timuerunt, & turbatae sunt abyssi.

Multitudo sonitus aquarum: vocem dederunt nubes.

Et enim sagittæ tuæ transeunt: vox tonitruui tui in rota.

Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ: commota est, & contremuit terra.

In mari via tua, & semitæ tuæ in aquis multis: & vestigia tua non cognoscuntur.

Deduxisti sicut oues populum tuum: in manu Moyse & Aaron.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Demum Diaconus sacris vestibus albi coloris paratus, dicit:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelij secundum Lucam.

IN illo tempore: Intrauit Iesus in quoddam castellum: & mulier quædam Martha nomine, excepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine Maria: quæ etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium. Quæ stetit, & ait: Domine, non est tibi curæ quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi, vt me adiuuet. Et respondens dixit illi Dominus: Martha, Martha, sollicita es, & turbaris erga plurima. Porro, vnum est necessarium. Maria optimam partem elegit: quæ non auferetur ab ea.

Finito Evangelio, Pontifex osculatur librum Evangeliorum, per vnum ex ministris sibi porrectum. Tum producit super campanam benedictam signum Crucis, & reasumpta mitra, discedens reuertitur ad locum, vbi paramenta accepit; in quo dimissis sacris vestibus, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE ET IMPOSITIONE CRUCIS proficiscentibus in subsidium & defensionem FIDEI CHRISTIANÆ, seu recuperationem TERRÆ SANCTÆ.

Profecturus in subsidium & defensionem fidei Christianæ, seu recuperationem Terræ sanctæ, genuflectit ante Pontificem: coram quo vnus ministrorum tenet Crucem benedicendam, illi imponendam. Tum Pontifex stans sine mitra, dicit super Crucem.

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens Deus, qui Crucis signum pretioso Filij tui Sanguine dedicasti, quique per eandem Crucem Filij tui Domini nostri Iesu Christi mundum redimere voluisti, & per virtutem eiusdem venerabilis Crucis humanum genus ab antiqui hostis chirographo liberaisti, te suppliciter exoramus: vt digneris hanc Crucem paterna pietate benedicere, & cælestem ei virtutem & gratiam

impar-

impartire; vt quicumque eam in passionis & Crucis Vnigeniti tui signum ad tutelam corporis & animæ super se gestauerit, cælestis gratiæ plenitudinem in ea & munimen valeat tuæ benedictionis accipere. Quemadmodum virgam Aaron ad rebellium perfidiam repellendam benedixisti; ita & hoc signum tuæ dextera benedic, & contra omnes diabolicas fraudes virtutem ei tuæ defensionis impendas; vt portantibus illud animæ pariter & corporis prosperitatem conferat salutarem, & spiritualia in eis dona multiplicet. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde Pontifex aspergit Crucem ipsam aqua benedicta, & super recepturum ipsam dicit:

Oremus.

Domine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus & omnipotens Deus, splendor & imago Patris, & vita æterna, qui tuis discipulis asseruisti, vt quicumque vult post te venire, semetipsum abneget, & suam crucem tollens te sequatur, quæsumus immensam clementiam tuam: vt hūc famulum tuum,

qui iuxta verbum tuum seipsum abnegare, suamque crucem tollere, & te sequi, ac contra inimicos nostros pro salute populi tui electi properare & pugnare desiderat, semper & vbique protegas, atque à periculis omnibus eruas, & à vinculo peccatorum absoluas, acceptumque votum ad effectum deducas optatum. Tu, Domine, qui es via, veritas, & vita, & in te sperantium fortitudo, eius iter benè disponas, & prospera cuncta concedas; vt inter præsentis sæculi angustias tuo semper auxilio gubernetur. Mitte ei, Domine, Angelum tuum Raphaëlem, qui Tobia comes fuit in itinere suo, eiusque patrem à corporis cæcitate liberauit: in eundo & redeundo sit ei defensor contra omnes visibiles & inuisibiles hostis insidias, & omnem mentis & corporis ab eo cæcitatem repellat. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, imponit illi Crucem, dicens:

Accipe signum Crucis; in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; in

Ccc

figuram

figuram Crucis, passionis, & mortis Christi, ad tui corporis & animæ defensionem: vt diuinæ bonitatis gratia, post iter expletum, saluus & emendatus ad tuos valeas remeare. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Demum Pontifex aspergit Cruce signatum aqua benedicta; qui genuflexus osculatur manum Pontificis, & discedit.

DE BENEDICTIONE ARMORVM.

Pontifex benedicturus arma, quæ aliquis ministrorum coram eo tenet, aut supra altare vel aliquam mensam ponuntur, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, descendat super hæc arma, & super induentem ea, quibus ad tuendam iustitiam induatur. Rogamus te, Domine Deus, vt

illum protegas & defendas, qui viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Deus omnipotens, in cuius manu victoria plena consistit, quique etiam Dauid ad expugnandum rebellem Goliath vires mirabiles tribuisti: clementiam tuam humili prece deposcimus, vt hæc arma almifica pietate benedicere digneris: & concede famulo tuo *N.* eadem gestare cupienti, vt ad munimen ac defensionem sanctæ matris Ecclesiæ, pupillorum & viduarum, contra inuisibilibus & visibilibus hostium impugnationem, ipsis liberè & victoriosè vtatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE ENSIS.

Pontifex ensen benedicere volens, illo, cui tradendus est, coram eo genuflectente, quem vnus ex ministris coram eo tenet, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

DE BENEDICTIONE ET TRADITIONE VEXILLI BELlici.

Pontifex vexillum bellicum, quod vnus ex ministris coram eo tenet, benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui es cunctorum benedictio, & triumphantium fortitudo, respice propitius ad preces humilitatis nostræ; & hoc vexillum, quod bellico vsui præparatum est, cælesti benedictione sanctifica: vt contra aduersarias & rebelles nationes sit validum, tuoque munimine circumseptum; sitque inimicis Christiani populi terribile, atque in te confidentibus solidamentum, & certa fiducia victoriæ. Tu enim es Deus, qui conteris bella, & cælestis præsidij sperantibus in te præstas auxilium. Per vnicum filium tuum, Christum Dominum nostrum, qui tecum viuit

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Bene dicere digneris, quæsumus Domine, ensen istum; & hunc famulum tuum, qui cum, te inspirante, suscipere desiderat, pietatis tuæ custodia munias, & illæsum custodias. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde aspergat ensen aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, tradit eum illi, cui tradendus est, genuflexo coram eo permanenti, dicens:

Accepe ensen istum, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; & vtaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad confusionem inimicorum Crucis Christi, ac fidei Christianæ: & quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste lædas: quod ipse tibi præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum.

R. Amen.

De benedictione vexilli bellici.

& regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Deinde aspergit vexillum aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo, cui vexillum tradendum est, consignat ei ipsum vexillum, dicens:

Accipe vexillum, caelesti benedictione sanctifica-

tum: sitque inimicis populi Christiani terribile; & det tibi Dominus gratiam, ut ad ipsius nomen & honorem cum illo hostium cuneo potenter penetres incolumis, & securus.

Deinde dat ei osculum pacis, dicens: *Pax tibi.* qui accepto vexillo osculatur manus Pontificis, surgit, & discedit.

PON.

PONTIFICALIS

PARS TERTIA.

DE PVBLICATIONE FESTORVM MOBILIVM IN EPIPHANIA DOMINI.

IN Epiphania Domini, cantato Evangelio, Archidiaconus, siue aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius, iuxta consuetudinem loci, pluuiali paratus, ascendet ambonem vel pulpitem, & ibidem, vel in alio loco, ubi cantari solet Evangelium, è vetusto Ecclesiae sanctae instituto publicabit Festa mobilia anni currentis iuxta infra scriptam formulam, & diem Synodi diocesanae suo loco promulgabit, licet in formula infra scripta, Dominica secunda post Pascha notata sit.

Noue ritis, fratres charissimi,

mi, quod annuente Dei

misericordia, sicut de Na-

tiuitate Domini nostri

Iesu Christi gauisi sumus,

i ta & de Resurrectione

eiusdem Saluatoris nostri

gaudium vobis annun-

tia mus. Die prima Fe-

Ccc 3 brua-

brua rij e rit Domi-

nica in Septua ge-

si ma. Vigesi ma Februa-

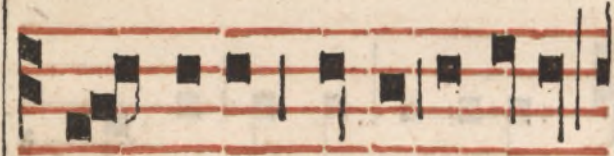
ri j dies Cinerum, &

i ni tium ieiunij sacra-

tissimæ Quadrage simæ.

De cima quarta Aprilis

sanctum Pascha Domini

nostri Iesu Christi cum

gaudio celebra bimus.

Dominica secunda post

Pascha Dioecesana Syn-

odus ha be bitur. Vi-

ge si ma quinta Maij e rit

Ascensio Domini nostri

Ie su Christ i. Quarta

Iunij

Iu nij festum Pente-

co stes. De cima ter-

tia e iusdem festum sa-

cratissi mi Corporis Chri-

sti. Pri ma Decembris

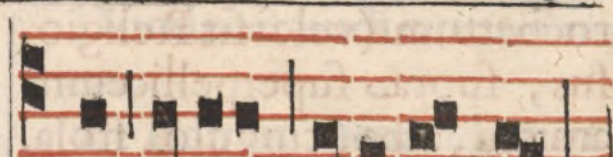
Dominica prima Aduentus

Domini nostri Iesu Christi,

cui est honor & gloria,

in sæcula sæculo rum.

Amen.

DE EXPVLSIONE
PVBLICE POENITENTIVM
AB ECCLESIA,
IN FERIA QVARTACINERVVM.

INcapite Quadra-
gesimæ solemni-
ter poenitētes de
Ecclesia. eijciun-
tur, hoc modo.

Poenitentes, quibus secun-
dum Ius vel consuetudinem
pro grauioribus criminibus
solemnis poenitentia est im-
ponenda, hac die hora quasi
tertia conueniunt ad Eccle-
siam cathedralem, in vilibus
vestimentis, nudis pedibus, &
vultibus ad terram demissis,
quorum nomina scribi de-
bent; accipientes poeniten-
tiam iuxta modum culpæ ab
Episcopi Poenitentiario, vel
ab alijs, quibus hoc officium
commissum est; & postea om-
nes emittuntur, & manent
ante fores Ecclesiæ. Pontifex
interim, dicta Sexta, si non sit
celebraturus, paratur supra
rochet-

rochetum (vel si sit Religiosus, supra superpelliceum) amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, violaceis, mitra simplici, & baculo pastorali. Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, & cetera paramenta Pontificalia, usque ad stolam inclusuē, & desuper pluuiale coloris violacei, & mitram simplicem; & benedicit cineres, atque imponit. Quibus peractis, Pontifex cum ministris, schola, & toto Clero, Cruce, aqua benedicta, & duobus cereis precedentibus, egreditur chorum circa medium Ecclesię, ubi parata sit sedes. Tunc Clerus diuiditur per duos choros, hinc, inde, versus valvas Ecclesię. Poenitentes verò omnes ingressi prosternunt se cum lacrymis in Ecclesię pavimento coram Pontifice inter utrumque chorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stans imponit cineres super capita singulorum, dicens:

Memento homo, quia pulvis es, & in puluerem reuerteris: age poenitentiam, ut habeas vitam æternam.

Et unus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, deposita mi-

tra, benedicit cilicia, in hunc modum:

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens & misericors Deus, qui peccatoribus pietatis tuę misericordiam quarentibus hoc indumento vestitis misericordiam tuam & veniam tribuisti, obsecramus clementiam tuam, ut hoc indumentum, quod vocatur cilicium, bene **✠**dicere, & sancti **✠**ficare digneris; ut quicumque eo pro peccatis suis indutus fuerit, & misericordiam tuam imploraue-rit, veniam & indulgentiam tuę sanctę misericordię consequatur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Aspergantur aqua benedicta.

Benedictis cilicijs, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens:

A pud Dominum misericordia est, & apud Deum redemptio: ita enim lapsis hominibus subuenit, non solum

per

per Baptismi & Confirmationis gratiam, sed etiam per Poenitię medicinā, ut spiritus humanę vita reparetur eterna.

R. Deo gratias.

Quo facto, Pontifex incipit Antiphonā, Ne reminiscaris. & super falsistorium accumbit, & ministri, & totus populus, & poenitentes prosternunt se in terram, & pro ipsorum poenitentium absolutiōe dicunt septem Psalmos poenitenciales alternatim: deinde dicitur Antiphona, Ne reminiscaris.

Postea dicuntur Litię; quibus finitis, Pontifex dicit super ipsos poenitentes: Pater noster.

Et ne nos.

Y. Saluos fac seruos tuos, & ancillas tuas.

R. Deus meus sperantes in te.

Y. Mitte eis Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

Y. Nihil proficiat inimicus in eis.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

Y. Esto eis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Domine Deus virtutum conuerte nos.

R. Et ostende faciem tuam, & salui erimus.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces nostras, & confitentium tibi parce peccatis; ut quos cōscientię reatus accusat, indulgentiā tuę miserationis absoluat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus.

Praueniat hos famulos tuos, [vel] has famulas tuas, quęsumus Domine, misericordia tua; ut omnes iniquitates eorū celeri indulgentiā delcantur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amē.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, nec sit ab his famulis tuis [vel] famulabus tuis clementię tuę longinqua misratio; sana vulnera, eorūque dimitte peccata; ut ab omnibus iniquitatibus expiati, tibi, Domine, semper valeant adhærere. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

Domine Deus noster, qui offensione nostra non vincis, sed satisfactione pla-

D d d

caris;

caris; respice, quæsumus, ad hos famulos tuos, [vel has famulas tuas,] qui se tibi peccasse grauer conſitentur: tuum est enim abſolutionem criminum dare, & veniam præſtare peccantibus, qui dixiſti, te poenitentiam malle peccatorum, quàm mortem: concede ergo, Domine, vt & tibi poenitentia excubias celebrent, & correctis actibus ſuis, conferri ſibi à te ſempiterna gaudia gratulentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. *ꝛ* Amen.

His peractis, ſurgunt poenitentes, & facit eis Pontifex ſermonem; oſtendens qualiter Adam propter peccatum eiectus eſt de paradifo, & multa maledicta in eum congeſta ſunt; & qualiter eius exemplo ipſi de Eccleſia ad tempus eiſciendi ſunt. Quo facto, accipiat vnum ex eis per dexteram manum, & omnes alij ſimiliter ſe manibus tenentes candelas accenſas in manibus habentes ſubſequantur eum; & ita eos eiſciat de Eccleſia, cum lacrymis dicens: Ecce eiſcimini vos hodie à liminibus ſanctæ matris Eccleſiæ propter peccata & ſcclera veſtra, ſicut Adam primus homo eiectus eſt de paradifo propter tranſgreſſionem ſuam.

Et interim ſchola cantat.
Reſponſorium:

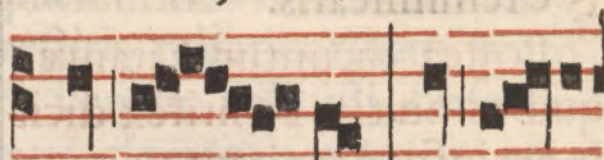
In fudo re vultus

tu i veſce riſ pane

tu o, di cit Do minus

ad A dam: cum ope-

ratus fue riſ ter ram,

non dabit fru ctus ſuos;

• Sed ſpinas & tribulos

germina bit ti bi.

ꝛ Pro

ꝛ Pro e o, quòd au-

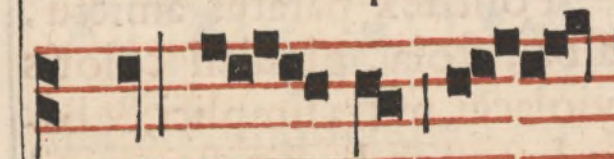
diſti vocem vxo riſ tu æ

plus quàm me; maledi-

cta terra in o pere tu o,

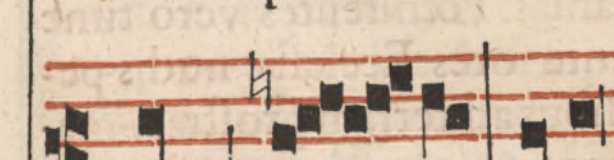
non da bit fru-

ctus ſu os.

• Sed ſpinas.

ꝛ Ecce A dam quaſi

vnus è nobis fa ctus eſt,

ſciens bo nū &

ma lum. *•* Videte,

ne for tè ſu . mat

de ligno vi tæ, &

vi uat in æ ter num.

ꝛ Fe cit que Do-

minus Adæ tu nicam

Ddd 2

pell-

Et sic eis extra eiectionis, & ante valuas Ecclesiæ genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine ostij stans moneat eos, quod de Domini misericordia non desperent, sed ieiunijs, orationibus, peregrinationibus, eleemosynis, & alijs bonis operibus inuigilent: ut Dominus ad dignum fructum veræ poenitentiae eos perducatur; quodque Feria quinta in Coena Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiam reducuntur, quam usque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum Processione ad chorum redeunte, valvae Ecclesiæ ante oculos eorum claudun-

tur, & incipitur Missa, & proceditur ordine suo.

DE RECONCILIATIONE
POENITENTIVM,
QVÆ FIT IN QVINTA FERIA
COENÆ DOMINI.

Feria quinta Coenæ Domini reconciliantur poenitentes, quibus ab Ecclesia solemnem agere poenitentiam iniunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa eiectionis fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluuiæ coloris violacei, mitra simplici, & baculo pastoralis, ministris etiam paratis, & insuper quatuor Subdiaconis paratis, & vno Diacono de antiquioribus induto solemniter, atque Archidiacono cum amictu, alba, & stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari, dicens cum præfatis ministris, & Clero, septem Psalmos poenitentiales, & Litanias. Poenitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litanis dictum fuerit,

Omnes

Omnes sancti Patriarchæ & Prophetæ.

Orate pro nobis.

& idem à Choro fuerit, responsum, paulisper substituitur; & tunc Pontifex mittit ad poenitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cum ad portam peruenerint, stantes in limine ostij, eleuatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam:

Qua finita, extinguunt mox ipsas candelas coram illis, & reuertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis. Cumque dictum fuerit, Omnes sancti Martyres. *Orate pro nobis.* & idem à Choro responsum

fuerit, tunc etiam substituitur à Litanis, & Pontifex mittit ad illos, duos alios Subdiaconos, simili modo, cum candelis accensis, qui in limine ostij constituti cantant Antiphonam:

Et mox extinctis candelis, ut prius, reuertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis usque ad Agnus Dei.

Tunc Pontifex mittit ad illos vnum senem Diaconum indutum ut supra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine ostij constitutus cantat Antiphonam:

D d d 3

ec ce appropinquabit re-

demp ti o vestra.

Et nunc accenduntur candelæ poenitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, sed Diaconus cum eo accenso reuertitur. Et tunc dicitur in Litanijis, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.

R. Parce nobis Domine.

& alia vsque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu surgens cum ministris, & Clero, Cruce, thuribulo, cereis, & omni paratu præcedentibus, egreditur extra Chorum Ecclesiæ. Et parato sibi quasi in medio Ecclesiæ faldistorio, sedet respiciens ad ostium Ecclesiæ, Clero per choros versus ipsum ostium ab utroque latere disposito feriatim. Tunc Archidiaconus paratus vt præmissum est, stans in limine ostij, excelsa voce in tono Lectionis dicit ad illos ante ostium foris stantes:

State in silentio: audientes audite.

Indicto itaque silentio, vertens se ad Pontificem, dicit similiter in tono Lectionis:

Adest, ô venerabilis Pontifex, tempus acceptum, dies propitiationis diuinæ, & salutis humanæ, quo mors interitum, & vita accepit æterna principium; quando in vinea Domini sabaoth, sic nouorum palmitum plantatio farienda est, vt purgetur execratio vetustatis. Quamuis enim à diuitijs bonitatis & pietatis Dei nihil temporis vacet, nunc tamen & largior est per indulgentiam remissio peccatorum, & copiosior per gratiam assumptio renascentium. Augemur regenerandis, crescimus reuersis. Lauant aquæ, lauant lacrymæ. Inde est gaudium de assumptione vocatorum; hinc lætitia de absolutione poenitentium. Inde est, quod supplices famuli tui, posteaquam in varias formas criminum, neglectu mandatorum cælestium, & morum probatorum transgressione ceciderunt; humiliati ac prostrati Prophetica ad Dominum voce clamant, dicentes: Peccauimus, iniuste egimus; iniquitatem fecimus. Miserere nostri, Domine. Evangelicam vocem non frustratoria aure capientes: Beati,

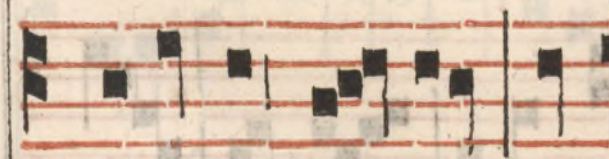
qui

qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Manducauerunt, sicut scriptum est, panem doloris; lacrymis stratum suum rigauerunt; cor suum luctu, corpus afflixerunt ieiunijs, vt animarum reciperent, quam perdiderant, sanitatem. Vnicum itaque est poenitentiae suffragium, quod & singulis prodest, & omnibus in commune succurrit.

His dictis, Pontifex surgens accedit cum ministris ad ostium Ecclesiæ, Clericorum choro se non mouente. Et stans in medio ostij facit eis breuem exhortationem de clementia diuinæ, & de veniæ promissione, dicens eis, qualiter mox in Ecclesiam reducentur, & qualiter viuere debent. Quo facto, cantat Antiphonam:

Veni te, veni te,

ve ni te, fi lii, au-

di te me, timorem Do-

mini do ce bo vos.

Qua dicta, Diaconus ex parte poenitentium stans dicit pro eis:

Flectamus genua.

Tunc omnes genua flectunt poenitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit:

Leuate.

Et Episcopus secundo dicit dictam Antiphonam:

Venite, venite, &c.

Et Diaconus idem iterum dicit:

Flectamus genua, &c.

Et mox Episcopus tertio repetit præfatam Antiphonam:

Venite, venite, &c.

Et Diaconus idem tertio dicit:

Flectamus genua, &c.

Deinde Pontifex ingreditur Ecclesiam, stans infra ostium, distans ab illo spatio conuenienti; & tunc Archidiaconus inchoat, & schola profertur Antiphonam:

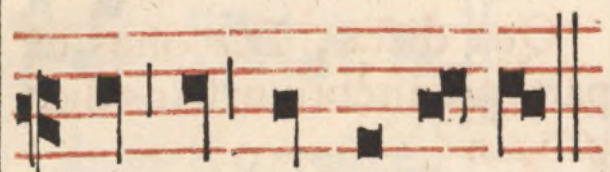

A ccedite ad e um, & illu-

mina-

minamini: & facies ve-

stra non confundentur.

Psalmus 33. Benedicam.

Qua incepta, mox poenitentes ingredienti infra ostium Ecclesiae corruunt ad pedes Pontificis, sicque prostrati & flentes iacent, donec praemissa Antiphona & Psalmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono Lectionis id quod sequitur.

R Edintegra in eis, Apostolice Pontifex, quidquid, diabolo suadente, corruptum est; & orationum tuarum patrocinantibus meritis, per diuinæ reconciliationis gratiam fac homines proximos Deo. Ut qui antea in suis sibi peruersitatibus displicebant, nunc etiam placere se Domino in regione viuorum de victo suæ mortis auctore gratulentur.

Et Pontifex interrogat:

S cis illos reconciliatione fore dignos?

Et ille respondet:

S cio, & testificor, fore dignos.

Et tunc alter Diaconus dicit:

L euate.

Quibus surgentibus, Pontifex accipit vnum ex illis per manum, omnibus alijs similiter sese ad manus tenentibus.

Tunc Archipresbyter dicit, alta voce:

Y. Iniquitates meas ego cognosco.

R. Et peccatum meum contra me est semper.

Y. Auerte faciem tuam a peccatis meis.

R. Et omnes iniquitates meas dele.

Y. Redde mihi lætitiā salutaris tui.

R. Et spiritu principali confirma me.

Quo dicto, Pontifex inchoat, schola, prosequente, Antiphonam:

Dico vobis, gau-

dium est Angelis Dei i

super

super vno peccato re

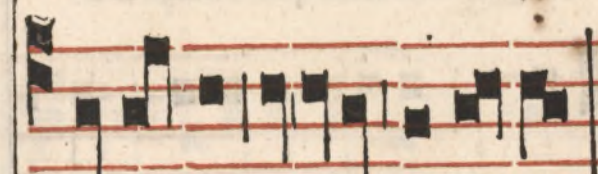

poenitentiam a-

gen te.

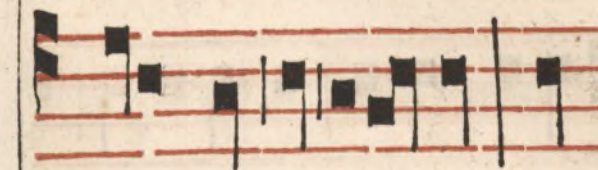
Qua dicta, trahit illum quem manu tenet, & ille alios, ducens eos vsque ad faldistorium in medio Ecclesiae prius ibi paratum. Et ibi stans super scabellum, conuersus ad illos genua flectentes, inchoat Antiphonam:

Oportet te, fili, gaudere,

quia frater tuus mortuus

fuerat, & reuixit; per-

ierat, & inuentus est.

Qua dicta, dicit in modum Orationis:

O Mnipotens Deus vos absoluat ab omni vinculo peccatorum, ut habeatis vitam æternam, & viuatis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo viuit & regnat in vnitæ Spiritus sancti Deus:

Deinde dicit super illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem.

Per omnia sæcula sæcu-

lorum. **R.** Amen.

Y. Dominus vobiscum.

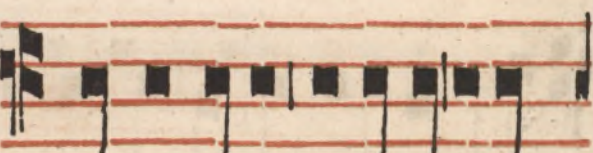

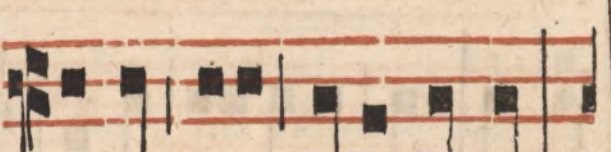
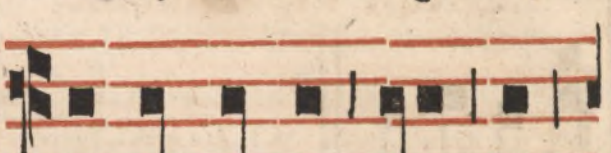
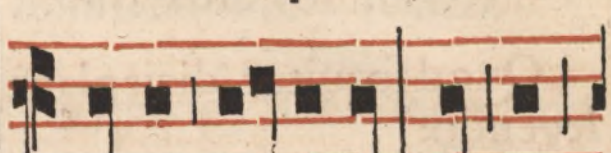
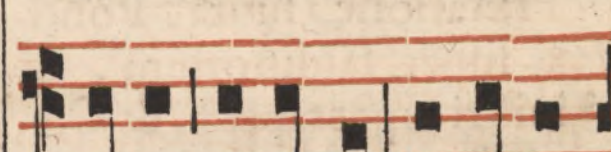
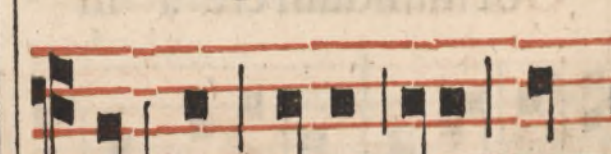
R. Et cum spiritu tuo.

Ecc **Y.** Sur-

Sursum cor da. Ha-	gratias a gere, Domine
bemus ad Dominum.	sancte, Pater omnipotens,
Gratias a ga mus Do-	aeterne Deus, per Chri-
mi no De o nostro.	stum Dominum nostrum.
Dignum & iustum est.	Q uem omnipotens Ge-
Verè dignum & iustum	nitor ineffabi li ter na-
est, æquum & salutare, nos	sci volui sti, vt debitum
tibi semper, & ubique	Adæ ti bi persolveret
	aeterno

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	
mentissi me Domine,	bitam prote la sti. Pe-
	
hos famulos tuos, quos	trum quoque lacryman-
	
à te separauerunt flagi-	tem exaudisti, clauisque
	
tia, ad te reuoca pie-	postmodum cælestis re-
	
tate solita. Tu namque	gni ipsi tradi di sti; &
	
nec Achab scelestissimi	confidenti latronicius-
	
humilia tio nem despe-	dem regni præmia pro-
	
xisti, sed vindictam de-	misi sti. Ergo clemen-
	tissime

	
tissime Domine, hos,	lius, tibi coæ qualis,
	
pro quibus preces tibi	e mundetque e os ab
	
fundimus, clemens re-	omni facinore, & ad
	
colli ge, & tuæ Eccle-	tuæ sacratissimæ Coenæ
	
siæ gremio redde; vt	dapes dignetur admitte-
	
nequaquam de e is va-	re. Sicque sua Carne
	
leat triumphare hostis,	& Sanguine reficiat,
	
sed tibi reconciliet Fi-	vt post huius vitæ cur-
	Eee 3 sum

sum ad cæleſtia regna

perducatur,

Quod ſequitur, dicit planè legendo:

Ieſus Chriſtus filius tuus Dominus noſter. Qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

R. Amen.

Preſatione finita, Pontifex ſuper ſal-diſtorium, & miniſtri ſuper tapetia, & Clerus, & populus ad terram proſternuntur; & Cantor inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam, & Pfalmos ſequentes.

Antiphona.

Cor mundum crea in

me Deus: & ſpiri tum

re ctum innoua in viſce-

ribus meis.

Pſalmus 50. Miſerere mei Deus: ſecundum, fol. 104.

Pſalmus 55. Miſerere mei Deus, quoniam conculcauit me homo.

Pſalmus 57. Miſerere mei Deus, miſerere mei.

E u o u a e.

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu ſurgens, dicit ſuper poenitentes:

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Domine non ſecundum peccata noſtra facias nobis.

R. Neque ſecundum iniquitates noſtras retribuas nobis.

R. Domine ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum.

R. Citò

R. Citò anticipent nos miſericordiæ tuæ.

R. Conuertere Domine uſquequò.

R. Et deprecabilis eſto ſuper ſeruos tuos.

R. Saluos fac ſeruos tuos, & ancillas tuas.

R. Deus meus ſperantes in te.

R. Eſto eis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

R. Mitte eis Domine auxilium de ſancto.

R. Et de Sion tuere eos.

R. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te ueniat.

R. Dominus uobiscum.

R. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Adeſto, Domine, ſupplicationibus noſtris, & me, qui etiam miſericordia tua primus indigeo, clementer exaudi: & quem non electione meriti, ſed dono gratiæ tuæ conſtituiſti huius operis miniſtrum, da fiduciam tui muneris exequendi; & ipſe in noſtro miniſterio, quod tuæ pietatis eſt, operare. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. **R.** Amen.

Oremus.

Preſta, quaſumus Domine, his famulis tuis dignum poenitiæ fructum, ut Eccleſiæ tuæ ſanctæ, à cuius integritate deuiauerant peccando, admiſſorum veniam conſequendo reddantur innoxij. Per Chriſtum Dominum noſtrum. **R.** Amen.

Oremus.

Precor, Domine, tuæ clementiam maiſtatis, ut his famulis tuis peccata & facinora ſua conſitentibus veniam præſtare, & præteritorum criminum vincula relaxare digneris, qui humeris tuis ouem perditam reduxiſti ad caulas, & Publicani preces placatus exaudiſti: tu etiam, Domine, his famulis tuis placare; tu horum precibus benignus aſſiſte: ut in confeſſione flebili permanentes, clementiam tuam celeriter exorent; ac ſanctis altaribus reſtituti, ſpei rursus æternæ, ac cæleſti gloriæ reſormentur. Qui uiuis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

R. Amen.

Oremus.

Deus, humani generis benigniſſime conditor, & miſericordiſſime reſormator,

qui

qui hominem inuidia diaboli ab æternitate deiectum, vnicui Filij tui Sanguine redemisti, viuifica hos famulos tuos, quos tibi nullatenus mori desideras: & qui non derelinquis deuios, assume correctos. Moueant pietatem tuam, quecumque sumus, Domine, horum famulorum tuorum lacrymosa suspiria: tu eorum medere vulneribus, tu iacentibus manum porrigere salutarem, ne Ecclesia tua aliqua sui corporis portione vastetur; ne grex tuus detrimentum sustineat; ne de familia tuæ damno inimicus exultet; ne renatos lauacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo, Domine, supplices fundimus preces, tibi fletum cordis effundimus: tu parce confidentibus, vt imminentibus poenis sententiam futuri iudicii, te miserante, non incidant: nesciant quod terret in tenebris, quod stridet in flammis; atque ab erroris via ad iter reuersi iustitiæ, nequaquam vltra nouis vulneribus faucientur; sed integrum sit eis ac perpetuum, & quod gratia tua contulit, & quod misericordia reformauit. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

*O*remus.

Deus misericors, Deus clemens, Deus, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata poenitentium deles, & prætorum criminum culpas venia remissionis euacuas: respice propitius super hos famulos tuos; & remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentes deprecatus exaudi. Renoua in eis, piissime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum est; & vnitati corporis Ecclesiæ membrum redemptionis annecte. Miserere, Domine, gemituum, miserere lacrymarum eorum; & non habentes fiduciam, nisi in misericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

*O*remus.

Maiestatem tuam supplices deprecamur, omnipotens æterne Deus, vt his famulis tuis longo squalore poenitiæ maceratis miserationis tuæ veniam largiri digneris; vt nuptiali veste recepta, ad regalem mensam, vnde eiectione fuerant, mereantur introire. Per Christum

istum

istum Dominum nostrum.

R. Amen.

Absolutio.

Dominus Iesus Christus, qui totius mundi peccata sui traditione, atque immaculati sanguinis effusione dignatus est expurgare, qui quæ discipulis suis dixit: Quaecumque ligaueritis super terram, erunt ligata & in cælis; & quaecumque solueritis super terram, erunt soluta & in cælis: de quorum numero me, quamuis indignum, ministrum esse voluit: intercedente Dei genitrice Maria, & beato Michaeli Archangelo, & sancto Petro Apostolo, cui data est potestas ligandi ac soluendi, & omnibus Sanctis; ipse per ministerium meum ab omnibus peccatis vestris, quæcumque aut cogitatione, aut locutione, vel operatione negligenter egistis, vos absoluat sancti sui Sanguinis interuentione, qui in remissionem peccatorum effusus est; atque à vinculis peccatorum absolutos perducere dignetur ad regna cælorum. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, viuit & regnat in sæcula sæculorū. *R.* Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, &thurificet eos, dicens:

Exurgite qui dormitis, exur-

gite à mortuis, & illuminabit vos Christus.

Vltimò dat eis indulgentiam, prout sibi placuerit. Quæ data, manibus eleuatis, & supra illos extensis, dicit solemnem benedictionem:

Precibus & meritis beatæ Mariæ semper virginis, beati Michaelis Archangeli, beati Ioannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, & omnium Sanctorum, misereatur vestri omnipotens Deus; & dimissis omnibus peccatis vestris, perducatur vos ad vitam æternam.

R. Amen.

Indulgentiam, absolutio- nem, & remissionem omnium peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens & misericors Dominus.

R. Amen.

Vltimò benedicit eis, dicens:

Benedicat vos omnipotens Deus Pa- ter, & Fi- lius, & Spiritus sanctus.

R. Amen.

Quo facto, crines, & barbam, quam nutrierant, deponunt; & vestibus poenitentialibus dimissis, se cultioribus & mundioribus induunt.

Fff

DE

D E O F F I C I O
IN FERIA QUINTA
COENAE DOMINI,
cū benedicitur oleum
Catechumenorum & In-
firmorum, & conficitur
Chrisma.

Ac die, singulis
annis benedicitur
oleum Catechu-
menorum, & In-
firmorum, & cō-
ficitur Chrisma.

Manē itaque Sacrista, vel il-
le ad quem spectat, omnia quæ
ad oleorum benedictionem
& Chriftatis confectionem
necessaria sunt, parat: videli-
cet; tres ampullas oleo mun-
dissimo plenas, quas in Sacra-
rio ponit, & diligenter custo-
dit; vnam ad oleum Infirmorum,
aliā ad oleum Cate-
chumenorum, tertiam, quæ
maior sit, ad Chrisma: & hæc
tertia cooperiri debet de pan-
no sericeo albo; prima autem
& secunda, de sericeo panno
alterius coloris sint cooper-
tæ. Duas mappulas mundas, si-
ue vela, pro Diaconis, qui am-
pullas oleorum pro Chrifta-
te & oleo Catechumenorū de
Sacristia ad Chorum portare
debent: & vltra hæc sedem,
seu faldistorium, & creden-
tiam cōsuetam. Paratur etiam

alia sedes in presbyterio ab
opposito altaris, iuxta gradus
circa finem presbyterij; & an-
te ipsam sedem versus altare
paratur mensa mappis ornata,
quæ sit iuxta sedem, inter ip-
sam, & altare. Iuxta dictam se-
dem hinc & inde, magis ta-
men ad finem presbyterij, po-
sita sint scamna pro duodecim
Sacerdotibus, ita vt ibidē se-
dētes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti
Pontifex venit ad Ecclesiam,
vbī parat se ad Missam omni-
bus Pontificalibus ornamen-
tis pretiosis albi coloris. Pa-
rant se etiam ministri Pontifi-
cis, & vltra illos duodecim
Presbyteri, septem Diaconi,
septem Subdiaconi, Acoly-
thi, & alij necessarii, omnes
vestibus albi coloris ordini
suo congruentibus. Quibus
omnibus paratis, procedunt
ad altare processionaliter, hoc
modo.

In primis procedit thurife-
rarius, quem sequuntur duo
ceroferarii; post hos septem
Subdiaconi, bini & bini, & in
tertio loco tres simul vadunt;
tum septem Diaconi, etiā bini
& bini, & in tertio loco tres;
post hos duodecim Presbyte-
ri, bini & bini, quos sequitur
Subdiaconus librū Euāgelio-
rum portans ante pectus, cum

mani-

manipulo in eo reposito; de-
inde Diaconus, & à dexteris
eius capellanus Assistēs: quos
demum Pontifex sequitur, in-
cedens medius inter duos di-
gniores Canonicos Ecclesiæ,
aut in dignitate constitutos, si
Pontifex sit in Ecclesia sua;
alioquin ibit medius inter
Diaconum & Assistentem.
Et si Pontifex sit Archie-
piscopus, vel Patriarcha,
& in Ecclesia sua, porta-
tur etiam in huiusmodi pro-
cessione Crux per vnum ex
ministis, ad hoc ordinatum,
qui medius inter ceroferarios
incedit.

Duodecim Presbyteri, suo
ordine, iuxta sedilia in fine
presbyterij posita, hinc & in-
de stabunt, vel sedebunt, aut
genuflectent, prout tempus
postulabit, facies semper ad al-
tare vertentes; post eos sta-
bunt septem Diaconi, & post
Diaconos septem Subdiaconi
in gradibus presbyterij.
Pontifex verò, postquam an-
te altare peruenerit, facit Con-
fessionem, incipitur Introi-
tus, & proceditur in Missa
more consueto, vsque ad il-
lum locum Canonis, vbi di-
citur, **Per quem hæc omnia,**
Domine, semper bona creas.
exclusiue.

Priusquam ergo Pontifex

verba ipsa dicat, facta reue-
rentia Sacramento in altari
consecrato, retrahit se ad
partem Epistolæ altaris, vbi
super alium calicem vacuum
abluit digitos, & ad purifi-
catorium extergit, & ablu-
tio vsque post Communio-
nem Pontificis reseruatur.
Tum facta iterum Sacramen-
to reuerentia, descendit pri-
mum gradum altaris, & ibi-
dem accepta mitra, vadit ad
dictam sedem sibi paratam in
presbyterio, ab opposito al-
taris: & sedet super ipsam, ver-
sa facie ad altare, dictam men-
sam ante se habens, circum-
stantibus ministris, Sacerdo-
tibus, & alijs paratis prædi-
ctis, in suis locis manentibus.
Tunc Archidiaconus stans
apud Pontificem dicit alta vo-
ce in tono Lectionis:

Oleum infirmorum.

Et mox vnus Subdiaconus
ex septem paratis prædictis,
cum duobus Acolythis hinc
& inde associatus vadit ad
Sacristiam; vbi accipiens am-
pullam olei, quod pro infir-
mis consecrari debet, coo-
pertam, vt inuenit, portat

Fff 2

cam

eam sinistro brachio circūdamante Pontificem, ubi eam tradit in manibus Archidiaconi, planè dicens:

Oleum infirmorum.

Archidiaconus praesentat illam Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo supra mensam supradictam.

Pontifex surgens cum mitra exorcizat & benedicit illud voce demissa, ita tamen, quòd à circumstantibus Sacerdotibus audiri possit, absolute dicens:

Exorcizo te immundissime spiritus, omnisque incurfus satanae, & omne phantasma: in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: ut recedas ab hoc Oleo, ut possit effici vnctio spiritalis ad corroborandum templū Dei viui; ut in eo possit Spiritus sanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipotentis, & per nomen dilectissimi Filij eius Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & saeculum per ignem.

R. Amen.

Deinde deposita mitra, benedicit ipsum Oleum, dicens eadem voce:

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

EMitte, quaesumus, Domine, Spiritū sanctum tuum paraclitum de caelis in hanc pinguedinem oliuæ, quam de viridi ligno producere dignatus es, ad refectionem mentis & corporis; ut tua sancta benedictione, sit omni hoc vnguento caelestis medicinae peruncto tutamen mentis & corporis, ad euacuandos omnes dolores, omnes infirmitates, omnemque aegritudinem mentis & corporis: unde vnxiisti Sacerdotes, Reges, Prophetas, & Martyres, sit Chrisma tuum perfectum Domine nobis, à te benedictum, permanens in visceribus nostris. In nomine Domini nostri Iesu Christi.

His expletis, Oleum ipsum eo modo, quo apportatum fuit, ad Sacrarium reportatur, & diligentissime conseruatur. Tunc Pontifex, reassumpta mitra, sedet, & lauat manus; tum surgit, & cum mitra, & cum ministris suis (ceteris Sacerdotibus, & alijs paratis in locis suis manentibus) accedit vsque ad gradum altaris: ubi deposita mitra, facit reuerentiam Sacramento, tum adscendit ad altare, & incipiens ubi dimiserat, videlicet, Per quem omnia, &c.

proce-

procedit in Missa vsque ad communionem Corporis & Sanguinis inclusiue, quā Pontifex ipse solus sumit. Quo facto, Diaconus ponit Hostiam consecratam pro crastina die referuandam in Calicem, seu vasculum ad hoc paratum, & reuerenter collocat ipsam super medium altaris. Deinde Pontifex postquam se communicauerit, & purificauerit, ac etiam primam digitorum ablationem ex alio Calice sumpserit, facta reuerentia Sacramento in altari posito, in secundo gradu altaris mitram accipit, & redit ad praedictam sedem cum ministris suis, & alijs assistentibus, eo ordine, quo praemissum est, & ibi cum mitra sedet. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis:

Oleum ad sanctū Chrisma.

Et mox eadem voce, & tono subiungit:

Oleum Catechumenorum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incensum, & benedicit, more solito. Tum duodecim Presbyteri, septem Diaconi, & septem Subdiaconi parati praedicti, & alij ministri, quot necessarii fuerint, eo ordine, quo venerunt, pergunt ad Sacrarium ad deferendum cum omni decore & reuerentia oleum Chrismale & oleum Catechumenorum, ministris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeunt ad chorum cum ampullis, hoc ordine. Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem sequitur Subdiaconus Crucem deferens, medius inter duos Acolythos cum cereis ardentibus; tum duo Cantores cantantes versus, **O Redemptor**. ut infra habentur, quos sequuntur bini & bini Subdiaconi, & Diaconi; deinde vnus Subdiaconus portans vasculum cum balsamo; tum duo Diaconi ampullas olei ad sanctum Chrisma & pro oleo Catechumenorum portantes, qui habent mappulas mundas siue vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipsas ampullas sinistris brachijs circumdatas, & extremitatibus

Fff 3

map.

mappularum, quæ à dexteris dependent, inuolutas, & coopertas; ita tamen, ut à medio suprà videri possint. Diaconus autem, qui oleum ad sanctum Chrisma portat, à dexteris vadit; hos sequuntur duodecim Sacerdotes predicti bini & bini. Quibus sic à Sacristia, versus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant versus sequentes:

O Redemptor su me car-

men te met con ci-

menti um.

Et Chorus idem replicat. Deinde dicti duo Cantores prosequuntur sequentes versus:

Audi iudex mortuo rum,

vna spes morta lium, au-

di vo ces proferentum

donum pa cis præuium.

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versus:

A rbor fæ ta alma lu ce

hoc sacrandum protulit:

fert hoc pro na præsens

turba

tur ba Saluato ri

faculi.

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum:

Stans ad a ram immò

supplex in fûla tus Pon-

ti fex, debitum persol-

uit om ne consecra-

to Chrismate.

Chorus repetit versum:

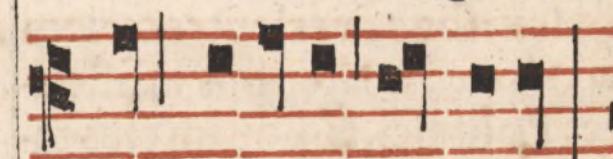

O Redemptor.

Deinde illi duo Cantores prosequuntur versum:

C onsecrare tu dignare,

Rex perennis pa triæ,

hoc oli uum si gnum

uiuum, iu ra con-

tra dæmonum.

Chorus

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Eis igitur ordine praemisso in presbyterium Ecclesiae cantando Versus praemissos peruenientibus, Crux cum candelabris & incenso situantur prope altare, iuxta cornu Epistolae. Archidiaconus, Diaconus, & Subdiaconus, ministrantes sint circa Pontificem hinc & inde. Sacerdotes vero duodecim parati iuxta eos duo cornua faciunt, sex hinc, & sex illinc, vertentes faciem ad altare, à lateribus assistentes Pontifici, tamquam eius testes, & ministerij sacri Chrismatis cooperatores. Diaconi verò post tergum Pontificis, & post eos Subdiaconi, parati sunt, tamquam ministri, & inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chrismalis & olei Catechumenorum portantes, & Subdiaconus cum balsamo, se firman, quousque omnes praedicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam olei Chrismalis ferens venit ante Pontificem, & Archidiaconus illam inuo-

lutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portauit, de manu eius accipiens, eam sic inuoluta ostendit Pontifici sedenti, & illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam assidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans, illud tradit Archidiacono; qui balsamum Pontifici similiter ostendens, ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, & versus ad altare, habens ante se super mensam ampullam olei Chrismalis, & balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens:

Domine vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, mysteriorum caelestium & virtutum omnium preparator, nostras, quaesumus, preces exaudi: hanc odoriferam sicci corticis lacrymam (quae felicitatis virgae profluendo sudorem Sacerdotali nos opimat unguento) acceptabilem tuis praestamus mysterijs, & concessa benedictione sanctifica. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in vni-

tate

tate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Oremus.

Creaturarum omnium Domine procreator, qui per Moysen famulum tuum permistis herbis aromatum fieri praecipisti sanctificationem unguenti, clementiam tuam suppliciter deprecamur; ut huic unguento, quod radix produxit stirpea, spirituales gratias largiendo, plenitudinem sancti sacramentationis infundas. Sit nobis, Domine, fidei hilaritate conditum; sit sacerdotalis unguenti Chrismata perpetuum; sit ad caelestis vexilli impressionem dignissimum; ut quicumque Baptismate sacro renati isto fuerint liquore peruncti, corporum atque animarum benedictionem plenissimam consequantur, & beatæ fidei collato munere perenniter amplientur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in vnitatem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex, miscet super Patenam, vel in aliquo paruo vasculo, balsamum cum modico olei de

ampulla Chrismali sumpti, dicens:

Oremus Dominum Deum nostrum omnipotentem, qui incomprehensibilem unigeniti Filij sui sibi que coaterni diuinitatem mirabili dispositione veræ humanitati inseparabiliter coniunxit, & cooperante gratia Spiritus sancti, oleo exultationis prae participibus suis liniuit; ut homo fraude diaboli perditus, gemina & singulari constans materia, perenni redderetur, de qua exciderat, hereditati: quatenus homo ex diuersis creaturarum speciebus liquores creatos sanctæ Trinitatis perfectione bene dicat, & benedicendo sancti faciat, concedatque, ut simul permixti vnum fiant, & quicumque exterius inde perunctus fuerit, ita interiorius liniatur, quod omnibus sordibus corporalis materiae carens se participem regni caelestis effici gratuletur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo uiuit & regnat in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Quo facto, sedet Pontifex, retenta mitra, &halat planè tertio in modum Crucis

Ggg

super

super os ampullæ Chrismalis inuolutæ ante eum super mensam positæ. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui iuxta eum sunt, ordinatim facientes reuerentiam Sacramento in altari posito, & Pontifici, ad mensam prædictam accedunt; & stantes ante eam singuli successiue, eodem modo ut Pontifex fecerat, in modum Crucis super os ampullæ prædictæ halant. Tum reuerentiam, ut supra, facientes, ad loca sua reuertuntur. Quo facto, surgit Pontifex, & stans cum mitra legendo dicit exorcismum Chrismalem, absolute dicens:

EXorcizo te creatura Olei per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt; ut omnis virtus aduersarij, omnis exercitus diaboli, omnisque incurio, & omne phantasma fatanæ eradicetur, & effugatur à te: ut fias omnibus, qui ex te vngendi sunt, in adoptionem filiorum per Spiritum sanctum. In nomine Dei Patris omnipotentis, & Iesu Christi Filij eius Domini nostri, qui cum eo viuit & regnat Deus, in vnitæte eiusdem Spiritus sancti.

Deinde deposita mitra, ex-

tensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

Per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Sursum corda. **R.** Habemus ad Dominum.

Y. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Di-

R. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum

est, æquum & salutare, nos

tibi semper, & vbique

gratias agere, Domine

sancte, Pater omnipotens,

æterne Deus: **Q**ui in prin-

cipio, inter cetera bonita-

tis tuæ munera, terram

producere fructifera li-

gna iussi sti, inter quæ

huius pinguißimi liquo-

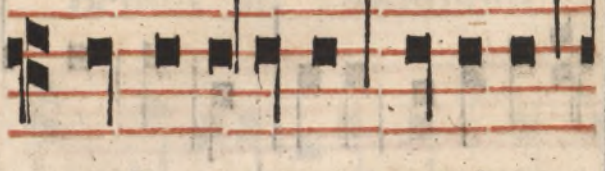
ris ministræ oliuæ nasce-

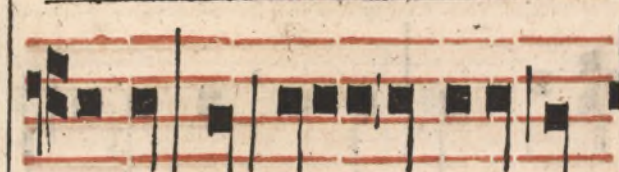
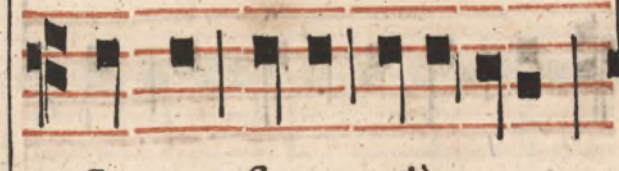
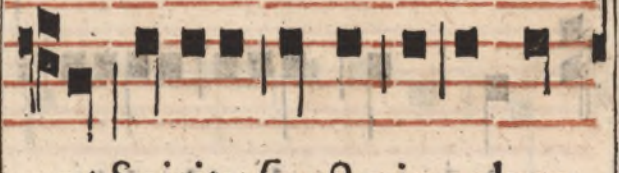
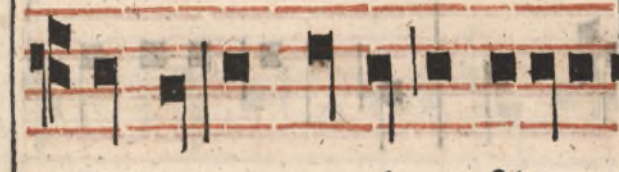
rentur, quarum fructus sa-

cro Chrismati deseruiet.

Nam & Dauid prophético

spiritu

	
spiritu gratiae tuae Sacra-	demonstrans per oliuæ
	
menta prænoscens, vul-	rum, pacem terris red-
	
tus nostros in oleo exhi-	ditam nuntia uit. Quod
	
larandos esse cantauit. Et	in nouissimis tempori-
	
cum mundi crimina dilu-	bus manifestis est effecti-
	
uio quondam expiaren-	bus declaratum, cum Ba-
	
tur effuso; similitudinem	ptismatis aquis omnium
	
o futuri muneris columba	criminum commissa delen-
	tibus,

	
tibus, hæc olei vnctio vul-	ret Sacerdotem. Accessit
	
tus nostros iucundos effi-	ad hoc amplior honor,
	
cit ac serenos. Inde etiam	cum Filius tuus Iesus
	
Moy si famulo tuo man-	Christus Dominus no-
	
datum dedisti, ut Aaron	ster lauari se à Ioanne
	
fratrem suum prius aqua	undis Iordanicis exegisset;
	
lotum per infusio nem	ut Spiritu sancto in colum-
	
huius vnguenti constitue-	bæ similitudine desuper
	G g g 3 misso,

misso, Unigenitum tuum,

in quo tibi optimè compla-

cuiſſes, testimonio subse-

quentis vocis ostenderes:

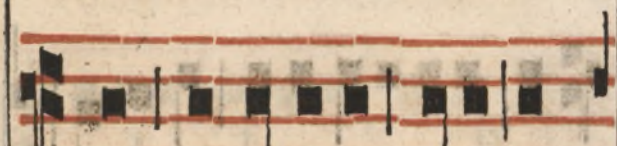
& hoc illud esse manife-

stissi me comprobares,

quod cum oleo lætitiæ

præconfortibus suis vn-

gendum David Propheta

cecinisset. Te igitur de-

precamur, Domine fan-

cte, Pater omnipotens,

æterne Deus, per eum-

dem Iesum Christum fi-

lium tuum Dominum no-

strum, vt huius crea tu-

ræ

ræ pinguedinem sancti ✠

ficare tua bene ✠ dictio-

ne digneris, & sancti ✠ Spi-

ritus ei admiscere vir-

tutem, cooperante Chri-

sti filij tui potentia, à

cuius nomine sancto Chri-

ma nomen accepit, vnde

vnxiſti Sacerdotes, Re-

ges, Prophetas, & Mar-

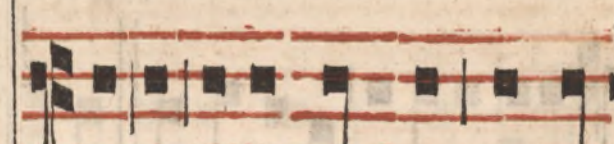
tyres; vt spiri tua lis la-

uacri Baptismo renouan-

dis creaturam Chriſma-

tis in Sacramentum perfe-

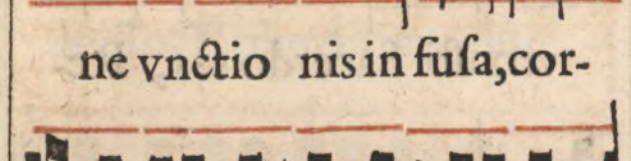
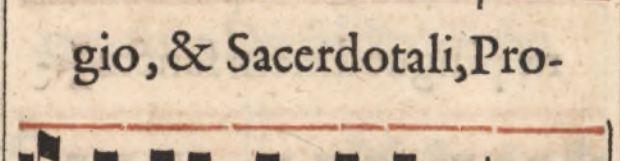
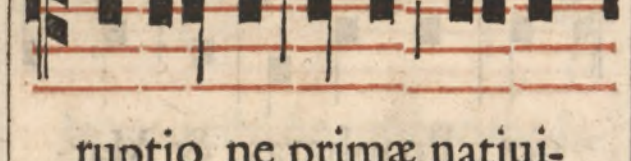
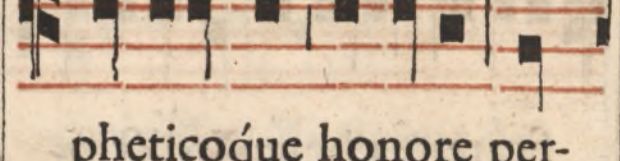
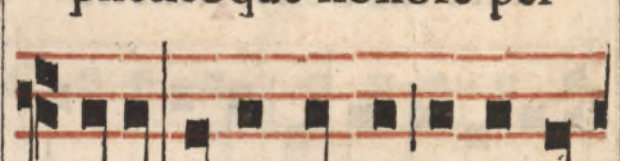
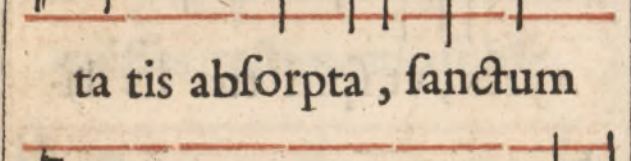
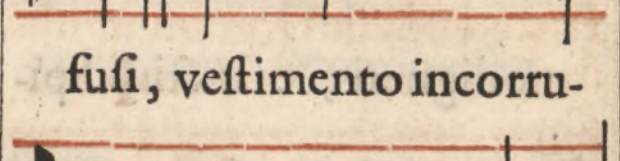
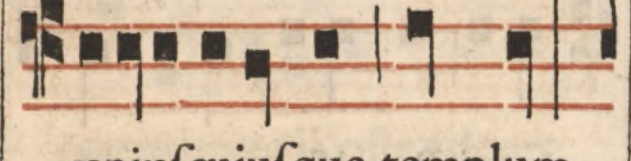
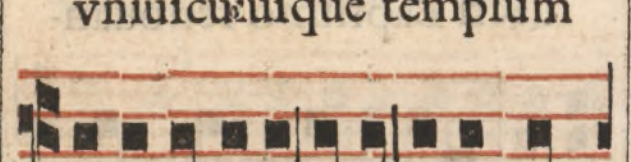
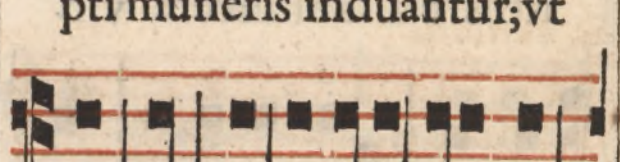
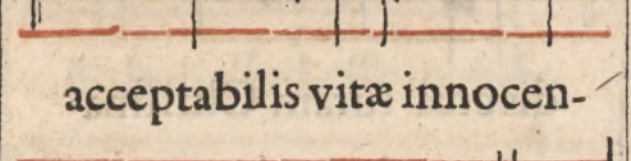
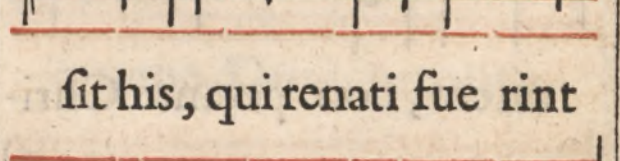
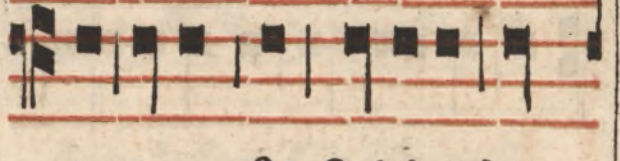

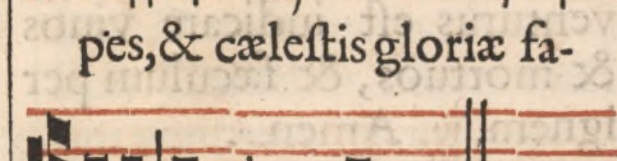
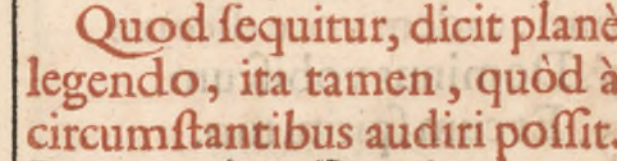
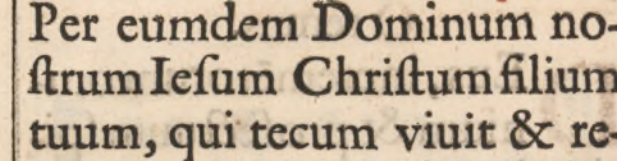
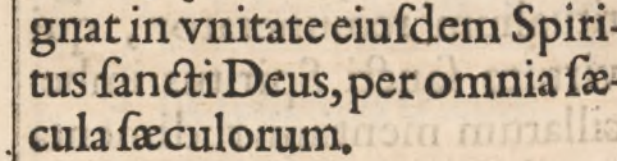
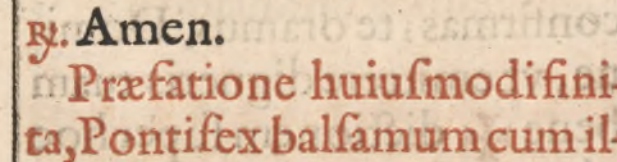
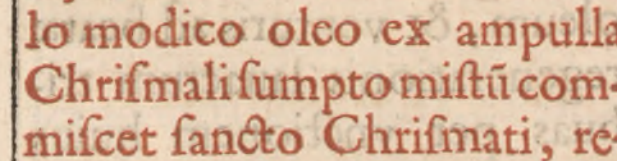
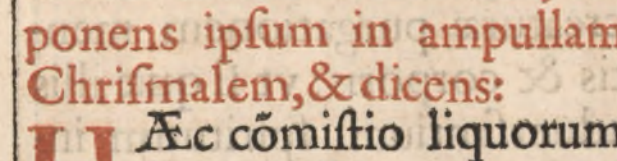
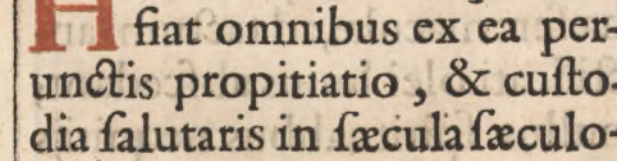
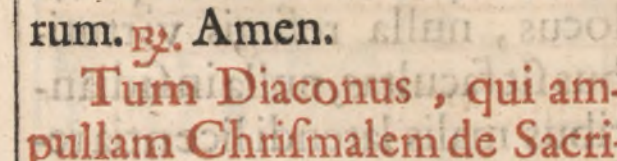
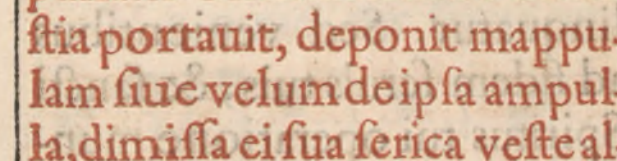
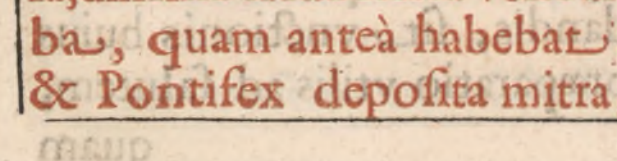
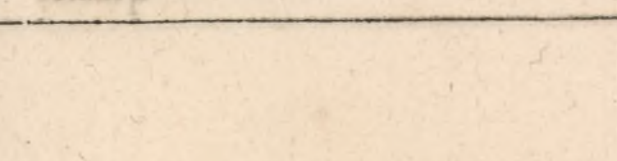
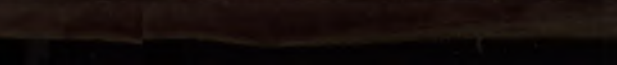
ctæ salutis vitæque con-

firmes; vt sanctifi catio-

ne

	
ne vnctio nis in fusa, cor-	gio, & Sacerdotali, Pro-
	
ruptio ne primae natiui-	pheticoque honore per-
	
ta tis absorpta, sanctum	fusi, vestimento incorru-
	
vniuscuiusque templum	pti muneris induantur, vt
	
acceptabilis vitae innocen-	fit his, qui renati fue rint
	
tiae odore redolescat. Vt	ex aqua & Spiritu fan-
	
secundum constitutionis	cto, Chrisma salutis, eof-
	
tuae Sacramentum, Re-	que aeternae vitae partici-
	
	pes,

	capite inclinato, salutatur Chri-
	isma, dicens:
	A ue sanctum Chrisma.
	Et hoc secundo & tertio
	facit, semper altius dicendo;
	quod postquam tertio dixe-
	rit, osculatur labium ampul-
	lae: quo facto, sedet Ponti-
	fex, & accipit mitram. Tum
	singuli duodecim Sacerdotes
	praedicti parati accedunt suc-
	cessiue per ordinem ad men-
	sam, supra quam posita est am-
	pulla Chrismatis; & factis re-
	uerentijs Sacramento in altari
	posito, & Pontifici, tertio in
	varia distantia genuflectunt,
	coram ampulla, qualibet vice
	semper altius dicendo in to-
	no praedicto:
	A ue sanctum Chrisma.
	Quo tertio dicto, labium
	ampullae reuerenter osculan-
	tur, & ad sua loca reuertun-
	tur. Quo peracto, ampulla
	in vno latere mensae praedictae
	collocatur. Et mox Diaconus
	aliam ampullam sua veste coo-
	pertam cum oleo Catechu-
	menorum ferens, accedit
	& Pontifex depolita mitra,
	Hhh ad

ad præsentiam Pontificis; & ampullam ipsam sine mappula, quam Diaconus ipse circa collum retinet, tradit Archidiacono: qui illam suscipiens eam ostendit Pontifici, & collocat supra mensam prædictam, in medio ante Pontificem; super quam ampullam statim tam ipse Pontifex, quam etiam duodecim Presbyteri prædicti halent, prout supra de ampulla Chrismatis factum est. Quo facto, Pontifex surgens cum mitra submissa voce legendo absolute exorcismum olei Catechumenorum dicit:

EXorcizo te creatura olei: in nomine Dei Patris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi, & Spiritus sancti: ut in hac inuocatione indiuiduæ Trinitatis, atque vnius virtute Deitatis, omnis nequissima virtus aduersarij, omnis inueterata malitia diaboli, omnis violenta incurfio, omne confusum & cæcum phantasma eradiceatur, & effugetur, & discedat à te; ut diuinis Sacramentis purificata, fias in adoptionem carnis & spiritus eis qui ex te vngendi sunt, in remissionem omnium peccatorum; ut efficiantur eorum corpora ad omnem gratiam spiri-

tualem accipiendam sanctificata. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. *ry. Amen.*

Deinde deposita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum, eadem voce dicens: *ry. Dominus vobiscum. ry. Et cum spiritu tuo.*

ry. Oremus.

DEus, incremētorum omnium & profectuum spiritualium remunerator, qui virtute sancti Spiritus imbecillarum mentium rudimenta confirmas; te oramus, Domine, ut emittere digneris tuam bene dictionem super hoc oleum, & venturis ad beatæ regenerationis lauacrum tribuas per vñtionem huius creaturæ purgationem mentis & corporis: ut si quæ illis aduersantium spirituum inhæserint maculæ, ad tactum sanctificati olei huius abscedant; nullus spiritualibus nequitij locus, nulla refugis virtutibus sit facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur. Sed venientibus ad fidem seruis tuis, & sancti Spiritus tui operatione mundandis, sit vñtionis huius præparatio utilis ad salutem,

quam

quam etiam cælestis regenerationis natiuitate in Sacramento sunt Baptismatis adepturi. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. *ry. Amen.*

Deinde Pontifex, & successiue duodecim Sacerdotes prædicti, reuerenter saluant Oleum ipsum, dicentes tertio in tono Lectionis.

Aue sanctum oleum.

Et postquam tertio id fecerint, osculantur os ipsius ampullæ, prout supra de Chrismate positum est. His itaque peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos, eo ordine & decore quo delatæ fuerant, ad Sacrarium siue Sacristiam processionaliter reportantur. Interim dum reportantur, duo præmissi Cantores cantant hos versus:

Vt nouetur sexus om-

nis vñctione Chris-

matis, ut fane tur sau-

cia tā dignita tis

gloria.

Chorus replicat totum versum:

O Redemptor.

Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum:

Lota mente sacro fonte

aufugantur crimina; vñcta

fron te sacrosancta

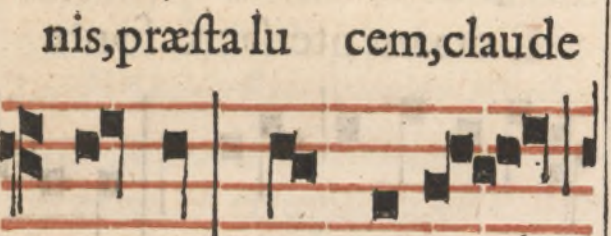
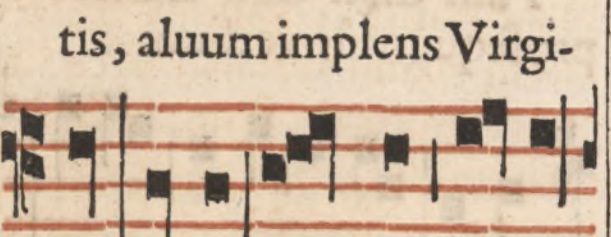
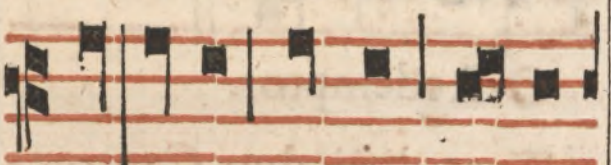
Hhh 2 influunt

Chorus replicat versum:

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum:

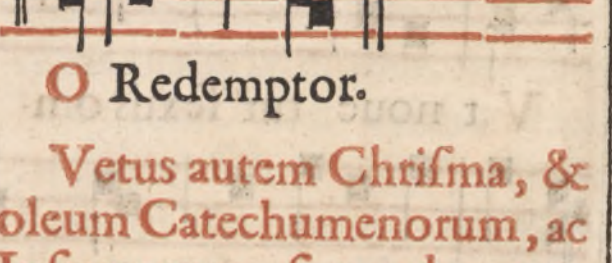
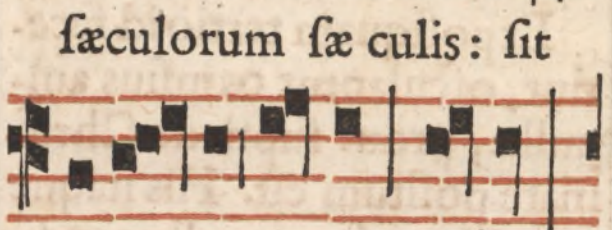
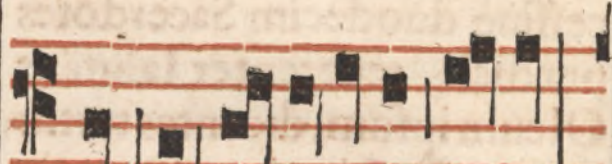

confortibus.

Chorus replicat versum:

Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum:

O Redemptor.

Vetus autem Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac Infirmorum, si quod remanserit in ampullis, ponitur in lampa-

lampadibus Ecclesiae ante Sacramentum, ut comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus siue capsulis cum bombyce, igni comburitur; & novum deinde cum nova bombyce in pyxidibus siue capsulis imponitur. Interim dum Chrisma & oleum Catechumenorum ad Sacristiam portantur, Pontifex sedens cum mitra lauat manus, deinde redit ad altare, prosequitur Missam, ut in Missali habetur; & dicto, *Ite missa est.* dat benedictionem, & denuntiantur indulgentiae per eum concessae; quibus denuntiatis, Pontifex signat altare, dicens Evangelium sancti Ioannis, & accedit ad faldistorium, ubi sedet cum mitra, & iubet Presbyteris attentè, ut iuxta Canonum traditionem Chrisma & Oleum fideliter custodiant, & nulli sub praetextu medicinae vel maleficij tradere praesumant; alioquin honore priuentur.

ORDO AD SYNODVM.

Sacerdotes, & Clerici vniuersi, qui ad Synodum de Iure vel consuetudine venire tenentur, conueniunt in ciui-

tate, vel alio loco prout Pontifex ordinauerit. Prima autem die Synodi Pontifex summo mane cappam indutus ab vniuerso Clero cum superpelliceis comitatus ad Ecclesiam pergit, paratur in sede, celebrat Missam de Spiritu sancto, & praebet Clero sacrae Communionem. Qua finita, paratur faldistorium ante medium altaris, iuxta inferiorem gradum, per quem ad altare ascenditur; & alia sedes in plano altaris (poterit tamen faldistorium suo tempore, loco secundae sedis, cum tempus erit, poni.) Pontifex verò supra rochetum, vel si sit Regularis, supra superpelliceum, amictu, stola, pluuiiali rubeo, & mitra pretiosa induitur: quibus paratus, baculum pastorem manu ferens, accedit coram altari; Diacono & Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac si in Missa, seruire deberent, ipsum hinc & inde associantibus; & ibi ante faldistorium sibi paratum genuflexus, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Exaudi nos Domine,

Hhh 3

quo-

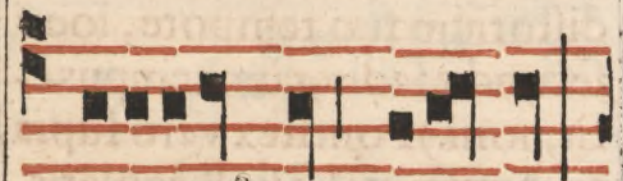
quoniam benigna est mi-

sericordia tua: & secun-

dum multitudinem mi-

seratio num tuarum

re spice nos Domine.

E u o u a e.

Psalmus 68.

Saluum me fac Deus: quoniam intrauerunt aquae usque ad animam meam.

Incepto Psalmo, sedet Pontifex, accepta mitra, & sic manet quousque finiatur

Psalmus, & Antiphona repetatur.

Infixus sum in limo profundi: & non est substantia.

Veni in altitudinem maris: & tempestas demersit me.

Laboraui clamans, raucae factae sunt fauces meae: defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei: qui oderunt me gratis.

Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste: quae non rapui, tunc exolvebam.

Deus tu scis insipientiam meam: & delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubescant in me, qui expectant te Domine: Domine virtutum.

Non confundantur super me: qui quaerunt te Deus Israel.

Quoniam propter te sustinui opprobrium: operuit confusio faciem meam.

Extraneus factus sum fratribus meis: & peregrinus filijs matris meae.

Quoniam zelus domus tua comedit me: & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Et operui in ieiunio animam meam: & factum est in opprobrium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium:

cilicium: & factus sum illis in parabolam.

Aduersum me loquebantur qui sedebant in porta: & in me psallebant qui bibebant vinum.

Ego vero orationem meam ad te Domine: tempus beneplaciti Deus.

In multitudine misericordiae tuae exaudi me: in veritate salutis tuae.

Eripe me de luto, ut non infingar: libera me ab iis qui oderunt me, & de profundis aquarum.

Non me demergat tempestas aquae, neque absorbeat me profundum: neque urgeat super me puteus os suum.

Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Et ne auertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.

Intende animae meae, & libera eam: propter inimicos meos eripe me.

Tu scis improprium meum, & confusionem meam: & reuerentiam meam.

In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: improprium expectauit cor meum, & miseriam.

Et sustinui qui simul contri-

staretur, & non fuit: & qui consolaretur, & non inueni.

Et dederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum: & in retributiones, & in scandalum.

Obscurentur oculi eorum ne videant: & dorsum eorum semper incurua.

Effunde super eos iram tuam: & furor irae tuae comprehendat eos.

Fiat habitatio eorum deserta: & in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: & super dolorem vulnorum meorum addiderunt.

Appone iniquitatem super iniquitatem eorum: & non intrent in iustitiam tuam.

Delegantur de Libro viuentium: & cum iustis non scribantur.

Ego sum pauper & dolens: salus tua Deus suscepit me.

Laudabo nomen Dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo super vitulum nouellum: cornua producentem & ungulas.

Videant pauperes, & latentur: quaerite Deum, & viuet anima vestra.

Quoniam exaudiuit pauperes

res Dominus: & vinctos suos non despexit.

Laudent illum cæli & terra: mare, & omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus saluam faciet Sion: & ædificabuntur ciuitates Iudæ.

Et inhabitabunt ibi: & hereditate acquirant eam.

Et semen seruorum eius possidebit eam: & qui diligunt nomen eius, habitabunt in ea.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Finito Psalmo, repetita Antiphona, Pontifex surgit, deposita mitra, & versus ad altare, dicit:

Adsumus, Domine sancte Spiritus, adsumus, peccati quidem immanitate detenti, sed in nomine tuo specialiter aggregati: veni ad nos, adesto nobis, dignare illabi cordibus nostris: doce nos, quid agamus; quò gradiamur, ostende; quid efficiamus, operare. Esto solus, & suggestor & effector iudiciorum nostrorum; qui solus cum Deo Patre, & eius Filio, nomen possides gloriosum: non nos patiaris perturbatores esse iustitiæ, qui summè diligis æquitatem; ut sinistram nos non igno-

rantia trahat, non fauor inflectat, non acceptio muneris vel personæ corrumpat: sed iunge nos tibi efficaciter foliustuæ gratiæ dono, ut simus in te vnum, & in nullo deuie-mus à vero; quatenus in nomine tuo collecti, sic in cunctis teneamus cum modamine pietatis iustitiam, ut hic à te in nullo dissentiat sententia nostra, & in futuro probe gestis consequamur præmia sempiterna.

Respondetur ab omnibus:
Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiternus Deus, qui misericordia tua nos incolumes in hoc loco specialiter aggregasti, mentes nostras, quæsumus, Paraclitus, quia te procedit, illuminet, & inducat in omnem, sicut tuus promissit Filius, veritatem, cunctosque in tua fide & charitate corroboret: ut excitati à temporali Synodo, proficiamus ad æternæ felicitatis augmentum. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **ry.** Amen.

Finita Oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit su-

pra

pra faldistorium prædictum, alijs omnibus genuflectentibus; & Cantores dicunt Litanias. Et postquam dictum fuerit,

Vt omnibus fidelibus, &c.

ry. Terogamus audi nos.

Pontifex surgit, & baculum pastorem in sinistra tenens, stans versus ad Synodum, dicit:

Vt hanc præsentem Synodum visitare, disponere, & bene **✠dicere digneris.**

ry. Terogamus audi nos.

producens signum Crucis pariter super omnes; quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, surgunt omnes; & Pontifex, deposita mitra, dicit stans versus ad altare:

Oremus.

Et ministri:

Flectamus genua.

ry. Leuate.

DA, quæsumus, Ecclesiæ tuæ, misericors Deus; ut Spiritu sancto congregata, secuta tibi deuotione seruire mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitatem eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

ry. Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, ascendit ad sedem sibi paratam in plano altaris, ita ut in ea sedens dorsum suum vertat ad altare. Et imponit incensum in thuribulum, & benedicit more solito. Diaconus dalmatica indutus, præcedentibus thuriferario & duobus ceroferarijs, & Subdiacono tunicella induto, paramentis temporis conuenientibus, seu rubeis, benedictione accepta à Pontifice, cantat in loco conuenienti.

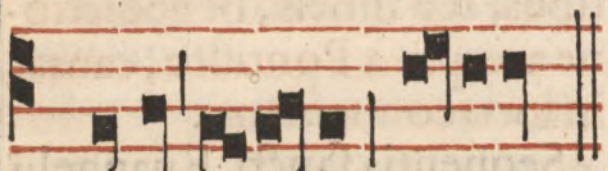
Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore. Conuocatis Iesus duodecim Apostolis, dedit illis virtutem & potestatem super omnia dæmonia, & ut languores curarent. Et misit illos prædicare regnū Dei, & sanare infirmos. Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. Et in quamcumque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exeatis. Et quicumque non receperint vos: exeuntes de ciuitate illa, etiam puluerem pedum vestrorum excutite in testimonium super illos. Egressi autem circuibant per castella euangelizantes, & curantes vbique.

Iii

Quo

Quo finito, liber Euangeliorum apertus per Subdiaconum portatur Pontifici per eum osculandus, qui & deinde incensatur. Quo facto, Pontifex ipse ante sedē suam prædictam, deposita mitra, versus ad altare, atque alij omnes in locis suis genuflectunt. Tum Pontifex sic genuflexus incipit cantando, schola prosequente, Hymnum.

Veni cre a tor Spi ritus.

Et dicitur totus, prout habetur supra. fol. 49. Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, sine mitra, vsque ad finem Hymni; similiter omnes alij cū Pontifice surgūt. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio; & Pontifex, accepta mitra, sedēs in sede prædicta supra in plano altaris posita, eos, si placet, in hanc sentētiā alloquitur.

Venerabiles confacerdotes, & fratres nostri charissimi, præmissis Deo precibus, oportet, vt ea quæ de diuinis officijs, vel sacris ordinibus, aut etiam de nostris moribus, & necessitatibus Ecclesiasticis, à nobis conferenda sunt, cum charitate & beni-

gnitate vnusquisque vestrū suscipiat, summaque reuerentia, quantum valet, Domino adiuuante, percipiat; vel quæ emendatione digna sunt, omni deuotione vnusquisque fideliter studeat emendare: & si cui fortē, quod dicetur aut agetur, displiceat, sine aliquo scrupulo contentionis palam coram omnibus conferat; quatenus Domino mediante, & hoc ad optimum statum perueniat, ita vt nec discordans contentio ad subuersionem iustitiæ locum inueniat, neque iterū in perquirenda veritate vigor nostri ordinis, vel sollicitudo tepe scat.

Post allocutionem huiusmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, sit per aliquem virum doctum idoneum sermo, in quo tractatur de disciplina Ecclesiastica, de diuinis mysterijs, & de correctione morum in Clero, secundū ea quæ Pontifici videbuntur. Et post sermonem, querelæ, si quæ sint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex suggesto alta voce legit decreta sacri Concilij Tridentini de Residentia, & de Professione Fidei; quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis,

iuxta

iuxta formam infra positam; item de eligendis Examinatoribus; qui statim nominantur, & approbantur, & iurant in manibus Pontificis; demum de eligendis Iudicibus causarum, qui similiter proponuntur, vt supra.

Postremò charitatiuè moventur omnes, quod durante Synodo honestè se habeant in omnibus, & extrā; ita quod eorum conuersatio ceteris sit meritò in exemplum. Quo facto, surgit Pontifex, & solemniter omnibus benedicit, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, &c. more consueto; qua data, discedunt omnes.

FORMA PROFESSIONIS FIDEI.

EGO **N.** firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ cōtinentur in Symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur; videlicet: Credo in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium. Et in vnum Dñm Iesum Christum, Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum, ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non

factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: & homo factus est. Crucifixus etiā pro nobis: sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in cælum: sedet ad dexteram Patris. Et iterū venturus, est cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnā sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes & constitutiones firmissimè admitto, & amplector.

Item sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero

Iii 2

sensu,

sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam umquā, nisi iuxta vnanimem consensum Patrū, accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque, septem esse verē & propriē Sacramēta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro instituta; atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria; scilicet Baptismū, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vñtionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine sacrilegio reiterari nō posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in supradictorum omnium Sacramētorum solemnī administratione recipio, & admitto: omnia & singula, quæ de peccato originali & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro viuis & defunctis; atq; in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verē, realiter, & substantialiter corpus & sanguinem, vnā cum anima &

diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Transsubstantiationem appellat. Fateor etiam, sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verūmque Sacramentum sumi. Constantiter teneo, Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnā cum Christo regnantes, venerandos atque inuocandos esse, eoque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissime assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec nec non aliorum Sanctorum, habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem, venerationem impertiēdam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesiā relictam fuisse, illarūque vsum Christiano populo maximē salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem & magistrā agnosco; Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorū principis successorī, ac Iesu Christi

Vicario

Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuē Sacrosanctæ Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentī sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & inuiolatam, vsque ad extremum vitæ spiritum, constantissimē (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum ego idem **N.** spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Secunda die conuenientibus iterum omnibus in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, vt suprà, procedit coram altari, Diacono & Subdiacono paratis, vt suprà, ipsum associantibus, & ibi in

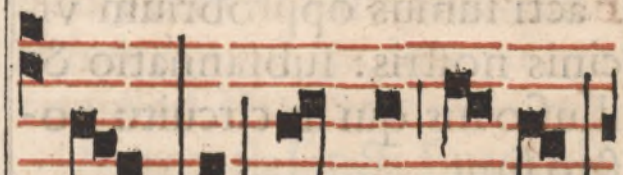
faldisitorio ante medium altaris iuxta inferiorem gradum sibi parato genuflexus, deposita mitra, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Pro pi tius e sto pec-

catis no stris? Do mi-

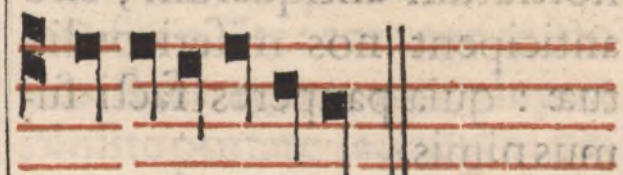
ne, ne quando di cant

gen tes, V bi est

De us e o rum?

E u o u a e.

Finita Antiphona, & incepto Psalmo, sedet Pontifex, reassumpta mitra, vsque ad finem Psalmi.

Iii 3

Psal-

Psalmus 78.

DEus venerunt gentes in hereditatem tuam, poluerunt templum sanctum tuum: posuerunt Ierusalem in pomorum custodiam.

Posuerunt morticina seruorum tuorum, escas volatilibus caeli: carnes sanctorum tuorum bestiis terrae.

Effuderunt sanguinem eorum tamquam aquam in circuitu Ierusalem, & non erat qui sepeliret.

Facti sumus opprobrium vicinis nostris: subfannatio & illusio his qui in circuitu nostro sunt.

Vsquequò Domine irascèris in finem: accendetur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt: & in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

Quia comederunt Iacob: & locum eius desolauerunt.

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, citò anticipent nos misericordiæ tuæ: quia pauperes facti sumus nimis.

Adiuuā nos Deus salutaris noster, & propter gloriam nominis tui Domine libera nos: & propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum.

Ne fortè dicant in gentibus,

Vbi est Deus eorum? & innotescat in nationibus coram oculis nostris.

Vltio sanguinis seruorum tuorum qui effusus est: introeat in conspectu tuo gemitus compeditorum.

Secundum magnitudinē brachij tui: posside filios mortificatorum.

Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improperium ipsorum, quod exprobrauerunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, & oues pascuæ tuæ: confitebimur tibi in sæculum.

In generationem & generationem: annuntiabimus laudem tuam.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde finito Psalmo, & repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit:

Oremus.

Nostorum tibi, Domine, curuantes genua cordium, quæsumus, vt bonum, quod in nobis à te requiritur, exequamur: scilicet, vt prompta tecum solitudine gradientes, discretionis arduæ subtile iudicium faciamus; ac

miseri-

miserecordiam diligentes, clareamus studijs tibi placitæ actionis. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus.

Mentibus nostris, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum benignus infunde; quatenus in nomine tuo collecti, sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis iustitiam, vt hinc à te in nullo dissentiat voluntas nostra, sed semper rationabilia meditates, quæ tibi sunt placita, & dictis exequamur, & factis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitae eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Oremus.

Et ministri dicunt:

Flectamus genua.

R. Leuate.

DEus, qui nos iustitiam loqui, & quæ recta sunt, præcipis iudicare, tribue nobis, vt neque iniquitas in ore, nec prauitas inueniatur in mente: vt puro cordi purior sermo consentiat; ostendatur in opere iustitia, neque appareat dolus in lingua, sed ex corde veritas proferatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum

viuit & regnat in vnitae Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Post hac Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, & cantat Euangelium, vt heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra, versus ad Diaconum stante.

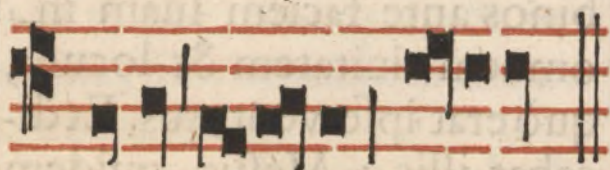
Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore: Designauit Dominus & alios septuaginta duos: & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locum, quod erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergo Dominum messis, vt mittat operarios in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta; & neminem per viam salutaueritis. In quamcumque domum intraueritis, primum dicite: Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet

super

super illum pax vestra: sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete edentes & bibentes quæ apud illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. Et in quamcumque ciuitatem intraueritis, & susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis: & curate infirmos qui in illa sunt, & dicite illis: Appropinquauit in vos regnum Dei.

Quo finito, & per Pontificem libro osculato, & ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, ac alijs omnibus in suis locis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum:

Veni creator Spiritus.

Et dicitur totus: quem schola prosequitur, vñ in primo die.

Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, detecto capite vsque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alij. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mi-

tra, Synodum his verbis alloquitur, si velit.

Venerabiles, & dilectissimi, fratres nostri, oportet, vt sicut hesternæ die admonuimus benignam mansuetudinem vestram, de diuinis officijs, & sacris altaris gradibus, aut etiam de moribus, & necessitatibus Ecclesiasticis, quæcumque emendanda, vel renouanda sunt, charitas omnium vestrum, vbicumque nouerit aliqua emendatione condigna, in medium proferre non ambigat; vt per vestræ charitatis studium, Domino largiente, ad optimum perueniant statum, ad laudem & gloriam nominis Iesu Christi Domini nostri.

Post allocutionem huiusmodi, vel prius, si magis placet Pontifici, fit sermo per aliquem doctum idoneum, in quo iterum tractetur de disciplina Ecclesiastica, & alijs, de quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta voce legit Apostolicas constitutiones ibi non promulgatas, vel alias, pro Pontificis arbitrio. Quo finito, leguntur constitutiones per Synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per Patres confirmantur. His peractis, Pontifex

surgens

surgens benedicit omnibus solemniter, vt heri. Deinde omnes discedunt.

De tertia conuentione facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, vt heri, assistentibus sibi Diacono & Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio iuxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Exaudi nos Domine, quoniam benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine.

Psalmus 68.

Saluum me fac Deus: quoniam intrauerunt aquæ vsque ad animam meam.

Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die. fol. 430. Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, & accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, & Antiphona repetatur; qua repetita, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit:

Oramus.

Ad te, Domine, interni clamoris vocibus proclamantes, vnanimiter postulamus, vt respectu tuæ gratiæ solidati, præcones veritatis effi-

ciamur intrepidi, tuumque valeamus verbum cum omni fiducia loqui. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oramus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui sacro verbi tui oraculo promissisti, vbi duo vel tres in nomine tuo congregati essent, te medium fore: adesto cœtui nostro propitius, & cor nostrum illuminamisericors, vt à bono misericordiæ tuæ nullatenus aberremus, sed rectum iustitiæ tuæ tramitem in omnibus teneamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oramus.

Et ministri dicunt: Flectamus genua.

R. Leuate.

Deus, qui populis tuis, & indulgentiæ consulis, & amore dominaris, da spiritum sapientiæ tuæ, quibus dedisti regimen disciplinæ; vt de profectu sanctarum ouium fiant gaudia æterna pastorum. Per Dominum nostrum Iesum

K k k

Christum

Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, sedens in sede, seu faldistorio ibidē sibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, & cantat Evangelium, vtheri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

Sequentia sancti Evangelij secundum Matthæum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis. Si peccaverit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipsum solum. Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc vnum, vel duos, ut in ore duorum vel trium testimonium stet omne verbum. Quod si non audierit eos: dic Ecclesiæ. Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque solueritis super terram, erunt so-

luta & in cælo. Iterum dico vobis: quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in cælis est. Vbi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Tunc accedens Petrus ad eum, dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? usque septies? Dicit illi Iesus: Non dico tibi usque septies: sed usque septuagies septies.

Quo finito, & per Pontificem libro osculato, & ipso incensato, Pontifex sine mitra, ante sedem prædictam versus ad altare, atque alijs omnibus in locis suis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum:

Veni cre a tor Spiritus.

Et dicitur totus. Finito primo versu, Pontifex surgens, stat versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Similimodo faciunt omnes alij. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta, cum

mitra,

mitra, Concilium seu Synodum his verbis alloquitur, si velit. Poterit tamen huiusmodi allocutionem omittere; & quod eius loco, si placebit, per aliquem doctum idoneum, de his quæ in allocutione continentur, & alijs opportunis, sermo fiat, committere.

Venerabiles, & dilectissimi fratres. Conuenit, ut ea quæ de Ecclesiasticis officijs, & Sacerdotalibus gradibus, vel etiam Canonicis sanctionibus, propter diuersas occupationes, aut (quod negare non possumus) propter nostram aliorumque desidiam, non tam pleniter, ut oportet, executæ sunt, omnium nostrum unanimi consensu & voluntate requirantur, & humiliter coram charitate vestra recitentur; ut quæ digna sunt emendatione, ad meliorem statum, auxiliante Domino, perducantur. Et cui fortasse aliquid displicet, quod digestum est, charitati vestræ cum benignitate & modestia intimare non differat; quatenus totum quod Synodali conuentione nostra statutum fuerit, vel renouatum, absque omni contrarietate, concordia sanctæ pacis ab omnibus æquè custodiat, ac teneatur, ad augmen-

tum æternæ beatitudinis omnium nostrum.

Post hæc leguntur Constitutiones, si quæ sint per Synodum approbandæ; quibus lectis, & per Patres, si placet, confirmatis, atque omnibus terminatis, Pontifex sedens cum mitra, omnium orationibus se commendat. Deinde leguntur nomina omnium qui Synodo interesse debent, & præsentibus ad sua nomina surgunt, & respondent:

Adsum.

Absentes verò notantur, & per Pontificem debita poena mulctantur. Demum Pontifex adhuc in sede prædicta cum mitra sedens, si placet, congregatos admonet & exhortatur sub huiusmodi verbis:

Fratres dilectissimi, & Sacerdotes Domini. Cooperatores ordinis nostri estis. Nos, quamuis indigni, locum Aaron tenemus, vos autem locum Eleazari & Ithamari. Nos vice duodecim Apostolorum fungimur, vos ad formam septuaginta duorum discipulorum estis. Nos pastores vestri sumus, vos autem pastores animarum vobis commissarum. Nos de vobis rationem reddituri sumus summo Pastori nostro Domino Iesu Christo, vos de plebi-

K k k 2

bus

bus vobis commendatis. Et ideò, fratres dilectissimi, videte periculum vestrum. Admonemus itaque, obsecramus fraternitatem vestram, ut quæ vobis suggerimus, memoriæ commendetis, & opere exercere studeatis. **I**n primis admonemus, ut vita & conuersatio vestra sit irreprehensibilis. **I**n domibus vestris mulieres non cohabitent. **O**mnino nocte ad nocturnas horas surgite. **O**fficium vestrum horis certis decantate. **N**ullus, nisi ieiunus, Missam celebret, & non in vestibulis communibus, sed sacris, & nitidis, amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, & casula, quæ ad alios vsus non seruiant. **M**issas religiosè celebrate: Corpus & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi cum omni reuerentia & tremore sumite. **C**orporalia mundissima sint. **V**asa sacra proprijs manibus abluite, & extergite diligenter. **N**ulla femina ad altare Domini accedat, nec calicem Domini tangat. **A**ltare sit coopertum mundis linteis, saltem tribus diuersis. Et desuper nihil ponatur, nisi Reliquiæ, ac res sacræ, & pro Sacrificio opportunæ. **M**issa-

le, Breuiarium, & Martyrologium, vnusquisque habeat. **E**cclésiæ vestræ benè sint coopertæ, & munda. **I**n Sacristijs, siue secretarijs, aut iuxta altare maius sit locus præparatus ad infundendum aquam ablutionis corporaliū, & vasorum sacrorum, ac manuum, postquam sanctum Chrisma, aut oleum Catechumenorum, vel Infirmorum tractaueritis. Ibiq̃ pendeat vas cum aqua munda, pro lauandis manibus Sacerdotum, & aliorum, qui rem sanctam & Officiū diuinum sunt peracturi; & propè, linteum mundum ad illas abstergendum. **A**tria Ecclesiæ sint benè munita. **N**ullus sine scitu & consensu nostro, per potestatem sæcularem, Ecclesiam obtineat. **N**ullus Ecclesiam, ad quam intitulus est, dimittat, & ad aliam quæstus gratia se transferat. **N**ullus plures Ecclesias sine titulo, & contra sacrorum Canonum dispositiones nancisci præsumat. **N**ullatenus etiam vna Ecclesia inter plures diuidatur. **N**ullus extra Ecclesiam in locis non consecratis celebret. **N**ullus alterius parochianum, nisi itinerantem, & tunc de Rectoris sui licen-

tia,

tia, ad Communionem recipiat. **N**ullus in alterius parochia absque proprii Sacerdotis licentia Missam celebret. **I**n celebratione quisque calicem & oblata, non circulo, aut digitorum vacillatione, ut quidam faciunt, sed iunctis & extensis digitis Crucem signet, sicque benedicat. **C**alix & patena sint aurei vel argentei, non arei aut aurichalcei, vitrei vel lignei. **Q**uisque Presbyter clericum habeat, vel scholarem, qui cum eo Psalmos cantet, Epistolam & Lectionem legat, & in Missa respondeat. **I**pse quoque Presbyter infirmos visite, & reconciliet, & iuxta Apostolum, propria manu communice, Oleo sancto inungat. **N**ullus præsumat tradere Communionem laico, aut femina, ad deferendum infirmo. **N**ullus pro baptizandis infantibus, siue adultis, aut infirmis reconciliandis, aut mortuis sepeliendis, præmium vel munus exigat. **P**er negligentiam vestram, nullus infans sine Baptismo & adultus sine Communionem pereat. **N**ullus vestrum sit ebriosus, aut litigiosus. **N**ullus arma ferat. **N**ullus canum aut auium iocis inseruiat, nullus in taber-

nis bibat. **Q**uisque vestrum, quantum sapit, de Euangelio Dominico & ceteris festiuis diebus suæ plebi annuntiet. **V**erbum Domini prædicate. **C**uram pauperum, peregrinorum, viduarum, & orphanorum habete; ipsosque peregrinos ad prandium vestrum vocate. **E**stote hospitales, alijs exinde bonum exemplum præbentes. **S**ingulis diebus Dominicis ante Missam aquam, qua populus adspargatur, benedicite; ad quod proprium vas habete. **S**acra vasa, & vestimenta Sacerdotalia, nolite negotiatori aut tabernario in pignus dare. **M**inùs dignè poenitentem cuiuscumque rei gratia ad reconciliationem non adducite, neque ei reconciliationis testimonium perhibete. **V**furas non exigit. **N**ec facultates vestras post ordinationem vestram acquisitas alienate, quoniam Ecclesiæ sunt. **N**ullus etiam res, possessiones, aut mancipium Ecclesiæ vendere, commutare, aut quocumque ingenio præsumat alienare. **N**ullus decimam ad alium pertinentem recipiat. **N**ullus poenitentem carnem manducare aut vinum bibere inuitet, nisi pro eo tunc eleemosynam fecerit. **Q**uisque fon-

K k k 3

tes

tes baptismales lapideos habeat bene mundos, quos si habere non poterit, vas aliud ad hoc opus solum deputatum teneat. **O**mnibus parochianis vestris Symbolum Apostolorum, & Orationem Dominicam insinuate. **I**eiunia Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & alia Ecclesiæ mandata significare obseruanda. **A**nte Quadragesimam quarta Feria populum ad peccatorum confessionem inuitate, & confisus iuxta qualitatem criminum poenitentiam iniungite. **T**ribus temporibus in anno, id est, Natiuitate Domini, Pascha, & Pentecoste, omnes fideles accedere ad Cōmunionem Corporis Domini nostri Iesu Christi admonete; & ne desit vllus, quin saltem in Pascha communicet. **C**ertis temporibus coniugatos abstinere ab vxoribus exhortamini. **N**ullus vestrum rubeis, aut viridibus, vel laicalibus vestibus vtatur. **D**iem Dominicam, & ceteras festiuitates, absque opere seruili, à vespera in vesperam celebrari docete. **C**antus & choreas mulierum in atrio Ecclesiæ prohibete. **I**ncantationes super mortuos nocturnis horis à vulgo fieri consuetas sub contestatione Dei omnipotentis

vetate. **C**um excommunicatis nolite communicare. **N**ec quis vestrum in eorum præsencia celebrare præsumat; quod etiam plebi nuntiate. **E**t nullus ex plebe vxorem domum ducat, nisi prius nuptiæ, temporibus ab Ecclesiā permissis, publicè fuerint celebratæ. **Q**uod nullus ad raptam vel consanguineam accedat, aut alterius spōsam ducat, omnimodis prohibete. **P**orcarios, & alios pastores, saltem Dominica die faciatis venire ad Missam. **P**atrilinos, vt filios Symbolum & Orationem Dominicam doceant, aut doceri faciant, exhortamini. **S**acramentum Eucharistiæ, sanctum Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac sanctum, seu Infirmorum, in Ecclesia in loco mundo, cōdecienti, & securo, sub sera & fida custodia diligenter seruate. **Q**uisque vestrum expositionem Symboli & Orationis Dominicæ iuxta orthodoxorum Patrum traditiones penes se habeat, easque atque Orationes Missarum, & Epistolas, Euangelia, & Canonem bene intelligat, ex quibus prædicando, populum sibi commissum sedulo instruat, & maxime non bene credentem. **I**ntroitum

Missæ,

Missæ, Orationes, Epistolam, Graduale, Euangelium, Symbolum, & cetera non secreta, alta & intelligibili voce proferat. **S**ecreta verò, & Canonem, morosè & distinctè submissa voce legat. **P**salmorum verba & distinctiones regulariter cum Canticis consuetis intelligibiliter pronuntiet. **S**ymbolum sancti Athanasij de Trinitate & fide Catholica memoriter teneat. **E**xorcismos & orationes ad Catechumenos faciendos, ac reliquas preces super masculum & feminam, pluraliter, vel singulariter respectiue, distinctè proferat. **O**rdinem baptizandi, & ad succurrendum infirmis, reconciliationis & commendationis animæ, & in agendis exequijs defunctorum, iuxta modum canonici obseruet. **E**xorcismos & benedictiones salis & aque pertinenter legat. **C**anticum diurnum & nocturnum sciat. **C**omputum etiam minorem ad inueniendum litteram Dominicalem, tempus interualli diei Paschæ, & maiorum mobilium Festorum, non ignoret. **V**olumus autem, fratres dilectissimi, quatenus quæ nostra percepistis traditione, bonis studeatis operibus adimplere, præstante Domino

nostro Iesu Christo, cui cum Patre, & Spiritu sancto, est honor & gloria in sæcula sæculorum.

Tum Pontifex, dimissa mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit absolute:

Oremus.

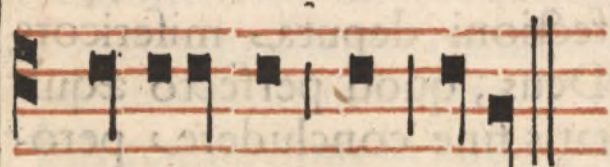
NVlla est, Domine, humana conscientia virtus, quæ inoffensè possit tuæ voluntatis iudicia experiri; & ideò, quia imperfectum nostrum vident oculi tui, perfectioni deputa, misericors Deus, quod perfectò æquitatis fine concludere peroptamus: te in nostris principijs occursores poposcimus, te in hoc fine iudiciorum nostrorum indultorem nostris excessibus speramus; scilicet, vt ignorantia parcas, errori indulgeas, vt perfectis votis perfectam operis efficaciam largiaris: & quia conscientia remordente tabescimus, ne aut ignorantia nos traxerit in errorem, aut præceps forsitan voluntas impulerit iustitiam declinare, hoc te poposcimus, te rogamus, vt si quid offensionis in hac Synodi celebritate contraximus, te miserante, indulgentiā sentiamus: vt in eo, quod soluturi sumus aggregatā Synodum, à cunctis primū absoluiamur nostrorum

strorum nexibus delictorum, qualiter & transgressores venia, & confitentes tibi subsequatur remuneratio sempiterna. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde benedicit solemniter omnibus, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus stans iuxta Pontificem, dicit alta voce:

Recedamus cum pace.

Et respondent omnes:

In nomine Christi.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontificem cappa indutum cum superpelliceis ad domum reducunt.

Si vero in primo die, vel in secundo, omnia negotia Synodi expediuntur; approbatis omnibus, & cōclusionē Synodi facta, Pontifex sedens cum mitra, ut supra, commendat se omnium orationibus, & leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontificem congrega-

ti, & alia sunt, prout supra sunt ordinata.

ORDO SVSPENSIONIS, reconciliationis, depositionis, dispensationis, degradationis, & restitutionis SACRORVM ORDINVM.

Prænotandū est, quod Clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque à Iure; & quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælati sic in scriptis pronuntiat:

Quia constat te tale quid commisisse, ideo ab officio & executione Ordinum tuorum te suspendimus.

Vel quādo sic in genere dicit:

Quicumque tale quid fecerit, aut non fecerit, ipsum in his scriptis suspendimus, vel in his scriptis nouerit se suspensum.

Huiusmodi autem suspensionis sententia taliter reuocatur:

Quia de tali negotio, propter quod suspensionis sententiam incurreras, emendationē plenam & poenitentiam condignam egisti; ideo

senten-

sententiam suspensionis huiusmodi misericorditer relaxamus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter & sine temporis præfinitione ab homine vel à Iure suspensus, perpetuò intelligitur esse suspensus; ad tempus verò suspensus, utpote donec poenituerit, vel à crimine abstinuerit, eo ipso quod abstinet, vel poenitet, executionem sui officij recuperat; nec alia est reconciliatio, seu sententiæ suspensionis relaxatio necessaria. Et quamuis quilibet Sacerdos, in mortali peccato occulto constitutus, quantum ad se, sit suspensus; tamen peracta poenitentia, vel parte ipsius, eo ipso talis sententia est sublata. Ad hæc Clerici publicè delinquentes & enormiter, executionem sui Ordinis secundum Canones perdunt; & etiam post peractam poenitentiam ab executione suorum Ordinum suspensi remanent; adeò, quod absque dispensatione & reconciliatione non possunt in illis licitè ministrare, neque ad maiores Ordines promoueri, præcipuè, si de hoc conuicti fuerint in iudicio, & puniti. Episcopi tamen possunt in adulterijs, & alijs criminibus quæ sunt minora,

& generaliter vbicumque à Iure expressè non prohibentur, post peractam poenitentiam, vel partem ipsius, cum talibus dispensare, & eos reconciliare; quæ reconciliatio, & dispensatio fit hoc modo:

Quamuis tale enorme crimen publicè commiseris, [vel de quo conuictus es, & in iudicio condemnatus,] propter quod secundum Iuris rigorem merueras ab officio & beneficio amoueri, & propterea non vales vltius secundum Canones in tuis Ordinibus licitè ministrare; quia tamen defectus nostri temporis antiquam non patitur Canonum manere censuram, eligentes potius de misericordia quàm de seueritate reddere rationem, idcirco vitam tuam plenius agnoscentes, & meliora & salutivici-niora de te de cetero verisimiliter expectantes, de misericordia, quæ superexaltat iudicium, hanc poenam auctoritate nobis in hac parte à Iure concessa tibi duximus relaxandam, & relaxamus. Indulgentes tibi, ut, hoc non obstante, licitè possis ad superiores Ordines conscendere, & in susceptis etiam Ordinibus licitè ministrare. Infamiam in supercanonicam pro-

LII

pter

pter hoc per te contractam penitus abolentes, & restituentes te in integrum pristino statui, ac famæ.

Circa depositionem verò notandum est, quòd si agitur, vt deponatur quis à beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine, cum Capitulo suo, siue ab ipso Capitulo deputatis, & etiam solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum Capitulo suo deponit ab Ordine Clericos primæ tonsuræ, & in minoribus Ordinibus constitutos, si post huiusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur, in depositione Subdiaconi vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Episcoporum vltra proprium Episcopum, in examine, & in definitione; & sex in causa Presbyteri, excepta causa hæresis. In depositione verò Episcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Episcoporum, præter Metropolitanum, qui debet esse tertius decimus; qui omnes possint procedere contra Episcopum vsque ad conclusionem tantum: & definitio tam circa condemnationem, quàm absolutio-

nem, reseruatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sententia depositionis ab Ordine, si intenditur vt post eam sequatur actualis degradatio, nomine Episcopi ordinarij, cum præsentia Capituli, siue cum consilio & assensu Episcoporum respectiue, prout eam requirit, in hunc modum videlicet:

Quia nobis euidenter & legitime constat, te tale crimen, seu flagitium commisisse, quod non solum graue, verum etiam damnabile est, & damnosum; Idcirco de talium consilio & assensu ab omni ordine & priuilegio clericali te sententialiter perpetuò duximus deponendum, & deponimus.

Per talem itaque sententiam taliter depositus, omni Ordinum, tam maiorum, quàm minorum, executione perpetuò est exutus. Verum si Episcopus deponens euidenter agnouerit in posterum emendationem vitæ & morum depositi, vel fortè sententiam suam iniustam fuisse; poterit

terit ei de Iure misericorditer restituere graduum & Ordinum executionem, quæ priuatus extiterat: quæ restitutio debet fieri in Ecclesia, in qua Episcopus elegerit hoc facere, siue sit Cathedralis, siue alia; & coram altari, quia & ibi Ordinum gradus distribuuntur: & potest fieri per Episcopum solum cū Capitulo suo, non solum in Quatuor Temporibus, verum etiam quolibet tempore, & sine Missæ celebratione; & tam restituens, quàm restituendus, debent esse ieiuni. Depositus ergo, qui restitutionem priuilegij clericalis & executionis quatuor minorum Ordinum petierit, vestibus suis consuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, stola, pluuiiali, tempori conuenientibus, & mitra simplici, baculum pastorem in manu tenente, & in faldistorio ante medium altaris sedente; qui, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit:

Deus in adiutorium meum intende.

Domine ad adiuuandum me festina.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, &

nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et hæc secundo & tertio dicuntur. Deinde subiungit Pontifex:

K yrie eleison.

Christe eleison.

K yrie eleison.

Pater noster.

Et ne nos inducas in tentationem.

Sed libera nos à malo.

Saluum fac seruum tuum Domine.

Deus meus sperantem in te.

Mitte ei Domine auxilium de sancto.

Et de Sion tuere eum.

Domine exaudi orationem meam.

Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui in sanctis habitas, & pia corda non deseris, suscipe propitius orationem nostram; & hunc famulum tuum, quem delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis absoluat. Per Christum Dominum nostrum.

Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & super caput illius coram eo genuflexi im-

ponit manum dexteram, dicens:

IN nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus, auctoritate à Deo mihi concessa, per hanc manus impositionem restituo tibi charissimo filio priuilegiū clericale, & executionem Ordinis & gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolythatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodò possis dignè custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intrà retinentur; & distinctè legere de codice, audiente populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & vt deinceps possis dignè accendere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangelium portare. Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Deinde Pontifex adhuc cum mitra sedens benedicit illi, dicens:

Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. *R.* Amen.

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis Subdiaconatus, & minorum Ordinum, ac priuilegiij clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, vsque ad manus impositionem; ad quam Pontifex cum mitra sedens, dicit:

IN nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum & graduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, & Subdiaconatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodò dignè possis custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intrà retinentur; & distinctè legere de codice, audiente populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & possis dignè accendere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangelium portare; ac legere Prophetias, Epistolas ad Missas, & ministrare Diacono, ac Presbytero, vel Episcopo. Præstante Domino nostro, &c.

Tum

Tum benedicit ei, vt supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis verò Diaconatus, Subdiaconatus, & minorum Ordinum, ac priuilegiij clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, vsque ad manus impositionem; ad quam Pontifex sedens cum mitra, dicit:

IN nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum & graduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, & Diaconatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodò possis dignè custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intrà retinentur; & distinctè legere de codice, audiente populo Dei; & habeas potestatem imponendi manus super energumenos, siue Catechumenos, siue baptizatos; & possis dignè accendere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangelium portare; ac legere Prophetias, & Epistolas, ac Lectionem Euangelicam ad Missas, & in eis ministrare Presbytero,

ro, vel Episcopo, & fundere aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi. Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Tum benedicit ei, vt supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, & minorum Ordinum, & priuilegiij clericalis restitutio fit similiter, prout supra, vsque ad manus impositionem; in qua Pontifex cum mitra sedens, dicit:

IN nomine Domini. Ego, quamuis peccator, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum & graduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, Diaconatus & Presbyteratus, quibus fueras iuste depositus & priuatus; vt amodò possis dignè custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intrà retinentur; & distinctè legere de codice, audiente populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energu-

LII 3 menos,

menos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & possis dignè accendere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangelium portare; ac dicere Prophetias, & Epistolas, ac Lectionem Euangelicam ad Missas, & in eis ministrare Diacono, Presbytero, & Episcopo, & fundere aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi; ac Missas celebrare pro viuis ac defunctis, acceptabiles quoque Hostias offerre Deo, & ministerium Presbyterale deuotè perficere. Præstante eodem Domino nostro Iesu Christo, qui viuit & regnat Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Tum benedicit ei, vt supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Nunc degradationem subiicimus.

SI Clericus secundum primam formam sententialiter depositus, incorrigibilis appareat, debet excommunicari. Et si postmodum in profundum malorum veniens contempserit; tunc, vt cum Ecclesia non habeat, vltra quid faciat, Pontifex debet illum degradare, & curiæ sæculari relinquere: quæ degradatio fit hoc modo.

DEGRADATIONIS FORMA.

Degradandus, indumentis Sacerdotalibus, si Sacerdos sit, indutus; vel Diaconalibus, si sit Diaconus; & sic de reliquis Ordinibus, & indumentis, offertur Pontifici. Pontifex verò quasi exequendo sententiam depositionis in illum dudum prolatā, præfente Iudice sæculari, cui degradandus debet relinqui, publicè abradit cum vitro, vel cultello, vel alio huiusmodi, leuiter, sine sanguinis effusione, loca manuum illius, quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt; & etiam tonsuram, si velit. Et consequenter feriatim & sigillatim detrahit illi omnia insignia, siue sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, & demum exuit illum habitu clericali, & induit laicali, dicens publicè Iudici sæculari præfenti, vt illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, expoliatum, & exauctoratum, in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notandum, quòd in hac executione sententiæ non est necessaria Coëpiscoporum

rum

rum præsentia: non est etiam vis, siue in Ecclesia fiat, siue extra in platea; siue Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, siue non: & talis degradatio, sollemnis depositio vocatur; propriè tamen loquendo, quis à dignitatibus & honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur: & post talem degradationem, iustè & ritè factam, solus Romanus Pōtifex cum tali dispensat. Episcopus tamen ante ipsam insignium detractionem, & etiam post sententiæ depositionis prolationem, dispensare & restituere solo verbo potest; sicut & verbaliter depositus fuit, vt præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis Iudex in illum animaduertit, talis depositio & degradatio iniusta, vel nulla inueniatur; tunc non solum verbo, sed etiam facto, secundum ea quæ præmissa sunt, dispensatio & restitutio fiat, & insignia sibi detracta feriatim, sigillatim, & sollemniter ei coram altari restituantur. Et, si sit Episcopus, recuperabit orarium, baculum, annulum, sandalia, mitram, & alia insignia Pontificalia; si Presbyter, orarium & planetam; si Diaconus, orarium

& dalmaticam; si Subdiaconus, tunicellam & manipulum. Et reliqui gradus in restitutione sua recuperant ea, quæ, cum ordinarentur, receperunt.

Poterit tamen (quod conuenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio sic fieri. In primis in publico extra Ecclesiam paratur aliquis eminens congruentis spatij locus, pro degradatione facienda, supra quem ordinatur vna credentia simplici tobalea cooperta, supra quam ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ; calix cum patena, & hostia; vnū vas vini, vnum vasaque; liber Euangeliorum, liber Epistolarum; bacile cum buccali, & mantili; vnum candelabrum cum candela extincta; liber Exorcismorum, liber Lectionum; clauces, Antiphonarium, forfices, cultellus, aut vitrum; paramenta pro degradando. Videlicet, si degradandus sit Archiepiscopus; ordinentur super dictam credentiam superpelliceum, sandalia, cum caligis; amictus, alba, cingulum, manipulus, tunicella, stola, dalmatica, chirothecæ, alia stola, planeta, mitra, annulus Pontificalis, pallium, baculus pastoralis, & aliqua vestis habitus

habitus secularis. Si verò degradandus non sit Archiepiscopus, sed Episcopus tantum, omisso Pallio, ponuntur super credentiam omnia alia prædicta. Si verò Presbyter tantum, omissis Pallio & alijs Pontificalibus parametis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in alijs Ordinibus, etiam in ordinatione credentiæ obseruatur. Item paratur in dicto loco faldistorium pro Pontifice degradatore, sedilia pro officialibus. Vocantur, & ibidem adsint ministri Pontificis; Iudex secularis, cui degradatus committitur; notarius, qui processum degradationis legit, si opus erit, vel Pontifici placet; & barbitonsor.

Hora congruenti ducitur degradandus, siue sit Archiepiscopus, siue quicumque alius, quotidiano suo habitu indutus, super dictum locum ad hoc præparatum; ubi cum fuerit, soluitur, & liber ibidem manet. Tum à Clericis induitur omnibus parametis sui Ordinis, ut præmittitur, supra credentiam ordine suo positus, incipiendo à superpelliceo, & continuando vsque ad vltimum parametum sui Ordinis. Quo

sic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, stola & pluuiali rubris, ac mitra simplici, baculum pastorem in sinistra tenens ascendit ad locum prædictum, & ibidem sedet in faldistorio in conuenienti loco sibi parato, versus ad populum, astante sibi Iudice seculari. Tum degradandus, siue Archiepiscopus fuerit, siue alius, omnibus sui Ordinis vestibus sacris indutus, & singulis ornamentis ornatus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem suum spectans, ac si deberet in suo officio ministrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex ut supra sedens, populo in vulgari notificat degradationis huiusmodi causam; deinde contra degradandum sententiam fert in hæc verba, si sit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, & prius huiusmodi sententia lata non sit:

IN nomine Pa^{tr}is, & Fi^{li}i, & Spiritus ^{san}cti. Amen. Quia nos **N.** Dei & Apostolica Sedis gratia Episcopus **N.** per viam accusationis [vel denuntiationis, aut inquisitionis] cog-

noscent-

noscentes de crimine **N.** contra **N.** Presbyterum, [vel Diaconum, vel Subdiaconum, seu Clericum] propter ipsius confessionem, [vel legitimas probationes,] euidenter inuenimus eum ipsum crimen commisisse; quod cum non solum grande, sed etiam damnable & damnosum sit, & adeò enorme, quòd exinde non tantum diuina Maiestas offensa, sed & vniuersa ciuitas commota est, & ob hoc indignus officio & beneficio Ecclesiastico sit redditus; idcirco nos auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & nostra, ipsum omni huiusmodi officio & beneficio Ecclesiastico sententialiter perpetuò priuamus in his scriptis, ipsumque ab illis verbo deponimus, & pronuntiamus realiter & actualiter secundum traditionem Canonum deponendum, & degradandum.

Qua sententia sic, ut præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo singula ornamenta sibi iuxta Ordinem suum tradita, inchoando ab vltimo ornamento, & descendendo gradatim, continuans vsque ad primum, quod in prima Tonsura sibi datum fuit, hoc ordine.

DEGRADATIO AB ORDINE PONTIFICALI.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degradator aufert ab eo Pallium, sic dicendo:

Pærogatiua Pontificalis dignitatis, quæ in Pallio designatur, te exuimus, quia malè vsus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum, Pontifex degradator amouet ei mitram, dicendo:

Mitra, Pontificalis dignitatis videlicet ornatu, quia eam malè præsidendo foedasti, tuum caput denudamus.

Deinde vnus ex ministris tradit degradando librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

Redde Euangelium, quia prædicandi officio, quo, sprete Dei gratia, te indignum fecisti, te iuste priuamus.

Deinde Pontifex degradator amouet annulum de digito degradandi, sic dicens:

Annulum, fidei scilicet signaculum, tibi dignè subtrahimus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiam temerè violasti.

Tum vnus ex ministris tra-

Mmm

dit

dit degradando in manus baculum pastorem; quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens:

A Vferimus à te baculum pastorem, ut inde correctionis officium, quod turbasti, non valeas exercere.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices & manus leuiter cum cultello, aut vitro, dicens:

Sic spiritualis benedictionis & delibutionis mysticæ gratia, quantum in nobis est, te priuamus, ut sanctificandi & benedicendi perdas officium, & effectum.

Post hæc Pontifex cum eodem cultello, aut vitro, abradit leuiter caput degradandi, dicens:

Consecrationem, & benedictionem, atque vñctionem tibi traditam radendo delemus; & te ab ordine Pontificali, quo inhabilis es redditus, abdicamus.

Tum degradando per ministros extrahuntur saridalia.

DEGRADATIO AB ORDINE PRESBYTERATVS.

Ministri tradunt in manus degradandi calicem cum vino

& aqua, ac patena, & hostia; quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

A Mouemus à te, quin potius amotam esse ostendimus potestatem offerendi Deo sacrificium, Missamque celebrandi tam pro viuis quam pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leuiter cum cultello, vel vitro, pollices & indices vtriusque manus degradandi, dicens:

Potestatem sacrificandi, consecrandi, & benedicendi, quam in vñctione manuum & pollicum recepisti, tibi tollimus hac rasura.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit casulam, siue planetam, per posteriorem partem caputij, & degradandum exuit, dicens:

Veste Sacerdotali charitatem signante te merito exspoliamus, quia ipsam, & omnem innocentiam exuisti.

Tum Pontifex degradator aufert à degradando stolam, dicens:

Signum Domini per hanc stolam turpiter abiecasti, ideoque ipsam à te amouemus, quem inhabilem reddimus ad omne Sacerdotale officium exercendum.

DE-

DEGRADATIO AB ORDINE DIACONATVS.

Ministri tradunt degradando in manus librum Euangeliorum; quem Pontifex degradator tollit de manibus eius, dicens:

A Mouemus à te potestatem legendi Euangelium in Ecclesia Dei, quia id non competit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmaticam, dicens:

Leuitico Ordine te priuamus, quia tuum in eo ministerium non impleuisti.

Deinde Pontifex degradator amouet degradando stolam de humeris, proijciens eam post tergum, dicens:

Stolam candidam, quam acceperas, immaculatam in conspectu Domini perferendam, quia non sic cognito mysterio exemplum conuersationis tuæ fidelibus præbuiisti, ut plebs dicata Christi nomine posset exinde imitationem acquirere, iuste à te amouemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB ORDINE SVBDIACONATVS.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistola-

rum; quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens:

A Vferimus tibi potestatem legendi Epistolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministerio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunicellam, dicens:

Tunica Subdiaconali te exuimus, cuius cor & corpus timor Domini, castus & sanctus in æternum permanens, non constringit.

Deinde Pontifex degradator accipit à degradando manipulum, dicens:

Depone manipulum, quia per fructus bonorum operum, quos designat, non expugnasti spirituales insidias inimici.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi, dicit:

Quia vocem tuam non castigasti, ideo amictum à te auferimus.

Post hæc vnus ex ministris tradit in manus degradando vrceolos cum vino & aqua, ac bacile cum manutergio, ac calicem vacuum cum patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi vrceolos cum vino & aqua, ac bacile cum buccali & manutergio. Pontifex verò cali-

Mmm 2 cem

cem vacuum & patenam tollit, dicens:

Potestatem introeundi Sacrarium, tangendi pallas, vasa, & alia indumenta sacra, omneque Subdiaconatus ministerium exercendi à te amouemus.

Deinde ministri exuunt degradandum cingulum, albam, & amictum.

DEGRADATIO AB ORDINE ACOLYTHATVS.

Vnus ex ministris tradit in manus degradando vrceolum vacuum; quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Immunde, vinum & aquam ad Eucharistiam de cetero non ministres.

Tum vnus ministrorum tradit in manus degradando candelabrum cum cereo extincto; quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens:

Dimitte perferendi visibile lumen officiū, quia prebere spirituale moribus neglexisti, atque vniuersum Acolythatus officium hinc deponere.

DEGRADATIO AB ORDINE EXORCISTATVS.

Vnus ex ministris tradit degradando in manus librum

Exorcismorum; quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Priuamus te potestate imponendi manum super energumenos, & daemones de obsessis corporibus expellendi, omni tibi Exorcistatus officio interdicto.

DEGRADATIO AB ORDINE LECTORATVS.

Vnus ministrorum tradit degradando in manus librum Lectionum; quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

In Ecclesia Dei non legas vltius, aut cantes; nec panes aut fructus novos vllatenus benedicas, quia tuum officium non impleuisti fideliter & deuotè.

DEGRADATIO AB ORDINE OSTIARIATVS.

Vnus ex ministris tradit degradando in manus clauas Ecclesie; quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Quia in clauibus errasti, clauas dimitte; & quia ostia cordis tui malè demonibus obserasti, amouemus à te officium Ostiarij: vt non percutias cymbalum; non aperias Ecclesiam, non Sacra-

rium,

rium, non librum amplius prædicanti.

DEGRADATIO A PRIMA TONSVRA.

Pontifex degradator extrahit degradando superpelli-
ceum, dicens:

Auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ac nostra, tibi auferimus habitum clericalem, & nudamus te religionis ornatu, ac deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & priuilegio clericali; & velut clericalis professionis indignum redigimus te in seruitutem & ignominiam habitus secularis, ac status.

Tum Pontifex degradator cum forficibus tondere incipit, & per barbitonsorem ibidem præsentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens:

Te velut ingratum filium à sorte Domini, ad quam vocatus fueras, abijcimus; & coronam tui capitis, regale quidem signum Sacerdotij, de tuo capite amouemus, propter tui regiminis prauitatem.

Tum ministri Pontificis

exuunt degradatum veste & habitu Clericali, & ipsum induunt habitum sæcularem. Quo facto, si fuerit talis casus, quod degradatus tradi debeat curiæ sæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, sed in hunc modum contra ipsum pronuntiat, dicens:

Pronuntiamus, vt hunc exutum omni ordine ac priuilegio clericali curia sæcularis in suum forum recipiat degradatum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, & ex corde, omni instantia, pro miserrimo illo derelicto intercedit apud Iudicem sæcularem, vt citra mortis periculum, vel mutilationis, contra degradatum sententiam moderetur, dicens:

Domine Iudex, rogamus vos cum omni affectu, quo possumus, vt amore Dei, pietatis, & misericordiæ intuitu, & nostrorum interuentu precaminum, miserrimo huic nullum mortis vel mutilationis periculum inferatis.

Quo facto, ministri curiæ sæcularis degradatum sub sua custodia recipiunt, & discedunt.

O R D O
EXCOMMUNICANDI,
ET ABSOLVENDI.

Notandum, quod triplex est excommunicatio; videlicet, minor, maior, & anathema.

Minor excommunicatio contrahitur per solam participationem cum excommunicato: & à tali potest simplex Sacerdos absolvere absque iuratoria cautione; taliter autem excommunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens:

Confiteor Deo; & tibi **N.** quod sum excommunicatus, quia participavi **tali** excommunicato in oratione, **vel** locutione, **vel** bibendo, **vel** comedendo cum eo.

Sacerdos verò absoluens eum, dicit huiusmodi verba:

Auctoritate Dei omnipotentis, & mihi concessa, absoluo te à vinculo huius excommunicationis, quam confessus es, & à qualibet alia simili, si qua teneris, in quantum possum, & debeo; ac restituo te Ecclesiasticis Sacramentis. In nomine Pa^{tr}is, & Fi^{li}i, & Spiritus ^{san}cti. **R.** Amen.

Maiores verò excommuni-

catio, quam Pontifex per sententiam scriptam legēdo promulgat, hoc modo profertur:

Cum ego **N.** talem primo, secundo, tertio, & quarto, ad malitiam conuincendam legitime monuerim, ut tale quid faciat; [vel non faciat;] ipse verò mādatum huiusmodi contempserit adimplere: quia nihil videretur obedientia prodesse humilibus, si contemptus contumacibus non obesset; idcirco auctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & omnium Sanctorum, exigente ipsius contumacia, ipsum excommunico in his scriptis, & tamdiu ipsum vitandum denuntio, donec adimpleuerit, quod mandatur; ut spiritus eius in die iudicij saluus fiat.

Circa absolutionem verò ab hac maiori excommunicatione, siue à Canone siue ab homine prolata, tria sunt specialiter attendenda. Primum est, ut excommunicatus iuret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, & ipsius absoluentis, super eo, propter quod excommunicationis vinculo est ligatus; & si propter manifestam offensam

excom-

offensam excommunicatus sit, quod ante omnia satisficiat competenter.

Secundum est, ut reconcilietur; quod fieri debet hoc modo: Excommunicatus namque (vbi sic fieri solitum est) exutus vsque ad camisiam ante fores Ecclesiæ coram Pontifice ipsum absolvere volente, qui indutus amictum, stollam, pluuiale violaceum, & mitram simplicem sedet super sedistorium ante principalem portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionem petit. Pontifex verò primum accipit ab eo iuramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Psalmus 62.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteatur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et in quolibet versu Pontifex cum virga leuiter inter scapulas verberat absoluentem. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, & dicit:

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

Y. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Y. Saluum fac seruum tuum [vel ancillam tuam,] Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo [vel in ea.]

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Esto

Y. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem nostram; & hunc famulum tuum, [vel famulam tuam] quem, [vel quam] excommunicationis catena constringit, miseratio tuae pietatis clementer absoluat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus.

Praesta, quaesumus Domine, huic famulo tuo, [vel huic famulae tuae] dignum poenitentiae fructum; ut Ecclesiae tuae sanctae, a cuius integritate deuiauerat peccando, admissorum veniam consequendo, reddatur innoxius. [vel innoxia.] Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit:

Auctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apostolorum Petri & Pauli, atque Ecclesiae suae sanctae, & ea qua fungor, absoluo te a vinculo talis excommunica-

tionis, qua ex tali causa ligatus [vel ligata] eras. In nomine Pa-tris, & Fi-lii, & Spiritus sancti. **R.** Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, & apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens:

Reducio te in gremium sanctae matris Ecclesiae, & ad consortium & communionem totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus; [vel eliminata;] & restituo te participationi Ecclesiasticorum Sacramentorum. In nomine Pa-tris, & Fi-lii, & Spiritus sancti. **R.** Amen.

Tertium est, quod absoluto fieri debent iusta & rationabilia praeccepta. Circa quod considerandum est, utrum ipse fuerit ligatus a Canone, vel ab homine. Si a Canone, satisfacto ei quem laesit, iniungendum est ei, ne ulterius contra illum Canonem faciat. Quandoque tamen cogendus est de Iure sufficienter super hoc cauere. Si vero excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad Sedem Apostolicam accedere possit, & propterea ab Ordinario

ab-

absoluator; tunc iniungendum est absoluto, ut statim impedimento cessante, debeat se summo Pontifici praesentare, vel eius Legato, mandatum illius super hoc impleturus: quod tamen in pueris, & mulieribus, & similibus, non seruatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, tunc aut offensae eius est manifesta, & tunc satisfacere debet, priusquam absoluator; aut est dubia, & tunc si post absolutionem apparuerit, ipsum iniuste fuisse ligatum, nihil omnino praecipendum est ei. Si vero apparuerit, ipsum iuste fuisse ligatum, praecipendum est ei, quod satisfaciatur competenter.

Quando vero anathema, id est, sollemnis excommunicatio, pro grauioribus culpis fieri debet; Pontifex paratus amictu, stola, pluuiiali violaceo, & mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpelliceis indutis, & tam ipso quam Presbyteris candelas ardentibus in manibus tenentibus, sedet super faldistorium ante altare maius, aut alio loco publico, ubi magis sibi placebit, & ibi pro-

nuntiat & profert anathema, hoc modo:

Quia N. diabolo suadente, Christianam promissionem, quam in Baptismo professus est, per apostasiam postponens, Ecclesiam Dei deuastare, Ecclesiastica bona diripere, ac pauperes Christi violenter opprimere non veretur; idcirco solliciti, ne per negligetiam pastoralis pereat, pro quo in tremendo iudicio, ante principem Pastorum Dominum nostrum Iesum Christum, rationem reddere compellamur, iuxta quod Dominus ipse terribiliter comminatur, dicens: Si non annuntiaueris iniquo iniquitatem suam, sanguinem eius de manu tua requiram. monuimus eum canonicè, primò, secundo, tertio, & etiam quarto, ad eius malitiam conuincendam, ipsum ad emendationem, satisfactionem, & poenitentiam inuitantes, & paterno affectu corripiantes. Ipse vero, pro dolor, monita salutaria spernens Ecclesiae Dei, quam laesit, superbiae spiritu inflatus, satisfacere dedignatur. Sanè praecceptis Dominicis atque Apostolicis informamur, quid de huiusmodi prauaricatoribus agere nos oporteat. Ait enim Dominus: Si manus tua vel pes tuus scanda-

N n n

lizat

lizat te, abscinde eum, & proijce abs te. Et Apostolus inquit: Auferte malum ex vobis. Et iterum: Si is qui frater nominatur, est fornicator, aut avarus, aut idolis feruiens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cum eiusmodi nec cibum sumere. Et Ioannes præ ceteris dilectus Christi discipulus talem nefarium hominem salutare prohibet, dicens: Nolite recipere eum in domum, nec AVE ei dixeritis. Qui enim dicit illi AVE, communicat operibus eius malignis. Dominica itaque atque Apostolica præcepta adimplentes, membrum putridum & insanabile, quod medicinam non recipit, ferro excommunicationis ab Ecclesiæ corpore abscindamus, ne tam pestifero morbo reliqua corporis membra, veluti veneno, inficiantur. Igitur quia monita nostra, crebraque exhortationes contempsit, quia tertio secundum Dominicum præceptum vocatus ad emendationem & poenitentiam venire despexit, quia culpam suam nec cogitavit, nec confessus est, nec missa legatione excusationem aliquam prætendit, nec veniam postulavit, sed diabolo cor eius indurante, in incepta ma-

litia perseverat, iuxta quod Apostolus dicit: Secundum duritiam suam, & cor impenitens thesaurizat sibi iram in die iræ: Idcirco eum, cum vniuersis cõplicibus fautoribusque suis, iudicio Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beati Petri principis Apostolorum, & omnium Sanctorum, necnon & mediocritatis nostræ auctoritate, & potestate ligandi & soluendi in celo & in terra, nobis diuinitus collata, à pretiosi Corporis & Sanguinis Dñi perceptione, & à societate omnium Christianorum separamus, & à liminibus sanctæ matris Ecclesiæ in celo & in terra excludimus, & excommunicatum & anathematizatum esse decernimus; & damnatum cum diabolo, & angelis eius, & omnibus reprobis in ignem æternum iudicamus; donec à diaboli laqueis resipiscat, & ad emendationem & poenitentiam redeat, & Ecclesiæ Dei, quā læsit, satisfaciat; tradentes eum satanæ in interitum carnis, ut spiritus eius saluus fiat in die iudicij.

Et omnes respondent: Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex quam Sacerdotes debent proijcere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant:

Deinde

Deinde epistola Presbyteris per Parochias, & etiam vicinis Episcopis mittatur, continens nomen excommunicati, & excommunicationis causam; ne quis per ignorantiam ulterius illi communicet, & ut excommunicationis occasio omnibus auferatur.

Si verò anathematizatus, poenitentia ductus, veniam postulare voluerit, & emendationem promittere; Pontifex, qui eum excommunicauit, paratus, ut supra, ante ianuas Ecclesiæ venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, & duodecim Presbyteri cottis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus iniuria vel damnum est illatum, & ibidem secundum leges diuinas omne damnum commissum emendetur. Tum anathematizatus genuflectit coram Pontifice: quē interrogat Pontifex, si poenitentiam, prout Canones præcipiunt, perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, poenitentiam implorat, & de futuris cautelam spōdet. Tunc Pontifex sedens cum mitra, dicit cum ministris septem Psalmos Poenitentiales; quos require supra sub benedictione Abbatis, folio 102.

Quibus dictis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & dicit:

K yrie eleison.

Christe eleison.

K yrie eleison.

Pater noster.

Y. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Y. Saluum fac seruum tuum [vel ancillam tuam] Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo [vel in ea].

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus, cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem nostram; & hunc famulum tuum, [vel famulam tuam,] quem [vel quam] excommunicationis catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

O remus.

Præsta, quæsumus Domine, huic famulo tuo [vel

N n n 2

famu-

famulæ tuæ] dignum poenitentiae fructum, vt Ecclesiæ tuæ sanctæ, à cuius integritate deuiauerat peccando, admissorum veniam consequendo reddatur innoxius, [vel innoxia.] Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit:

Auctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apostolorum Petri & Pauli, atque Ecclesiæ suæ sanctæ, & ea qua fungor, absoluo te à vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus [vel ligata] eras. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Tum surgit cum mitra Pontifex, & apprehendens absolutum per dexteram manum introducit eum in Ecclesiam vsque ante gradus maioris altaris, interim dicens:

Reducō te in gremiū sanctæ matris Ecclesiæ, & ad consortium & cōmunionem totius Christianitatis, à quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus; & restituo te participationi Ecclesiasticorū Sacramentorum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Quo dicto, & ipsis ante gradus maioris altaris peruentis, ille ibidem in inferiori gradu

altaris genuflectit: Pontifex verò ascendit ad altare, vbi stans versus ad introductū, deposita mitra, absolute dicit:

Oremus.

Maiestatem tuam, qua sumus, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui non mortem peccatorum, sed poenitentiam semper inquiris, respice flentem famulum tuum, attende prostratum, eiusque planctum in gaudium tua miseratione cōuertere: scinde delictorum sacculum, & indue eum lætitia salutari; vt post longam peregrinationis famem de sanctis Altaribus satietur, ingressusque cubiculum Regis in ipsius aula benedicat nomen gloriæ tuæ semper. Per Christum Dñm nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Deus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata poenitentium deles, & præteritorum criminum culpas venia tuæ miserationis euacuas, respice propitius super hūc famulum tuum, & remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis deuotione poscentem deprecatus exaudi: renoua in eo, pijsime Pater; quidquid terrena fragilitate corruptum,

feu

seu diabolica fraude violatum est, & vnitati corporis Ecclesiæ membrum redemptionis annecte. Miserere, Domine, gemituum, miserere lacrymarum eius, & non habentem fiduciam, nisi in misericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominū nostrum. *R.* Amen.

Deinde Pontifex producit signum Crucis super introductum, qui surgit, & discedit.

O R D O
AD RECONCILIANDVM
APOSTATAM,
SCHISMATICVM,
VEL HÆRETICVM.

Pontifex apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluuiiali albo, & mitra simplici, sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum; coram quo genuflectit, reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens:

Credis duodecim Articulos Fidei?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis in Deum Patrem om-

nipotentem, creatorem celi & terræ?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis & in Iesum Christum, filium eius vnicum, Dominum nostrum?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quòd conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quòd passus est sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quòd descendit ad inferos?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quòd tertia die resurrexit à mortuis?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quòd ascendit ad cælos, & sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod venturus est iudicare viuos & mortuos?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis in Spiritum sanctum?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis sanctā Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis remissionem omnium peccatorum?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis carnis resurrectionem, & vitam æternam?

Ille respondet:

Credo.

Deinde Pontifex surgit cum mitra, & super illum genuflexum, dicit absolute, incipiens:

EXorcizo te, immunde spiritus, per Deum Patrem omnipotentem, & per Iesum Christum filium eius, & per Spiritum sanctum, vt recedas ab hoc famulo Dei, quem Deus & Dominus noster ab erroribus & deceptionibus tuis liberare, & ad sanctam

matrem Ecclesiam Catholicam atque Apostolicam reuocare dignatur. Ipse tibi imperet maledicte ac damnate, qui pro salute hominum passus, mortuus, & sepultus est, te atque omnes vires tuas superauit, ac resurgens calos ascendit, inde venturus iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem.

Tunc signat illum cum pollice dexteræ manus in fronte signo Crucis, dicens:

Accipe signū crucis Christi, atque Christianitatis; quod prius acceptum non custodiisti, sed malè deceptus abnegasti.

Deinde surgit ille; & Pontifex, retenta mitra, sinistra sua illum apprehendit per manum dexteram, dicens:

Ingredere in Ecclesiam Dei, à qua incautè aberrasti; ac euasisse te laqueos mortis, agnosce: horresce idola; respice propitius super hunc famulum tuum: vt quod huius ignorantia cecitate, hostili & diabolica fraude surreptum est, indulgentia tuæ pietatis ignoscat & absoluat; & altaribus sacris, recepta veritatis tuæ communione, reddatur. Per Christum Dominum nostrum. **℟.** Amen.

Tum introducit illum in Ecclesiam per manum, vt

eum

cum apprehendit, vsque ad altare maius, coram quo in infimo gradu ille genuflectit: Pontifex verò ascendit ad medium altaris; vbi deposita mitra, stans versus ad illum, dicit absolute:

OMnipotens sempiterne Deus, hanc ouem tuam de faucibus lupi tua virtute subtractam paterna recipe pietate, & gregi tuo reformapia benignitate: ne de familiae tuæ damno inimicus exultet; sed de conuersione & liberatione eius Ecclesia tua, vt pia mater de filio reperto, gratuletur. Per Christum Dominum nostrum. **℟.** Amen.

Oremus.

Deus, qui hominem ad imaginem tuam conditum misericorditer reparas, quem mirabiliter creasti, respice propitius super hunc famulum tuum: vt quod huius ignorantia cecitate, hostili & diabolica fraude surreptum est, indulgentia tuæ pietatis ignoscat & absoluat; & altaribus sacris, recepta veritatis tuæ communione, reddatur. Per Christum Dominum nostrum. **℟.** Amen.

Deinde sedet ibidē Pontifex super faldistorio; & accepta mitra, interrogat illum iterum de Fide Catholica, dicens:

Credis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem celi & terræ?

Respondet ille:

Credo.

Interrogatio:

Credis & in Iesum Christū, eius filium vnicū, Dominum nostrum, natum & passum?

Respondet:

Credo.

Interrogatio:

Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam post mortem?

Respondet:

Credo.

Postea interrogat Pontifex:

Homo, abrenuntias satanæ, & angelis eius?

Respondet:

Ahrenuntio.

Interrogatio:

Ahrenuntias etiam omni sectæ gentilitatis, vel hæreticae prauitatis, sine Iudaicæ superstitionis?

Respondet:

Ahrenuntio.

Interrogatio:

Vis esse & viuere in vnitæ sanctæ Fidei Catholicæ?

Respondet:

Volo.

Tunc

Tunc deposita mitra, surgit Pontifex, & reconciliatus accedit ad pedes eius, coram eo genuflectens: Pontifex vero imponit manum dexteram super caput illius, dicens:

Oremus.

Domine Deus omnipotens, Pater Domini nostri Iesu Christi, qui dignatus es hunc famulum tuum ab errore gentilitatis [vel mendacio hæreticæ prauitatis, siue Iudaicæ superstitionis] clementer eruere, & ad Ecclesiam tuam sanctam reuocare; tu, Domine, emitte in eum Spiritum sanctum paraclitum de cælis. **R.** Amen.

Spiritum sapientiæ, & intellectus. **R.** Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. **R.** Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. **R.** Amen.

Adimple eum lumine splendoris tui, & in nomine eiusdem Domini nostri Iesu Christi signetur signo crucis in vitam æternam.

R. Amen.

Post hæc si reconciliatus sit is, qui præcipuus & notabilis fautor schismatis extitit, genuflexus, ut supra, facit publicè professionem, & abiurationem, Pontifice cum mitra

in faldistorio ante altare sedente, dicens:

Ego **N.** comperto diuisione laqueo quo tenebar, diutina mecum deliberatione pertractans, prona & spontanea voluntate ad vnitatem Sedis Apostolicæ, diuina gratia duce, reuersus sum: ne verò non pura mente seu simulata reuersus existimer, spondeo subordinis mei casu, & anathematis obligatione, atque promitto tibi, **tali**, Episcopo, & per te sancto Petro Apostolorum principi, atque sanctissimo in Christo Patri, & Domino nostro, Domino **N.** Papæ **N.** & successoribus suis, me numquã quorumlibet suasionibus, vel quocumque alio modo, ad schisma, de quo, Redemptoris nostri gratia liberante, ereptus sum, reuersurũ; sed semper in vnitatem sanctæ Ecclesiæ Catholicæ, & in communione Romani Pontificis per omnia permanfurũ: vnde iurans dico per Deum omnipotentem, & sancta Dei Euangelia, me in vnitatem & cõmunionem præmissis inconcusse mansurum. Et si (quod absit) ab hac me vnitatem aliqua occasione vel argumento diuisero, periurij reatum incurrens æternæ obligatus pœnæ inueniar, & cum auctore

schif-

schismatis habeam in futuro sæculo portionem.

Deinde super librum Euangeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, iunctis digitis, dicens:

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontificem signo Crucis super reconciliatum, surgit reconciliatus, & discedit.

Si verò reconciliatus fuerat hæresiarcha, seu præcipuus auctor alicuius hæresis; ommissa promissione præcedente, facit sequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

Ego **N.** cognoscens veram Catholicam & Apostolicam Fidem, anathematizo hic publicè omnem hæresim, præcipuè illam, de qua hætenus extiti infamatus, quæ astruere conatur **hoc, vel illud**. Consentio autem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Apostolicæ Sedi: ore & corde profiteor me credere **sic, vel sic**; & eandem Fidem tenere, quam sancta Romana Ecclesia auctoritate Euangelica & Apostolica tenendam tradit: iurans hoc per sanctam, homouision, id est, eiusdem

substantiæ, Trinitatem; per sacrosancta Euangelia Christi; eos autem, qui contra Fidem hanc venerint, cum dogmatibus & sectatoribus suis, æterno anathemate dignos esse pronuntio. Et si ego ipse, quod absit, aliquando contra hæc aliquid assentiri, aut prædicare præsumpsero, Canonum seueritati subiaceam.

Et mox ambas manus extensas, digitis non disiunctis, ponit super librum Euangeliorum, quem Pontifex ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontificem signo Crucis super reconciliatum, surgit ipse reconciliatus, & discedit.

DE ITINERATIONE PRÆLATORVM.

Rælatus incipies iter agere, antequam equum ascendit, inchoat hanc Antiphonã:

In viam pacis.

Canticum Zachariæ.

Benedictus Dominus Deus Israel: quia visitauit, & fecit redemptionem plebis suæ. Et erexit cornu salutis nobis: in domo David pueri sui.

O o o

Sicut

Sicut locutus est per os sanctorum: qui à sæculo sunt, prophetarum eius.

Salutem ex inimicis nostris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: & memorari testamenti sui sancti.

Iusiurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum: daturum se nobis.

Vt sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamus illi.

In sanctitate & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris.

Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis: præbis enim ante faciem Domini parare vias eius.

Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiae Dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto.

Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat, in principio, & nunc & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde dicit totam Antiphonam, & alia sequentia.

In viam pacis & prosperitatis dirigat nos omnipotens & misericors Dominus, & Angelus Raphaël comitetur nobiscum in via, vt cum pace, & salute, & gaudio reuertamur ad propria.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

Y. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Y. Saluos fac seruos tuos.

R. Deus meus sperantes in te.

Y. Mitte nobis Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere nos.

Y. Esto nobis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Nihil proficiat inimicus in nobis.

R. Et filius iniquitatis non ponat nocere nobis.

Y. Benedictus Dominus die quotidie.

R. Prosperum iter faciat nobis Deus salutarium nostrorum.

Y. Vias tuas Domine demonstra nobis.

R. Et semitas tuas edoce nos.

Y. Vtinā dirigatur via nostræ.

R. Ad custodiendas iustificationes tuas.

Y. Erunt

Y. Erunt praua in directa.

R. Et aspera in vias planas.

Y. Angelis suis Deus mandauit de te.

R. Vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui filios Israel per maris medium sicco vestigio ire fecisti, quique tribus Magis iter ad te, stella duce, pandisti, tribue nobis, quæsumus, iter prosperum, tempusque tranquillum; vt Angelo tuo sancto comite, ad eū quò pergimus locum, ac demum ad æternæ salutis portum peruenire feliciter valeamus.

Deus, qui Abraham puerum tuum de Vr Chaldaeorum eductum per omnes suæ peregrinationis vias illæsum custodisti: quæsumus, vt nos famulos tuos custodire digneris: esto nobis, Domine, in procinctu suffragium, in via solatium, in æstu umbraculū, in pluuia & frigore tegumentum, in lassitudine vehiculum, in aduersitate præsidium, in lubrico baculus, in naufragio portus; vt, te duce,

quò tendimus, prosperè perueniamus, & demum incolumes ad propria redeamus.

Adesto, quæsumus Dñe, supplicationibus nostris, & viam famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone; vt inter omnes viæ & vitæ huius varietates tuo semper protegamur auxilio.

Presta, quæsumus, omnipotens Deus; vt familia tua per viam salutis incedat, & beati Ioannis præcursoris hortamenta sectando, ad eum quem prædixit, secunda perueniat, Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum dicit Pontifex:

Y. Procedamus cum pace.

R. In nomine Domini.

Et discedunt.

O R D O
AD RECIPIENDVM
PROCESSIONALITER
PRÆLATVM, VEL LEGATVM.

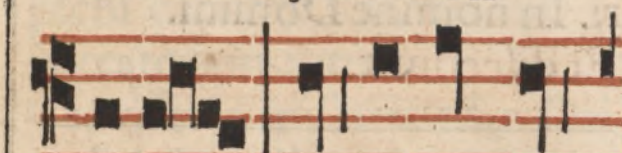

Vm Prælatus, vel Legatus, ciuitatem aliquam vel oppidum insigne est ingressurus, Processio cleri ex more loci

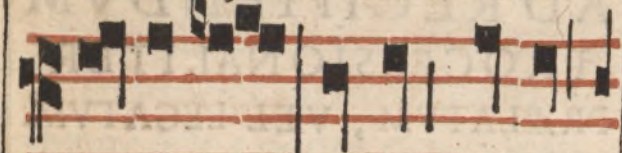
ordinata cum Cruce procedit illi obuiam extra portam vr-
bis: & cum Legatus, siue Præ-
latus, aduenerit; Prælatus eius
loci indutus amictu, stola,
pluuiali & mitra pretiosis, si-
ue primam dignitatem habēs
indutus superpelliceo & plu-
uiali pretioso, offert venien-
ti Crucem osculandam: quam
Legatus, seu Prælatus, ex
equo, vel si maluerit, descen-
dens in terram super tape-
tem stratum genuflexus de-
uotè osculatur. Tum, si in-
transest Episcopus, vel maior,
aut Presbyter vel Episcopus
Cardinalis, Cantores inci-
piunt, & prosequuntur An-
tiphonam:

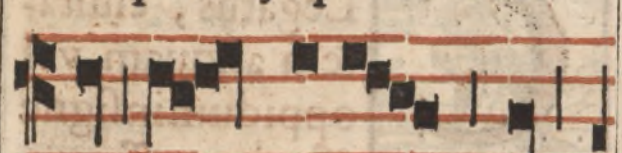
Sacerdos, & Pon-

ti fex, & vir tu tum

o pifex, pastor bone

in po pulo, sic

placui sti Domino.

Vel dicatur Responsorium:

Ecce Sacerdos ma gnus,

qui in die bus fu is

pla cu it

De o. **I**d eò iu-

re iu ran do fe-

cit il lum Do mi-

nus crescere in ple-
bem

Si verò Legatus recipien-
dus sit Diaconus Cardinalis,
cantatur Responsorium:

bem fu am.

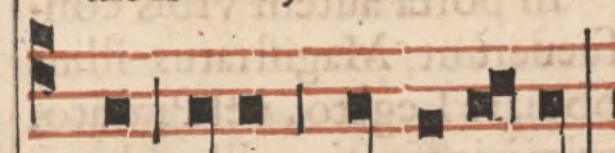
y. Be nediçtio-

nem omnium gentium de-

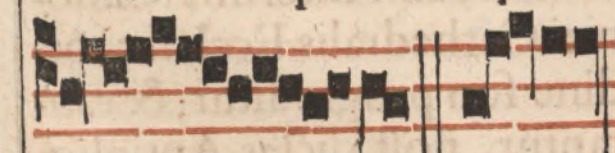
dit il li, & te stamen-

tum suum confir mauit

fu per ca put

e ius. **I**d eò.

Gloria. **I**d eò.

Fide lis nam que &

pru dens dispen sa tor, in

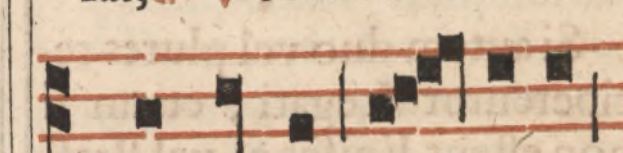
ma gni pa tris fami lias

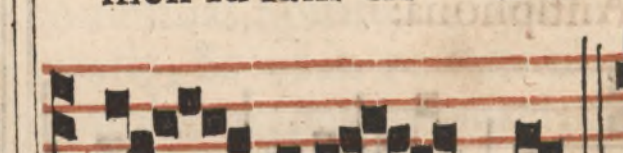
do mo constitutus e-

rat; **V**t conser uis suis

men su ram tri ti ci

e ro ga ret.

Ooo 3

y. Pro

Vt confer uis.

Si autem duo vel plures reciperentur Legati, etiam si non essent Episcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona:

Vos e stis ciues Sancto-

In porta autem vrbis consueuerunt Magistratus illius obuiare Legato, vel Prælato, primò intranti, ac illum benignè suscipere, & associare, ac baldachinum super eum deferre. Incepta Antiphona, Processio, quæ locum habere debet immediatè ante Crucem Prælati, nisi intersint Canonici Cathedralis Ecclesiæ, ordine suo progreditur, & cantantur, post dictas Antiphonas seu Responsorialia, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit, usque ad Ecclesiam maiorem, seu principalem loci. Si verò Processioni intersint Canonici Ecclesiæ Cathedralis, illi soli possunt

ire

ire post Crucem Legati immediatè ante eum. Equitantes verò omnes equitare debent ante Processionem; togati verò debent Legatum seu Prælatum sequi. Cum Prælatus seu Legatus descenderit, & intrat portam maiorem seu principalem Ecclesiæ; Prælatus Ecclesiæ, seu maiorem dignitatem habens, indutus, ut supra, detecto capite offert illi adspersorium cum aqua benedicta: quod Prælatus seu Legatus accipiens, aspergit primò seipsum, deinde alios. Tum idem Prælatus Ecclesiæ, seu primam dignitatem habens, offert ei nauiculam, aliquo alio Sacerdote superpelliceo induto, thuribulum porrigente: & Legatus, seu Prælatus, imponit incensum; & statim Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem habens, incensat ipsum Prælatum, seu Legatum, stantem cooperto capite, more consueto. Deinde procedunt ad altare maius Ecclesiæ; & ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, & orat Prælatus, seu Legatus. Interim verò Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem maiorem habens, stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantem detecto capite, dicit:

Y. Protector noster aspice Deus.

R. Et respice in faciem Christi tui.

cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatus, aut Legatus, Episcopus, vel Presbyter Cardinalis. Si verò sit Diaconus Cardinalis, omisso versu præcedente, dicit sequentantum:

Y. Saluum fac seruum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

O Mnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, præstende super hunc famulum tuum, & cunctas congregationes illi commissas, Spiritum gratiæ salutaris; & ut in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

His

His dictis, cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sancto Patrono Ecclesiæ, cum versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur versiculus, surgens Prælatus, vel Legatus, ascendit ad altare, osculaturque illud in medio; deinde procedit ad cornu Epistolæ, ubi stans ad ipsum altare versus cantat Orationem de dicto Sancto. deinde ad medium altaris reuertitur, ubi stans dat Benedictionem solemnem populo, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Qua datâ, facit promulgari per vnum ex suis, siue ex beneficiatis Ecclesiæ, indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Prælatus Ecclesiæ, & alij, dimissis paramentis, associant illum vsque ad diuersorium suum.

Cum verò nouus Prælatus primò ad Ecclesiam suam veniens recipitur: loco Orationis prædictæ, **O**mnipotens sempiterne Deus, &c. dicitur sequens Oratio:

Oremus.

Deus omnium fidelium pastor, & rector, famulum tuum **N.** quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice: da ei, quæsumus, ver-

bo & exemplo, quibus præest, proficere; vt ad vitâ, vnâ cum grege sibi credito, perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

O R D O A D V I S I T A N D A S P A R O C H I A S.

Pontifex visitaturus diocesim & parochias suas, cum ad ciuitatem seu oppidum suæ diocesis peruenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Prælati, seu Legati, dictum est. Hoc solo dempto, quòd loco Orationis, **O**mnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna, &c. seu **D**eus omnium, &c. ipso Prælato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens Oratio:

Oremus.

Deus humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolans, prætende societati nostræ gratiam tuam; vt per eos, in quibus habitas, tuum in nobis sentiamus aduentum. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare maius, osculaturque

laturque illud in medio, & ibidem populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missæ, versus ad populum sedens proponit populo causas aduentus sui, quia sacri Canones & Ecclesiasticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primò ad absoluendas animas defunctorum.

Secundò, vt sciat & videat qualiter Ecclesia ipsa spiritaliter & temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamētis; qualiter ibi Ecclesiastica Sacramēta ministrantur, & diuina officia peraguntur; quale seruitium ibi impeditur; qualis sit vita ministrorum, & populi: vt ex officio inquisitionis suæ, per eum, si qua in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur & emendentur.

Tertiò, ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, diuinationes, & similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarum Rectores; ostendens diligenter populo, quàm damnabilia & detestanda sunt crimina ipsa.

Quartò, propter casus, qui de Iure vel cōsuetudine ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in constitutionibus Synodalibus continentur, in quibus nullus alius se

intromittere potest: proteftans plebi, quòd si quis vel si qua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio, consilio eius indiguerit, paratus sit benignè audire, & consilium & absolutionem impendere; ac poenitentiam misericorditer iniungere salutarem.

Quintò, ad exhibendum Sacramentum Confirmationis, cuius solus Episcopus ordinarius minister est.

Sextò inducit diligenter populum ad poenitentiam, & instruit in Ecclesiasticis Sacramētis, & in Articulis Fidei; & qualiter debet declinare à malo, & facere bonum; fugere vitia, & sectari virtutes, alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populo confessio, & absolutio generalis, & indulgentia datur per Pontificem. Post hæc Pontifex, de positacappa, induitur amictu, stola, pluuiiali violacei vel nigri coloris, & mitra simplici; & stans cum mitra iuxta altare, versus ad populum, incipit Antiphonam:

Si iniquitates.

Deinde cum ministris seu capellanis suis dicit Psalmum.

Psalmus 129.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Ppp

Fiant

Fiant aures tuæ intendentes:
in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris
Dñe: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est:
& propter legem tuam susti-
nuite Domine.

Sustinuit anima mea in verbo
eius: sperauit anima mea in
Domino.

Acustodia matutina vsque ad
noctem: speret Israël in Do-
mino.

Quia apud Dominum miseri-
cordia: & copiosa apud eum
redemptio.

Et ipse redimet Israël: ex om-
nibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis
Domine: & lux perpetua lu-
ceat eis.

**Tum dicit totam Antipho-
nam:**

Si iniquitates obseruaueris
Domine: Domine quis susti-
nebit?

**Qua dicta, deposita mitra,
dicit:**

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

**quod secretè completur. Et
interim accepto aspersorio,
cum aqua benedicta, tertio
aspergit ante se; deinde im-
posito incenso in thuribulo,
& illo benedicto, eodem mo-**

**do incensat. Quo facto, pro-
nuntiat versus:**

Et ne nos inducas in tentatio-
nem.

R. Sed libera nos à malo.

V. In memoria æterna erunt
iusti.

R. Ab auditione mala non ti-
mebunt.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eo-
rum.

V. Requiem æternam dona
eis Domine.

R. Et lux perpetua luceat eis.

V. Domine exaudi oratio-
nem meam.

R. Et clamor meus ad te ve-
niat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostoli-
cos Sacerdotes famulos
tuos Pontificali fecisti digni-
tate vigere; præsta, quæsumus,
vt eorum quoque perpetuo
aggregentur consortio. Per
Christū Dominum nostrum.

R. Amen.

**Deinde aqua benedicta,
thuriferario, duobus cerofe-
rarijs, Cruce & Clero præce-
dentibus, & cantantibus Re-
sponsorium,**

**Qui Lazarum resuscitasti à
monumento fætidum: * Tu
eis Domine dona requiem, &**

locum

locum indulgentiæ. V. Qui
uenturus es iudicare viuos
& mortuos, & sæculum per
ignem. Tu eis Domine.

**Pontifex cū mitra exit ad cœ-
meterium, interim dicēs cum
ministris suis Antiphonam:**

Si iniquitates, &c.

Psalmus 129.

De profundis clamaui ad
te Domine: Domine ex-
audi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes:
in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris
Dñe: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est:
& propter legem tuam susti-
nui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo
eius: sperauit anima mea in
Domino.

Acustodia matutina vsque ad
noctem: speret Israël in Do-
mino.

Quia apud Dominum miseri-
cordia: & copiosa apud
eum redemptio.

Et ipse redimet Israël: ex om-
nibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis
Domine: & lux perpetua lu-
ceat eis.

Et Antiphona repetitur:

Si iniquitates obseruaueris
Domine: Dñe quis sustinebit?

**Quibus omnibus dictis,
cū fuerint in medio cœme-**

**terij, firmant se suo ordine, &
chorus cantat Responsorium:**

Libera me Domine de morte
æterna, in die illa tremenda:

*** Quando cæli mouendi sunt
& terra: * Dum veneris iudi-
care sæculum per ignē. V.** Tre-
mens factus sum ego, & timeo
dum discussio venerit, atque
vêtura ira. Quando cæli, &c.

V. Dies illa, dies iræ, calamita-
tis, & miseriæ, dies magna, &
amara valde. Dū veneris, &c.

V. Requiem æternam dona eis
Domine: & lux perpetua lu-
ceat eis.

**Tum repetitur Respōsorium,
Libera me Domine, &c.**

**vsque ad primum versum. In-
terim dum Responsorium re-
petitur, offertur per digniorē**

**Ecclesiæ nauicella, & per aliū
ex ministris thuribulum Pon-
tifici; qui imponit incensum
more consueto. Responsorio**

repetito, Chorus cantat:

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

**Mox Pontifex, mitra depo-
sita, conuenienti voce dicit:**

Pater noster.

**Deinde aspergit, & incen-
sat, prout fecit in Ecclesiā.**

Quo facto dicit versus:

Et ne nos inducas in tenta-
tionem.

R. Sed libera nos à malo.

✠. In memoria æterna erit iustus.

℞. Ab auditione mala non timebit.

✠. A porta inferi.

℞. Erue Domine animas eorum.

✠. Requiem æternam dona eis Domine.

℞. Et lux perpetua luceat eis.

✠. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos Sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta, quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregentur consortio.

Deus veniæ largitor, & humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam; ut nostræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt, beata Maria semper Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis & famulabus tuis omnibus, hic & ubique in

Christo quiescentibus, da propitius veniam peccatorum; ut à cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine latentur. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

✠. Requiem æternam dona eis Domine.

℞. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo cantores dicunt:

✠. Requiescant in pace.

℞. Amen.

Et mox Pontifex, eleuata dextera, producit signum crucis ab omni parte super cœmeterium. Tum accepta mitra per Pontificem, reuertuntur omnes ad Ecclesiam ordine quo venerunt, choro dicente congruenti voce sine nota totum Psalmum, Misere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam. cum ✠. Requiem æternam dona eis Domine. ℞. Et lux perpetua luceat eis.

quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum ministris, seu capellanis suis: quibus dictis, & Pontifice ad chorum ante maius altare peruenito, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio versus ad altare, dicit:

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

✠. Et

✠. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos à malo.

✠. A porta inferi.

℞. Erue Dñe animas eorum.

✠. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quæsumus Domine, animas famulorum famularumque tuarum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter Sanctos & Electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

His peractis, depositis stola & pluuiali nigris, seu violaceis, & assumptis albis, incipit visitationem à Sanctissima Eucharistia, ad Baptisterium, inde ad sancta Olea, ad sacras Reliquias, tum ad altaria, & capellas, & sacras Imagines, item ad Sacristiam & cœmeterium se confert; post ad ædes canonicales, hospitalia, confraternitates, & alia loca pia. Poterit postea Pontifex confirmare pueros, præmissa monitione, & alijs seruatis, prout supra in principio de confirmandis dictum est.

Expedita itaque Confirmatione, & benedictis ornamentis, si qua benedicenda sunt, depositisque indumentis Ecclesiasticis, confessiones, & deinde querelas, si quæ sunt, audit. Tum de conuersatione Cleri, & populi, ac qualiter spiritualia & temporalia in ipsa Ecclesia ministrantur, & de libris ac ornamentis diligenter de plano inquirat.

Peracta demum visitatione illius loci, & omnibus expeditis, cum discedere voluerit Pontifex, in suo habitu communi accedit ad Ecclesiam, & stans ante altare in cornu Epistolæ versus ad illud, dicit Psalmum, De profundis. totum cum Requiem æternam. & Antiphona, Si iniquitates. deinde dicit:

Pater noster.

✠. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos à malo.

✠. A porta inferi.

℞. Erue Domine animas eorum.

✠. Requiescant in pace.

℞. Amen.

✠. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Ppp 3

Ore-

Oremus.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis & famulabus tuis omnibus, hic & ubique in Christo quiescentibus, da propitius veniam peccatorum; ut à cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine latentur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Post hæc discedit quò voluerit.

O R D O
AD RECIPIENDVM
PROCESSIONALITER
IMPERATOREM.

Quando Imperator venit ad aliquam urbem, vel oppidum insigne, Clerus urbis obuiam venit ei processionaliter, ut dictum est superius de receptione Prælati, vel Legati; tamen extra portam aliquantulum magis remotè, quàm Prælato & Legato fieri solet. Imperator ex equo, vel (quod magis conuenit) descendens, in terra super tapete stratum genuflexus osculatur ibidem Crucem, & sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam. Processio præce-

dit immediatè Imperatorem, & is qui gladium Imperatori præfert, equitat immediatè post Prælatum Processionis. Si verò Legatus Apostolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo urbem intraret, vel aliàs secum iret, vel equitaret; ille qui gladium Imperatori præfert, & alius Crucem Legati portans, simul ire debet. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit à dexteris, & gladius Imperatoris à sinistris. Interim dum procedunt ad Ecclesiam, cantatur Antiphona:

Eccemitto Angelum meum,

qui præparabit viam tuam

ante faciem tuam.

Et post Antiphonam prædictam cantantur Hymni vel alia Cantica deuota, prout magis placebit. Cum Imperator descenderit, & intrat Ecclesiam, Prælatus Ecclesiæ, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius: coram

quo

quo Imperator genuflectit, super faldistorio ibidem sibi parato. Prælatus verò Ecclesiæ ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit: *Y.* Deus iudicium tuum Regi da.

R. Et iustitiam tuam filio Regis.

Y. Saluum fac *N.* Imperatorem nostrum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Fiat pax in virtute tua.

R. Et abundantia in turribus tuis.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, in cuius manu sunt corda Regum, inclina ad preces humilitatis nostræ aures misericordiæ tuæ; & Imperatori nostro famulo tuo *N.* regimen tuæ sapientiæ appone, ut haustis de tuo fonte consilij, & tibi placeat, & super omnia regna præcellat.

Pratende Domine, quæsumus, famulo tuo *N.* Imperatori nostro dexteram cælestis auxilij; ut te toto corde perquirat, & quæ dignè postulat, assequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde si Prælatus sit Episcopus, vel maior, stans ante altare benedicit solemner populo, dicens: Sit nomen Domini benedictum, &c. intellige, si non sit præsens Legatus; quia benedicet Legatus, si sit præsens ibi. Quæ benedictione data, depositis sacris vestibus, associat Imperatorem vsque ad eius hospitium. Si autem Prælatus ipse non sit Episcopus, vel maior, finitis Orationibus prædictis, depositis vestibus sacris, associat, ut supra.

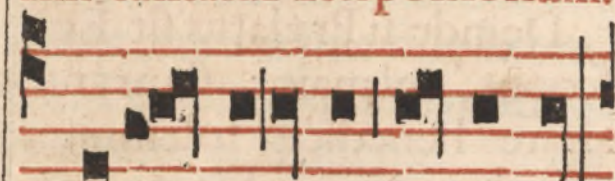
O R D O
AD RECIPIENDVM
PROCESSIONALITER
REGEM.

Quando Rex ad aliquam urbem aut oppidum insigne venit, Clerus processionaliter obuiam vadit ei extra portam, ubi Rex ex equo, vel (quod

magis

magis conuenit) descendens, in terra super tapete stratum genuflexus, osculatur Crucem, quæ per Prælatus sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur vsq; ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium:

E le gite um Dominus,

Et excelsum fe cit il-

lum præ Regibus

ter ræ. Gloria fi-

ca uit e um

in conspe ctu Re-

gum, & non confun-

de tur. Et ex-

celsum. Gloria. Et.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Rex Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius: coram quo Rex genuflectit, super faldistorio ibidem parato, & orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

Deus iudicium tuum Regida.

Et iustitiam tuam filio Regis.

Saluum fac Regem nostrum Domine.

Deus meus sperātem in te.

Mitte ei Domine auxilium de sancto.

Et de Sion tuere eum.

Nihil proficiat inimicus in eo.

Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Fiat pax in virtute tua.

Et

Et abundantia in turribus tuis.

Domine exaudi orationem meam.

Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui omnis potestas & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi nostro N. prosperum suæ dignitatis effectum; in qua te semper timeat, tibiq; iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum.

Amen.

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Regem vsque ad hospitium comitatur.

ORDO
AD RECIPIENDVM
PROCESSIONALITER
PRINCIPEM
MAGNÆ POTENTIÆ.

Quando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam urbem aut insigne oppidum venit, Clerus processionaliter ei obuiam

venit extra portam. Vbi Princeps ex equo, vel, quod magis conuenit, descendens, in terra super tapete stratum genuflexus, osculatur Crucem, quæ per Prælatus sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium:

Posui adiutorium su-

per potentem, &

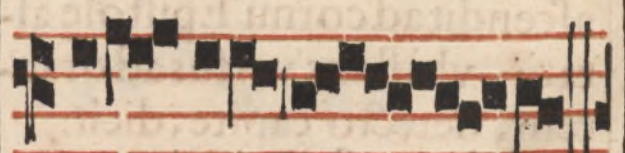
ex altaui ele ctum de-

ple beme a. Ma-

nus e nim mea auxi-

lia bitur e i.

Qqq

In-

✠. Inue ni Da uid feruum

meum, o leo sancto meo

vn xi e um.

✠. Manus e nim mea.

✠. Gloria. ✠. Manus.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placencia. Cum Princeps Ecclesiam intrat, Prælatus accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius: coram quo Princeps genuflectit, super faldistorio ibidem sibi parato, & orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris; ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

✠. Saluum fac Principem nostrum Domine.

✠. Deus meus sperantem in te.

✠. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

✠. Et de Sion tuere eum.

✠. Nihil proficiat inimicus in eo.

✠. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

✠. Fiat pax in virtute tua.

✠. Et abundantia in turribus tuis.

✠. Domine exaudi orationem meam.

✠. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui omnis potestas & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Principi nostro **N.** prosperum suæ dignitatis effectum; in qua te semper timeat, tibi que iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum.

✠. Amen.

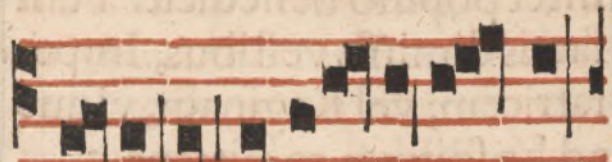
Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Principem vsque ad hospitium comitatur.

OR.

ORDO
AD RECIPIENDVM
PROCESSIONALITER
IMPERATRICEM, vel REGINAM.

QVando Imperatrix, vel Regina, ad aliquam urbem aut insigne oppidum venit, Clerus processionaliter obuiam venit ei extra portam. Imperatrix, vel Regina, ex equo, vel, quod magis conuenit, descendens, in terra super tapete stratum genuflecta, osculatur Crucem; quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam ordine consueto. Interim cantatur Responsorium:

I sta est specio sa in ter

fi lias Ieru fa-

lem. ✠. Sicut vidisti e am

plenam cha rita te & di-

lectio ne, in cubi-

li bus, & in hortis

aro matum.

✠. I sta est specio-

sa, quæ ascen dit de de-

fer to deli cijs

af fluës. ✠. Sicut.

Qqq 2

✠. Glo-

✠ Glo ri a. ✠ Sicu l.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placen-
tia. Cū Imperatrix, vel Re-
gina, Ecclesiam intrat; Præla-
tus, accepto aspersorio, asper-
git eam; deinde alios in gene-
re, & procedunt vsque ad al-
tare maius: coram quo Impe-
ratrix, vel Regina, genuflectit
super faldistorio ibidem sibi
parato, & orat. Prælatus verò
ascendit ad cornu Epistolæ
altaris, vbi stans versus ad o-
rantem, detecto capite, dicit:

✠ Saluum fac ancillam tuam
Domine.

✠ Deus meus sperantem in te.

✠ Mitte ei Domine auxilium
de sancto.

✠ Et de Sion tuere eam.

✠ Nihil proficiat inimicus
in ea.

✠ Et filius iniquitatis non ap-
ponat nocere ei.

✠ Fiat pax in virtute tua.

✠ Et abundantia in turribus
tuis.

✠ Domine exaudi oratio-
nem meam.

✠ Et clamor meus ad te ve-
niat.

✠ Dominus vobiscum.

✠ Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cuius prouidentia
in sui dispositione non
fallitur, ineffabilem clemen-
tiam tuā supplices exoramus:
vt sicut Esther Reginā, Israë-
liticæ plebis causa salutis, ad
Regis Assueri thalamū, regni-
que sui consortium transire
fecisti; ita hanc famulam tuam,
Christianæ plebis salutis gra-
tia, ad gratiā tuam transire fa-
cias: vt tibi super omnia iugi-
ter placere desideret, & te in-
spirante, quæ tibi placita sunt,
toto corde perficiat; & dexte-
ra tuæ potentie illam semper,
hic & vbiq̃ue, circumdet. Per
Christū Dominum nostrum.
✠ Amen.

Deinde Prælatus, si sit Epi-
scopus, vel maior, accedit ad
medium altaris, & ibi solem-
niter populo benedicit. Tum
sacris dimissis vestibus, Impe-
ratricem, vel Reginam, vsque
ad hospitium comitatur.

ORDO
AD RECIPIENDVM
PROCESSIONALITER
PRINCIPISSAM
MAGNÆ POTENTIÆ.

Pincipissa ma-
gnæ potentie re-
cipitur processio-
naliter eo modo
& ordine, prout
suprà de Imperatrice vel Re-
gina

gina dictum est; hoc solo ex-
cepto, quod loco Orationis,
Deus cuius prouidentia, &c.
dicitur hæc sequens:

Quasumus omnipotens
Deus, vt hanc famulam
tuam vbiq̃ue sapientia tua do-
ceat, & confortet, atque eam
Ecclesia tua fidelem semper
agnoscat. Per Christum Do-
minum nostrum. ✠ Amen.

DE OFFICIO,
QVOD POST MISSAM
SOLEMNEM PRO DEFUNCTIS
AGITVR.

In exequiis Sum-
mi Pontificis, S.
R. E. Cardinalis,
seu Metropolitana,
aut Episcopi
proprij, seu Imperatoris, Re-
gis, vel Ducis magni, aut Dñi
loci, finita Missa, ordinantur
in loco, vbi absolutiones fieri
debeunt, in capite loci, in
medio, vnum faldistorium
pro illo qui celebrauit, &
in quatuor angulis quatuor
scabella, videlicet in quolibet
angulo vnum scabellū. Sub-
diaconus accipit Crucem pro-
cessionalem, vnus Acolythus
accipit thuribulum cum igne,
& nauiculam cum thure, &
cochleari, alius Acolythus vas
aque benedictæ cū aspersorio,
& duo alij Acolythi duo can-

delabra cū luminaribus arden-
tibus capiunt. Interim Præla-
tus, qui celebrauit, apud faldi-
storum prope altare deponit
planetam, dalmaticam, & tu-
nicellā, & accipit pluuiale ni-
grum, & mitram simplicem;
& quatuor alij Prælati (si ad-
sint) accedunt ad Sacristiam,
vel alium locum conuenien-
tem & propinquum, vbi qui-
libet eorum accipit super ro-
chetum, vel si sit Regularis,
supra superpelliceum, ami-
ctum, stolam, pluuiale ni-
grum, & mitram simplicem,
sicut vti possunt; sin minus, bi-
retum; & omnes sic parati ac-
cedunt apud Prælatum cele-
brantem paratum, cum quo
vadunt ad castrum doloris,
seu feretrum, aut sepulturam,
vel alium locum, in quo abso-
lutiones fieri consueuerunt,
hoc ordine. Præcedant duo
Acolythi, vnus cum thuribu-
lo & nauicula incensi, alius
cum vase aquæ benedictæ
& aspersorio; tum duo alij
Acolythi cum duobus alijs
candelabris, & candelis ac-
censis, in quorum medio erit
Subdiaconus qui in Missa
cantauit Epistolam, paratus
deferens Crucem: post eum
duo iuniores Prælati, deinde
duo seniores; & quilibet eo-
rum penes se habebit vnū ca-

pellanum superpelliceo indutum, qui mitra sibi seruiat, & vnum scutiferum, qui cereum accensum portet. Vltimo loco incedet Prælatus qui Missam celebrauit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui cum comitetur; & post eum capellani superpelliceis induti. Si verò non adsint, quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores Canonici Ecclesiæ, vel alij in dignitate constituti, supra superpellicea pluuiialibus nigris, & ordine supradicto procedunt ad locum absolutionis; vbi cum fuerint, locantur hoc ordine. Thuriferarius cum Acolytho deferente aquam benedictam firmant se in capite loci à parte dextera. Acolythi verò ceroferarij, ac Subdiaconus cum Cruce, vadunt ad pedes loci; & Subdiaconus cum Cruce collocabit se in medio eorum. Iunior Prælatus sedebit in scabello in angulo castri doloris ad pedem dexterum; alius post eum in angulo ad humerum sinistrum; tertius in angulo ad pedem sinistrum; quartus, qui erit senior, in angulo ad humerum dexterum loci. Celebrans verò sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita vt Crucem directò respiciat. Omnibus sic

ordinatis, surget celebrans detecto capite, omnibus similiter surgentibus, & incipiet in tono Lektionis absolute Orationem.

Non intres in iudicium cum seruo tuo, Domine, quoniam nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio: non ergo eum tua, quæsumus, iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat; sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Qua finita, omnes sedent coopertis capitibus, & Cantores incipiunt Responsorium: Subuenite sancti Dei, occurrere Angeli Domini, suscipientes animam eius, * Offerentes eam in conspectu Altissimi. y. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinum Abrahamæ Angeli deducant te. Offerentes eam, &c. y. Requiem æternam. Offerentes eam, &c.

Tunc duo Acolythi, cum thuribulo & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio, accedent ad angulum dexterum

capitis,

capitis, vbi est dignior Prælatus, & se ad eius dexteram collocabunt. Incepto versiculo Requiem æternam, &c. Acolythus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatus, qui ministrante Diacono nauiculam, imponet thus in thuribulum: finito Responsorio, chorus cantat:

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Etcum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

quod secretè complet: & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum, circumcircuit ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono à sinistris comitante, & fimbrias pluuiialis subleuante; & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit; & similiter Cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibi

dem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcircuit thurificabit, tertio in qualibet parte thuribulum ducens; & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos:

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

y. A porta inferi.

R. Erue Domine animam eius.

y. Requiescat in pace.

R. Amen.

y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui omnia viuunt, & cui non per eunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius, te supplices deprecamur, vt suscipi iubeas animam famuli tui N. per manus sanctorum Angelorum tuorum deducendam in sinum amici tui Abrahamæ Patriarchæ, resuscitandamque in nouissimo iudicii magni die: & quidquid vitiorum, diabolo fallente, contraxit, tu pius & misericors abluas indulgendo.

gendo. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Qua finita omnes sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium:

*Qui Lazarum resuscitasti à monumento foetidum, * Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ. y. Qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis. y. Requiem æternam. Tu eis.*

Tunc duo Acolythi, cum thuribulo & nauicula, & aqua benedicta & aspersorio, accedent ad secundum digniorem Prælatus sedentem in angulo ad sinistram pedem, & se ad eius dexteram collocabunt. Incepto versiculo Requiem æternam, &c. Acolythus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Prælatus; qui ministrante Diacono nauiculam, imponet thus in thuribulum: finito Responsorio, chorus cantat:

K yrie eleison.

C hriste eleison.

K yrie eleison.

Et dum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus; & ultimo Kyrie eleison dicto, prædictus secundus dignior Præ-

latus dicit voce intelligibili: Pater noster.

quod secretè complet: & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcircà ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono à sinistris comitante & fimbrias pluuiæ subleuante; & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter Cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcircà thurificabit, tertio in qualibet parte thuribulum ducens; & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos:

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

y. A porta inferi.

R. Erue Domine animam eius.

y. Requiescat in pace.

R. Amen.

y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et

R. Et clamor meus ad te veniat.

y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Fac, quæsumus Domine, hanc cum seruo tuo *N.* defuncto misericordiam, ut factorum suorum in pœnis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntatem; ut sicut hic eum vera fides iunxit fidelium turmis, ita eum illic tua miseratio societ choris Angelicis. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium:

*Domine quando veneris iudicare terram, ubi me abscondam à vultu iræ tuæ? * Quia peccaui nimis in vita mea. y. Commissa mea pauesco, & ante te erubesco: dum veneris iudicare, noli me condemnare. Quia peccaui.*

y. Requiem æternam. Quia peccaui.

Tunc duo Acolythi, cum thuribulo & nauicula, & aqua benedicta & aspersorio, accedent ad tertium digniorem Prælatus sedentem in angulo ad sinistram humerum, & se ad eius dexteram collocabunt. Incepto versu-

culo R equiem æternam, &c. Acolythus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatus; qui ministrante Diacono nauiculam, imponet thus in thuribulum: finito Responsorio, chorus cantat:

K yrie eleison.

C hriste eleison.

K yrie eleison.

Et cum dicitur primum K yrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus; & ultimo Kyrie eleison dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

quod secretè complet: & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcircà ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono à sinistris comitante, & fimbrias pluuiæ subleuante; & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter Cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum si-

R r r

militer

militer circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte thuribulum ducens; & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos:

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Y. A porta inferi.

R. Erue Domine animam eius.

Y. Requiescat in pace.

R. Amen.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Inclina, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, ut animam famuli tui **N.** quam de hoc sacculo migrare iussisti, in pacis ac lucis regione constituas, & Sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium:

Ne recorderis peccata mea Domine, * Dum veneris iudicare saeculum per ignem.

Y. Dirige Domine Deus meus in conspectu tuo viam meam. Dum veneris. **Y.** Requiem aeternam. Dum veneris.

Tunc duo Acolythi, cum thuribulo & naucula, & aqua benedicta & aspersorio, accedent ad quartum & iuniorem Prælatus sedentem in angulo ad dexterum pedem, & se ad eius dexteram collocabunt. Incepto versiculo **R**equiem aeternam, &c. Acolythus dabit nauculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum iuniorem Prælatus; qui, ministrante Diacono nauculam, imponet thus in thuribulum: finito Responsorio, chorus cantat:

K yrie eleison.

C hriste eleison.

K yrie eleison.

Et cum dicitur primum **K** yrie eleison, surgunt omnes de tectis capitibus; & ultimo **K** yrie eleison dicto, praedictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili: **P**ater noster.

quod secretè complet: & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono à

sinistris

sinistris comitante, & fimbrias pluuias subleuante; & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter Cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte thuribulum ducens; & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos:

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Y. A porta inferi.

R. Erue Domine animam eius.

Y. Requiescat in pace.

R. Amen.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quæsumus Domine, animam famuli tui **N.** ab omni vinculo delictorum; ut in resurrectionis gloria inter Sanctos & Ele-

ctos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium:

Libera me Domine de morte aeterna, in die illa tremenda:

* Quando cæli mouendi sunt, & terra: * Dum veneris iudicare saeculum per ignem.

Y. Tremens factus sum ego, & timeo dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli mouendi sunt & terra.

Y. Dies illa, dies iræ, calamitatis & miseriæ, dies magna & amara valde. Dum veneris.

Y. Requiem aeternam. **L**ibera me Domine.

Tunc duo Acolythi, cum thuribulo & naucula, & aqua benedicta & aspersorio, accedent ad dexteram Prælati, qui Missam celebrauit.

Incepto versiculo **R**equiem aeternam, &c. Acolythus dabit nauculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatus; qui, ministrante Diacono nauculam, imponet thus in thuribulum: finito Responsorio, chorus cantat:

K yrie eleison.

C hriste eleison.

K yrie eleison.

Et cum dicitur primum **K** yrie

R r r 2

rie

rie eleison, **furgunt omnes de-**
tectis capitibus; & ultimo
K yrie eleison dicto, prædi-
ctus Prælatus dicit voce intel-
ligibili: P ater noster.

quod secretè complet: & in-
terim accepto asperforio cum
aqua benedicta de manu Dia-
coni, aspergit sepulturam, seu
lectum, circumcircà ambulās,
incipiens à sua parte dextera,
tertiò aspergens quamlibet
lecti partem, Diacono à sini-
stris comitante, & fimbrias
pluuialis subleuante; & dum
transibit ante alios Prælatos,
illos salutabit, & similiter
Cruci reuerentiam faciet,
transiens ante illam ad pedes
lecti. Postquam cum asperfo-
rio circumierit lectum, & ad
locum suum redierit, ibidem
ab eodem Diacono capiet
thuribulum, & lectum simili-
ter circumcircà thurificabit,
tertiò in qualibet parte thuri-
bulum ducens; & cum redie-
rit post thurificationem ad lo-
cum suum, ante faldistorium
stans, intelligibili voce dicet
versiculos:

E t ne nos inducas in tenta-
tionem.

R Sed libera nos à malo.

Y. A porta inferi.

R. Erue Domine animā eius.

Y. Requiescat in pace.

R. Amen.

Y. Domine exaudi oratio-
nem meam.

R. Et clamor me⁹ ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quæsumus, Do-
mine, animam famuli
tui **N.** vt defunctus sæculo ti-
bi viuat; & quæ per fragilita-
tem carnis humana conuersa-
tione commisit, tu venia mise-
ricordissimæ pietatis absterge.
Per Christum Dominum no-
strum. **R. Amen.**

Deinde dicit idē Pontifex:

Y. Requiem æternam dona-
eis Domine.

R. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo ex cantoribus di-
cunt alta voce:

R equiescant in pace.

R. Amen.

Quo dicto, Prælati ipsi, qui
mitris vtuntur, illas recipiunt;
& omnes eo ordine, quo ve-
nerunt, reuertuntur ad Sacri-
stiam, vel alium locū idoneū,
vbi deponunt sacras vestes, &
ad propria quisque reuertitur.

Absolutiones istas non sem-
per in omnibus exequijs fieri
conuenit; sed tantum in pri-
mis exequijs, quæ fieri solent
post obitum.

In exequijs verò anniuerfa-
rijs non debent fieri huiusmo-
di absolutiones; sed vna tan-

tum

tum per Prælatus celebran-
tem post Missam: vel si adef-
set castrum doloris, vel alius
locus, quò eundum esset ad
absoluendum, Celebrans so-
lus paratus, vt supra, præce-
dente Cruce cum omnibus
ministris superius narratis, &
sequentibus eum suis capella-
nis, accedet ad castrum dolo-
ris, vel alium locum; & ibi-
dem dispositis ministris, vt su-
prà dictum est, stans ante suum
faldistorium in capite lecti di-
cit Orationem, **N**on intres in
iudicium cum seruo tuo, &c.
in tono prædicto; qua finita
sedet, & chorus cantat Re-
sponsorium. **L**ibera me Do-
mine, &c. & **K yrie eleison.**
vt supra. Prælatus verò impo-
nit incensum, ac aspergit, &
incensat lectum ordine quo
suprà dictum est; & demum
dicit vnam ex quinque præfa-
tis Orationibus, quam malue-
rit: & in fine dicto Respon-
sorio, **R equiem æternam, &c.**
ordine, quo venit, reuertitur
ad Sacristiam, vel alium lo-
cum deputatum; & ibidem
depositis paramentis, recedit
ad propria. Quod similiter
seruari poterit etiam in primis
exequijs, vbi commodè qua-
tuor Prælati, qui post Missam,
vt supra dictum est, absol-
uant, haberi non poterunt.

D E S C R V T I N I O
S E R O T I N O,
quo antiqui vtebantur an-
tequam **E L E C T V S** IN **E P I -**
S C O P V M consecraretur.

Scrutiniij ferotini
ordo hic erat.
Sabbato ante Do-
minicam ad con-
secrandum illum
statutam, hora vespertina Me-
tropolitanus residebat super
faldistorium in atrio Eccle-
siæ, vel in alio solito, vel quo
maluerat, loco paratum. Et
suffraganei Episcopi duo ad-
minus ad hoc specialiter con-
uocati, à dexteris & sinistris
eius super faldistoria similiter
residebant, parati supra roche-
tum, vel si essent Regulares,
supra superpelliceum, amictu,
alba, cingulo, stola, pluuiali,
coloris tempori conuenien-
tis, mitra, baculum pastorem
in sinistra & libros Pontifica-
les ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel
Archidiaconus Ecclesiæ, ad-
quam in crastino consecran-
dus erat Electus, vel alius iux-
ta morem Ecclesiæ, paratus
amictu, alba, cingulo, & plu-
uiali, vel casula, si moris erat,
deductus medius inter duos
Canonicos eiusdem Ecclesiæ
veniebat coram Metropolita-

Rrr 3

no;

no; & flexis à remoto genibus, à Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis:

Iube Domne benedicere.

Respondabat Metropolitanus sedens, eodem tono, voce minori:

Nos regat & saluet cælestis conditor aulæ.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus, appropinquabat se paululum; iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat, dicens:

Iube Domne benedicere.

Et Metropolitanus respondabat:

Nos Dominus semper custodiat, atque gubernet.

Tertiò propinquius Metropolitanus, genuflexus coram illo, tertiam benedictionem petebat, dicens:

Iube Domne benedicere.

Respondabat Metropolitanus:

Gaudia cælorum det nobis rector eorum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum:

Fili mi, quid postulas?

Respondabat Archidiaconus:

Vt Deus & Dominus no-

ster concedat nobis pastorem.

Interrogatio:

Est de vestra Ecclesia, vel de alia?

Respondebat:

De nostra.

Interrogatio.

Quid vobis complacuit in illo?

Respondebat:

Modestia, humilitas, patientia, & ceteræ virtutes.

Interrogatio.

Habetis decretum?

Respondebat:

Habemus.

Metropolitanus dicebat:

Legatur.

Tunc proferebatur, & legabatur decretum, hoc modo.

Reverendissimo in Christo Patri Domino **N.** Metropolitanæ Sedis dignitate conspicuo, Capitulum **N.** Ecclesiæ totius deuotionis famulatum. Credimus non latere vestram celsitudinem, quod nostra Ecclesia suo sit viduata pastore. Qua siquidem solatio proprii destituta rectoris, ne grex Dominicus perfidorum luporum morsibus pateret, & ne improbifieret præda raptoris, communi voto atque consensu elegimus nobis in Pontificem **N.** Presbyterum nostræ Ecclesiæ,

[vel

[vel **N.** Ecclesiæ, si non sit de ipsa.] Virum utique prudentem, hospitalem, moribus ornatum, castum, sobrium, & mansuetum, Deo & hominibus per omnia placentem: quem ad celsitudinis vestræ dignitatem deducere curauimus, vnanimiter postulantes & obsecrantes à vestra reuerendissima paternitate nobis illum Pontificem ordinari; quatenus, auctore Domino, nobis velut idoneus pastor præesse valeat, & prodesse, nosq; sub eius sacro regimine Domino semper militare cōdignè possumus. Vt autem omnium nostrum vota in hanc electionem conuenire noscatis, huic canonico decreto proprijs manibus roborando nos subscripsimus.

Et quilibet scribens dicebat sic:

Ego N. scripsi, & subscripsi, & sic de alijs. **Lecto decreto, prosequabatur Metropolitanus, & dicebat:**

Videte, ne aliquam promissionem vobis fecerit, quia simoniacum & contra Canones est.

Respondebat:

Ab sit.

Et Metropolitanus dicebat: Ducatur.

Tunc Archidiaconus, vel

Archipresbyter, exhibito dicto decreto ipsi Metropolitanus, reuertebatur cum Canonicis sicut venerant ad vestiarium, & ibi deponebant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc ieiunus plauiali albi coloris supra superpellicem paratus, ducebatur processionaliter coram Metropolitanus, præcedentibus eum Canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono & Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc & inde ipsum deducentibus; qui stans conuenienter remotus à Metropolitanus, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem, dicens: Iube Domne benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono, voce minori dicebat:

Lux de luce Patris sacro vos lumine lustret.

Deinde surgens, & procedens paululum, iterum genua flectebat, dicens:

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respondabat:

Protegat & saluet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans, & genuflectens, dicebat tertiò:

Iube Domne benedicere.

Metro-

Metropolitanus respondebat:

Sedibus à superis veniat benedictio nobis. *R.* Amen.

Tunc interrogabat eum coram se genuflexum Metropolitanus:

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Electus:

Reuerendissime Pater, confratres mei elegerunt me (licet indignum) sibi esse pastorem.

Interrogatio.

Quo honore fungeris?

Respondebat:

Presbyteratus, vel talis.

Interrogatio:

Quot annos habes in Presbyteratu?

Respondebat:

Decem, vel tot.

Si verò forsan ipsa die, vel infra breue tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat:

Tu scis Domine.

Interrogatio.

Habuiſti coniugium?

Respondebat:

Minimè.

Si fortè habuerat, & per ipsum Consecratorē eius electio examinata & confirmata fuerat, tunc respondebat:

Tu scis Domine.

Interrogatio.

Disposuisti domui tuæ?

R. Disposui.

Interrogatio.

Quilibri leguntur in Ecclesia tua?

R. Pentateuchus, Prophetæ, Euangelium, Epistolæ Pauli, Apocalypsis, & reliqui.

Interrogatio.

Nosti Canones?

R. Doceme Domine.

Vide, cum ordinationes feceris, certis temporibus facias; ieiunio primi, quarti, septimi, & decimi mensis. Bigamos, siue spurios, aut curiales, aut de seruili conditione ad sacros Ordines non promoveas. A Simoniaca verò hæresi te omnino custodias. Dabitur tamen tibi edictum de scrinio nostro, qualiter debeas conuersari. Vide autem, ne aliquam promissionem propterea feceris, quia Simoniacum & contra Canones est.

R. Absit.

Metropolitanus dicebat:

Tu videris. Quia ergo omnium in te vota conueniunt, hodie abstinebis; & cras, Deo annuente, consecraberis.

R. Præcepisti Domine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum illo, vt comederet; & deputabat ei aliquem discretum de sua Ecclesia confessorem, cui consecrandus peccata sua

confi-

confitebatur: & mox consecrando ad terram prostrato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus,

quod operatus es in nobis,

à templo sancto tuo, quod

est in Ierusalem.

E u o u a e.

Psalmus 67.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum, à facie eius.

Totus dicebatur cum Gloria Patri, &c. Deinde repetebatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, deposita mitra, surgebat; & stans versus ad consecrandum prostratum, dicebat:

Y. Saluum fac seruum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, miserere huic famulo tuo **N.** & dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis aternæ, vt, te donante, tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te coepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Metropolitanus detecto capite crucem ante se habens benedicebat populo, dicens:

Sit nomen Domini, &c.

Qua data, singuli ad propria reuertebantur.

Sff

Die

Die Dominica, qua consecratio fieri debebat, parabantur Ecclesia & capellæ, credentia, paramenta, & omnia alia supra in principio consecrationis Electi posita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, & Episcopi assistentes ad Ecclesiam, & in capellis suis se induebant, ut supra: quibus paratis, & Metropolitanus in faldistorio ante altare sedente, adducebatur Electus medius inter assistentes Episcopos; & facta reuerentia, Metropolitanus, senior assistentium Episcoporum stans, deposita mitra, dicebat:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut hunc presentem Presbyterum ad onus Episcopatus subleuetis.

Metropolitanus dicebat:

Scitis illum esse dignum?

Respondabat Episcopus:

Quantum humana fragilitas nosse finit, & scimus, & credimus illum dignum esse.

Metropolitanus respondit:

Deo gratias.

Tunc omnibus sedentibus, ut supra dictum est, Metropolitanus intelligibili voce, & assistentes Episcopi submissa voce, faciebant exami-

nationem superscriptam; videlicet: **A**ntiqua, sanctorum, &c. & omnia alia suo ordine, prout supra sunt ordinata, usque ad finem examinis. Quo completo, & manu Metropolitanus per Electum osculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus ante se habens schedulam scriptam iurabat, & prestabat fidelitatis debitæ solitum iuramentum Metropolitanus in hunc modum:

Ego **N.** Ecclesie **N.** vocatus Episcopus, promitto in conspectu omnipotentis Dei, atque totius Ecclesie, quod ab hac hora in antea fidelis & obediens ero perpetuo more predecessorum meorum beato **N.** sanctæque Ecclesie **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, & vobis domino meo **N.** Dei gratia eiusdem Ecclesie Archiepiscopo, vestrisque successoribus canonicè intrantibus, prout est à sanctis Patribus institutum, & Ecclesiastica ac Romanorum Pontificum commendat auctoritas. Non ero in consilio, aut consensu, vel in facto, ut vitam perdatis, aut membrum, aut capiamini mala captione. Consilium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per

nuntium

nuntium credituri estis, ad damnum vestrum, me sciente, nulli pandam. Vocatus ad Synodum veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditio. Vos quoque, & nuntios vestros, ac Ecclesie **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, quos certos esse cognouero, in eundo, stando, & redeundo, honorificè tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo: possessiones verò ad mensam mei Episcopatus pertinentes non vendam, neque donabo, neque de nouo infeudabo, vel aliquo modo contra ius vel consuetudinem Ecclesie meæ alienabo; vobis, vel vestris successoribus inconsultis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebatur, dicens:

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Quo facto, sigillum suum litteræ iuramenti huiusmodi pro maiori illius robore appendebatur, seu appendi faciebat, & eam Metropolitanus tradebat.

Tunc deposita mitra, surgebat Metropolitanus, & faciebat Confessionem, & pro-

cedebatur in omnibus, & per omnia, prout supra ordinatum est, usque ad multos annos, inclusiue. Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat consecrato edictum scriptum huiusmodi tenoris:

Dilecto nobis fratri, & Coepiscopo **N.** salutem in Domino sempiternam. Quoniam, ut credimus, diuino te nutu vocante, Capitulum **N.** Ecclesie vnanimiter elegerunt rectorem, & ad nos usque perducentes petierunt Episcopum consecrari: Et ideò, auxiliante Domino, testimonium illis reddentibus & conscientia tua, ob utilitatem ipsius Ecclesie, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrauimus. Amodò frater charissime, scias te maximum pondus suscepisse laboris, quod est sarcina regiminis animarum, & commodis seruire multorum, omniumque fieri minimum atque ministrum, & pro credito tibi talento in die examinis & iudicii rationem redditurum. Nam si Saluator noster dicit: Non veni ministrari, sed ministrare: & animam suam posuit pro ouibus suis: quanto magis nos inutiles serui summi patris fa-

miliās debemus maximo cum sudore incumbere, oues Dominicas à summo nobis pastore consignatas ad ouile Dominicum, suffragante diuina gratia, absque morbo vel macula perducere? Exhortamur ergo dilectionem tuam, ut fidem, quam in exordio tue consecrationis breuiter lucideque digessimus, illibatā & inuiolabiliter custodias; quia fides omnium virtutum fundamentum est. Scimus quod ab infantia sacris es litteris eruditus, & canonicis institutis edoctus; attamen breuiter ad te nobis dirigendus est sermo. Ordinationes ergo cum feceris, secundum Canones atque Apostolicam Ecclesiam aptis temporibus fac, id est, mensis primi, quarti, septimi, & decimi. Vide, ut manus citò nemini imponas, neque communices peccatis alienis; bigamos, vel curiales, aut seruū cuiuslibet ad sacrum Ordinem nequaquam promoveas, nec neophytum, ne secundum Apostoli sententiam in superbiam elatus, in iudicium incidat diaboli: sed eos in sacrosancta Ecclesia ordinare stude, qui ætatem habeant maturitatis, & apud Deum & homines fideliter vixerint, & deinceps viuere studeant. Et

hoc cauendum est tibi, & quasi venenum pestiferum reiciendum, ne auaritia furripiat cor tuum; ut per quodlibet munus acceptum manus impositionem alicui tribuas, & in simoniacam heresim, quam Saluator noster omnimodè detestatur, in præceptis ruas. Memento quia gratis accepisti, gratis & da: secundum enim Vatis eloquium, qui proijcit auaritiam, & excutit manus suas ab omni munere, iste in excelsis habitabit; munimenta saxorum sublimitas eius; panis ei datus est; aquæ eius fideles sunt; Regem in decore videbunt oculi eius. Temetipsum mitem castumque custodias. In habitaculum tuum aut rarò, aut numquam, mulieri sit ingressus. Omnes puellas & virgines Christi aut æquanimitè ignora, aut æquanimiter dilige; nec de præterita castitate confidas, quia neque Samsone fortior, nec Dauide sanctior, nec Salomone poteris esse sapientior. Quando autem ob animarum lucrum, visitationis causa, in collegium vel infra septa ingressus fueris ancillarum Dei, non solum introeas; sed tales tecum adhibe socios, de quorum contubernio non diffameris: quia oportet Episcopum irre-

pre-

prehensibilem esse, & testimonium habere bonum ad omnes; ut nequis ex eo scandalumumat: scandalizanti enim vnum de pusillis scimus quanta animaduersio à Domino comparetur. Prædicationi insta; verbum Dei plebi tibi commissæ affluenter, & mellifluè, ac distinctè, in quantum rore cælesti perfusus fueris, prædicare nō desinas. Scripturas diuinas sæpius lege; immò (si potest fieri) lectio sancta in manibus tuis, maximeque in pectore tuo semper inhaereat; ipsam verò lectionem oratio interrumpat: ad instar namque speculi anima tua in ipsam sedulò respiciat; ut vel quæ incorrecta sunt corrigat, vel, quæ pulchra sunt, ampliùs exornet. Disce quod sapienter doceas, amplectens eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem; ut possis exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt arguere. Permane in his quæ didicisti, & credita sunt tibi eloquia diuinæ dispensationis. Paratus semper esto ad satisfactionem. Nec confundant opera tua sermonem tuum, ne cum in Ecclesia tua loqueris, tacitus quilibet respondeat: Cur ergo ipse non facis, quod iubes? Recognosce ma-

gister, qui turgidum ventrem terre videris, quomodo mihi de ieiunijs prædicas? Furta atque periuria possunt etiam detestari latrones, & auaritiam cupidi. Vita igitur tua irreprehensibilis fiat, in ipsa filij tui regulam sumant: ex ipsa, quidquid in eis minùs correctum fuerit, corrigant: ex ipsa videant, quod diligant; cernant, quod imitari festinent: ut ad exemplum tuum omnes fidei studio viuere compellantur. Sit erga subiectos tuos sollicitudo laudabilis. Exhibeatur cum mansuetudine disciplina, cum discretione correctio. Iram benignitas mitiget, benignitatem zelus exacuat: ita & alterum ex altero condiatur, ut nec immoderata ultio, ultra quàm oportet, affligat; neque iterum frangat rectorem remissio disciplina. Itaque boni te dulcem, prauis asperum sentiant correptorem: in qua videlicet correptione hunc esse ordinem noveris obseruandum, ut personas diligas, & vitia persequaris; ne, si aliter agere fortasse volueris, transeat in crudelitatem correctio; & perdas per irremissam iram, quos emendare per discretionem debueras. Sic enim vulnera cōuenit te abscindere, ut non

Sff 3

facias

facias ulcerari, quod sanum esse videtur; neque, si plus, quam res exegerit, ferrum incisionis impresseris, noceas, cui prodesse festinas. Nec dicimus, ut in te delinquentibus non te ostendas ultorem, & vitia nutrire permitas; sed hortamur, ut in iudicio semper misericordia misceatur, ut possis cum Prophetis fiducialiter dicere: Misericordiam & iudicium cantabo tibi Domine. Sit in te pastoris pietas, amabilisque dulcedo, & secundum canonicas regulas seuera districtio; videlicet, ut innocenter viuentes leniter foueas, & inquietos perfidosque feriendo à prauitate compescas. Nullius faciem in iudicio aspicias, ut nec diuitem potentia sua apud te extollere possit; nec pauperem, propter paupertatem humilitatemque ipsius, exasperatio tua de re quam suggerat, humiliorem reddat. Substantiam Ecclesie, quam ad dispensandum suscipis, fideliter ac discretè erogare ne dissimules. Scias te alienorum esse dispensatorem, ut in te Dominicum impleatur eloquium dicens: Fidelis seruus, & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis escam in tempore.

Hospitalitatem sectare. Misericordem, prout vires suppetunt, pauperibus te exhibe; quia qui obturata aurem ad clamorem eorum, ut non exaudiat, ipse clamabit, & non exaudietur. Viduæ, orphani, pupillique te benignissimum pastorem ac tutorem se habere gaudeant. Oppressis defensio tua subueniat. Illis autem qui opprimunt, vigor tuus efficaciter contradicat. Et ita cuncta, Deo adiuuante, præmunias, ut lupus sæuiens, sequacisve illius adhuc in carne vitam agentes, huc illucque debacchantes & animas innocentium laniare cupientes, in ouile Dominicum ingrediendi ad perdendas animas locum non habeant. Nullus te fauor extollat, nulla aduersitas atterat; ut neque in prosperis cor tuum eleuetur, neque in aduersis in aliquo deiiciatur: sed omnia, & in omnibus, cautè & cum discretione agere te volumus, ut absque reprehensione ab omnibus viuere comproberis. Sancta Trinitas fraternitatem tuam sua protectione incolumem custodiat; ut dum tali moderamine in Deo nostro onus, quod suscepisti, peregeris, in die æternæ retributionis, eo dicente, audire merearis: Eu-

ge

ge serue bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse tibi prestare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto, uiuit & regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Quo tradito, ibant omnes, quilibet ad locum suum ad se exuendum.

DE OFFICIO PSALMISTATVS.

Psalmistæ, id est, Cantor, potest sola iussione Presbyteri officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero:

Vide, ut, quod ore cantas, corde credas; & quod corde credis, operibus comprobes.

Et si Episcopus Clericum ordinans hæc faciat, bene facit.

Si officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem à prima tonsura, si velit, Pontifex dicit:

Quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere impleuisti; ideo cantandi officium in Ecclesia Dei à te amouemus.

DE BARBA TONDENDA.

Vado primò Clericis barba tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra,

Antiphona:

Sicut ros Hermon, qui descendit in monte Sion, sic descendat super te Dei benedictio.

Psalmus 132.

Ecce quàm bonum, & quàm iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vsque in sæculum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Repetitur tota Antiphona. Sicut ros, &c. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illum dicit:

Oremus.

Deus, cuius prouidentia Omnis creatura cremen-

Sff 4

tis

tis adulta congaudet, preces nostras super hunc famulum tuum iuuenilis ætatis decore lætante, & primis auspicijs attondendum, exaudi; vt in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, æuoque largitore prouectus, cœlestem be-

ne ✠ dictionem accipiat, & præsentis vitæ præsidij gaudeat, & future. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Series chartarum.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn
Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk
Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss.

Omnes sunt duerniones, præter Sss ternionem.

SVM.

SVMMA PRIVILEGII PRINCIPVM BELGARVM.

ALBERTVS & ISABELLA CLARA EVGENIA, Archiduces Austria, Duces Burgundia, Brabantia, &c. Serenissimi Belgarum Principes, Diplomatus suis sanxerunt; nequis præter Balthasaris Moreti voluntatem, Missalia, Breuiaria, Diurna, Officia B. Maria, atque alia quacunque Officia ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ vsum edita, prout nunc aucta sunt & emendata, vel in posterum augenda vel emendanda, vlllo modo imprimat, aut alibi terrarum impressa, in has Inferioris Germaniæ ditiones importet, venalia ve habeat. Qui secus faxit, confiscatione librorum, & alia graui pœna mulctabitur; vti latius patet in litteris datis Bruxella XVII. Ianuarij M. DC. XI.

Signat.

S. De Grimaldi.

Et in Concilio Brabantia,

I. De Buschere.

ANTVERPIÆ,

EX OFFICINA PLANTINIANA

BALTHASARIS MORETI.

M. DC. XXVII.

